ISSN 2229-547X VIDEHA

বিদেহ ৩৬৯ ম অংক ০১ মই ২০২৩ (বর্ষ ১৬ মাস ১৮৫ অংক ৩৬৯)

[বিদেহ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

বিদেহ মৈথিলী সাহিত্য আন্দোলন: মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্

বিদেহ- প্রথম মৈথিলী পাক্ষিক ই-পত্রিকা

সম্পাদক: গজেন্দ্র ঠাকুর।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: https://fonts.google.com/ , https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts , https://keyman.com/

Videha e-Journal: Issue No. 369 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্পৰাক রিদ্যাপতি- *ঠিত্র রিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত শ্রী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা*

মৈথিলী ভাষা জগজ্জননী সীতায়াঃ ভাষা খাসী৯। হনুমন্তঃ উক্তরান- মানুষীমিহ সংস্কৃতাম্।

খক্কৰ খম্ভা (খাখৰ খাম্হ)

তি৷খন খেত্তহি কাঞি তস্ব কিত্তিরলি পসৰেগা। খক্কৰ খম্ভাৰম্ভ জঙ মঞো ঙ্কি ন দেগা॥ *(কীৰ্তিনতা প্রথমঃ পল্লৱঃ পহিন দোহা।)*

মানে খাখৰ ৰূপী খাম্হ নিৰ্মাণ ক**ই** ওগপৰ (*গদ্য-পদ্য ৰূপী*) মংঠ জঁ নৈ ৰাঁহ্নন জায তঁ ঐ ত্রিভুৱনৰূপী ক্ষেত্রমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নত্তী কেনা পসৰত।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

...

ꣻ

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्ंग शान्ति:

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ẇ शान्ति:

अनुक्रम

ऐ अंकमे अछि:-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

१.२.अंक ३७८ पर टिप्पणी

रचनाकार अशोक विशेषांक

२.१.प्रस्तुत विशेषांकक संदर्भमे

२.२.अशोक जी केर संक्षिप्त परिचय

𑓒.𑓓.𑒁𑒬𑒼𑒏- 𑒯𑒧 𑒂 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨

𑓒.𑓔.𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰- 𑒚𑒰𑒿𑒯𑒱-𑒣𑒚𑒰𑒯𑒱𑒿 𑒥𑒰𑒖𑒥/𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒮𑒯𑒖 𑒢𑒯𑒱

𑓒.𑓕.𑒂𑒦𑒰 𑒗𑒰-𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧- 𑒧𑒡𑓂𑒨𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝𑒏 𑒏𑒟𑒰

𑓒.𑓖.𑒠𑒱𑒪𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 𑒫𑒻𑒬𑓂𑒫𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 ['𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩' 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒣𑒰𑒚']

𑓒.𑓗.𑒁𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧: 𑒋𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒩𑒯

𑓒.𑓘.𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒡𑒢- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒮𑒿 𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒹𑒯𑓀𑒞 (𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒲𑒨 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣)

𑓒.𑓙.𑒪𑒰𑒪 𑒠𑒹𑒫 𑒏𑒰𑒧𑒞- 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒹

𑓒.𑓑𑓐.𑒯𑒱𑒞𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰- 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒫𑓂𑒨𑓀𑒑𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯: 𑒢𑒲𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒰𑒨𑒮𑓂𑒏𑒼𑒣

𑓒.𑓑𑓑.𑒬𑒱𑒫𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮- 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰

২.১২.জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'অনিল'- অশোকজীক কথামে থাপৰ বিমৰ্শ

২.১৩.নাৰায়ণজী- মূল্যাংকন- অশোকজীক লেখন বৈশিষ্ট্য

২.১৪.শিব কুমাৰ মিশ্ৰ- অশোক ও মৈথিলী সাহিত্য সংস্থা

২.১৫.শৈলেন্দ্ৰ আনন্দ- অশোক: একটা জীবন্ত কলাকাৰ

২.১৬.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- কবি অশোক

২.১৭.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- কথাকাৰ অশোক

২.১৮.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- কথেতৰ গদ্যক লেখক অশোক

২.১৯.প্ৰদীপ বিহাৰী-মাতবৰ কথাকাৰ

২.২০.আশীষ অনচিন্হাৰ- মৈথিল দৃষ্টিদোষ

২.২১.মুন্না জী- ত্ৰিকোণক ধুৰী- শ্ৰী অশোক

২.২২.শ্ৰীধৰম- গতিশীন যথাৰ্থক কথাকাৰ ঋশোক: কি ৢ ষ্টিপৌত

ঐ ঋংকক ঋন্যান্য ৰচনা

३.গদ্য খণ্ড

३.১.জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডন- স্বঠিতা (ধাৰাৱাহিক ঙপন্যাস)

३.২.জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডন- নিৰন্তৰ (নঘূকথা)

३.३.নন্দ রিনাস ৰায- ফাদৰ্স ডে

३.৪.ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ- মাতৃভূমি (ঙপন্যাস)- ২৬-३০ ম খেপ

३.৯.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-দৃশ্যাৱনোকন

३.৬.নিৰ্মনা কৰ্ণ- ঋগ্নি শিখা (খেপ-১৫)

३.৭.প্ৰণৱ ঝা-ভৌকানী স্বৰ্গা (নঘু ৱ্যংগ্য)

২.৮.আচার্য ৰামানন্দ মণ্ডল-অগস্ত ক্রাঁতি শহীদ ৰামফল মঁডল: জীৱন বৃত/ কমীনা ৰিদ্বান

২.৯.ডা. কিশন কাৰীগৰ-মৈথিলী সাহিত্যক এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনোড় সর্বনাশী দনান

২.১০.নান দের কামত- স্বনৈনা ৰেঁষ্টী- মৈথিলী সামাজিক ঔপন্যাস (সমীক্ষা)

২.১১.ক্রন্দন কর্ণ- মৈথিলী ৰীহনি কথা- ন্মূষ্টন্স ন

৪.পদ্য খণ্ড

৪.১.ৰাজ কিশোৰ মিশ্র-ভোৰহৰৰাঁ

৪.২.কামেশ্বৰ চৌধৰী- প্রশ্ন ৰামসঁ

ῤ

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ॳ्रं शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति रनस्पतय: शान्तिर्रिश्वे देरा: शान्ति ्ब्रॅह्म

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष Ẇ शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति रनस्पतय: शान्तिर्रिश्वे देरा: शान्तिर्ब्रह्म

ब्रॅह्मण्सँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षम , पृथ्वीपर, जलमे, ओषधमे, रनस्पतिमे, रिश्वमे, सभ देरतागणमे आ ब्रॅह्म े शांति दाअय।

ॐ-ब्रॅह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्व आ द्युलोकक बीच, आप:-जल, रिश्वेदेरा- सभ देरता, ब्रॅह्म- सर्जक।

ब्रॅह्मण्सँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, ओषधमे, रनस्पतिमे, रिश्वमे, सभ देरतागणमे आ ब्रॅह्ममे शांति दाअय।

ওঁ-ব্রহ্মণ, দ্যৌ-সূৰ্য-তৰেগণ, অংতৰিক্ষ- পৃথ্বী আ দ্যুলোকক বীচ, আপ:-জল, বিশ্বেদেৱা- সভ দেৱতা, ব্ৰহ্ম- সৰ্জক।

ß

ওঁ, স↓হস্র↑শীর্ষা↓ পুৰু↑ষঃ। স↓হ↓স্রা↓ক্ষঃ স↓হ ্ৰ↑পা৲।

ওঁ, স↓হস্র↑ শীর্ষা↓ পুৰু↑ ষঃ। স↓হ↓স্রা↓ ক্ষঃ স↓হস্র↑ পা৲।

স ভূমিং↑ গ্ৰংগ বি↓শ্বতো↑ বৃ↓ত্বা। অত্য↑তিষ্ঠ ্ দশাঙ্গু↓লম্॥

স ভূমিং↑ Ẇ বি↓ শ্বতো↑ বৃ↓ ত্বা। অত্য↑ তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓ লম্॥

হজাৰ মাথ, হজাৰ আঁখি, হজাৰ পএৰ সংগ বিশ্বকেঁ আচ্ছাদি

কেনে অছি, দস আঁগুৰক গনতীক ৰশমে নৌ অছি ও।

ॐ सहस्त्रशीर्षा पुरुषः सहस्त्राक्षः
सहस्त्रपात् ॥ सभूमिं सर्व्वतस्पृत्वा
त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

প↓দ্ভ্যাগ্ঁ↑ শূ↓দ্রো অ↑জায়ত॥

প↓দ্ভ্যাগ্ঁ↑ শূ↓দ্রো অ↑জায়ত॥

পএৰসঁ শূদ্ৰক উ৲পত্তি ভেল॥

প↓দ্ভ্যাং ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑৲।

প↓ড্ধ্যাঁ ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑৽।

ম্বদা পএৰেস্যঁ ভূমিযোক ঙ৽পত্তি়।

❀ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dharma)

卐 (Swastik)

꣼ (সিদ্ধিৰস্তু, সিদ্ধম সিদ্ধিৰস্তু, সিদ্ধম Devanagari Anji)

Ẇ (Gwang গ্ৱঁগ- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

𝒽 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𝒽

𑓑.𑓑.𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- 𑒢𑒴𑒞𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨

𑓑.𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖𑓘 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

कवि अशोक, कथाकार अशोक आ कथेतर गद्यक लेखक अशोक

ओना तँ अशोक अपनाकेँ आरँ कथाकार अशोक कहै छथि (हुनकर फेसबुक प्रोफाइलक यएह नाम छन्हि) हुनकर सभसँ पहिल प्रकाशित पोथी अछि एकटा कविता संग्रह 'चक्रव्यूह' जे प्रकाशित भेल १९८३ केर जनवरी मासमे। ओही वर्ष अशोक, आनन्दक सम्मिलित शिवशंकर श्रीनिवास आ शैलेन्द्र कथा संग्रह 'त्रिकोण' प्रकाशित भेल, नवम्बर मासमे, जइमे तीनू गोटेक ७-७ टा कथा छलन्हि।

अशोक कम लिखै छथि, कविता तँ आरो कम। मूलधाराक लेखकमे कम लिखबाक फैशन छै। जखन प्रेमचन्द तीन सय कथा लीखि लेलन्हि तखन जा कऽ एकटा संग्रह बहार केलन्हि- 'मेरी प्रिय कहानियाँ' सन् १९२३ मे। ऐ पोथीमे प्रेमचन्द ई स्वीकार करै छथि जे नै चाहियो कऽ लेखकक सभ रचना नीक नै भऽ पबै छै। आ ईहो जे जँ पाठक एक लेखकक सभ रचना पढ़ि जाय तखन ओ जिन्दगी मे पाँचो छह टा लेखककेँ नै पढ़ि सकत। से हुनकापर दबाबँ पड़लन्हि जे ओ पाठक लेल ऐ तीन सयमे सँ किछु कथा चुनि कऽ अपन प्रिय कथाक रूपमे जहिया एकटा लेखक तीन सय कथा प्रस्तुत करथि। हमरो विचारे

নিখি নিশ্চয় তখনে ওকৰা অপনাকেঁ কথাকাৰ ঘোষিত কৰবাঁক চাহী। ওনা ওতই প্রেমচন্দ গ্রহো কহি জাগ ছথি জে নোককথামে মাত্র উড়ৈবনা ঘোড়া আদি হোগ ছৈ সে কথাক মহত্ব নোককথাসঁ বেঁশী ছৈ। প্রেমচন্দক ঐ গপসঁ হম ভিন্ন বিচাৰ ৰখৈ ছী আ ফিৰাক গোৰখপুৰীক কথনসঁ সহমত ছী। ফিৰাক গোৰখপুৰী অপন ৰুবাঁগক সংগ্রহ 'ৰূপ' মে নিখৈ ছথি জে 'হিন্দূ নোক গীত' জে হমৰা দৈত অছি সে ওকৰা মানবীয আ স্বগীয সংগীত বনা দগ ছৈ, আ সে গানিবঁ, দই গকবাঁন আ চকবঁশ্ত সেহো হমৰা নৈ সকনা। ও উদাহৰণ দগ ছথি-

"বাঁবূঁন মোৰা নৈহৰ ছূটৈন জায,

উ ড্যোঢ়ী পর্বত ভয়ী, আঁঙন ভযো বিদেশ।"

মহাভাৰত আবঁ নোকগীত বনি গেন অছি, নোকগাথা বনি গেন অছি, 'মহাভাৰত ভীন' তকৰ উদাহৰণ অছি। অশোকক 'চক্রব্যূহ' মহাভাৰত আধাৰিত কিছু কবিতা অছি, সে ও নোকগীত আধাৰিত অছি, নোকগাথা আধাৰিত অছি।

সে হমৰা নজৰিমে ৰচনাকাৰ অশোক তীন টা ছথি- কবি অশোক, কথাকাৰ অশোক আ কথেতৰ গদ্যক নেখক অশোক। অৰবিন্দ ঠাকুৰ অপন পোথী ৰোশনাগক নোকপঙ্ককেঁ কথেতৰ গদ্য কহৈ ছথি, সে নিবন্ধ-প্রবন্ধ-সমানোচনা নেন হমহূঁ ঐ শব্দাবনীকেঁ প্রযুক্ত কই ৰহন ছী।

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

আপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

১.২.অংক ৩৬৮ পৰ টিপ্পণী

নির্মলা কর্ণ

আদৰণীয মংজূ দাস জী কে চিত্র পৰ হমৰ প্রতিক্রিয়া- আদৰণীয মংজূ দাস জী বহুত নীক চিত্রকাৰ ছথি। হুনক শ্রেষ্ঠ কলাকাৰ হোময মে কোনো সংদেহ নহি। বিদেহ পত্রিকাক অংক 368 মে হুনক লিখল আলেখ পঢ়লা। ও কলা মে নগ্নতা পৰ বহুত সাৰগর্ভিত আলেখ লিখলথি। হুনক আলেখ সঁ অত্যংত প্রভাৱিত ভেলহু ঁ।

শ্বাদৰণীয সংজূ দাস জীক রিচাৰধাৰা সঁs হম শত-প্রতিশত সহমত ছী। কোনো চিত্র মেঁ নগ্নতা দেখs সs পূর্ব ওকৰ ভারনা দেখরাক চাহী।মুদা এহি শ্বংক মেঁ ৗনক কিছু রীছন চিত্র দেখনৗঁ। হি চিত্র মেঁ মাত্র তীন চিত্র পৰ হমৰা কিছু শ্বাপত্তি শ্বছি। ওহি তীনূ চি ্ৰ পৰ হম শ্বাদৰণীয সংজূ দাস জী সঁs কিছু জানকাৰী চাহৈত ী। এক স্ত্রী সংপূর্ণ নগ্ন ঠাঢ় ছথি এরং ৗনকা কিছু ক মুক পুৰুষ ননচাএন দৃষ্টি সঁs দেখ ৰহন ছথি। নিকটে নেটন শেৱ পর্যত জে সংভরত: ৗনক শ্বপন কর্মচাৰী থিক। রৈহ স্ত্রী সংপূর্ণা ন ্ন ৰূপ মেঁ শেৱ পৰ নেটন শ্বাৰাম কs ৰহন ছথি। মাদা পশু কে স্র ৰূপ মেঁ চিত্রণ।ও মাদা নগ্ন ৰূপ মেঁ রৈসন দর্পণ মেঁ শ্বপন সৌংদর্য দেখি ৰহন ছথি এরং এক গোট কামুক পুৰুষ ৰূপী হিংশ্র জীর জে সংভরত রৃদ্ধ শ্বছি ওহি স্ত্রী কে শ্বালিংগন মেঁ কএনে শ্বছি।

হম কনা মর্মজ্ঞ জানকাৰ চিত্রকাৰ নহি ছী। ৗনক কনা কে প্রশংসা কৰৈত হম মাত্র এক রাঁত শ্বাদৰণীয সংজূ দাস জী সs পূছs চাহৈত ছী। তীনূ চিত্র মেঁ মহিনা পাত্র কে সংপূর্ণ নগ্ন ৰূপ মেঁ চিত্রণ কৰরাক ঔচিত্য কী থিক? কোন ভারনা কে রশীভূত স্র কে নগ্ন দেখাওন গেন ?

প্রণর ঝা

ওংটৰনেট কে জান পৰ রিচৰণ কৰৈত জখন কখনো রিদেহ**ই**ক পেজ পৰ পৗচয ছী শ্রী গজেন্দ্র ঠাকুৰ কে শ্বানেখ রা নি ক সে কিছ ন কিছ গন্ফোমেটিৰ চীজ মৈথিনী ভাষা কে মাধ্যম সে ভেট জায শ্বছি। এহি ক্রম মে নিতী নরন দিনেশ কুমাৰ মিশ্র

আনেখ সীৰীজ কে অংতৰ্গত ঐ অংক মে মহানংদা সে জুডন দিনেশ মিশ্র কে সূচনাত্মক নেখ কে সাৰ মৈথিলী মে পঢ় নেন ভেংটন জে সুখদ অনুভূতি।

বিদেহ ঐ অংক মে সংজু দাস কে কনাকৃতি কে ন ক কৈ টা আনেখ ছাপনক অছি জে হানিযা মনকৰ কোনো পেংটিংগ বিবাদ কে কেংদ্র মে ঘুমগত অছি। ফেসবুক পৰ প্রমুখ ৰূপ সে কুমাৰ পদ্মনাভ দ্বাৰা উঠাওন ঐ মুদ্দা কে গর্দ গির্দ অনেকোং নোক আপন ৰায আ দৃষ্টিকোণ ৰখনা য। পদ্মনাভ জী দ্বাৰা আপন বাঁত বঁ৷ত দৃঢ়তা সে আ তর্ক কে সাথ ৰাখন গেন আ ওতবেঁ দৃঢ়তা আ তর্ক সে সংজু দাস অপন আনেখ দ্বাৰা ওকৰ খংডন কবৈত নজবি আবঁয ছথি। কিএকি হম চিত্রকনা কে পাৰখী নৈ ছী তৈ অপন কোনো অংতিম পক্ষ নৈ ৰাখি সকয ছী মুদা ঐ তৰহক মামিনা মে তার্কিক ৰূপ সে বাদ প্রতিবাদ কে ডোক্যুমেংটেড কেনা সে ঐ তৰহক বিষয মে সমাজ কে ভবিষ্য মে অপন বিচাৰ বঁনেবাঁক নেন তার্কিক সামাগ্রী ভেংট সকে অছি।

প্রোফেসৰ উষা চৌধৰী

কনা,কনা হোগছ। ও অশ্নীন নহি ভ সকৈছ।গ হমৰা নোকনিক নজৰিযা থিক,জে হম ওহিমে কী দেখি ৰহন ছী।অপন দৃষ্টিকোণ মে পৰিবর্তন কৈনে অনেক অর্থ নিকনৈত অছি।

কল্পনা ঝা, পটনা

বঁ৷ত নীক বিদেহক নবঁকা অংক। পঠনীয ও সংগ্রহনীয। অত্যধিক ব্যস্ততা ৰহৈএ, তথাপি পঢ়বঁ সুৰুহ কেনহ৾, তঁ বঁ ৃত কিছু পঢ়ি গেনহ৾, ততেক গংটৰেস্টিংগ টাপিক সভ অছি। ডা. উদযনাথ ঝা

'অশোক' জীক আলেখ "গামক নামকৰণ:এক পৰিশীলন" ৰ্হত নীক লাগল।দৰভংগা-মধুবনী সঁ নেপালক ধনুষা,জনকপ ৰ আ সমস্তীপুৰ, সীতামঢ়ী ধৰিক ৰ্হতো গামক নামকৰণক চৰ্চা ৰ্হত ৰোচক ঢংগ সঁ কেলনি অছি।মিথিলাক গামক নামকৰণক পাছাঁক ঐতিহাস সঁ লোককেঁ অৱগত কৰওলনি অছি লেখক,চাহে ও ৰাজনীতিক ঐতিহাস হো বা সাঁস্কৃতিক ঐতিহাস।এতেক নীক আলেখক লেল লেখককেঁ সাধুবাদ !অপনেক লিখল "শ্বেতা ঝা চৌধৰী-একটা পৰিচয" পঢ়ি আহ্লাদিত ভেলহুঁ।এহি তৰহ লোকক কৃত্যকেঁ চৰ্চা হেবাঁক চাহী।কতেক লোক শ্বেতা ঝা চৌধৰীক নাম সঁ অনভিজ্ঞ ছল হেতাহ।অপনেক লিখল "কৃষ্ণ কুমাৰ কশ্যপ আ শশিবাঁলা-একটা পৰিচয" সেহো পঢ়লহুঁ। এহেন এহেন ব্যক্তিক ব্যক্তিত্ব ও কৃতিত্বক চৰ্চা হেবাঁক চাহী পত্ৰ-পত্ৰিকা সভমে।ৰবীন্দ্ৰ কুমাৰ দাস জীক-"পৰিৱাৰক সহযোগ সবঁসঁ জৰুৰী" একটা নীক সঁদেশ দৈত অছি।

আচাৰ্য ৰামানংদ মংডল, সামাজিক চিংতক সহ সাহিত্যকাৰ, সীতা মঢ়ী

কলাকৃতি ৰ্নাম অশ্লীলতা/ কলা সাহিত্য মে সংজ্ঞ দাস কে কলা কৃতি আগ কাল বিবাদ মে হয।কুছ লোগ কে দৃষ্টি মে কলা মে অশ্লীলতা হয।অসল মে অশ্লীলতা আ শ্লীলতা দৃষ্টি যে হোগ ছৈয। সংত তুলসীদাস কে অনুসাৰ জাকে ৰহি ভাৱনা জৈসী হৰি মূৰত দেখি তিন তৈসী। পৌৰাণিক সাহিত্য কে দেখি ৌ ত অশ্লী লতা সে ভৰল হয। পৰংতু ধাৰ্মিক দৃষ্টি সে বো অশ্লীল দৃষ্টিগোচ ৰ ন হোঊ হয। জেনা ভগৱান শংকৰ কে লিংগাকাৰ ৰূপ জেকৰ

পূজা কৈন জাগ হয।নাগা সাধু আ দিগম্বৰ জৈন মুন   জেগ কে দৰ্শন মেঁ অশ্লীনতা দৃষ্টিগোচৰ ন হোগ ঢৈয। মাঁ কালী কে নগ্ন মূৰ্তি মেঁ অশ্লীনতা দৃস্‌্টিগোচৰ ন হোগ হয। সতি অন্সূযা কে কথা এগো চৰ্চিত কথা হয। অন্সূযা কে সতীত্ব পৰী ্ষা কে নেন ব্ৰহ্মা বিষ্ণু মহেশ কহনেথিন কি অঁহা নগ্ন হোকে হমৰা সভ কে ভোজন কৰাযৰঁ ত হম সভ অঁহা গঁহা ভোজন কৰবঁ।সতি অন্সূযা ক্ষনকা সভ কে তপ বঁন কে আধাৰ পৰ বঁঠা বঁনা দনেথিন আ নগ্ন হোকে গোদ মে বখ কে ভোজন কৰৈনেথিন। কাৰণ কি বঁঠা নিৰ্দোস হোগ ঢৈয।বো শ্লীনতা আ অশ্লীনতা সে অঁজান হোগ হয। বৌদ্ধ কালীন মূৰ্তি অজঁতা -
ঐনোৰা আ ভগৰান জগন্নাথ আ দক্ষিন ভাৰত কে মঁদি   পৰ উত্কীৰ্ণ মৈথুন মূৰ্তি মেঁ অশ্লীনতা নজৰ ন অবঁ য হয। ভগৰান ৰজনীশ সঁভোগ সে সমাধি মেঁ এগো ঘটনা কে উল্লেখ কৰৈয ঢথিন।জৌ এক যুৱা প্ৰেমী -প্ৰেমিকা কে প্ৰেমিকা মেঁ মাতা -
পিতা মৈথুন মূৰ্তি কে দেখৈযত খজুৰাহো মেঁ টক া গেনেন। ঘটনা গ বঁতাৰৈত হয কি সাপেক্ষ ৰূপ মেঁ অশ্লীন হয পৰঁত্তু নিৰপেক্ষ ৰূপ মেঁ অশ্লীন ন হয। সঁজ্ঞ দাস কে কনা সাপ ক্ষ ৰূপ মেঁ নোগ কে অশ্লীন ভনে নগৈয পৰঁত্তু নিৰপেক্ষ ৰূপ সে অশ্লীন ন হয।কনাদৃস্‌্টি নিৰপেক্ষ হোয কে চাহী।

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

ৰচনাকাৰ অশোক বিশেষাঁক

২.১.প্রস্তুত বিশেষাঁকক সঁদর্ভমে

২.১২.জগদীশ চন্দ্র ঠাকুৰ 'অনিন'- অশোকজীক কথামে কথ   পৰ
িমর্শ

২.১৩.নাৰাযণজী- মূন্যাংকন- অশোকজীক নেখন বৈশিষ্ট্য

২.১৪.শিৱ কুমাৰ মিশ্র- অশোক ও মৈথিনী সাহিত্য সংস্থা

২.১৫.শৈনেন্দ্র আনন্দ- অশোক: একটা জীৱন্ত কনাকাৰ

২.১৬.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- কৰি অশোক

২.১৭.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- কথাকাৰ অশোক

২.১৮.গজেন্দ্র ঠাকুৰ- কথেতৰ গদ্যক নেখক অশোক

২.১৯.প্রদীপ বিঁহাৰী-মাতৰ্ঁৰ কথাকাৰ

২.২০.আশীষ অনচিন্হাৰ- মৈথিন দৃষ্টিদোষ

২.২১.মুন্না জী- ত্রিকোণক ধুৰী- শ্রী অশোক

২.২২.শ্রীধৰম- গতিশীন যথার্থক কথাকাৰ অশোক: কিছু টিপৌত

२.१.प्रस्तुत विशेषांकक संदर्भमे

विदेह द्वारा लेखकपर विशेषांक 'जीवैत मुदा उपेक्षित' शृंखला रूपमे कएल गेल छल २०१७ सँ जकरा आर २०२३ मे एहि विशेषांक संग "विदेहक जीवित मैथिलकर्मी, संगीतकर्मी, साहित्यकार-सम्पादक आ रंगमंचकर्मी-रंगमंच-निर्देशकपर विशेषांक शृंखला" नामसँ जानल जाएत। दिसम्बर २०२२ मे विदेह"अशोक विशेषांक" प्रकाशित करबाक सार्वजनिक घोषणा केलक आ प्रस्तुत अछि ई विशेषांक। एहि सूचनाकेँ एहि लिंकपर देखि सकैत छी-घोषणा। मैथिलकर्मीसँ हमर सभहक आशय जिनकर काज मिथिला-मैथिली-मैथिली लेल कोनो माध्यमसँ भेल हो। ओ संगठनकर्ता सेहो भऽ सकै छथि, लेखक सेहो। तहिना संगीतकर्मी मने गीत आन भाषाक-संगीतसँ जुड़ल लोक।

एहन शृंखलामे, एहि विशेषांकसँ पहिने विदेह ८ टा विशेषांक प्रकाशित कऽ चुकल अछि आ एहिठाम आर हम कहि सकैत छी जे ई एकटा चुनौतीपूर्ण काज छै। अनेक संकट केर सामना करए पड़ैत अछि लेख एकट्ठा करएमे। मुदा संगहि ईहो समर्थन अछि। हँ हम कहब जे संकटसँ बेसी हमरा लग, ई मानएमे हमरा कोनो दिक्कत नहि जे जतेक लेख केर उम्मेद केने रहैत छी हम ततेक नै आबैए, जतेक लोक लिखबाक लेल गछैत छथि से सभ अंत- आबि चुप्प भऽ जाइत अंत धरि छथि। आ एकर कारणो छै, किनको ई लागै छनि जे आनपर लिखब से हम अपने रचना किए ने लीखि लेब, किनको लग

𑒣𑒼𑒟𑒱𑒋 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒢𑒱, 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒣𑒲.𑒛𑒲.𑒋𑒤 𑒤𑒰𑒃𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒫𑒹𑒬𑒲 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒕𑒟𑒱 𑒕𑒲। , 𑒞𑒿 𑒏𑒱𑒢𑒏𑒼 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒮𑒿 𑒠𑒱𑒏𑓂𑒏𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒿𑒃 𑒍 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒞𑒰। 𑒋𑒏𑒩𑒼 𑒯𑒧 𑒮𑓀𑒏𑒙𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒱𑒨𑒻 𑒖𑒹 𑒮𑒦 𑒤𑒹𑒮𑒥𑒳𑒏𑒣𑒩 𑒪𑓀𑒥𑒰-𑒪𑓀𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒐 𑒫𑒰 𑒏𑒧𑒹𑓀𑒙 𑒙𑒰𑒃𑒣 𑒏𑓄 𑒪𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒦 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒰𑒟𑒮𑒿 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒣𑒚𑒰𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹 𑒮𑒦 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒰𑒪 𑒤𑒹𑒮𑒥𑒳𑒏𑒣𑒩 𑒙𑒰𑒃𑒣 𑒏𑓄 𑒪𑒲𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒙𑒰𑒃𑒣 𑒏𑒩𑒱𑒞𑒹 𑒕𑒲। 𑒐𑒋𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒏𑒙𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿𑒃 𑒂𑒃 𑒣𑒯𑒱𑒪𑒹𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑒢𑒫𑒧 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒯𑒧। 𑓒𑓐𑓑𑓙 𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑓒𑓐𑓒𑓒 𑒡𑒩𑒱 𑓕 𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑒢𑒹 𑒥𑒩𑓂𑒐𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰। 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞𑒹 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒰। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒁𑒪𑒰𑒫𑒹 𑒂𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒄 𑒂𑒚𑒼 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒄𑒯𑒼 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭𑒠𑒰𑒨𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒯𑒩𑒹𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒢𑓀𑒠𑒢𑒑𑓂𑒩𑓀𑒟 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒢𑓀𑒠𑒢𑒑𑓂𑒩𑓀𑒟 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒁𑒦𑒱𑒢𑓀𑒠𑒢𑒑𑓂𑒩𑓀𑒟 𑒁𑒯𑒴 𑒠𑒳𑒂𑒩𑒹 𑒢𑒻 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒖𑒹 𑒍𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒫𑒰 𑒖𑒱𑒢𑒏𑒰𑒣𑒩 𑒐𑒞𑓂𑒧𑒹 𑒦𑓄 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒱𑒢𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒰𑒃𑒬 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻। 𑒞𑒿𑒃 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒧𑒹 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒬𑒰 𑒮𑒦 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞।

𑒋𑒯𑒢 𑒢𑒻 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒖𑒲𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒢𑒻 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒮𑒦 𑒯𑒹𑒛𑓃𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻। 𑒋𑒯𑒱 𑒋𑒏𑒙𑓂𑒚𑒰 𑒢𑒻 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒪 𑒕𑒻 𑒞𑒿𑒃 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒄 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒋𑒯𑒢 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒄 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹

ছনি। ও ঋনেগ রাঁত জে হম সভ ঋশোক জীক ৰচনা কেহন কতেক সফল রা ঋসফল ভেলাঁ সে পাঠক কহতা। এহি রিশেষাংক কেৰ শুৰুআত রিদেহক আনে রিশেষাংক জকাঁ ঋছি। সংগে-ররিধ্ঠতা কেৰ পালন কৰৈএ ঋা সংগ ও ক্রম নে তঁ উম্রক নে ৰচনাক গুণরত্তাক। হঁ, এতেক ধেআন জৰুৰ ৰাখল গেল ছৈ জে পাঠকক ৰসভংগ নহি হোএল ঋা সে রিশ্বাস ঋছি জে ৰসভংগ নৈ হেতনি।

এহি রিশেষাংককেঁ পঢ়তাহ তঁ ন্দনকা রর্তনী ও পাঠক জখন মানকতাক ঋভার নগতনি। রর্তনীক গলতী জে থিক সে মোটা-মোটী হমৰ সভহক গলতী থিক জে হম সভ সংশোধন নৈ কই সকলাঁ মুদা ও ধেআন ৰখরাঁক রাঁত জে রিদেহ শুৰুএসঁ হৰেক রর্তনী রঁনা নেখককেঁ স্বীকাৰ কৰৈত এলৈএ। তঁএ মানকতা ঋভার স্বাভারিক। একৰ রাঁদো রঁন্দত রর্তনীক গলতী ৰহনে গেল ঋছি জে কি হমৰে সভহক গলতী ঋছি। মৈথিলীমে কিছুএ এহন পত্রিকা ঋছি জকৰ রর্তনী একৰংগক ৰহৈত ঋছি ঋা ও ন্দনক ছথি খূরী ছনি মুদা জখন ওহো সভ কোনো রিশেষাংক নিকালৈ তখন রর্তনী তঁ ঠীক ৰহৈত ছনি মুদা সামগ্রী ঋধিকাংশতঃ রঁসিযে ৰহৈত ছনি। ঐতিহাসিকতাক দৃষ্টিসঁ কোনো পুৰান সামগ্রীক উপযোগ রর্জিত নৈ ছৈ মুদা সোচিযৌ জে ৭২-৮০ পন্নাক কোনো প্রিংট পত্রিকা হোএত ছৈ তাহিমে নগভগ আধা সামগ্রী সাভাৰ ৰহৈত ছনি, তেসৰ ভাগমে নেখক কেৰ কিছু ৰচনা ৰহৈত ছনি নর সামগ্রী ৰহৈত ছনি। মুদা হমৰা ঋা চারিম ভাগমে কিছু নোকনি নর সামগ্রীপৰ রেঁসী জোৰ দৈত ছিযৌ। একৰ মতলরঁ ও নহি জে রর্তনীমে গলতী হোএত ৰহৈ। হমৰ কহরাঁক মতলরঁ ও

জে সংপাদক-সংযোজককেঁ কোনো নে কোনো স্তৰপৰ সমঝৌতা কৰহে পড়ৈত ছৈ সে চাহে বর্তনীক হো কি, মুদ্রাক হো কি বিচাৰধাৰক হো কি সামগ্রীক হো। হমৰা লোকনি বর্তনীক স্তৰপৰ সমঝৌতা কই ৰহল ছী মুদা কাৰণ সহিত। প্রিংট পত্রিকা এক বেৰ প্রকাশিত ভই গেলাক বাদ দোবাৰা নৈ ভই সকৈএ (ভই তঁ সকৈএ মুদা ফেৰ পাগ লাগি জেতৈ) তঁগ ওকৰ বর্তনী যথাশক্তি সহী ৰহৈত ছৈ। ইংটৰনেটপৰ সুবিধা ছৈ জে বীচমে (ইংটৰনেটসঁ প্রিংট হেবাক অবধি) ওকৰা সহী কই সকৈত ছী মুদা সামগ্রিএ নব অধ্যায নৈ খুজি সকত বাঁসিযা ৰহত তঁ সহী বর্তনী ৰহিতো তঁগ হমৰা লোকনি বর্তনী বলা মুদ্দাপৰ সমঝৌতা কেলহুঁ। হমৰা লোকনি কএলনি, কযলনি ও কেলনি তীনূ শুদ্ধ মানৈত ছী, ছী একৈ ৰচনামে তীনূ ৰূপ ভেটি এতেক শুদ্ধ মানৈত জাএত। আন শঙ্কক লেল এহনে বুঝু।

উম্মেদ অছি জে পাঠক বিদেহক আনে বিশেষাংক জকাঁ একৰা পঢ়তাহ আ পঢ়ি একৰ নীক-বেজাএপৰ অপন সুঝাৱ দেতাহ। বিদেহ অৰবিন্দ ঠাকুৰ বিশেষাংক কেৰ পোথী ৰূপ"স্বতংত্রচেতা" কেৰ নামসঁ প্রকাশিত ভেল উম্মেদ জে ভবিষ্যমে অশোক জীপৰ কেংদ্রিত এহি বিশেষাংক কেৰ পোথী ৰূপ সেহো আএত।

বিদেহ দ্বাৰা বিশেষাংক শৃংখলামে প্রকাশিত ভেল বিশেষাংক সবহক সূচী এনা অছি, ঐঠাম জে সূচী দেল গেল অছি তগ সভপৰ ক্লিক কৰবৈ তঁ ও অংক সভ খুজি জাযত।

১) অৰবিন্দ ঠাকুৰ বিশেষাংক ০১ নবম্বৰ ২০১৯ অংক ২৮৭(এ বিশেষাংক ২০২০ মে পোথী ৰূপমে সেহো আযল অছি)

२) जगदीश चन्द्र ठाकुर अनिल विशेषांक ०१ दिसम्बर २०१७ अंक ११९

३) रामलोचन ठाकुर विशेषांक ०१ अप्रैल २०२१ अंक ३१९

४) राजनन्दन लाल दास विशेषांक ०१ नवम्बर २०२१ अंक ३३३

५) रवीन्द्र नाथ ठाकुर विशेषांक १५ जून २०२२ अंक ३४८

६) केदारनाथ चौधरी विशेषांक १५ अगस्त २०२२ अंक ३५२

७) प्रेमलता मिश्र 'प्रेम' विशेषांक ०१ नवम्बर २०२२ अंक ३५७

८) शरदिन्दु चौधरी विशेषांक १५ नवम्बर २०२२ अंक ३५८

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाउ।

𑓒.𑓒.𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒖𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒮𑓀𑒏𑓂𑒭𑒱𑒣𑓂𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨

𑒋𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒖𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒮𑓀𑒏𑓂𑒭𑒱𑒣𑓂𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨। 𑒮𑒼𑒬𑒪 𑒧𑒲𑒛𑒱𑒨𑒰𑒣𑒩 𑒗𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒹𑒩 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒩𑒹𑒿𑒮𑒲 𑒖𑒰𑒢𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒏𑒹𑒩 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒖𑒰𑒑𑒞 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒫𑒖𑒢𑒱𑒏 𑒕𑒻। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒖𑒳𑒙𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒤𑒼𑒙𑒼 𑒮𑒦 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒖𑒲𑒏 𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒰𑒧-𑒁𑒬𑒼𑒏

জন্ম তিথি: 18 জনরৰী, 1953

মাতা: স্ব. নন্দা দেৱী

পিতা: স্ব. উমাপতি ঝা

স্থান: নোহনা, মধুবॅনী(রিঁহাৰ)

শিক্ষা: রী.এস-সী., ডী. সী. এম. (মাস্কো)

বৃত্তি- সেরাক সেরানিবৃত্ত পদাধিকাৰী রিঁহাৰ সহকাৰিতা

অশোক জী কেৰ পৰিৱাৰক অন্য সদস্য:

পত্নী: স্ব. পূর্ণকলা

পুত্র: 1 (প্ৰৱীণ)হিনক পত্নী পল্লৱী(, 2 (প্ৰভাত)হিনক পত্নী শিন্‍্পা)

প্ৰকাশিত কৃতি মৌলিক: (এখন ধৰি অশোকজীক জতেক মৌলিক পোথী প্ৰকাশিত ভেলনি তাহিমেসঁ অধিকাংশ রিদেহ পোথী ডাউনলোডপৰ ৰাখল গেল অছি আ এহিঠাম জে পোথীক লিংক দেল গেল অছি তাহিমে পোথীক নামপৰ ক্লিক কৰৱেঁ তঁ ও পোথী খুজি জাএত)-

1)) চক্ৰব্যূহকরিতা সংগ্ৰহ) (1986(

2) ত্ৰিকোণ(কথা সংগ্ৰহ) (1986)

3) ওহি ৰাতিক ভোৰ(কথা সংগ্ৰহ) (1991)

4) মাতৱঁৰ(কথা সঁগ্রহ) (2001)

5) মৈথিল আঁখি (2007)

6) সঁৱাদ(সাক্ষাত্কাৰ সঁগ্রহ) (2007)

7) কথাক উপন্যাসঃ উপন্যাসক কথা (2012)

8) আঁখিমে ৱঁসন(যাত্রা কথা) (2013)

9) ৱাঁত- ৱিচাৰ(আলোচনা) (2015)

10) উৈডীগাম(কথা সঁগ্রহ) (2017)

11) নীক দিনক ৱাঁগস্কোপ(ৱ্যঁগ্য সঁগ্রহ) (2018)

12) ৰাজমোহন ঝা(ৱিনিৱন্ধ, 2019(

13) কথা-পাঠ (2022)

জে কি এখন ৱিদেহ এৱঁ আন পত্রিকামে প্রকাশিত ৰচনা সভ পোথী ৰূপমে নহি আছি-

1) অশোক- সেনেক্শন্স(ৱিৱিধ)

2) অশোক-নৱ কৱিতা

3) মন্না জী দ্বাৰা সাক্ষাত্কাৰ(পৃ. 382-385)

4) ৱঁনৈত কম ৱিঁগড়ৈত ৱেঁসী(পৃ. 2023-2031)

5) ৰাজনন্দন লাল দাস আ কর্ণামৃত সম্পাদক(পৃ. 119-122)

6) ৰামলোচন ঠাকুৰক কৱিতা পঢ়ৈত(পৃ. 327-341)

7) কেদাৰ নাথ চৌধৰীক উপন্যাস(পৃ. 101-106)

8) শৰদিন্দুজী(পৃ. 70-73)

প্ৰকাশিত কৃতি সম্পাদন:

1) প্ৰতিমান(ৱিচাৰ গোষ্ঠীক আলেখ ও ৱিমর্শক সংগ্ৰহ)

2) সন্ধান(অংক 1- 2- 3- 4, অনিয়তকালীন পত্ৰিকা)

3) মৈথিলী আলোচনা(সম্পাদন) (2017)

অশোক জীক মাতা-পিতা, স্ব. উমাপতি ঝা এৱং স্ব.নন্দা দেৱী

𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒖𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒮𑓂𑒫. 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒏𑒪𑒰 𑒖𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑

𑒁𑒬𑒼𑒏𑒖𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒾𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒨𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒹

অশোক জী, পত্নী অপন, দূনূ পুত্র ও পুত্রবধূ(পলেরী)ক সঁগ

अशोक जीक पुत्र, प्रभात ओ पुत्रवधु शिल्पा

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

২.৩.অশোক- হম আ হমৰ পৰিচয

অশোক

হম আ হমৰ পৰিচয

হমৰ জন্ম ১৫ জনৱৰী ১৯৬৩ কেঁ লোহনা (মধুবনী) মে ভেল। হমৰ পিতা ৰহথি স্ব. উমাপতি ঝা এৱং মাতা ৰহথি স্ব. নন্দা দেৱ । হমৰ জন্মক বহুত পূৰ্বেসঁ হমৰ পিতা কাশীমে ৰহৈত ছলাহ। মহাৰানী লক্ষ্মীৱতী দ্বাৰা নিৰ্মিত ৰাম মংদিৰক ব্যৱস্থাপক ৰহথি ও। লক্ষ্মীৱতী অপন জীৱনকালমে কটিহাৰ জুট মিলসঁ জা ক**ঽ** হুনকা মংদিৰক ব্যৱস্থাপক বনৌলে ৰহথিন। হম সপৰিৱাৰ ওতহি ৰহলহুঁ। হমৰ জেঠ ভাই স্ব. প্ৰো. সুশীল ঝা ওতহি পঢ়লনি-লিখলনি। বী.এচ.যূসঁ এম.এ কেলনি। জখন ও এম.এ কেলনি তঁ হম ছহ বৰ্ষক ৰহী। ভাই এম.এ পাস ক**ঽ** ১৯৬৯ ঈস্বীমে সৰিসৱ গামমে মহাৰাজ লক্ষ্মীশ্বৰ সিংহ মহাৱিদ্যালযমে প্ৰাধ্যাপ ভ**ঽ** গেলাহ। হুনকাসঁ ছোট হমৰ বহীনি স্ব.গীতা দেৱীক বিঁযাহ হমৰ জন্মসঁ এক মাস পূৰ্ব দিসম্বৰ ১৯৬২ মে ভ**ঽ** গেল ৰহনি। ভাই

হমৰাসঁ পঁদ্রহ রর্ষ ঋা রঁহীনি রাঁৰহ রর্ষক জেঠ ৰহ ি। স্বাভারিক ৰূপসঁ হমৰ স্থিতি পৰিরাৰমে এক ননরঁবুঁঋা সন ৰহএ। সভ ঋনো-মনোমে নাগন ৰহএ। তাহিপৰসঁ নেনহিসঁ হম রঁদধা দ্বখীত পড়ি জাগ। সে ক্রম মৈট্রিক তক চনন। পৰিরাৰক নেন ঞ্ৰ এক পৈঘ ঠিন্তাক কাৰণ রঁনন ৰহন।

ভাগ কে প্রাধ্যাপক রঁনি গাম চন ঋএরাঁক কাৰণ মাএ সঁগ হমহুঁ গাম ঋারিঁ গেনহুঁ। এক রর্ষ গামেমে পৈঈঘাঈ স্কুনমে ঢ়নহুঁ। মুদা ঠীকসঁ নহি পঢ়রাঁক কাৰণে মাএ হমৰা ১৯৬০ মে পিতা সঁগ ফেৰ ঋাগূ পঢ়রাঁক নেন কাশী পঠা দেননি। হমৰ স্কূনী জীরনক ঋাৰম্ভ সুনিযোজিত ৰূপসঁ রৈঁসিক পাঠশানা, হৌজকঈোৰা, রাৰাণসীসঁ ভেন। ওতহিসঁ পঠমা ক্লাস ঙতীর্ণ ভেনহুঁ। ফেৰ ষষ্ঠমামে পঢ়রাঁক নেন হৰিশ্চংদ্র গংঈৰ কানেজমে এনহুঁ। ১৯৬৯ ঞ্স রীমে মৈট্রিক কেনহুঁ। গংঈৰমে ডী.এ.রী কানেজ ঋারিঁ গেনহুঁ। মুদা ঙতীর্ণ নহি হেরাঁক ডৰসঁ পৰীক্ষা ছোড়ি দেনিযৈক। গাম ঋারিঁ গেনহুঁ। সৰিসৱ কানেজসঁ ঋাগ.এস.সী কেনহুঁ। গোযনকা কানেজ, সীতামঢ়ীসঁ রী.এস.সী (রনস্পতি শাস্ত্রমে প্রতিষ্ঠা) কেনহুঁ। রী.এস.সীক ৰিজনাঈ ১৯৭৬ক জনরৰীমে নিকনন ঋা ওহী রর্ষ জূনমে হমৰ রিরাহ মধুরঁনীমে ডা. জযধাৰী সিংহক সুপুত্রী পূর্ণকনা দেরী সঁগ ভে । ওকৰ রাঁদ হম প্রতিযোগিতা পৰীক্ষা সভক তৈযাৰী কৰএ নগনহুঁ। প্রতিযোগিতাক মাধ্যমসঁ পহিন নৌকৰী জনসংপর্ক রিভাগমে ঋপৰ জিনা জনসংপর্ক ঋধিকাৰীক ৰূপমে ১৯৭৭ মে শুৰূ কেনহুঁ। তকৰ রাঁদ রী.পী.এস.সীক সংযুক্ত পৰীক্ষা দ্বাৰা সহকাৰিতা রিভাগ ে সহাযক নিরঁধক, স.স. কেৰ পদপৰ গঈাঠী (রঁকসৰ) মে ১৯৭৮ মে

যোগদান দেনহ্ঁা। ওহী রিভাগমে রিভিন্ন পদপৰ কাজ কৰৈত রর্ষ ২০১৩ মে ৩১ জনরৰীকেঁ সেরানিরৃত ভেনহ্ঁা।

এহি খরধিমে হমৰ মাতাক দেহারসান ১৯৫৭ ঙ্রস্বীমে, পিতাক ১৯৫৫ ঙ্রস্বীমে, রঁহীনক ১৯৫৯ ঙ্রস্বীমে খা ভাগক ১৯৯০ ঙ্রস্বীম ভই গেননি। চাৰি রর্ষমে হমৰাসঁ জেঠ চাৰু গোষ্টা চন ৈনাহ। খারঁ হমৰাসঁ জেঠ পৰিরাৰমে হমৰ ভৌজী রীণা দেরী ছথি জে গামমে ৰহৈত ছথি। হ্নকা সঁগ হমৰ ভাতিজ ৰাজীর সপৰিরাৰ ৰহৈত ছথি। ও সৰিসর কানেজমে সহাযক কে ৰূপমে কার্যৰত ছথি। সঁপূর্ণ পৰিরাৰকেঁ সমহ্াৰনে ছথি। ভৌজী খা ৰাজীর কে গামমে ৰহনাক কাৰণে হমৰো খা হমৰ পৰিরাৰক সঁরঁধ খনরৰত গামসঁ রঁনন ৰহন খছি।

সাহিত্য কে প্রতি হমৰ ঝুকাও কাশীমে মৈথিন ছাত্র সঁঘক গতিরিধিকেঁ দেখনা-সুননাসঁ ভই গেন। ছাত্র সঁঘ দ্বাৰা ৈথিনীমে খনেক কার্যক্রম হোএত ছন। ও সভ কার্যক্রম ৰামমঁদি েপৰ হ্খএ। হম রঁছেসঁ সভষ্টা দেখই নগনহ্ঁা। নষ্টাক, করি া-পাঠ, ভাষণ প্রতিযোগিতা, জযন্তী, সৰস্বতী পূজা খাদি ার্যক্রমমে ক্রমশঃ ভাগ নিখ নগনহ্ঁা। মিথিনা-মৈথিনীক মাদে সুনই নগনহ্ঁা। হমৰ পহিন ৰচনা করিতা ছন জে রঁষ্টুক পত্রিকামে ১৯৬৫ ঙ্রস্বীমে ছপন "শশি চন্দা কে সমান"। চন্দা ঝাক জযন্তীমে পঢ়নে ৰহী। ফেৰ ১৯৬৯ মে মিথিনা-মিহিৰমে দোসৰ করিতা ছপন। পহিন কথা "রিৰাম সঁ পহিনে" ১৯৭১ ঙ্রস্বীমে মিথিনা-মিহিৰমে ছপন ৰহএ। তকৰ রাঁদ ক্রমশঃ সাহিত্যমে ৰম ত গেনহ্ঁা। সাহিত্য জীরনক খঁগ ভই গেন। খনিরার্য রঁনৈত গেন।

𑒢𑒾𑒏𑒩𑒲 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒥𑒏𑓂𑒮𑒩 𑒂 𑒏𑒙𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒣𑒠𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒏 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒁𑒫𑒡𑒱 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑒠𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒴 ◌𑒴 𑒥𑒰𑒪𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒲𑒝 𑒍 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒢𑒱-𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒲𑒝 𑒠𑒹𑒯𑒩𑒰𑒠𑒴𑒢𑒮𑒿 𑒥𑒲.𑒙𑒹𑒏 𑒏𑓄 𑒮𑓂𑒙𑒲𑒪 𑒁𑒟𑒰𑒩𑒱𑒙𑒲 𑒂𑒤 𑒃𑓀𑒛𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒩𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓒𑓐𑓐𑓙 𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒣𑒪𑓂𑒪𑒫𑒲𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒕𑒢𑒱 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒨𑒰 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒹𑒩 𑒕𑒚𑒧𑒰 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮 𑒣𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒍 𑒮𑒦 𑒥𑒼𑒪𑒰𑒢𑒲 (𑒍𑒛𑓃𑒲𑒮𑒰)𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒏𑒲𑒩𑒲𑒥𑒳𑒩𑒳 (𑒗𑒰𑒛𑓃𑒐𑓀𑒛)𑒧𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒋𑒧.𑒋, 𑒣𑒲.𑒋𑒔.𑒛𑒲 𑒏𑓄 𑒋𑒐𑒢 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒫𑒲𑒧𑒹𑓀𑒮 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒐𑒴𑒥 𑒁𑒦𑒱𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒢𑒱। 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒱𑒐𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒪𑒹𑒐 𑒮𑒦। 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒢𑒱। 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒏𑒪𑒰 𑒗𑒰𑒏 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒫𑒮𑒰𑒢 𑓒𑓐𑓑𑓙 𑒄𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓒𑓐𑓐𑓒-𑓐𑓓 𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒑𑓀𑒦𑒲𑒩 𑒥𑒱𑒧𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲𑒏 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒧𑒰𑒮 𑒩𑒯𑓄 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒢𑒱। 𑒂𑒣𑒩𑒹𑒬𑒢 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒻𑒮 𑒠𑒱𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒂𑒃.𑒮𑒲.𑒨𑒴𑒧𑒹 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒮𑒿 𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒲𑒯। 𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒩𑓂𑒟𑓂𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑒧𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒢𑒱। 𑓒𑓐𑓐𑓔 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒧𑒹 𑒡𑒩𑒱 𑒍 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒂𑒣𑒩𑒹𑒬𑒢𑒏 𑒁𑒣𑒰𑒩 𑒏𑒭𑓂𑒙 𑒦𑒼𑒑𑒪𑒢𑒱। 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒥𑒹𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒋 𑒖𑒹 𑒍 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒔𑒞𑒲 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒔𑒱 𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒲 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒥𑒰𑒠 𑒮𑒞𑒩𑒯 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒡𑒩𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒲𑒯। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒖 𑒫𑒢 𑒢𑒯𑒱𑒋 𑒖𑒲𑒥𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒲𑒯 𑒖𑒏𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒰𑒭𑒰 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒁𑓀𑒞𑒱𑒧𑒼 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒍 𑒧𑒩𑒋 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒖𑒰𑒥𑒞 𑒡𑒩𑒱 𑒮𑓂𑒫𑒮𑓂𑒟 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒞𑒰𑒥𑒞 𑒡𑒩𑒱 𑒒𑒩-𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩, 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒋𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒢𑒹𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒴𑒢𑒴𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒋𑒯 𑒣𑒜𑓃𑒾𑒪𑒢𑒱-𑒪𑒱𑒐𑒾𑒪𑒢𑒱। 𑒯𑒧 𑒞𑒿 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒖, 𑒮𑒹𑒫𑒰-

সংঘক কাজ. সাহিত্যিক-সাংস্কৃতিক কাজ সভমে হৰদম ব্যস্ত ৰহৈত ছলাহ।

আৰ হম সত্তৰি বৰ্ষক ভ**ই** গেল ছী। পাছু ঘূমি ক**ই** তকৈত ছী তঁ লগৈএ জে গংগৰমে পঢ়ৈত কান কাশীমে কোঠলীক দেৱালপৰ অপন ভাগক লিখল পাঁতী "মহত্বাকাংক্ষা কা মোতী নিষ্ঠুৰতা কী সীপী মেং ৰহতা হৈ" কে পঢ়ি তঁ গেল ৰহী সদা আৰ জা ক**ই** ওকৰ অৰ্থ লাগৰ শুৰু ভেল অছি।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৪.কল্পনা ঝা- ঠাঁহি-পঠাহিঁ ৰাঁজৰঁ/নিখৰঁ সহজ নহি

কল্পনা ঝা

ঠাঁহি-পঠাহিঁ ৰাঁজৰঁ/নিখৰঁ সহজ নহি

রিদেহ মৈথিলী পোথীক আর্কাওর পৰ জখন আদৰণীয অশোক সৰ ৰচিত পোথী সভক নিস্ট দেখলহুঁ, তঁ কথা সংগ্রহ, করিতা সংগ্রহ,সাক্ষাত্কাৰ সংগ্রহ, যাত্রা কথা,আলোচনা , রিরিধ আ নর করিতাক পোথী সভক সংগ এক গোট র্যংগ্য সংগ্রহ পৰ জৰি পড়ল। "নীক দিনক রাঁগস্কোপ" শীর্ষক র্যংগ্য সংগ্রহ পৰ নজৰি পড়িতহি হম রিঁনু একহু ক্ষণ গমওনে এহি পোথী কেঁ ডাউনলোড কেলহুঁ।মোন মে আএল "অশোক সৰ আ র্যংগ্য সংগ্রহ?" কনি অরিশ্বসনীয সন লাগল,তেঁ জিজ্ঞাসা অত্যধিক প্ররল ছলএ, জে দেখী,আখিৰ কেহন অছি পোথী।জতরাঁ হম অশোক সৰ কেঁ দেখলিযনি/সুনলিযনি,স্বভার সঁ ও রঁহুত রেঁসী সৌম্য, মৃদুভাষী লোক বুঁঝেলথি হমৰা। তেঁ অরিশ্বসনীয সন রাঁত লাগল,জে এহন লোক

ব্যংগ্য কোনা নিখি সকৈত ছথি। ককৰো পৰ কটাক্ষ ক ৰ্,ঠাঁহি-পঠাহিঁ ৰাঁজৰ্/নিখৰ্ সহজ নহি । ঋা জখন ও স্বভাৱক ৰিপৰীত দাখএ, তখন তঁ ঋাৰো নহি। ঠাঁহি-পঠাহিঁ ৰাঁত ঋধিক কান কষ্টুএ হোগত ছৈ,ঋা কষ্টু ৰাঁজৰ্ সভক ব্ৰুত্তাক ৰাঁত নহি।

পোথী পঢ়ৰ্ স্বৰুহ কেনহুঁ, তঁ নেখক দ্বাৰা দূ শৰ্দ্ধ কহৰাঁক ক্ৰম মে "কহৰাঁক ঋছি......"মে সভটা খিস্রা নিখন দেখনহুঁ/পঢ়নহুঁ,জে কোনা সংজোগ ৰঁননি দৈনিক হিন্দুস্তানক একটা স্তম্ভ "ঠাঁহি-পঠাহিঁ" নেন ৰ্যংগ্য নিখৰাঁক। ঋা কতেক ঋৰ্ব্ৰূহ নাগৈত ছননি নেখক কেঁ ৰ্যংগ্য নিখৰ্,তকৰ ঠঠা সেহো কেননি ঋছি। ন খক স্বযং এ্ৰ ৰাঁত স্বীকাৰ কএনে ছথি,জে "ঠাঁহি-পঠাহি   নিখৰ্ মহাগ মুশ্কিন।" ঋাগাঁ নেখক গহো ৰাঁত স্বীকাৰ কৰৈত ছথি জে এহি স্তম্ভ নেন নিখৈত "কিছু সামযিক ঘটনা-সমাচাৰ পৰ সোচৰাঁ-ৰিচাৰৰাঁক ঋৱসৰ ভেটনে।সংগহি গহো মহত্বপূৰ্ণ ৰহন জে ঋপন স্বভাৱক ৰিপৰীত কনে-মনে ঠাঁহি-পঠাহিঁ কহৰাঁক- জৰাঁক ঋৱগতি ভেন। হিম্মতি ভেন।"ঋৱগতিএ টা নহি ভেন সৰ ! ঋূৰ্ সতৰন ৰ্যংগ্য নিখৰ্। ঋাগাঁ ঋাৰো এহন ৰ্যংগ্য সংগ্ৰহ পঢ়ৰাঁনেন ভেটএ,সে ঋপেক্ষা।

সভ সঁ পহিনে গপ্প কৰৰ্ জীৱনক নেন সভ সঁ মহত্বপূৰ্ণ প্ৰাণৱাযুক শ্ৰোত গাছ-বৃক্ষ সঁ সংৰঁধিত ৰিষয পৰ নি ন গেন "হাগৰে পৰ হৰিযানী"ক। নেখক কতেক নীক সংদেশ দেননি ঋছি সে দেখন জাওঁ-"হাগৰেক নিৰ্মাণ মে জেনা বৃক্ষ-স হাৰ হোগত ঋছি,সে জীৱন নেন মাৰুক ভ' ৰহন ঋছি। মুদা সৰকাৰে পৰ সভটা দোষ মঢ়ি দেৰ্,ঋপন জিম্মেদাৰী সঁ ভাগৰ্ ভেন। তেঁ

ƨৰকাৰক ƨँগ হমৰো ƨভ কেঁ যোজনাক শত-প্ৰতিশত পানেন নেন মোষ্টেদ ৰহ' পড়তাজঁ অপনে চাঁকি নহি ৰহত,ত' আন কেঁ কোন গৰজ ছৈ।"

নেখকক মোন ফগ্ৰআ আ চুনাৰক গঠবঁধন দেখি গাৰডেন গাৰডেন ভেন ছননি, হমৰা তঁ "অতত্তহ" পঢ়ি মোন গাৰডেন গাৰডেন ভ' গেন। কতেক ƨূখম আৰ্জ্বৰেশন ! মিত্ৰতা ত'অতত্তহ,শক্ৰুতা ত' অতত্তহ। ƨত্তে,প্ৰকৃতি আ স্বভাৱ মে আগ কান্হি অতি কে ডঁকা ৰাঁজি ৰহনে অছি।অতত্তহ ভ' ৰহনে অছি। কোনো ƨীমাক আৰ্ব মোজৰ নহি ৰহি গেন অছি।মেহন্তা তঁ ƨীমা পাৰ। প্ৰেম তঁ ƨীমা তোড়ি ক'। ক্ৰোধ তঁ অকাƨ ঠেকন।

ওনা "অতত্তহ" ƨন আৰো ৰঁদ্দত টাপিক ƨভ ৰঁদ্দত নীক নাগন পঢ়ৈত। "ভ্ৰমক ফ্ৰেƨ", "স্বৌটা","ƨপনাক ৰেন",ƨভটা ৰেঁজোড় টাপিক।

"ৰিঁনাগত গাম"মে যথাৰ্থক চিত্ৰণ কৰৈত নিখৈত ছথ -"গাম অছি কি গাযৰঁ ভ' গেন।নিষ্টাহে গাযৰঁ ভ' গেন কি কিছুও ৰঁচন অছি।ছহৰ আ ৰাঁধ ওকৰা গীড়ি গেন।উম ওকৰ অস্তিত্ব নোপ ক' দেনক।" গামক চিন্থাƨ ৰিশান ৰঁড়ক গাছ,ঘনগৰ পীপড়ক গাছ,ঝোঁটহা পাকড়িক গাছক চঠা, ৰঁড়দ-গাএ-মহীƨক চঠা,ফ্ৰমহৰ,খমহাৰ্ডৰ,ওন,পোৰোক ƨাগক চঠা কৰৈত ৰিঁনা ত গামক মাৰ্মিক চিত্ৰণ কেননি অছি। নেখকক কহৰঁ ছনি জে শহৰ ƨভক আধুনিকীকৰণ মে ৰেঁহান ƨৰকাৰ গামে কেঁ এনা ৰঁƨা দিঅএ,জে কাজ-ৰোজগাৰো ভেটএ আ অপন ƨমাজ-পৰিৱাৰক ƨँগ ৰহিযো ƨকী। মুদা এহিনেন ৰাঁজত কে?

"গ্রনক করু মান"মে অপনা মিথিলাক প্রচলিত ফকড়া সভ পড়ি লীক লাগল। কতেক সার্থক, সটীক হোগত ছলএ, সভটা ফকড়া সভ।জে আর বৌলচাল মে একদম প্রযোগ মে নহি রহি গেল। অপনা কেঁ পৈঘ লোক আ মাডর্ন শো করবাক চক্কর মে ওঝরাএল সমাজ আর ই গমৈআ,দেহাতী ফকড়া সভ কিএক বাজত। বঁচত বাস প্রশ্ন ঠাড় কেললি অছি লেখক,জাহি পর বিচার ররাক বেগরতা ছৈ-"ই কোনা ভেল জে হিত-অহিতক বাত বিসরি পৈঘ-ছোটক ফের মে পড়ি গেলহঁ ?এনা এক দিসাহ,এক ভগাহ কিএক ভ' রহল ছী হমসভ ?"

"পোখরি সভ কে কহিযা উড়াহত" বঁচত মহত্বপূর্ণ বিষয লাগল। মরণাসন্ন ভেল হুকুর-হুকুর করৈত পোখরি সভ লেল লেখকক চিন্তা উঠিতে ছলি। লেখক কহৈত ছথি,"অপনা সভক এলাকা নদী- পোখরিক মামলা মে ধনীক রহএ। মুদা আব তহিনা গরীব আ বিপন্ন ভেল জা রহল অছি।"একটা চৌকা দেমএ বনা আঁকড়াক উল্লেখ সেহো কেললি অছি লেখক। দেশক আজাদীক সময অপনা মিথিলা মে জাহিঠাম চৌবীস লাখ পোখরি ছলএ তাহিঠাম আব মাত্র সাড়ে পাঁচ লাখ বাঁচল অছি। বিডম্বনা ই জে (লেখকক শব্দ মে)-

"গাম-গাম মে পূজা-পাঠ বঢ়ি রহল অছি। জত' কহিযো ব সতী দুর্গা পূজা নহি হোগত ছল,ওতহ লাখ-লাখ খর্চ ক' ধূমধাম সঁ পূজা ভ' রহল অছি।ভরি-ভরি রাতি ভিডিযো চলৈত অছি।নাচ-গান হোগত অছি।মুদা কূপোত্সর,তরাগোত্সর নহি হোগত অছি।গলাব আ পোখরি খূনা ক' উত্সর নহি মনাওল জাগত

অছি।এহন ভত্মের নহি হোগত অছি জাহি সঁ লোকক উপকাৰ হঅএ।"সমাজ কেঁ চেতৱঁতি লেখক কহৈত ছথি-" পানি ৱিঁনা কী জীৱন।পোখৰি ৱিঁনা কী গাম ঘৰ। আউ,জীৱন ৱঁচাওন জাএ।পোখৰি খুনাওন জাএ।"

সভটা ৱিষয-ৱস্তু ৱঁহত মহত্বপূর্ণ আ সার্থক চুনল গেল অছ নেখক দ্বাৰা। সমসামযিক ৱিষয সভ,জাহি মে ৰাজনীতি আ ৰাজ নেতা সভ পৰ ৱ্যঁগ্য সেহো সম্মিলিত অছি। "চুনাৱক ফগুআ","ড্র ককৰ ৱঁজাৰ ঠিযৌ হো ভাগ","টমাটৰ আ পিযাজক সত্তা স খ" এহি শ্রেণী মে আএত। মৌসমক মিজাজ সঁ সঁৱঁধিত সেহো কিছু ৱিষয অছি,জেনা-"নামী ভেল পটনাক গর্মী" ,"আৱঁ হে অখাঢ়!"সমাজোপযোগী কাজ দিস লোকক ধ্যান দিঅৱৈত িষয সভ সেহো অছি। সমাজক প্রতি সেহো হমৰ সভক কিছু জিম্মেদাৰী অছি,সে আৱঁক লোককেঁ ৱিস্মৃত ভ' গেল ছনি। সভ অপনেনেন ৱেঁহাল ৰহৈএ। লোক আত্মমঁথন কৰএ।মনুষ্য-জন্মক সার্থকতা মাত্র অপনানেন জীৱঁএ মে নহি ছৈ,সে লো ৱুঁঝএ।

কথেতৰ সাহিত্যক শ্রেণী মে আৱঁএ ৱঁলা পোথী "নীক দিনক ৱাঁগস্কোপ" সমাজক লেল উপযোগী তঁ অছিএ,সঁগহি ৰোচক সেহো নগতনি পাঠক কেঁ।

অপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

𑓒.𑓙.𑒂𑒦𑒰 𑒗𑒰-𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧- 𑒧𑒡𑓂𑒨𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝𑒏 𑒏𑒟𑒰

𑒂𑒦𑒰 𑒗𑒰

𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧- 𑒧𑒡𑓂𑒨𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝𑒏 𑒏𑒟𑒰

𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒧𑒹𑓀 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒫𑒰𑒏𑓂𑒨𑒰𑓀𑒬 𑒕𑒻𑒏 -' 𑒑𑒠𑓂𑒨𑓀 𑒏𑒫𑒲𑒢𑒰𑓀 𑒢𑒱𑒏𑒭𑓀 𑒫𑒠𑒢𑓂𑒞𑒱' 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒏𑒫𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒏𑒮𑒾𑒙𑒲 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒯𑒼𑒃𑒕।𑒕𑒢𑓂𑒠,𑒪𑒨 𑒑𑒞𑒱 𑒨𑒞𑒱𑒏 𑒥𑒿𑒢𑓂𑒡𑒢𑒮𑒿 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒨𑒥𑒰𑒿𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒑𑒠𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒑𑒞 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒑𑒞 𑒞𑓂𑒩𑒳𑒙𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒥𑒰𑒿𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒰𑒃𑒬 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏।𑒋𑒞' 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒣

ধ্যাতব্য অছি জে সংস্কৃতমে গদ্য,পদ্য,নাটক, চম্পূ সভ কাব্যক শ্রেণীমে অবৈত অছি।

কথাকাৰ অশোক মৈথিলী কথাক স্থাপিত নাম ছথি। যদ্যপি ও পাঠকবর্গকেঁ করিতা- সংগ্রহ এরং আলোচনা আদি রিধামে ◌েহো সশক্ত ৰচনাক উপহাৰ দেনে ছথিন,তথাপি স্পেশনাগজেশন কথাক্ষেত্রীযে।

আগ কিছু গপ ন্নক কথাসংগ্রহ 'উডীগাম'ক।প্রাৰংভ ৰৈত ছী শীর্ষকথাসেঁ। প্ররাস মন্বক্ষ নেন রিরশতো অছি আ মহত্ত্ৱাকাংক্ষা সেহো। মুদা জেনা- জেনা রযস রিঁতৈত ছৈক,কার্যানযী দাযিত্ব ক'ম হোগত ছৈক,ধিযা-পুতাক জিম্মেরাৰী খতম জকা◌ে◌ং হোগ রুঁঝাগত ছৈক,যানী সমযক ফৰাগতি হোগ ছৈক,অপন জড়ি তীব্রতাক(শিদ্দত) সংগ মোন পড়ৈত ছৈক। কিছু এহনে মন অনুভব হোগত ছনি কথানাযক ৰঘুবংশ রাঁবুকেঁ জী নক স্যাঙ্ক্যরেনামে আ ও রিকল হোমএ নগৈত ছথি গাম ঘুৰবাঁ নেন। মুদা এত' সকাৰাত্মেক পক্ষ ও জে পত্নী আ ধিযা-পুতা সেহো ৰঘুবংশ রাঁবুক গচ্ছাক সমর্থক। যদ্যপি দেখন গে ◌ৈ অছি জে রাঁহৰ ৰহনিহাৰ রাঁনরঁঠা সভ এতেক মৈগেৰিযনিস্টিক ভ' জাগত ছৈক জে মাযরাঁপক ভারনা সেহো হানি- নাভক রঁটখৰা পৰ জোখৈত অছি । মুদা সাহিত্যকাৰক কাজ মাত্র যথার্থ ◌েখাযরঁ নহি,ওহি ধৰাতন পৰ আদর্শ স্থিতিক সৃজন সেহো হোগত অছি।সে কথাকাৰ এত' পৰোক্ষত: কহ' চাহৈত ছন হেতাহ- এহনো ভ' সকৈছ, প্রযাস ত' করহ।

 গামক নোক মঁদিৰ-নির্মাণক নাম পৰ স্বাগত কৰত,এতেক দিন ধৰি কযনে গামক উপেক্ষা মোন নহি পাড়ত, তেঁ ৰামমঁদিৰ- নির্মাণ নির্ণয কএ ৰঘুৰংশ ৰাঁৱূ সপৰিৱাৰ গা এনাহ।মুদা গামক নৱযুৱকক প্রশ্নক মাদেঁ নেখক সংভৰতঃ খপন মনোভাৱ ব্যক্ত কৰৱাঁক প্রযাস কৰৈত ছথি, ধনিক প্ ৱাসীকেঁ কর্ত্তব্য মোন পাড়ৈত ছথি-

 'কনে ৱিচাৰি ক' দেখিযৌ মাণিক ৰাঁৱূ, কতেকৰাস মঁদি তঁ খছিযে চাৰুকাত। তৈ পৰ ফেৰ এক নৱ মঁদিৰ ৰঁনি ক' কী হোযত? জোহো ত' এক টা 'নাগৱিঁনীটাযে' ভ' জাযত। এহি সঁ ৰঁৰু খহাঁ সভ খস্পতান ৰঁনৱিঁতহাঁ । স্কূন খোনি দিতহাঁ। কানেজক নির্মাণ কৰিতহাঁ । দুনিযামে এক সেঁ এক জ্ঞানক প্রচাৰ-প্রসাৰ ভ' ৰহন ছৈ। ওকৰে শিক্ষণ-প্রশিক্ষণক ব্যৱস্থা কৰিতহাঁ । নোক কে কত্তে উপকাৰ হোগতৈ।'

এত' এক দিশি গামক নৱযুৱক নোকনিক জাগৰূকতা ব্যক্ত ভেনে খছি ত'দোসৰ দিশি ধনাঢ্য নোকনিক সামংতী প্রবৃত্ত পৰ চোটে সেহো পড়ৈত খছি।'গামক নোকক এতৰাঁহি টা খকাশ' এহি সোচমে পৰিৱৰ্তনক খগতা দেখাওন গেনে খছি।

এ একটা খাশাৱাদী কথা খছি,জাহিমে সভ ৰূঁঘন্বক ৰূঁঘনা জাগত ছথি,কথানাযক,হানক পুত্রদ্বয,পত্নী খা সমাজ সভ।খা সভ মিনি জীৱনক সুখময ৰাগ গৱৈত খছি।

'গামক কাতক হাগরে' ভৌতিক রিকাস্যক সঁগ গামক গ্রাম্যপন,নিশ্চছনেতা আ নৈসর্গিকতাক অঁত দেখি ভারুক েন সাহিত্যকাৰক অঁতর্রেদনাক উদ্গাৰ অছি ।

'ছুট্টীক এক দিন' সময়ক সঁগ সামঞ্জস্য-রিধান কৰৈ নেখকক একটা স্বখান্ত কথা অছি,জাহিমে দূ টা শিক্ষিত যুরক- যুরতী সামাজিক রিধানক রিৰুদ্ধ প্রেম রিরাহ কৰিতো মৈথিনী সাহিৎ এরং মৈথিন সমাজক প্রতি অখুন্ন অন্বৰাগ ৰখৈত ছথি।

কিছু অহী ভার পৰ আধাৰিত কথা সন রুঁস্মাগত অছি 'স্বাধীন'।মুদা,ওত' রৈরাহিক রঁনোত্কোৰক প্ৰৰজোৰ রি োধ দেখাওন গেন অছি।একটা স্বাভিমানিনী স্ত্ৰী কোনদ্দ পৰিস থিতিমে ও গর্ভ ৰখৰাঁ নেন তৈযাৰ নহি ছথি,জে জরঁর্দস্তীক সম্বন্ধক প্রতিফন হোমএ। হঁ,ও রুঁঝৈত ছথি জে জরঁর্দস্তী কৰৈরঁনা প্ৰৰুষ নিতান্ত অধনাহ নোক নহি ছথি, তেঁ তনাক নহি নৈত ছথি,ৱ্র কহৈ জে 'হম খিস্রা খতম নহি শ্ৰৰু কৰ' চাহৈত ছী'।মুদা েঁযোঁ রৈরাহিক মূন্যক অরহেনেনা স্বীকাৰ নহি কৰৈত ছথি।

স্ত্ৰীক অস্মিতা- দনেন ৰুপ্ৰৰুষক প্ৰরৃত্তি ৰহন অছি, মুদা স্ত্ৰীক ওহি চোটসঁ উপজন টীসক অন্বভূতি সেহো প্ৰৰুষ নেখক কএ সকৈত অছি,কাৰণ নিখরঁা কান নে ও প্ৰৰুষ ৰহৈছ আ নে স্ত্ৰী,ও ৰহৈছ মাত্র ও পাত্ৰ।পাত্ৰক সঁগ মানরীকৰণ আ সমান্বভূতি নীক নেখকক ছেন্থ হোগত অছি।সে অন্বভর কৰৈত নেখক অপন টীস কথামে নাযিকাক মোনক সঁরেদনা নিখৈত ছথি -

জেনে মে শান্ত ঋা ষ্বিৰ ভেন ৰৈসন ৰিঁমনা কে ৰেঁৰ-ৰেঁৰ এক্কেষ্টা ৰাঁত মোন মে ঘূমি-ফীৰি কঁ' ঋৰৈত ঢনেনি-' ঋধ্যক্ষ ৰঁনৌননি ত' ঋধ্যক্ষক কাজ কিএ নহি দেননি? হম ত' ন্দনকৰ মহধর্মী ঢনিযনি। মহকর্মী কিএ নহি ৰঁনৌননি? হমৰো দম্খত কিএ ঋপনে ক' দেনেথিন ? এহন ৰেঁগমানী কিএ? **কী ৰেঁগমান মমঠাম ৰেঁগমানে হোগত ঋঢি? ৰাঁহৰো মে ৰেঁগমান ঋা ঘৰো ে ৰেঁগমান। '**

'ডমকী' ভুপৰমেঁ প্রেমকথা ৰুঁম্মাগত ঋঢি, পৰঞ্চ 'ঋতি মর্বত্র ৰর্জযেৎ' মিদ্ধাঁতক ঋনুমাৰ ওকৰ ঋঁত ঋাতঁকিত কৰৈত ঋঢি।কী প্রেমক এহনো ৰূপ ভ' মকৈত ঢৈক?কী প্রেমক ম হো কোষ্টা হোগত ঢৈক -এতৰাঁ জৰূৰতি,এতৰাঁ ঋাপূর্তি,তকৰ াদ কোনো মুখ,দু:খক ঋমৰি নহি?

নিষ্মঁদেহ নহি, তেঁ নাম থিক ডমকী।

মনুষ্য কতৰোঁ ব্যস্ত ৰহও,কতৰোঁ দাযিত্বমে কিঐক নহি ও ৰাযন ৰহও,ওকৰা ঋপন ৰুঠি- প্রবৃত্তি পৰ ঋৱশ্য ধ্যান দেৰাঁক ঢাহী ।নোক কী কহত?হমৰ গমেজ কী ঋঢি? ঋাদি- ঋাদি নিৰর্থক মোচমে ঋপন খুশীক ঋাহুতি দেৰঁ বুঁদ্ধিমানী নহি, পৰঞ্চ ওহি এক ক্ষণক খুশীক ঋনুভৱ কৰৰঁ জিনগীমে ন'ৰঁ ভুৰ্ া ভৰৈঢ,গ্র মাৰ ঋঢি 'নাথ' কথাক।

'ঢন' কথা জৰঁৰদস্ত নাষ্টকীয কথা ঋঢি। কোনো ব্যক্তি (ভোনীম্মা)কিচ্চু ক্ষণক নেন কোনো পাষ্ট নৈত ঋঢি

ত' জেনা ও ওএহ ভ' জাগত অছি ।অভিনযক জীৱন্ততাক উত্কৃষ্ট নিদর্শন অছি এহি কথামে।

'মনসূৰা' মে কৈৰিযৰমে ৱুনৈদী পযৰাক উন্মাদমে যুৱাৱর্গ দ ৰাৰা ঘ'ৰ-গৃহস্থীক জিম্মেৰাৰীসেঁ পনাযনক ৱঠৈত প্রবৃত্তি পৰ চিংতা ব্যক্ত কৰৈত ছথি নেখক ত' 'খুশীক নাম জীৱন' মে অন্তর্জাতীয ৱিৱাহ পৰ স্বীকৃতিক মোহৰ নগৰৈত ছথি।এত' নেখকক মধ্যমাগীয দৃষ্টিক পোষণ, সামাজিক স্বীকৃতি আদি ৱঁদনৈত সমযক সঁগ কদমতান কৰৈত অছি জে আৱশ্যকো।

 আশাৱাদী দৃষ্টিকোণ দেখৱৈত অছি কথা 'অভযক ৱেঁটাকেঁ দৃষ্টা দাঁত ভেনেনি অছি' ত' মানসিক ৱীমাৰী দিশি গংগিত কৰৈত অছি 'এনা ভ' ক' কিযো'।একৰ অতিৰিক্ত 'ও দন্নূ সাগকিন সিখৈত অছি','ৰাগ','নেমন আগসঞ্চীম' আদি কথা নীক ৱঁনন অছি।

সংক্ষেপমে জেঁ কহী ত' ঊভীগাম একটা সংৱেদনশীল কথাকাৰক পন্দ্রহ গোষ্ট ৰমণগৰ কথাক সংগ্রহ অছি।কথাক প্রস্তুতিক ছটা সুংদৰ আ মোহক অছি।মাত্র চিংতা ব্যক্ত কৰৱঁ, সাহিত্যকাৰক উদ্দেশ্য নহি, অপিতু অপন পাত্রক মাধ্যমসেঁ ওকৰ নিৱাৰণক উপা দেখাযৱঁ,সুদা এনা সন জেনা হম কহা◌ে◌ঁ কিছু কহনে◌ে◌ঁ,হম ত' খিম্না কহৈত ছনে◌ে◌ঁ।

কথাকাৰকেঁ একটা অন্তত সামান্য পাঠকক অভিনন্দন!

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

𑓒.𑓓.𑒠𑒱𑒪𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 𑒫𑒻𑒬𑓂𑒫𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 ['𑒧𑒰𑒞𑒩𑒿𑒩' 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒣𑒰𑒚']

দিলীপ কুমাৰ ঝা

মৈথিল আঁখিক রৈখিক কথাকাৰ ছথি কথাকাৰ অশোক ['মাতর্বৰ' কথা সংগ্রহক পুনর্পাঠ]

সমকালীন মৈথিলী কথাকাৰমে রেঁছপ নাম ছথি কথাকাৰ অশোক। হিনক কথা কেঁ তাকি - তকি কেঁ পঢ়তৈ ৰহলন্হ অছি।হিনক কথাক বিষযমে টিপ্পণী কৰবঁ সহজ নৈ ছৈক। বিদ্বতা আ সমীক্ষকীয দৃষ্টিকোণ সঁ দেখল জায তঁ বঁহুত বিশদ বিশ্লেষণক মাঁগ কৰৈত অছি হিনক কথাসভ মুদা সে অবগতি হমৰা নহি অছি তথাপি হম এ মানৈত ছী হিনক কথাক ভাব,কথ্য আ বঁহুত হদ ধৰি কথাক অভিব্যক্তি সাধাৰণ সঁ সাধাৰণ পাঠক বুঁঝি পবৈত ছথি তাহি পৰিপ্রেক্ষ্যমে হিনক দোসৰ কথা সংগ্রহ 'মাতর্বৰ' জে বঁহুত পহিনে পঢ়ল ছল এহি বীচ একৰ পুনর্পাঠ কযলহুঁ।তাহি ক্রমমে গঙ্গা ভেল কিছেক ে এহি পোথীপৰ অপন কিছু পাঠকীয টিপ্পণী ৰাখল জায।তকৰে একটা প্রযাস অছি এহি বিশিষ্ট কথা সংগ্রহপৰ এ দৃষ্টি।

हिनक कथा संग्रह पढ़ैतकाल सबँसँ पहिने हमरा ई भान भेल जे कथाकार अशोक समयक संग रहैत यथार्थवादी ढंग सँ चलबाक विश्वास करैत छथि।ओ नकीब के फकीर नहि छथि। कथा कहैत नहि छथि, रचैत छथि से सम्पूर्ण तथ्यक संग।भूत,वर्तमानक तानमेन बैसबैत भविष्योन्मूख कथाक सृजनशील्पी छथि कथाकार अशोक। एकैसम शताब्दीक आरंभे मे (२००१ई.)ई कथा संग्रह अबैत अछि।एकैसम शताब्दीक आरंभिक वर्षमे दुनियांमे अनेक परिवर्तन भेल। दुनियाँक कम्प्यूटरीकरण,मुक्त व्यापार समझौता, ग्लोबलाइजेशन आ उदारीकरण प्रभाव वैश्विक पड़य लागल।भारत सेहो प्रभावित भेल सहजहि मिथिला सेहो।एहि सभ बातक प्रभाव एहि कथा संग्रहमे संग्रहित कथा सभपर देखल जा सकैछ।

पाठ आ पुनर्पाठ क पश्चाति हम जे किछु बुझि सकलहुँ तकर ई आत्मिक अनुभूति मात्र थिक। हम सबँसँ पहिने एहि संग्रसक 'बाँड़' कथापर चर्च करय चाहब।विधवाक जीवनपर मैथिली मे घनेरो कथा लिखल गेल अछि मुदा बाँड़ कथा ओहि कथा सभसँ बहुत फराक अछि ,एना कहि जे क्रान्तिकारी आ उदात्त कहै तँ बेजाय नहि।ई एकटा विद्यार्थी मनीषक कथा सँ आरंभ होइछ जे वास्तवमे बदलैत परिवेशमे स्त्री- पुरूषक साम्यताक कथा कहैछ।विधवा जीवनमे आयल बदलावक कथा कहैछ।मनीष अपना मामी सँ आत्मिक स्नेह करैत छथि जखन हुनका मामीक वैधव्य देखबाक अवसरि भेटैत छनि तँ ओ व्यग्र भ' जाइत छथि जे एतेक सुन्दरि मामी कोना क' उजरा साड़ी पहिरि क' रहती? केहन लगती ? आदि आदि चित्रक मनोदशा बनैत छनि।एहि छण हुनका

মোন পড়ৈত ছথিন খপন বিধৱা পিতামহী ,খপন পিসিযৌত ানে বিধৱাঁ রহিন। মামাক মৃত্যু সঁ মনীষক মোন বিঁচনিত হোগত ছনি খা ও মামীক নেন মঁগা বংগক শান ন' জেৱাঁক খা সনকা ও শান ওঢ়া দেৱাঁক বিচাৰ কৰৈত ছথি।জখন মনীষ মামী সঁ ভেঁট কৰৱাঁক নেন কাশী জাগত ছথি তঁ সনকা মোনমে খতিৰিক্ত সঁতোষ হোগত ছনি সে মামীক পৰিধান দেখি ক' ।মামী খাসমানী বংগক নুখা ব্নোউজ পহিৰনে ছথি।।হাথমে সোনাক চূড়ী খা ঘড়ী ।গ্র হমৰা সমাজমে একটা পৈঘ বঁদনাৱঁ ভেন খছি।বিধৱাক জে খভিশপ্ত জীবন ছন তাহিমে বঁসত সুধাৰ ভেন খছি।খাৱঁ তঁ ৰহৰহাঁ বিধৱা বিবাহ সেহো ভ' ৰহন খছি।কথাক মাধ্যম সঁ মিথিনাক বিধৱা স্ত্রীক কাশীমে কেহন ুর্দশা ছননি তকৰো উনেখ ভেন খছি। সে নেখক ৰানী কোঠাক'নেপোভাষ্টিন 'ক বৰ্ণন খাওৰ বিশ্বনাথ গনীমে ভীখ মাঁগৰানী সভক স্থিতিক চিত্রণ সঁ বঁসত সটীক তুননা ্মক খধ্যযন কযননি খছি। এতবঁহি নৈ এহি কথাক মাধ্যম সঁ স্ত্রী কাজ ক'কে খপন পৈৰপৰ ঠাঢ় সএ।খপন পৰিশ্রমক পায সঁ খপন ধিযাপুতাক ভৰণ পোষণ কৰয ।সংগহি খপন স'খ সিঁগাৰ পৰ খপন কমাযন কিছু টাকা ব্যয কৰয। এহিমে বেঁজায কী? মামীক প্রসঁগ মনীষ কহৈ ছথি খহাঁ কেঁ কাজক ভ্রনম খৱৈযে ,তঁ খপন সেৱা কেঁ পায মে কিযে নে বঁদনবঁ।সেৱাক্ষেত্র বঁসত দ ন ধৱি উপেক্ষিত ৰহনৈক খছি।এহি কথাক মাধ্যম সঁ কথাকাৰ সেৱাক্ষেত্রক মহত্বক জে ৰেখাঁকণ কযন খছি সে খতি মহত্বপূৰ্ণ খছি।খাগ সঁ বীস বৰ্খক পছাতি হম সেৱা ক্ষেত্রক বঢ়ৈত ডেগ কেঁ খকানি সকৈত ছী।

'মাতৱঁৰ' জে এহি সংগ্ৰহক শীর্ষক কথা অছি। আগ সভ কিছু প্ৱ পূংজীপৰ টিকল অছি।ৱাঁপ ৱেঁটাক সম্বন্ধ তক টাকাপৰ আৱিঁ ক' ঠমকি গেল অছি। কোনো ধৰ্মনী সৱঁ মাতৱঁৰ ৱঁনয চাহৈত অছি।আগ ডেগ -ডেগ পৰ মহাৰাজ ৱৈঁসন অছি।ওকৰ সংগ দেৱাঁক নেন ,জী হজ্বৰী কৰৱাঁক নেন কৰিযা আ মহৱূঁৰ সনহক মুঁহনগআক কোনো কমী নহি ছৈক।মুদা এহিমে পীঢ়ীক সংঘর্ষ সেহো দেখাগত অছি।হঁ, একটা ৱাঁত শেখ সাহেৱঁ সন মুঁহপৰ কনিযোঁ ডঠিত ৱঁজনিহাৰক দিন- দিন অভাৱ ভেল জা ৰহল অছি।

একটা কথা অছি 'দসখত'।এহি কথামে আচার্যজী সন আগ .এ. এস আজুক যুগমে ভৰল পড়ল ছথি।ভ্ৰষ্টাচাৰ আওৰ ৱিনাসিতা আজুক নৌকৰশাহীক পর্যায ভ' গেল অছি।ৱিনাসিতাক পৰৱাকাষ্ঠা ভ' গেল অছি জে আচার্যজী সনক নোক জীৱন জে অপন হাথ পৈৰ সাফে হিনৱঁ' নহি চাহৈত ছথি।এতয ধৰি জে ফাগনপৰ দসখতো সাংকেতিক কৰয নগৈত ছথি।পৰিণাম এহন- এহন নোকক স্থিতি আচার্যজী জকাঁ ভ' জাগত ছনি জে দনক অংগ সৱঁ শিথিন ভ' জাগত ছনি অনেক ৰংগক ব্যাধি গছাৰি নৈত ছনি।শক্তিহীন ভ' টুকুৰ- টুকুৰ তকৈত ৰহৈত ছথি।

'কোঠা' আজুক ৰাজনীতিক ব্যৱস্থাক সটীক চিত্ৰণ অছি। আগ ডেগ ডেগ পৰ ৰাজনীতিক ব্যৱস্থামে ৰামনান মংডন সন নেতা ভৰল পড়ল অছি।মজান ছৈ জে কিযো কলো অনগা সকয।ড্র কাজ জৈহ কিছু সাহিত্যকাৰে ক' সকৈযে।সে কথাকাৰ ৱঁদ ফৰিছা ক' ,ৱেঁকছাক' মংত্ৰীক কিৰদানী কেঁ ডঘাৰ কে অছি।ড্র

মাত্র মংত্রীক কিৰদানী নহি খাজ্বক নোকতাংত্রিক ৰেঁরস্থা সহজ পহিচান ভ' গেন খছি।ককৰা কহরেঁ?নাগনাথ কে হটাঁও সাঁপনাথ কেঁ নাও ,কী ৰাঁঘনাথ কেঁ নাও ,সরঁ একে ৰংগ।রঁদনৈন- রঁদনৈত জনতাক মোন সেহো খগ্রতায নাগন খছি।জাতি ধর্মক স্বর্ণ ত্তুনাপৰ নৌন ক' ভ্রষ্টাচাৰ,খাতংকক সরঁটা সৌ ফিসদী ঠিঠ ফার্মূনা সভক খরিভাঁর নেতা নোকনি ক' নেননি খছ । দেখিযৌ কথাকাৰক পৈনী নজৰি কোনা দৌড়ৈত ছনি," প্যাদা,ফর্জী,কিশ্ত্রী ,ঘোড়া...।সহ খা মাত খেনাগত হৈত ছথি।ব্রহ্মণ,দনিত,পিছড়া,ম্বসনিম...গোষ্ঠী পৰ গোষ্ঠী।তর্জনী খা ওঁঠা।দিমাগ কে খেন।দিমাগ তেজ খা ৰুঁদ্ধা প্রখৰ ভেন জাগত ছনি।এডভাগস নৈত ছথি ব্রাঁহ্মণ সঁ।ৰাশি নৈত ছথি দনিত সঁ।ৰোটী ৰেঁটী পিছড়া সঁ।সম্মান নৈত ছথি ম্বসনিম সঁ।"

খংতমে ৰামনান মংডনক পোসন সাঁপ রেঁসম্হাৰ ভ' জাগছ খা সৌঁসে সাঁপ সৰসৰাগত সনসনাগত ৰহৈত খছি।ভ্রষ্টাচাৰক সাঁপ,সামাজিক রৈমনস্যক সাঁপ।ম্বদা জে হৌক মংত্রী ,সংত্রীক কোঠা পৰ কোঠা তঁ রঁনিযে ৰহন ছৈক।

একটা কথা খছি সহজ- খসহজ' গ্র দূ মিত্রক কথা খছি,জে নেনপনে সঁ মিত্রতাক রঁন্ধনমে রঁন্ধন ছথি ।কামেশ্বৰ চৌধৰী খা ৰাধেশ্যাম রাঁরূ দনূ নেনপনেক সংগী ছথি সে সংগিযাৰে প্রৌঢ়ারস্থা ধৰি নিমহি ৰহন ছনি।কামেশ্বৰ গামে পৰ ৰহি গেনাহ ,ওতহি খেতীরাঁৰী কৰৈত ছথি খা নিঠৈন সঁ জীরন গ্দস্ত কৰৈত ছথি।খূনি ক' মেহনতি কৰৈ ছথি খা জমি ক' ভোজন কৰৈ ছথি।স্বখ সঁ ভৰি ৰাতি স্বতৈ ছথি ম্বদা ৰাধেশ্যাম পৈঘ পদাধিকাৰ ছথি,পটনা

সন নগৰমে সভঁটা সুখ সুৰিধাক অছৈত ৰাতিক' নিম্ন পৰা গেন ছনি।ৰিঁন্ব গোষ্টী খযনে খাঁখি নহি মনাগত ছনি। ৰাধেশ্যাম পটনামে আনীশান ঘৰ ৰঁনৰেঁ ছথি সে অপন িত্র কেঁ দেখৰঁ' চাহৈত ছথি।ও এক তৰহেঁ জৰঁৰদস্তী কামেশ্বৰ চৌধৰী কেঁ অপন ঘৰ দেখেৰাঁক নেন পটনা নৰেঁ ছথি।কামেশ্বৰ ঘৰ দেখি ক' খূৰঁ প্ৰসন্ন হোগত ছথি।কামেশ্বৰক খূৰঁ আদৰ সৎকোৰ ৰৈত ছথি। কামেশ্বৰ গাম সঁ নগৰ আযন ছথি মুদা জীৱনচৰ্যা অপনেসন ছথি কোনো ৰঁদনাৰঁ নহি জনখৈ মে পাঁচটা পৰৌঠা আ ভৰি ৰঁটা তৰকাৰী খাগত ছথি।এযৰকঁডীশন কোঠৰী সঁ নিকসি ফূজনে ছতপৰ অকাসক নীচাঁ অখৰা পটিযাপৰ খূৰঁ চৈন সঁ সুতৈত ছথি মুদা সৰঁটা সুখ সুৰিধাক অছৈত ৰাধেশ্যাম ৰাঁৰূক খাঁখি ঁ নিম্ন পৰা জাগত ছনি।ঞ্জ কথা মন্বষ্ক ৰিকসিত হোগত একটা ৰ তৰহক জীৱন শৈলী কথা কহি' ৰহন অছি। সুৰিধা সঁ সুখ নৈ কীনন জা সকৈছ।সুখ ভোগক নেন চাহী চৈন, সে ভেটৈছ যথানাভ সঁতোষ সঁ ।মন্বষ্ক আৰঁ জিনিস' ভ' গেন আছি।পাগক হৰঁস মন্বষ্ক কেঁ কতয পৰ্হঁচা দেনে চৈক? সে জিনি কথামে দেখন জা সকৈছ।একৰেঁৰ জঁ গনত কাজক দনেদনেম ফঁসনৰ্হঁ তঁ ৰাঁহৰ নিকসৰঁ ৰঁহত মোসকিন অছি। ৰুপা আ সতীশক দাম্পত্য জীৱন ৰুগ্ণ ভ' জাগছ।এহি ৰুগ্ণতাক াৰণ কোনো পাৰিৰাৰিক আ নীজী সমস্যা নহি অছি।একৰ ক ৰণ অভাৱ সেহো নহি অছি। একৰ কাৰণ অছি নিপ্ৰা।একৰ কাৰণ অছি মুঁহমে খূন নাগৰঁ। ৰুপা ঞ্জ বুঁঝিতো জে শ্ৰম কৰৈযে সে সুখী ৰহৈযে তথাপি ও সতীশ পৰ অনৰ্গন দৰাঁৱ ৰঁ ৌনে ৰহৈত ছথি।একৰ কাৰণ স্বয়ং সতীশ ছথি ।আগ নোক গমানদাৰীক টাকাপৰ গুজৰ কৰৰঁ নহি জনৈত অছি ৱা এনা কহি

জে এহিপৰ শ্ৰমোকৰ্য হোগত ছৈক। ঙপভোক্তাৱাদী সঁস্ ৃতিক দৌৰমে কে ৰাঁচন শ্ৰছি যে কহৰ্ঁ কৰ্ঠিন?

কোনো চীজক 'হিয়্বক' ৰঁড় খৰাপ নীকো ৰাঁতক হিয়্বক ক'খনো - ক'খনো মন্বক্ক কেঁ যঁকষ্ট মে শ্ৰানি দৈত ছৈক ।ত'খন ৰেঁজায কাজক কোন ৰাঁত?ভ্ৰষ্টাচাৰ কৰৰ্ঁ, শ্ৰনৈতিক শ্ৰাচৰণ কৰৰ্ঁ শ্ৰাৰ্ঁ নাজক গপ নহি ৰহন।জহন জাযৰ্ঁ শ্ৰাৰ্ঁ মৰ্যাদা হনন কে গপ নহি ৰহন।শ্ৰাৰ্ঁ নোক ভ্ৰষ্ট শ্ৰাচৰণক নেন জহন জাগছ শ্ৰা জ'খন জমানতি পৰ ছুটৈত শ্ৰছি তঁ হাথী পৰ চঢ়ি ক' জ্বনূসক ৰূপমে নগৰ ভ্ৰমণ কৰৈছ। হিয়্বক কথা মে একটা মাহেৰ্ঁ নাজক পৰিভাষা ৰঁড় নীক যঁ দেনে ছথি,"নাজক এহিমে কোন প্ৰশ্ন ছৈক ? হম মভ জাহি ঙদ্যোগমে(ভ্ৰষ্টাচাৰক ঙদ্যোগ) নাগন ছী তাহিমে নাজক কোনো মহত্ত্ব নহি ছৈক।নাজ তঁ পহিনহি যঁ ছোড়ি দৈত শ্ৰছি।শ্ৰথৱা নোক নাজেকে ছোড়ি দৈত ছৈক। াজ ধাখ ত' তোৰা মভক নেন শ্ৰছি"

এহি টাকাক ঙদ্যোগমে কিছু যঁভৱ ছৈক।জেনমে ৰহিতো জাৱন্তো মুৱিধাক ঙপভোগ ক' মকৈত ছী।ৰাতি ৰিৰাগত জ ন যঁ নিকমি ক' ঘুমিযো মকৈত ছী।

'ভোজ' কথাক মাধ্যম যঁ ব্ৰহ্মণ মমাজক জে শ্ৰন্তৰ্ৰিৰোধ শ্ৰছি মে ফৰিছ যঁ ঙজাগৰ কযননি শ্ৰছি।এ'খনো মমাজমে ছোটকা-ৰঁড়কা নোকক শ্ৰৱশেষ ৰাঁচন শ্ৰছি।মাত্ৰ কৰ্মকাঁডে ধ ি ব্ৰাহ্মণ

ৰহরঁ তঁ কী ভেটৈত? ভোজ শীর্ষক কথা অনেক তৰহক সামাজিক প্রশ্ন ঠাঢ় কৰৈযে।

একটা কথা অছি 'খুশীক প্রশ্ন' কথা মে রাঁন মনোরিজ্ঞা প্রযোগ কযন গেন অছি মুদা অছি রিশুদ্ধ রূপ সঁ একটা শহৰী মধ্যম রগীয পৰিরাৰক কথা। শহৰী মধ্যম রর্গ কোনা অপনা দৈনিক জীরনমে তনার আ কুঁঠা সঁ জীরন জিরৈত অছি জাহিমে েনা নোকনিক কোমন মোনক কোন তৰহেঁ উপেক্ষা হোগত অছি।কোনা একটা করি অপনা পুত্র কেঁ করি রঁনরাঁ সঁ ৰোকৈত অছি।এহি সরেদনা কে কী কহরেঁ? ভগত সিংহ হোথি মুদা মৰা ঘৰমে নহি সে কোনা চনত? আজুক সমাজক এ চৰিত্র আম ভেন জা ৰহন অছি।

নোক এতেক তনারমে ৰহৈত অছি।ঈর্ষা আ দ্বেষ সঁ ততেক নে র্যথিত ৰহৈত অছি জে অপন দৈনিক জীরনক খোঁম আ তামস কোমন মানসরঁনা নেনা সভপৰ উতাৰৈত অছি।এ কথা এখনুক মধ্যমরর্গক সহী প্রতিনিধিত্ব কৰৈত অছি।

'তানপূৰা' কথামে কোনা নোক অপন অপূর্ণ মহত্বাকাংক্ষা কে অপন রেঁটা- রেঁটী পৰ নাদি ৰহন অছি সে নীক সঁ দেখাৰ ভেন অছি। রিনোদ রাঁরূ অপনে সংগীত সিখয চাহনেনি হুনকা অপন পিতা সঁ সহযোগো ভেটৈনেনি মুদা অপন অযোগ্যতা রা পৰিশ্রম নহি ক' সকরাঁক কাৰণ ও সংগীত নহি সিখ সকনাহ মুদা জখন হুনক পুত্র গৌতমক অভিৰুচি সংগীত দিস জগনেনি তঁ ওকৰা উৎসোহ কতয সঁ রঁঢ়রিঁতথিন উন্টে ওকৰা হতোৎসোহিত কযনখিন।নোক এখনো রঁচা সভক ভরিষ্য অপনা হিসারেঁ তয

কৰৈত ঋছি।ওহি হিসাৱেঁ ৰঁঠাক ৱ্যক্তিত্বক নির্মাণ কৰয চা ৈত ঋছি জাহিমে ওকৰা ৰেঁস টাকা ভেটৈ,ওকৰ খ্যাতি ঋা ৰৌৰঁদাৰ হোগ।ৰঁঠাক ঋভিৰুচিক কোনো মহত্ব নহি। এহি তৰহক ফুঁঠিত শিক্ষাসঁ সমাজ কে উৰঁৰৰাঁক ৰেঁগৰতা ঠেক।গৌতম কে সঁগীতক প্রতি এতেক উৎমোহ ৰহিতো একটা তানপূৰা ও নহি কিনৈত চথি।এ একটা সামঁতৰাদী সোচ ঋছি।এহি সঁগ্রহমে একটা মহত্বপূর্ণ কথা ঋছি 'হৰিসিঁহদেৱী'। সামন্তৰাদী মাজমে এহন-এহন ৰগীকৰণ কযল গেল জে সমাজ ৰঁটৈল ৰহয ঋা শোষণক কাৰখানা চলৈত ৰহয।সমাজ ঋনেক জাতিমে তঁ ৰঁটৈলে চল ফেৰ ঋনেক উপজাতি ৰঁনাওল গেল তাহিমে ব্রাহ্মণ ঋা কা স্থ ৰর্গক লেল জে পঁজী ৰ্যৰস্থা ৰঁনাওল গেল তাহি ৰেঁৰস্থাপৰ এহি কথাক মাধ্যম সঁ ৰেঁস ধৰগৰ প্রহাৰ কযল গেল ঋছি। এহি ৰেঁৰস্থাক স টা ঋৰগুণে ৰহল।ঋন্তত: এহি ৰগীকৰণ সঁ সমাজিক একত কমজোৰ ভ' গেল ঋাওৰ ৰেঁৰস্থা লাগূ কৰযৰঁলা ৰাজা হৰিসিঁদেৱ কে স্বযঁ ত্তগনেক ঋাক্রমণক সামনা নহি ক' ভেলনি ঋা হাৰি ক' জঁগল দিস পৰা গেলাহ।জঁ সমাজ একতাৰঁদ্ধ ৰহিতয তঁ ৰলকা এহন স্থিতিক সামনা নহি কৰয পড়তনি। পঁজী ৰঁ ৰস্থা মে জাতি -উপজাতিমে ৰিভাজন সঁ সমাজকমে সূঠক দেখাৰঁটী,এক দোসৰাক উপহাস কৰৰঁ,হীন ৰুঁঝৰঁ এহি সৰঁসঁ সামাজিক তানী ভৰনী ৰঁৰত তন্নুক হোগত গেল।ঋন্তত: একৈসম শতাব্দীযো মে মিথিলামে জাতিক শ্রেষ্ঠতাক দঁভ এখনো ৰঁৰত কিছু ৰাঁচল ঋছি। ৰুঁঢ়ি কহাগযো ক' সোতি ৰঁনল ৰহৰঁ এ কোন শ্রেষ্ঠতা ভেল ? এহি কথাক মাধ্যম সঁ কথাকাৰ জাতি ৰেঁৰস্থামে শ্রেষ্ঠতাক সূঠক দঁভ পাল'ৰঁলা লোক সভ ৃঁ নীক সঁ দেখাৰ কৰৰাঁমে ৰঁৰত সফল ভেলাহ ঋছি।

এহি সংগ্ৰহমে একটা কথা অছি 'সীরন ৰজকক হিতচিন্তক' সীরন ৰজক ধোরিঁ জাতিক অছি ।মৈট্রিক পাস অছি।রৈঁক মে আদেশপান অছি।এতয তক রঁড় রঁঢ়িয়াঁ ম্বদা জখনে ও প্রোন্নত ভ'ক', ৰোকড়পান (কৈসিয়ৰ) ভ' জাগএ।হোরঁ' নগৈত ঠৈক ওকৰ উখাহী সে গামক রাঁরূঁ ভৈয়া সঁ আফিসক রাঁরূঁ আ আফিসৰ সভ অপনা -অপনা তৰীকা সঁ সীরনকেঁ উপেক্ষা আ তিৰস্কাৰ কৰৈযে।সীরন ঈমানদাৰী সঁ কৈসিয়ৰক কাজ কৰৈত ৰহৈত অছি তাহিপৰ ককৰো ধিযান নহি জাগত ঠৈক। রৈঁকক ফিল্ড আফিসৰ দ্বাৰা জে ঋণ নেরাঁ মে কিসানক সভক শোষণ কযন জাগত অছি তকৰ সীরন রিৰোধ কৰৈত অছি।সীরন চেযৰমৈন ৰামদহিন মিশ্রক রঁড় আদৰ কৰৈত অছি।হুনকা কহনা পৰ ও শৰাৰ পিঅৰঁ ছোড়ি দৈত অছি। সীরন নীক নোক ভ' জাগত অছি ম্বদা ও অপন স্বাভারিক ক্রিয়া- কনাপ রিঁসৰি জাগএ সে এহি রাঁ   কেঁ ওকৰ পত্নী তক অকানি নৈত ঠৈক। সীরনক পত্নী কহৈত ঠৈ,' হঁসিযো কৰৈ ঠিযৈ তঁ ম্বসকিযা দৈ ঠৈ।এনা কিযে ভ' গেনৈএ চুনিযাক রাঁপ কে?আরঁ রঁজরোঁ কম কৰৈ ঠৈ।ঠহক্কা ত' একদম রিঁসৰি গেনৈএ।ধৌৰ এহিসঁ ত' পহিনে নীক ৰহৈ।' ভায ৰামনখন ত' ওকৰাপৰ সোঝে সোঝ আৰোপ নগা দৈত ঠৈক জে ও আরঁ রঁড়কা নোক নাহিত গপ কৰৈযে। সীরন কেঁ একাএক অপন স্থিতিক ভান হোগত ঠৈক।ও ফেৰ সঁ অপন প্ৰৰনা সহজতামে আপস আরিঁ চাহৈযে।নিশ্চয কৰৈযে জে ও পহিনে জকাঁ হঁসত ,রাঁজত ,গপ কৰত।জীরনমে আগূ রঁঢ়রঁ রেঁজায নহি ম্বদা ওহি সঁগ অহাঁক রঁদনৈত সহজতা অহাঁকেঁ জীরন ৰাগ সঁ রঁহুত দূৰ ধকেনি সকৈযা।

'𑒧𑒯𑒞𑒼'𑒥𑒠𑒪𑒻𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰 𑒟𑒱𑒏।𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒲𑒫𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒨𑒥𑒪𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱।𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒢𑒱𑒚𑒪𑒼𑒣𑒢𑒏 𑒁𑒛𑓂𑒛𑒰 𑒁𑒕𑒱।𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒹𑒣𑒩𑒫𑒹𑒙 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱।𑒄𑒧𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩 𑒂 𑒮𑒼𑓀𑒗 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒹𑓀 𑒥𑒳𑒩𑒥𑒏,𑒥𑒹𑒏𑒴𑒤 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒕।𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒧𑒯𑒞𑒼𑓀 𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳 𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏।𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒧𑒹 𑒣𑒲. 𑒋𑒤 𑒮𑒿 𑒁𑒑𑓂𑒩𑒱𑒧𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒼𑒢 𑒠𑒬𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒧𑒯𑒞𑒼𑒏।𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒮𑒥𑒙𑒰 𑒧𑒮𑒐𑒩𑒰𑒣𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏।𑒯𑒠 𑒞𑒿 𑒞𑒐𑒢 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒮𑓂𑒙𑒰𑒤 𑒑𑒳𑒢𑒰𑒥𑒩𑒞𑒢 𑒥𑒛𑓃𑒰 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒏 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒧𑒹 𑒁𑒬𑓂𑒪𑒲𑒪 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒨 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 ।𑒞𑒐𑒢 𑒧𑒯𑒞𑒼 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒥𑒱𑒮𑒩𑒱 𑒏' 𑒑𑒳𑒢𑒰𑒥𑒩𑒞𑒢 𑒏𑒹𑓀 𑒏𑒰𑒢𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒏' 𑒞𑒲𑒢-𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒔𑒧𑒹𑒙𑒰 𑒒𑒲𑓀𑒔𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।𑒄 𑒕𑒱𑒨𑒻 𑒥𑒹𑒏𑒴𑒤 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒟𑒱𑒏।𑒏𑒐𑒢𑒼𑒏𑒰𑒪 𑒧𑒯𑒞𑒼 𑒮𑒢 𑒮𑒳𑒡𑒳𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒏𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒰𑒞 𑒯𑒠 𑒮𑓀 𑒂𑒑𑒰𑓀 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞' 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।𑒍𑒞𑒨 𑒖𑓀 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒪 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒏𑒰𑒥𑒱𑒪 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒞' 𑒯𑒹𑓀 𑒯𑒹𑓀 𑒯𑒹𑓀 𑒏'𑒏' 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒥𑒰 𑒪𑒻𑒞।

'𑒮𑒪𑒹𑒬' 𑒏𑒟𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱।𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒢𑒣𑒢𑒰𑒣𑒩 𑒢𑒰𑒣𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒋।𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒝 𑒞𑒳𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒞𑒾𑒪𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒰𑓀𑒔 𑒍𑒞𑒨 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒡𑒢𑒲𑒏 𑒫𑒰 𑒥𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒏𑓂𑒭 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏 ।𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒍 𑒧𑒱𑒮𑒩𑒖𑒲 𑒯𑒼𑒟𑒱 𑒫𑒰 𑒠𑒱𑒫𑒰𑒏𑒩 𑒩𑒫𑒱𑒠𑒰𑒮। 𑒄 𑒮𑒦 𑒖𑒢𑒱𑒞𑒼 𑒞𑒻𑒨𑒼 𑒮𑒦 𑒦𑒩𑒱𑒠𑒱𑒢 𑒖𑒰𑒞𑒱- 𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒐𑒹𑒪𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞

অছি।মিসৰজী আ ৰবিদাসজী সংগে ৰহৈত ছলাহ।এক দোসৰাপৰ অঠ কৰৈত ছলাহ। ৰাঁত আযল গেল ভ' গেল।একদিন দিৱাকৰ ৰবিদাস মিসৰজীক ওতয পৃৰনা সহ্টীৰনক ওঁঠী জে ৗনকা মিসৰজী দেনে ছলখিন।ওহি নাপক একটা মোনাক খঁডঠী নাল পাথৰ নাগল মিসৰজীক ওতয একটা পত্রক সংগ দিৱাকৰ দ' গেলাহ। এহি সন্দেশপৰ মিসৰজীক প্রতিক্রিযা আ ত্রক মজমূন দৃনূ মোচৰাঁপৰ ৱিৱশ কৰৈত অছি। আখিৰ হম সৰঁ কতয জা ৰহল ছী?

ৰাগ - ৱিঁৰাগ ৰঁৗত হল্লূকমন কথানক কেঁ কথা ৰঁনাওল গেল অছি।এহি কথাকেঁ পঢনাক পছাতি হমৰা নাগল জে একটা মাঁজল কথাকাৰ কতেক আমানী সঁ অপন কথানকক চযন কৰৈত ছথি।এহি কথামে কথানাযক কেঁ পৰ্টনা সঁ দৰভংগাক যাত্রাক ক্রমমে একটা সহযাত্রীক সংগ জে সংৱাদ হোগত ছনি ওকৰে মহীনী সঁ কথা মে পৰিৱৰ্তিত ক' দৈত ছথি। একটা মোক্ষমতিযা নোক কেঁ কোনা সাকাংক্ষ কযল জা সকৈছ। কথা ৰঁৗত ৰোচক ঠংগ সঁ নিখল গেল অছি।

'আৰেঁস' আগ ধিযাপূতাক কৈৰিযৰক প্রতি নোক ৰেঁস সাকাংক্ষ ভ' গেল অছি , সে নীক ৰাঁত মুদা কৈৰিযৰক অতিৰিক্ত জীৱনমে আৰ ৰঁৗত কিছু ছৈক,জে সিখৰাঁক অনুভৱ কৰৱাঁক দৰকাৰ ৰখৈত অছি।নোক ৰূঁঝৈ অছি ৰঁঢা পঢ়ি নিখি নেত নীক নৌকৰী-চাকৰী ভ' জেতৈ ৰঁস আৰ কী ?মুদা ৰাঁত ওতহি ধৰি সীমিত নহি ৰহি গেল ছৈক।ডচিত সংস্কাৰ প্রাপ্ত কৰৱঁ,জীৱন সং ৰ্ষমে আগাং ডৎপন্ন হোগৰঁনা সমস্যা সভ সঁ কোনা নড়ল জায? ত্র সভ

ভেটৈত ঠৈক পাৰিৱাৰিক আ সামাজিক জীৱনক অনুভৱ সঁ।মুদা আজুক জে সংস্কৃতি ৱিকসিত ভ' ৰহল অছি তাহিমে ৱঁঠাক গনতী কম আ অভিভাৱক ৱেঁসী ৱুঁঝনা জাগচ্ছ।আৱেঁস আ দ্নাৰওতৱঁয জতেক আৱশ্যক।জতয হটৈন- ডটৈন জৰুৰী ওতয ওহো ৗএ।অজ্ঞাকাৰিতা,নম্রতা মনুক্খক জীৱনক আভূষণ অছি।দি ৃশ ৱাঁৱূঁ আওৰ অনিতা অপন ৱেঁটা কেঁ ঘ'ৰ ন' জেৱাঁক নেন গে ছথি। কএক ঘঁটা সঁ টীশনপৰ প্রতীক্ষামে ৱৈঁসল ছথি। আওৰ ৱিঁনু ৱেঁটাক নেনহি টিশনপৰ সঁ ঘৰ আপিস আৱিঁ জাগ ছথি ।ৗনক পুত্র মহেশ অপন সংগী প্রশান্তক সঁগে ৱঁত আগত ৰহি জাগযে। মায ৱাঁপক কোনো পৰৱাঁহি নৈ কৰৈত দেখাগযে।ওকৰ ঠানি- ঠননিমে মায- ৱাঁপক প্রতি কতঁৗ অনুৰাগ নহি ঝনকৈ ঠৈক।এ্র ৱঁৗত ঠিঁতাক ৱিঁষয ঠৈক আজুক পীঢ়ীক নেন।সৱঁ ঠাহৈত অছি হমৰ ৱেঁটা দূৰ ,ৱঁৗত দূৰ দেশ ঠনি জায,খূৱঁ টাকা কমায।সমাজমে এহি ৰুপমে হমৰ ঠঠা হোগত ৰহয জে ফলাঁ ৱাঁৱূঁক ৱেঁটা যুৱোপ,অমেৰিকামে এতেক অমেৰিকন ডানৰ কমাগত ছনি ।ফলাঁ ৱাঁৱূঁ খুশী সঁ ফূগটৈ জকাঁ ফটৈত ৰহৈত ছথি।অৱস্থা খসনাপৰ ওএহ ৱেঁটা ঘুমিযো ক' জখন নহি ৃখৈত ছনি ফেৰ আহি অৱৈঁত ছনি।আৱেঁস এতৱঁয জতে জৰুৰী। 'ৱূঁঢ়া জিৱৈঁত ৰহনাহ' একটা ৱিনক্ষণ কথা অছি।এহি কথামে নো ৱূঁঢ়া কেঁ ৱেৱঁকূফ ৱূঁঝৈত অছি মুদা হমৰা জনৈত ৱূঁঢ়া সভকেঁ ৱেৱঁকূফ ৱুঁঝৈত ছথি।সমাজ কতেক সংৱেদহীনঅছি? ৗনক পৰিৱাৰ ৃ এতেক গোটা মৰি জাগযে তৈযো ৱূঁঢ়া জিৱৈঁত ছথি।এ্র ৱূঁঢ়াক জিজীৱিঁষা ছনি। সে ৱুঁঝৱাঁক জ্ঞান এখনো হমৰা সমাজমে ৱিকসিত নহি ভেনৈক অছি ৱা নোপ ভ' গেনৈক অছি ।সে জে কহী।ৱূঁঢ়া এৗ অৱস্থামে নোকক স্বাগত- সত্কোৰ কৰৈত ছথি।ডপকাৰ

কৰৈত ছথি।মুদা বূঁঢ়া সমাজক চানি চৰিত্ৰ কেঁ নাংগট সেহো কৰ ছথি।ও ঋঠাৰহ ৰ্ষক যুৱতী সঁ ৱিৱাহ কৰৱাঁক ঘোষ ◌া কৰৈত ছথি।নে ঋঠাৰহ সঁ কম ঋা নে ৱেঁসী।কিয়ে জঁ ঙনৈস ৱঁৰখক যুৱতী সঁ ৱিৱাহ কৰিতথি তঁ জ্ৱনূম ভ' জগতৈ? ৱাস্তৱমে বূঁঢ়া কেঁ ৱিৱাহ নৈ কৰৱাঁক ছনি।ও সমাজক চৰিত্ৰ কেঁ দেখাৱ কৰ চাহনেনি ঋছি।তাহিমে ও সফন ভেনাহ ঋছি।কথাকাৰ সেহো সফনতাপূৰ্ৱক কথা কেঁ ৱূঁনাৱঁষ্টি মে, ওহিমে ৰংগষ্টীপ দেৱৈঁ ৱঁদ্যত সফন ৰহনাহ ঋছি।একষ্টা কথা ঋছি 'প্ৰতিনোম' ও কথা একদিস কথাকাৰ শ্ৰোত্ৰীয সমাজক যথাস্থিতিৱাদিতা পৰ ধৰগৰ প্ৰহাৰ কেননি ঋছি তঁ দোসৰ দিস সমাজমে জে জাতীয দুৰ্ভাৱনা চৰমপৰ ঋছি তকৰ নমূনা সেহো ভেষ্টৈত ঋছি।ঋৰ্জুন কে জীহ কষ্টৱাঁক কে প্ৰযাস কৰৈত ছৈক? ওকৰে জাতিক নোক।ওহি জাতিক কহৱৈঁকা সভ ঋৰ্জুন সনক নি:সহায নোকক নেন কিছু জীৱিকাক ওৰিযান কিযে নে কৰৈত ছথি? কিযেক নহি ঋৰ্জুক কেঁ পঢ়ৱাঁক নিখৱাঁক ওৰিযান সমাজ কৰৈযে?তখন পেষ্ট পানৈক নেন জত' কতৌ কিযো চাকৰী কৰৈযে তকৰ মজাক ঙড়ৱৈঁৱনা ,ওকৰা প্ৰতাড়িত কৰৈৱঁনা ও কেহন সমাজ ঋছি? ও দ্বৈধ ৱঁদ্যত ভযংকৰ ঋছি।সে সভ জাতিমে ৱঁৰোৱঁৰিযে ঋছি। শ্ৰোত্ৰীয সমাজক ভোজক ৱৰ্ণন ঋদ্ভুত ঋছি এহি কথামে।ভোজ খেৱাঁক ঋা কৰৱাঁক সংস্কৃতি শ্ৰোত্ৰীয ও ব্ৰাহ্মণ সমাজমে কনে ৱেঁসিযে ঋছি। সে ব্যংগ্যাত্মেক শৈনীমে ভোজকঋদ্ভুত সংগীতাত্মেক ৱৰ্ণন কেননি ঋছি।

" ভোজ শ্ৰুৰু ভেনৈক ত' প্ৰাৰংভমে ৱাতাৱৰণ গম্ভিনাযন ছনা।ক্ৰমশ:

ম্বসকী,কনফুসকী,গৌকাগৌকী,হঁসী,ঠট্ঠ,ঠহক্কা,পিহকাৰী,সাত স্বৰ ৰাঁজ' নাগন।খাম্তে -খাম্তে ভোজমে একটা খানাপ খাযন।......... খাৰোহ রা খরবোহ মে দহী,খম্মট,শ্রীখণ্ড,নম্ভূ,ৰসগুলো খা পাযসক স্বাদ রাতারৰণ মে পসৰৈত ৰহন ।ভোজ একদম সংগীতময ভ' ৬ঠন।" কথাকাৰ এতয র্যংগ্যমে জে সংগীতাত্মকতা ৬ ্পন্ন কেননি খছি তখন সহজহিঁ প্রো. হৰিমোহন ঝা মোন পড়য নগৈত ছথি।

সে সরঁ ত' ঠীক ম্বদা কথাক খঁত প্রদীপ নগ খারিঁ ক' হোগযে ।ওএহ প্রদীপ জে 'দাস- দাসিনক' দানক প্রতীক প্রারধানক রিৰোধ কযননি।হনাঁকি ˜নক রিৰোধ যথাস্থিতিরাদক ছত্তাতৰ ঝপা গেন।ভনে ঝপা গেন, রিৰোধ ত' ভেন।

এহি সংগ্রহক খঠাৰহো কথা পঢ়নাক পছাতি রঁ˜ত খানংদক খনুভর ক' ৰহন ছী ।হমৰা গরীন্বভূতি ভ' ৰহন খছি জে হমৰা রীঠ মৈথিনী ভাষামে এহন ৬দ্ভুট্ট কথাকাৰ সরঁ ছথি।কথাকাৰ খশোকজীক জে ছরিঁ হমৰা মোনমে খঁকিত খছি 'জে ও মৈথ নী কথা কেঁ নোকন সঁ প্রোরঁন রঁনা দেননি খছি।গ্র ধৰণা এহি পোথীক পুনর্পাঠ সঁ কনে রেঁসী মজগুত ভেন খছি।হেরঁনিমে হিনক প্রকাশিত কথাসংগ্রহ 'ঊডীগাম'পঢ়নাক পছাতি জে খাৰ খাস্বস্তি ভেটন ছন সে 'মাতরঁৰ' কথা সংগ্রহক পুনর্পাঠ সঁ হমৰ ধাৰণা খাৰ রঁ˜ত রেঁসী মজগূত ভেন খছি।রীস রঁর্খ পহিনে প্রক শিত এহি পোথীক কথাসভ এখনো টটকা বুঁঝা ৰহন খছি। প্রস্তুত পোথী দীর্ঘ খরধি ধৰি মৈথিনী কথাক প্রতিনিধিত্ব কৰৈত ৰহত ,তকৰ

হমৰা পূৰা ভৰোস অছি॥জে পাঠক ৱা কথাকাৰ এহি পোথী কেঁ নহি পঢ়নে হোগ কৃপযা অপনে অৱশ্য পঢ়ী সে ৱিনম্ৰ আগ্ৰহ।

-সঁপর্ক-6207627509

অপন মঁতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

𑓒.𑓗.𑒁𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒆𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧: 𑒋𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯

𑒁𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰

𑒆𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧: 𑒋𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒢𑒱𑒮𑓂𑒮𑓀𑒠𑒹𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒢𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒱 𑒢𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩𑒴𑒣 𑒧𑒹 𑒬𑒰𑒧𑒱𑒪 𑒦𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒧𑒼𑒢 𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒤𑒳𑒪𑓂𑒪𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒱 𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒖𑒲 𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣 𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒧 𑒥𑒛𑓂𑒛 𑒁𑒮𑒧𑓀𑒖𑒮 𑒧𑒹 𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒞' 𑒕𑒪𑒱𑒨𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧 𑒮𑒿। 𑒮𑒥 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒦𑒹𑒪 𑒯𑒼 𑒂 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒮𑒥 𑒏𑒟𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒾𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒯𑒼 𑒮𑒹 𑒞' 𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒢𑒯𑒱। 𑒁𑒖𑒲𑒥 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒡𑒰 𑒧𑒹 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒩𑒲? 𑒋𑒯𑒢 𑒧𑒹 𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒖𑒲 𑒮𑒿 𑒑𑒣𑓂𑒣 𑒦𑒹𑒪 𑒂 𑒯𑒧 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒮𑒿 𑒯𑒳 𑒏𑒰 𑒁𑒫𑒑𑒞 𑒏𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒢 𑒂 𑒪𑒑𑒪𑒹 𑒍 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒏' 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫 𑒣𑒩 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒵𑒞

জানকাৰী ভেঠনে ঋা পোথী ডার্ভনলোড কেনাএ্র ঋায়ান ভ' গেন৷ কথাকাৰ ঋশোক জী কেৰ কিছু কথা সংগ্ৰহ জে কি ঋহি পৰ উপনৱ্ধ ছন যে ডার্ভনলোড কৈনহাঁ ঋা পঢ়নহাঁ জেনা কি: ঋাঁখি মে ৰঁসন (যাত্রা কথা), ওহি ৰাতিক ভোৰ, মাতৰঁৰ ঋা উৈডীগাম৷ ওনা ৰঁনত কথা ত' ৰিভিন্ন পত্রিকা সৰঁ মে প ়নে ছনহাঁ মুদা পোথী ৰুপ মে সৰঁ কথা একঠাম ভেটি গেন ত' মজা দ্বিগুণিত ভ' গেন৷ এক-সঁ-ৰঁঢ়ি এক কথা সৰঁ পঢ়নহাঁ ঋা ও ি ৰীঠ কোনো ঋান কাজ কৰৰাঁ মে মোন নহি নাগি ৰহন ছন৷ ৰিদেহক মাধ্যম সঁ এ্র ঋমূন্য নিধি হাথ নাগন ঋছি ঋা সেহো ৰিঁনা কোনো কষ্ট কেঁ৷ ঋহি ঋপূৰ্ব কাজ নেন হিনকা সৰঁ কেঁ সাধু ৰাদ । ৰিষয সঁ ৰিষযাঁতৰ নহি ভ' জাগ তেঁ ঘূৰি ৰৈত ছী কথাকাৰ ঋশোক জী পৰ৷

ওহি ৰাতিক ভোৰ সন্ 1991 মে, মাতৰঁৰ সন্ 2001 মে, ঋাঁখি মে ৰঁসন (যাত্রা কথা) সন্ 2013 মে ঋা উৈডীগাম সন্ 2017 মে প্রকাশিত ভেন৷ ঋাগ হম ঋপনে সৰঁ সঁ চৰ্চা কৰৰঁ হিনক কথা সংগ্ৰহ 'উৈডীগাম' পৰ৷ নৰাৰম্ভ প্রকাশন, পটনা সঁ ন্ 2017 মে প্রকাশিত কথাকাৰ ঋশোক জী কেৰ পোথী ' উৈডীগাম ' মে কুন 15 টা কথা শামিন ঋছি৷ঋহি পোথীক প্রথম কথা 'নাথ' এক সাধাৰণ কথা নাগন৷ কথা নাযক প্রোফেসৰ সাহেৰঁ একটা কুর্তা খৰীদ ক' ঋানৈত ছথি ঋা ওহি পৰ সৰঁহক কেহন প্রতিক্রিযা ৰহৈত ছন্থি তকৰ নীঁক চিত্রণ কেনে ছথি৷ দোসৰ কথা ঋছি 'ছন'৷ কো-ঋাপৰেটিৰ সোসাগটী কেৰ ঋাম

সভা মে ডেনীগেষ্ট সবঁ কেঁ স্মৃতি স্বৰূপ একটা ব্ৰীফকেস ভেষ্টৰাঁক গপ্প ছল তেঁ কো-আপৰেষ্টিৰ সোসাগষ্টী কেৰ অধ্যক্ষ অপন মিত্র ভোলী ঝা কেঁ ফৰ্জী ডেনীগেষ্ট মুহম্মদ অসলম বঁলা ক' ন' জাগত ছথি। ভোলী ঝা একৰেঁৰ অপন গামক নাষ্টক মে বঁহাদুৰ শাহ জফৰ কেৰ পাষ্ট খেললে ছলথি আ হিনকৰ খূবঁ প্ৰশংসা ভেল ছলনি। অহিৰেঁৰ ডেনীগেষ্ট মুহম্মদ অসলম কেৰ কিৰদাৰ ৰিযল নাগফ মে নিভা ৰহল ছলাহ আ সচ পুছু ত' অপন কিৰদাৰ ম জৰঁৰদস্ত ঢ়নি চুকল ছলথি। ৰাস্তৱ মে জীৱন সেহো একটা না কে ত' ছৈক। তেসৰ কথা অছি 'স্বাধীন' জে কি আজুক নাৰী সশক্তিকৰণ পৰ অছি। অজয-জযা কেৰ প্ৰেম ৰিৱাহ হোগত ছন্হি আ জযা কহৈত ছথিন্হ - " হম অহি সন্তান কে জন্ম হি দ' সকৈত ছী।" অজয পুছৈত ছথি- "কিএ জন্ম নহি দ' সকৈত ছী?" জৱাবঁ মে জযা কহৈত ছথি- " পতিক বঁনাত্কোৰ সঁ ড৺-পন্ন সংতানক মায হম নহি বঁনয চাহৈত ছী। ভৱি জন্ম ও অপমান হম নহি সহি সকৈত ছী। " এক পিতা-পুত্র আ পতি-প৺ ীক সংবঁধ মে দ্বংদক অদ্ভুত চিত্ৰণ ভেল অছি অহি কথা মে। চাৰিম থা অছি 'ও দন্দ্ব সাগকিল সিখৈত অছি'। দংগা আ কৰ্ফ্যূ সঁ ্ৰস্ত শহৰ মে দূষ্টা বঁচা ভাড়া পৰ সাগকিল ন' ক' চলেনা সিখৈত অছি আ একটা মুসলমান কেঁ ধক্কা নাগি জাগত ছৈক। নীঁক ৰেঁজায নোগ ত' সবঁ ধৰ্ম মে ৰহৈত ছৈক।

পাঁচম কথা কেৰ চচা অন্ত মে কৰয চাহৰঁ। ছঠম কথা অছি 'ৰাগ'। গহো কথা হিন্দূ মুস্লিম কেৰ ধাৰ্মিক একতা পৰ

আধারিত অছি। সাতম কথা অছি 'নেমন আগসক্রীম'। পৰদেসিযা রেঁষ্টা জিনকৰ গাম পৰ কোনো সংগী সাথী নহি ঠৈক তকৰ গামক যাত্রা আ বাপস শহৰ আবিঁ অপন পিতা সঁ গামক চর্চা কেৰ নীঁক চিত্রণ ভেন অছি। আঠম কথা অছি 'ডমকী'। দূ রাঁন সখা প্রকাশ এরং দিনেশ কেঁ রক্ত সানক রাঁদ ভেঁটৈ আ রাঁনপনক নাসটৈলেজিক স্মৃতি কেৰ সজীর রর্ণন ভেন অছি। নরম কথা অছি 'মনসূরাঁ'। আজুক প্রগতিশীন যুরা তৰক্কী কেৰ হোড় এরং আধুনিকতাক চকাচৌঁধ মে ন' ত' অপনা নেন পনখতি চহি আ ন' ত' মাতা-পিতাক মনসূরাঁ পূৰ কৰরাঁক নানসা। দসম কথা অছি ' অভযক রেঁষ্টা কেঁ দূটা দাঁত ভেননি'। গামক যাত্রা এরং স্মৃত সঁ জুড়ন কথা। অপন গাম মে গাম খোজৈত নোকক কথা। রাস্তর মে গাম মে আরঁ গাম কহাঁ রঁচৈত অছি। গাম ত' রঁচৈত অছি ৰোজী ৰোটীক জোগাড় মে প্ররাসী রঁনন নোকক হৃদয মে।

এগাৰহম কথা অছি 'খুশীক নাম জীরন'। ধিযা পুতা কেৰ খুশী মে অপন খুশী খোজয রানা মাতা পিতাক কথা। আজুক রঁদনে ত সামাজিক পৰিরেশক কথা। রাঁৰহম কথা অছি 'টীস'। নাৰী সশক্তিকৰণ কেৰ পোন খোনয রানা কথা। রিঁমনা অপন তি কেঁ দেখি সদৈর গৌৰর রোঁধ করৈত ৰহনীহ আ হুনকৰ পতি নক্ষীনাৰাযণ হিনকা রঁস মাষ্টিক মৰুত রুঁঝৈত ৰহননি। ভ্রষ্টাচাৰ মে নিপ্ত নক্ষীনাৰাযণ কেঁ চনতে মাত্র কাগজ কনম পৰ রঁনন কো-আপৰেষ্টির সোসাগটী কেৰ অধ্যক্ষ রিঁমনা পুনিসক গিৰফ্ত মে পড়ি জাগত চথি। জেন মে গেনাক উপৰাঁত রিঁমনা

কেঁ ৰোঁধ হোএত ছন্হি জে ৰেঁগমান ত' সভঠাম ৰেঁগমানে হোএত অছি, ঠাহে ঘৰ হো কি ৰাঁহৰ। তেৰ��ম কথা অছি 'ছুট্টীক এক দিন'। অহি কথা কেঁ পঢ়ি কোনকাতাক কা◌েফী হাউসক অড্ডা মোন পড়ি গেন। মৈথিনী সাহিত্য পৰ চৰ্চা হেতু মৈথিনীক এক সাহিত্যকাৰ সাহেবঁ কেঁ ঘৰ পৰ উপস্থিত হোএত ছথি এক নৱ দম্পতি অংকিতা ও অভিনৱ আ প্ৰাৰংভিক পৰিচয পাত কেঁ ৰাঁদ ওহি ছুট্টীক দিন শুৰু হোএত অছি সাহিত্য প চৰ্চা। সাহিত্যকাৰ মহোদয মৈথিনী মে কিএক নিখৈত ছথি তাহি প্ৰশ্নক জৱাৱঁ মে কহৈত ছথি- " মোঠে ছী মৈথিনী মে, তেঁ নিখৈ ছী মৈথিনী মে।" ওনাহ্যতো মৈথিনী অপন মাতৃভাষা থীক। মগৰ অভিনৱ কহৈত ছথি- " নেকিন সৰ, মৈথিনী অপন ভাষা ৰহি কহাঁ গেন ছৈক জখন মাগযো অপন ধিযা পূতা সঁ মৈথিনী মে গপ্প নহি কৰৈ ছৈ ত' ও অপন ভাষা কোনা হেতৈ?" অংকিতা সাহিত্যকাৰ মহোদয সঁ পুছৈত ছথি জে জোঁ কোনো প্ৰেম কথা মৈথিনী মে পঢ়ৱাঁক হো ত' কোন কিতাৱঁ পঢ়ী? অচানক সঁ কোনো কিতাৱঁ নাম হিনকা মোন নহি পড়ৈত ছন্হি। ৰাস্তৱিকতা ছৈক জে অজুকা সাহিত্যকাৰ কেঁ অপন ৰচনা কেঁ অনাৱে অন্য সাহিত্যকাৰ সৱঁহক ৰচনা পঢ়ৱাঁক কোনো প্ৰযোজন নহি বুঁঝাএত ছন্হি। ৰ্তমান সাহিত্যকাৰক ৰচনা কেৰ স্তৰ পৰ সৱান উঠৈত অছি তখনে সাহিত্যকাৰ মহোদয কেৰ পত্নী নীনম সেহো অহি চৰ্চা মে শামিন হোএত ছথি চায আ ভূজন মখান কেৰ সংগ আ ৰাঁজি উঠৈত ছথি- " মৈথিনীক সাহিত্যকাৰ কে এক দোসৰাক অদগোগ-ৰঁদগ গ সঁ ফুৰ্সত হোএন তখন নে পঢ়ৱাঁ জোগৰ ৰচনা কৰতাহ।"

চৌদহম কথা ঋছি ' গামক কাতক হাগরে'। ৱঁৱাঁদ হোগত পর্যারৱণ ঋা ওকৱ দ্বন্দ্বপ্রভার কেৱ নীঁক চিত্রণ ভেন ঋছি। প্রঞ্চৃতিক সংত্তুনেন ৱিঁগড়ি ৱহন ঋছি ঋা ঋাধুনিকতাক হোড় মে সাঁস নের্ৱঁ দূভৱ ভেন জা ৱহন ঋছি মুদা হমৱা সৱঁ নেন ধন্ন সন। ৱাস্তৱিকতা ত' গএহ ঋছি জে গামক নামো নিশান মিটা ৱহন ঋছি। ঋন্তিম কথা ঋছি ' এনা ভ' ক' কিযো'। ৱঁড়কা হাকিম চৌধৱী জী কেঁ ঋধীনস্থ কর্মচাৱী সৱঁ হিনকৱ কমজোৱী কেঁ গমি নৈত চনি ঋা সৱঁ মিনি হিনকৱ পৱিহাস মে জ্বটৈন ৱহৈত চথি। চৌধৱী জী কেঁ পঠপনক ডমিৱ মে ৱঁঠপন ৱানা হৱকত দেখি সংজয কেঁ গ্নানি হোগত চন্থি মুদা চৌধৱী জী ঞ্চৃঞ্চ ঋা গোপী কেৱ ৱাস মে ঞ্চৃঞ্চ ৱঁনি ��াগন মে স্বপ্ন দেখৈত ৱহৈত চথি। ক দিন জখন সংজয কেঁ ৱঁৰ্দাশ্ত নহি হোগত চন্থি ত' ঋপন ৱঁড়কা াকিম চৌধৱী জী কেঁঋাঁখি খোনৱাঁক ঋভিনৱ কাজ কৱৈত চথি ঋা চৌধৱী জী ান্নকা গনা সঁ নগা নৈত চথি।

কথাক ৱিষয মে ঋপন ৱাঁত কহৈত কান ঞ্চম ভংগ কৱৱাঁক কোন প্রযোজন চনে সে সোচি ৱহন হোযৱঁ। পংঠম কথা কেৱ শীর্ষক ভেন 'ডৈডীগাম' ঋা হিনকৱ কথা সংগ্রহ কেৱ সেহো গএহ নাম ঋছি। কথাকাৱ ঋশোক জী কেৱ ৱচনা সংসাৱ মে এক-সঁ-ৱঁঢ়ি এক ঋনুপম কথা সৱঁ ঋছি। পঢ়ৈত কান কোনো কথা কেঁ ৱিঁন্ব খত্মে কযনে পোথী চোড়নাগ্র মুশ্কিন ঋছি। সৱঁ কথা ৱর্তমান সামাজিক পৱিস্থিতি পৱ নিখন ৱুঁঝাযত। হিনকৱ কথা সৱঁ মে যথার্থ কেৱ দর্শন হোযত, কন্পনা নোক মে গ্র ৱিচৱণ নহি

কৰাৱৈঁত ছথি। পঁঠম কথা কেৰ ৱিশেষতা হমৰা ঞা নাগন জে যথাৰ্থ কেৰ সঁগহি শ্বহি মে শ্বাদৰ্শ সেহো মনকৈত শ্বছি। গামে গাম ঢ়েঁঙশ্বা ঢ়াকী মন্দিৰ ৱঁনি ৰহনে ছৈক শ্বা ৱাস্তৱিকতা ত' গএহ ছৈক জে ওহি মে পূজা শ্বৰ্চনা কৰয ৱানা তক কেও ন ি ৰহৈত ছথি। দোসৰ গপ্প জে শ্বাজ্বক সময মে নোগ সেৱানিৱৃত্তি কেৰ ঙপৰান্ত ঘূৰি ক' শ্বপন গাম নহি শ্বাৱঁয চাহৈত ছথি শ্বা এহন মে ডাক্টৰ ৰঘুৱঁশ নন্দন সঁ ৱাপস গাম নৌটৈত ছথি শ্বা স হো সপৰিৱাৰ। হঁ জে শ্বপন মাতা-পিতাক মৃত্যুক ঙপৰান্ত গ ম নহি শ্বৱৈঁত ছথি তিনকা শ্বপন মাতৃভূমি মে জীৱনক শ্বন্তিম ক্ষণ ৱিঁতাৱঁয কেৰ গচ্ছা জাগৃত হোগত ছন্হি। শ্বপন গাম পৰ সীতাৰামক একটা মন্দিৰ ৱঁনৱাঁৱঁয কেঁ ৱিচাৰ ন' ক' গাম পঁহুঁচনে ছনাহ। এক তৰফ ডাক্টৰ সাহেৱঁ কেৰ ৱঁড়কা পুত্ৰ সুৱ্ৰঁত মন্দিৰ নিৰ্মাণ কেৰ ওৰিযান মে নাগন ৰহৈত ছথি, ত' দোসৰ ৰফ ছোট পুত্ৰ মাণিক টৌনে টৌন ঘূমি নোগ সৱঁ সঁ ভেঁট কয মিথিনাক সঁস্কৃতি ও সাহিত্যিক চৰ্চা মে। গাম শ্বাৱঁয সঁ পূৰ্ৱ ম ণিক শ্বপন পিতা সঁ পুছৈত ছথি জে - "মিথিনা মে শ্বতেক গৰীৱী কিএক ছৈক? জৱাৱঁ মে ডাক্টৰ সাহেৱঁ কহৈত ছথিন্হ- " শ্বপন ওহি ঠাম গৰীৱী কে গ্ৰৈমৰাগজ কৰৱাঁক পৰম্পৰা ৰহনে শ্বাছি।" মন্দিৰ নিৰ্মাণ কেঁ নেন গামক নোগ সঁ এক ৱেঁৰ ৱিচাৰ কৰৱঁ জৰূৰী ৱুঁঝি পড়ৈত ছন্হি তেঁ শ্বহি মাদে ৱিচাৰ ৱিমৰ্শ হেতু গামক সঁস্কৃত পাঠশানা কেৰ প্ৰাঁগণ মে একটা সভাক শ্বাযোজন হোগত শ্বছি। গামক নোগ মন্দিৰ ৱঁনৱাঁক শ্বৱঁৰ সুনি ক' প্ৰফুল্লিত নথি মুদা মাণিক কেৰ কিছু নৱঁকা নৱঁতুৰিযা সাথী সৱঁ সভা মে প্ৰশ্ ঠাঢ় কৰৈত ছথি জে মন্দিৰ ৱঁননা সঁ গামক কোন ঙপকাৰ হোযত? শ্বহি কেঁ স্থান পৰ স্কূল, কানেজ শ্বথৱা শ্বস্পতা কিএক

নহি বঁনাওন জায জাহি সঁ গামক উপকাৰ হোযত? পূৰা ভা মে কিছু গোষ্টে মন্দিৰ ত' কিছু গোষ্টে অস্পতাল কে পক্ষ মে বঁটি জাগত ছথি। অপন বাঁন সখা ফেকন কেঁ বিচাৰ অস্পতালক পক্ষ মে সুনি ডাক্টৰ সাহেবঁ অপন দৃবিধা কেঁ খত্মে কৰৈত গামক বেঁগৰতা আ অপন অনুভৱ কেঁ ধ্যান মে ৰাখি স্বেচ্ছা সঁ অপন গাম মে অস্পতাল বঁনবাঁবঁয কেৰ নিৰ্ণয নৈত ছথি। সভা সমাপ্ত হোগত অছি আ সৱৰ্ত অস্পতাল নিৰ্মাণ কেৰ ওৰিআওন মে জুটি জাগত ছথি। গামে মে নহি মুদা আসপাস কেৰ গামক লোগ সেহো এ খবঁৰ সুনি প্ৰসন্ন হোগত ছথি। ডাক্টৰ ৰঘুৱংশ অপন গাম ও মাটি পানি মে অন্তিম সাঁস ন' সকথি সে সোচি গাম অযবঁ ক নিৰ্ণয নেনে ছনথি মুদা জখন সঁ অস্পতাল বঁনযবাঁক নিৰ্ণয নেননি অছি জীবঁয কেৰ চিহন্তা বঁঢ়ি গেননি অছি আ অপন পত্নী সঁ কহৈত ছথি - "গাম মৰবাঁক নেন নহি, জীবাঁক নেন হোগত ঠৈক।"

- সঁপৰ্ক-9472834926

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

𑓒.𑓘.𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒖𑒢- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑓀𑒐𑒱 𑒮𑓀 𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒹𑒯𑓀𑒞𑒰 (𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒲𑒨 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣)

𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒖𑒢

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑓀𑒐𑒱 𑒮𑓀 𑒅𑒛𑒲𑒑𑒰𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒹𑒯𑓀𑒞𑒰 (𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒲𑒨 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣 𑒏𑒟𑒰)

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒹 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒻-𑒋 𑒂 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒖𑒹 𑒢𑒵𑒞𑓂𑒞𑒏 𑒂 𑒏𑒪𑒰 𑒕𑒻𑒏 𑒞𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒣𑒩𑓀𑒣𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪. 𑒥𑒻𑒔𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑓀 𑒏𑒠𑒧𑒞𑒰𑒪 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 '𑒏𑒯𑒢' 𑒧𑒹 𑒁𑒪𑒑 𑒩𑒯𑒪. 𑒮𑓀𑒦𑒫𑒞: 𑒁𑒯𑒲 '𑒠𑒹𑒐𑒢' 𑒏𑒹𑓀 𑒏𑒰𑓀𑒔𑒲𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 𑒏𑒱𑒩𑒝, 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒂 𑒥𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒂𑒢𑓀𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 '𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒂𑓀𑒐𑒱' 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱. 𑒌 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒧𑒹 𑒖𑓀 𑒥𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒢𑒫 𑒠𑒳𑒂𑒩𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒹𑓀 𑒠𑒹𑒐𑒲 𑒞𑓀 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒋𑒏 𑒐𑒴𑒖𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒞. 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒮𑓂𑒫𑒢𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒹𑒯𑓀𑒞𑒰 𑒖𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒻.

কথাক ৰূপক পৰিমার্জন ঋা ওকৰ সামর্থ্যক বিস্তাৰ মৈথিলী কথা মে হোগত ৰহনৈ সাহিত্য-এ. ঋশোকক কথা ঐ সঁ ফৰাক নৈ ৰহন. কথাকাৰক সফনতা যা ঋসফনতাক নির্ণয কৰৱঁ তঁ কঠিন, মুদা গ তঁ মানন জা সকৈছ জে ঋপন পৰংপৰা সঁ প্রভাৱ গ্রহণ কৰৈত ঋশোকক কথা ঋনগ নীক ৰঁনৰৈএ. হিনক প্রাৰংভিক কথা হমৰা হিসাৰেঁ হড়ৰঁড়ী মে নিখাযন বুঁঝাগ ছৈ ঋা কত্তৌ-কত্তৌ ফার্মূনাৰঁক্ষ সেহো, মুদা গ কথাকাৰক প্রাৰংভিক ঋভ্যাস ৰহন হোগতনি জে 'হেযৰপিন' সঁ 'ৰৌকা চূপ ঋছি' হোগত 'ডৈডী গাম' তক পহুঁচন. জঁ ঐ তীনূ কথা কেঁ এক সংগ পঢ়ী তঁ ঋনগ ৰহিতো ৰস নিষ্পত্তি এক বুঁঝা পড়ত. তীনূ কথা মিথিনাক পাৰিৰাৰিক-সামাজিক তানা-ৰঁানা কেঁ দেখৰৈত ঐ. জঁ মিথিনাক গাম-ঘৰ মহীন ৰঁদনাৱ সঁ ঋহাঁ পৰিচিত ছী, তঁ গ কথা সভ সমযক নব্জ কেঁ জনৰঁাক নেন থর্মামীটৰক কাজ কৰত. যৈহ ৰঁাত মৌথিনী কথা কেঁ মৌথিন ঋাঁখি সঁ দেখৰঁাক নেন প্রেৰিত কৰৈত ছৈ. গ তীনূ কথা তীন ধ্ৰুৱ পৰ ঠাঢ় ঐ. তীনূ তীন কথ্যক সংগ ঋাগূ ৰঁঢ়ৈছ, মুদা গ বুঁঝা জাযত জে গ ঋশোকক কথা থিক, জে পঢ়ৰঁা সঁ ৰেঁসী সুনৰঁাক গছ্ছা জগৰৈত ছৈ. হেযৰপিন মে কোমন ভাৱনা ঋপন চৰম পৰ ঐ তঁ ৰৌকা চূপ ঋছি মে ঋনগ তৰীকা দিস সমাজ কেঁ গংগিত কৰৈছ ঋা শোষণক একটা ডৈডী গাম ৰঁদনৈত সমযক দস্তাৱেজী কথা থিক. তীনূ কথা ঋশোকক কথাকাৰ মন কেঁ মাপক নেন ৰৈৰোমীটৰক কাজ সেহো ক' সকৈছ. হেযৰপিন পঢ়না সঁ পহিনে নাগত জে কথাকাৰ কেঁ ৰঁচ্চতো গপ কহৰঁাক ছনি. চনকা নগ ৰঁচ্চত ৰাস খিস্সা ছনি, মুদা ও কহি নৈ ৰহনা ঋছি. কিছু পংক্তি সঁ কাজ চনা নেননি. তহিনা ৰৌকা চূপ ঋছি মে এক সংগ ৰঁচ্চত ৰাস কথ্য ছৈ, জেকৰা

রিস্তাৰ পযৰ্াক ছনৈ, মুদা কথাকাৰ কোনো হড়ৰ্ড়ী মে ছথি. ও পূৰা ৰ্াত খোঁগঠা ছোড়া কেঁ নৈ কহলনি. একৰ কাৰণ গ ভ' সকৈছ জে জখন গ কথা নিখন গেন ওহি সময মে যৈহ পৰিপাটী ৰহন হোগ জে সৰ্ কিছু নৈ কহন জাগ. জঁ কহনো জাগ তঁ কিছুএ পঁক্তি মে. ঐ ৰ্াত কেঁ ৰ্ন খদূ সঁ ভেটি সকৈএ জে অশোকক পহিন কথা সঁগ্রহ সঁ ৰ্েসী দোসৰ কথা সঁগ্রহক কথা মে হিনক কথাকাৰ মন রিস্তাৰ পাওনক খছি. তেসৰ সঁগ্রহ মে খাৰো ৰ্েসী. হিনক নগভগ সভ কথা মে তৈযো কত্তৌ নে কত্তৌ একটা হড়ৰ্ড়ী খথৰা খধ্ৰাপন ৰ্ুঝা পড়ৈ ছৈ. ওনা যৈহ খধ্ৰাপন অশোকক কথা সাহিত্য কেঁ পঢ়ৰ্াক নেন ঙকসৰিঁতো ছৈক. একৰ দোসৰ পক্ষ সেহো ছৈ, জে অশোকক কথা কেঁ খনগ পহচান দৈছ. ও থিক কথা মে করিতা সন সূক্তৰ্ক্ষ পঁক্তি. কম শব্দ মে রিঁৰ্ক প্রযোগ কৰৈত খপন ৰ্াত কহৰ্. গ ৰ্াত অশোকক কথা সাহিত্য কেঁ পঢ়ৈত জানন জা সকৈছ. মিপ্টীপিন কথা মে করিতা ভারক কম প্রযোগ ছৈ, ৰৌকা চূপ খছি মে ওগ সঁ ৰ্েসী খা ঊডী গাম মে তদূ সঁ ৰ্েসী.

জঁ এক দিস মার্ক্সরাদী ধ্যান দেৰ্াক গপ গহো ছৈক জে অশোক রিচাৰধাৰা সঁ প্রভারিত ছথি তঁ দোসৰ দিস ফ্রাগডক মনোরিজ্ঞান সঁ সেহো. হিনক কথাকাৰ কেঁ ধীৰেঁদ্র- সোমদেরক সাহিত্য সঁ প্রেৰণা ভেটৈত ছন্হি, তঁ ৰাজকমন চৌধৰীক সাহিত্য হিনক মোন কেঁ সেহো মথৈত ছন্হি. গ রীচক ৰস্তা খপনৰৈত ছথি খা খপন কথা চাস তৈযাৰ কৰৈত ছথি.

কেঁ হম পঢ়ৰ্া সঁ ৰ্েসী সুনৰ্াক গচ্ছা ঊডীগাম সঁগ্রহক ছহ কথা

ৰখৈত ছী. ও হমৰ পাঠকক সীমা সেহো ভ' সকৈএ, মুদা ওহো মানন জেৰাঁক চাহী জে মৈথিনী কথাক জে শিল্পকৰ পৰংপৰা ছৈ, তেকৰ ৰাহক অশোকক কথা ঐ, অর্থাত শিল্পা কহৰাঁক কনা অশোকক পৰিপক্ক কথাকাৰ মন অর্জিত ক' চুকন ঐ আ যৈহ অর্জন মৈথিনী কথাক সংপত্তি থিক.

হেযৰপিন মে ৰাতি ছৈ, তকিযা ছৈ, নীন ছৈ... সভটা একটা ৰিঁৰ সন উভৈ ছৈ কথা মধ্য. ওহিনা ৰৌকা চুপ অছি মে ৰাতি ছৈ, নীন ছৈ, তকিযা ছৈ... মুদা হেযৰপিন সঁ আগূক ৰাঁত ও কথা অপন সঁ কহৈএ ৰিঁৰক মাধ্যম. ৰৌকা কেঁ ৰীমাৰী ছৈ, সেহো হৃদয ৰোগ. ও হৃদয ৰঁনা নোক ঐ. জঁ কথাকাৰ চাহিতথি তঁ স্পষ্ট কহি সকৈত ছনাহ জে ফনাঁ ৰোগ, মুদা নৈ. ওকৰা কোনো আন অসাধ্য ৰোগ নৈ ছৈ, হৃযক ৰোগ ছৈ. পূৰা কথা হৃদয সঁ শুৰূ হোগ ছৈ আ হৃদয সঁ সমাপ্ত. এতয হেযৰপিন সঁ আগূ ৰঁঢ়ি কথাকাৰ একৰা সামাজিক ৰিদ্রূপতা আ শোষণ দিস ন' জাগ ছথি, সেহো নৰ্ঁাএঁ সঁ. ৰৌকা কেঁ সাঁপ ডসনকৈ. অজোধ সাঁপ. সমাজক ও সাঁপ জে এখন ধৰি ফেন কাঢ়নে অছি. জঁ কথাকাৰ চাহিতথি তঁ একৰা ৰীমাৰী সঁ সেহো মাৰি সকৈত ছনাহ, মুদা তখন কথাক টোন ৰঁদনি জগতৈ আ অর্থ ৰিস্তাৰ ওতেক ৰ্যাপক নৈ ভ' সকিতৈক. জঁ ঐ কথা কেঁ নৰ্ঁাএঁ সঁ কোমন ঢংগে ৰিস্তাৰ নৈ দেন গেন ৰহিতৈ তঁ ও কথা সংভৱ জে 'অঁতিম শহ' শীর্ষক কথা সন নগিতৈ. সংভৱত: ও কথা নক্মনৰাঁড়ী আঁদোনন সঁ উপজন সাহিত্যিক প্রতিৰোধী স্বৰ কথা থিক. একদম ওঁকনোৰী কথা. ৰূপেঁ ও কথা হমৰা ৰ্যক্তিগত পসিন্ন ঐ, মুদা জঁ শিল্পা ৰূপেঁ অহাঁ একৰা পঢ়ৰৈঁ, তঁ ও ওতেক প্রভাৰী নৈ নাগত. ৰৌকা চুপ অছি কথা সেহো শোষণক ৰাঁত

কহৈ ছৈ, মুদা সীধে নৈ, রিঁরঁক মাধ্যমে. সমাজক অজোধ কেনা নিম্নরগীয রর্গ কেঁ ডসি ৰহন ছৈ, তেকৰা রিঁরঁক আরৰণ মে কথাকাৰ কহৈত ছথি.

জে হম একৰা জঁ দোসৰ শব্দ মে কহী তঁ কহি সকৈত ছী অশোকক কথাক তানী-ভৰনী সরঁসঁ পহিনে মিথিনাক জীরনক যথার্থক ভূমি কেঁ সাংকেতিক ৰূপ মে নির্রাহ করৈএ. দনকা পাছু অপন কথা কহরাঁক রিৰাট পৰংপৰা তঁ ছন্হিএঁ, দোসৰ দিস দোখৰন রর্তমান সেহো. নেহৰুকানীন স্বপ্ন পূৰা নৈ ভেনোক রাঁদ মোহভংগ আ তক রাঁদ রিদ্রোহ, ফেৰ ওহি রিদ্রোহ অরনতি আ তকৰ রীচ মে কথা কহরাঁক হিস্রক-হিস্মতি অশোকক কথা কেঁ এক অনগ মূড মে ন' জাগএ. এক দিস সামাজিক আনোড়ন আ দোসৰ দিস দেহ-মোনক ট্টৈন পৰস্পৰ রিপৰীত রুঁঝা পড়ৈত দূ অনগ-অনগ ধাৰাক রিশেষতা কেঁ সাধরঁ একটা সাহসিক কাজ ছন জে সমন্বিত ৰূপ সঁ অশোকক কথা সংসাৰ মে দেখা পড়ৈছ. সংভরত: তেঁ দনক কিছু কথা স্থূন আ কিনকো ওঝৰাযন রুঁঝা সকৈএ, মুদা কথাকাৰ অশোক মৈথিন সমাজক মাংসন ভূমি কেঁ কতৌ-কতৌ ছোড়ি রাক্য সংকেত সঁ একৰা পূৰা করৈত ছথি, জৈ সঁ কথ্য ৰস্তা নৈ আনোচকীয ভঃকৈএ আ যৈহ কাৰণ ছৈ জে দনক কথাকাৰ ৰূপ ৰূপ কেঁ ছোড়ি অনগ ৰস্তা চুনৈএ. কিছু কথা মে কনাত্মক প্রভার পৰ দৃষ্টি ৰখৈত ও অপন রাঁত অভিধা মে নৈ কহি কেঁ এক সংকেতক ৰূপ মে কহৈত ছথি. :সংভরততেঁ দনক নেখন ওঝৰাযন প্রতীত হোগছ .যথার্থক প্রামাণিকতাক সংগ সাংকেতিক প্রভারান্বিতিক সমন্বযকক সভ প্রযত্নে সফন ভেন হো সে হমৰ কহরঁ নৈ ঐ, কথা এহন ঐ মুদা কতোক, জৈ মে ঐ রিশেষতাক

निर्वाह सफलतापूर्वक भेल अछि. ओहि बातुक भोर, रौका ठूप अछि सब किछु कथाक वातावरण सजीव आ सक्रिय चरित्रक रूप मे ट्रैजेडीक निर्माण करैए.

एना भ' क' कियो, गामक कातक हाशरे बँदनैत समाजक गह कें पकड़ैत ऐ, तं अभयक रेंगा कें दूसा दांत भेलनि, खूशीक नाम जीवन, परिवारक गहींव गनावक शीस सब कथा मोन आ भऽथेन देखवेंत ऐ. अर्थात मोन, परिवार आ अंतत: समाजक नर्ज कें अशोकक कथा नीक जकां पकड़ैए. समाजक वीमावी कें अशोक कथा पकड़ैत अछिए, कतौ-कतौ निदानक रस्ता सेहो देखवैए. अशोकक कथा कतौ मानव-मनक विश्रुतिक चित्रण क' ओग वातावरणक भयावहताक संकेत सेहो दैए, जे ओहि विश्रुति कें जन्म दैत ऐ. किछु ठाम एक चरित्र अथवा एक वातावरणक चित्रण सं कथाकार सनाह देबाक प्रयत्न करैत छथि. तें हम एकटा पाठकक रूप मे कहि सकैत छी जे अशोकक रचना संसार एकांगी नै ऐ. ओ एकटा स्वप्नव संसार रचबाक तैयारी सेहो करैत देखागए.

-संपर्क-8825288748

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

২.৯.নোন দের কামত- কথাকাৰ শ্ৰশোক মাদে

নান দের কামত

কথাকাৰ ঋশোক মাদে

মৌথিনী সাহিত্যাকাশমে একটা পৈঘ নাম ৬ভৈৰ ঋাযন ঋছি কথাকাৰ ঋশোক। নামেগ্বণ ঋৰ্থ নাগৈত য ,জতয নৈ কোনূ তৰহক ৰহৈছ শোক। সে একটা বূঁজূৰ্গ ঋসাধাৰণ ব্যক্তিত্বক ঋশোক ৎমাৰ ঝা,জিনক মধুৰঁনী জিনা ঋা দৰিভংগা জিনাক মিনন স্থান প্ৰসিদ্ধ নোহনা গামমে 18 জনৰৰী 1953 ঞ0 মেঁ জন্ম ভেন ছন্থি। 50 সঁ ঋধিক কথা নিখনহাৰ মিথিনা মেঁ ঋনেকো ৰচনাকাৰ ভেন ছথি। পৰঁচ নাম সঁ পহিনে কথাকাৰ ৰূপেঁ খ্যাতি হিনকেটা ভেটনেনি ঋছি। মৌথিনী সাহি৽ ঋান্দোনন মেঁ জতেক জানন - পহচানন ঋা মানন কথাকাৰ ভেনাহ ঋছি, তাহিমে সৰ্ঁসঁ পহিনে ও নোকনি করিতা গঠনেনি ; পছাতি কথা দিসন ৬ন্মুখ ভেন ছথি। সযহ ঋাৰম্ভিক নক্ষণ হ নকোমে দেখমে ঋৰৈছ। মূৰ্ধন্য রিদ্বানক জ্বটান ৰঁনাৰস মেঁ হোগত ৰহৈক। ওতয মৌষ্ট্ৰিকমে পঠৈত কহিযোকন ঋশোক জী স্ৰোতা ৰূপেঁ করিতা স্বনন কৰথি। সে মনেমন হিনকো কিছ-কিছ ফূৰাগত

ৰহয থা ও্রা তাহিকে শৰ্দ থা রাক্য ৰুপেঁ থপনা ৰফ কাগতমে ঙতাৰথি। ফেযৰ কৰৈত চোষ্টীক রিদ্বান নোকমে থপন ৰঠনা দেখাকয সংশোধন কৰাৰঁথি। থাৰম্ভে মেঁ যনক ৰঠন সাহি৽ ক পন্না কে থপনৈহ হাথে ফাৰি দেৰাঁক থাদেশ সেহো হোও্রন,জে কধষ্টপ্রদ নাগৈন। তৈযো রিদ্বতজন কে রীঠ থপন মৌনিক করিতা ন'কে' পাঠ কৰৰাঁক থরসৰ ভেষ্টনি। মৃদা নর নোক ছনাহ,সে করিতাক কাজ ছোড়ি খিম্রা নিখয নে নের্দেশ ভেষ্টননি। ভাৰী মোন সঁ নঘুকথা - কথা নিখকয দেখেৰাঁক থন্ভর প্রাপ্ত কযননি। সন্ 1960 সঁ 68 ধৰিমে 10-15 করিতা গোধষ্ঠীমে স্বনা চুকন ছনাহ,জে ধিযাপ্বতা পত্রিকা থা মিথিনা মিহিৰ ম ঁ কৰীৰঁ দর্জনভৰি কথা ধীৰেন্দ্র জীকে দেখেনাক রাদ 1971 দিসম্বঁৰ থঁকমে ছপননি। 1980 মে হিনক করিতা সংগ্রহ চক্রব্যূহ থাযন।থশোক জীক করিতাক রঁনশৰ্ত কথাকে নোক রেঁশী পসীন কৰৈন। গাম-ঘৰমে নোক থপনা নানী - মৈযাঁ, নানা - রাঁরাঁ মুঁহেঁ রাঁনপন সঁ মননগূ খিম্রা ৰাতিমে সূতে সঁ পহিনে ূনন কৰয। ও্রা হিম্রক ৰহনে পত্র - পত্রিকা মেঁ কথা পঠৈত পা ক ডূমি জাথি। ওনা কথা নেখন কার্য যূৰোপ সঁ থাযন থছি,জে রর্তমান সমস্যা কেঁ কেন্দ্রমে ৰাখি নিখন জাগক। ঢ়ৰীতি ঙন্মূনন - পতন সংদর্ভমে কথা নিখৰাঁক প্রচনন রঁঠন। করুণ কথা সঁ হৰিমোহন ঝা ব্যংগ কথা দিসন থাগূ রৈঁঢ় নর ঠংগক কথা পৰসৰাঁক পৰিযাস পাঠক নগ থাৰম্ভ কযননি। সে দেখা-দেখী থাধ্বনিক কথা নে ন ক্রম চনৈত গেন । তকৰৰাদ ছঠম দশক সঁ সমকানীন দৌ ়ে চনন থছি। কথাকাৰ থশোক'ক মত ছন্হি- " 40 ও্রা0 সঁ পূৰ্র করুণ ভারক ৰঠনা হোয,1940 - 50 কেৰ রীঠ খূরঁ ঝমষ্টগৰ কথা নিখেৰাঁক মৈথিনী ভাষা মেঁ পৰিপাষ্টী ভেনৈক।" দেশ স্ব ংত্র

ভেনোসন্তা ঋামূনেঢ়ন পৰিৱৰ্তন'ক নৱ - নৱ ৰিষয পৰ ক ািকাৰ নোকনিক ডেগ ঁওঠননি । ৰিঁহাৰ সহকাৰিতা সেৱা (1978) মেঁ পদাধিকাৰী ৰূপ সঁ কাজ কৰৈত, ঋাৰঁ সেৱানিৰৃত্ত ভেন ঢথি ঋশোকজী। হিনক কথা নেখন ঞ্ৰম ঋনৱঁৰত চনৈত ৰহনৈন,ঋাগ্ৱও চনৈত ৰহত । হিনক প্ৰথম কথামে শ্ৰমাৰ "ৰিৰাম সঁ পহিনে" ঢৈক। ওনা ৰচনা সঞ্ৰিযতা ৰঁঢৌননি 'ৰৌকা ঢূপ ঢন' ৰঠিকয। এখনো মৈথিনী ভাষা মেঁ কথা প্ৰায: জে কোনূ ৰঠনাকাৰক নীক নাগৈত ঢৈক, তঁ ওহিক পাঠক তকৰ ৰসাস্বাদন কৰৈত তহতক কেৰ কথ্য পৰ স্বঁয ভাৱ সঁ ংসনাঞ্জ - কননাঞ্জ ৱা জোৰ-জোৰ সঁ হঁসৰঁ,ৰোদন কৰয নাগৰঁ ; ঞ্জ তঁ ঋন্ত:কৰণ কেৰ ঋসৰ হোঞ্জঢ। দোসৰ ৰঁাত জে কথাক গৰহৈন জোঁ ৰ্য়ংগ পৰক হোঞ্জঢ তঁ পাঠক ঋধ্যযন- মনন কৰৈত ান ওহিক ঋাভাক প্ৰভাৱমে ঋাৰিঁ ঁওদ্বেনিত হোঞ্জঢ। পাঠকক ঁওপৰ জে মান্যসপষ্টন কেঁ গ্ৰদগ্ৰদী নগৈঢ সে মৃশ্ৰকী দেৱা নে ৰহি-ৰহিকে জোৰ মাৰৈত ঢৈক। কৱিতা সঁ কথা দিশ ঁওন্মূখ হোগত ৰহন ঋশোক জীক শূৰূঋাতি পৰিৱেশ কথা মাদে কেন্দ্ৰীত ৰহন । ন্দনকা ৰিষযমে ৱা কদূ জে ন্দনক কথা ৰিষযমে জোঁ মনোযোগ পূৰ্ৱক ঋধ্যযন কয ওহিক ৱাস্তৱিক ঋখিযাস কৰৰঁ ,চাহে পাঠক ন্দনক সমৱযসক হোথি ৱা জেষ্ঠ-কনিষ্ঠ হোথি পঢ়াকূ নে সম নজ়ৰ সঁ দেখৈত ঢথি। পঢ়াকূ ৱা ঋধ্যযনশীন নোক কথাকাৰ ঋশোক কেঁ 21ম্ শতাব্দীমে ঋান নেখকক তুননামে খূৰঁ পঢৈত ঢন্হি। ঞ্জ দীৰ্ঘ কথা যাত্ৰা পৰ ঢথি। এখন ৰঁন্দত কিঢ ঋাৰো নিখৰঁ শেষ ন্দনক নিজী ঋভিষ্ঠ ঢন্হি। নৱাৰম্ভকে প্ৰকাশক ঋজীত ঋাজাদ ঋপন মধুৰঁনী ডেৰাপৰ হমৰ পৰিচয কৰাৰৈত ন্দনকা কহনকৈন - ঞ্জ নান দেৱ কামত হমৰ গামক সংগী ঢথি ঋা হমৰ

দ্শ্মন নহিঁ ছথি। সঁগহি গহো ৰঁতেনকনি কামতজী মৈথিনী জগতকে নৱ প্ৰৱান নেখক পৰ খধ্যেতা ছথি। ওনা ৰৰেণ্য সাহিত্যকাৰ জগদীশ প্ৰসাদ মঁডন জীক গাম ৰেঁৰমা মেঁ খাযোজিত সগৰ ৰাতি দীপ জৰয 'কথা গোধ্ঠীক ' খৰসৰ পৰ সেহো খা কতেকো ঠাম খশোক জী সঁ ভেঁটঘাঁট ভেন খছি। হিনক ৰকতৰ্য্যমে স্বননে ছী -: ৰেঁসীতৰ গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰমে কথা ◌োধ্ঠী " সগৰ ৰাতি দীপ জৰয" কাৰ্যক্ৰম খাযোজন হোএগছ,জাহ সঁ নৱ কথাকাৰ ৰঁনৈত খছি।" কথা পাঠ কযনাক ৰাদ নেখক কেঁ সমীক্ষক নোকনি ওহি কথা পৰ সোন্না সোন্নীমে খপন নৱ ৰিচাৰ প্ৰৱাহিত কয কথাক ত্ৰুটি পৰ ধীযান দিখৰৈঁত ছৈক। খাৰঁ তঁ দীৰা খা সঁধ্যা কান ওহি তিথিমে কথা প্ৰসঁগ খান - খান ঠাম সেহো ৰৈঁসাৰীক খাযোজন দখয নাগন হন্। খনিযমিতকানীন সঁধান পত্ৰিকা মাধ্যম খা সঁৰক্ষক হৈসিযত সঁ ' ঙপমান ' ত্ৰিমাসিক সাহিত্যিক পত্ৰিকা সঁ খনেখ জগেৰাঁমে খশোক জী মৈথিনী ভাষা খভিযানীক ৰীঁঠ খগ্রএনাহ খছি। তেঁ ৰঁদখাযামী ৰ্যক্তিত্ব কে ধনীক খশোক জীক খাতামে হিন্দী ক' সমীক্ষাত্মেক খানে ক প্ৰসঁশাক সঁগ হিনকা যশস্বী ৰঠনাকাৰ, কথাকাৰ,কৱি, সম্পাদক,নিৰঁধকাৰ, ৰ্যঁগ্যকাৰ খা খানোচক ৰূপেঁ জগজিযাৰ ভ' নোকক ৰীঁঠ ঠিন্হায ছথি। হিনক চঠিত পোথী -: মৈথিন খাঁখি (নিৰঁধ সঁগ্ৰহ) দাম 69 টাকা, কথাক ঙপন্যাস - ঙপন্যাসক কথা (নোৰেন) দাম 75 টাকা , ডৈডী গাম (কথা সঁগ্ৰহ) দাম 200 টাকা,ৰাঁত ৰিচাৰ (নিৰঁধ সঁগ্ৰহ) দাম 150 টাকা , নীক দিনক ৰাএগস্কোপ (নঘু কথা) ৰ্যঁগ সঁগ্ৰহ কিমত 50 টাকা খা খাঁখিমে ৰঁসন (যাত্ৰা কথা) দাম 150 টাকা 'ক মৈথিনী মেঁ ছন্থি। মৈথিন ৰীঁঠ দৃধিষ্টসম্ ন্ন

ৰচনাকাৰ শ্ৰশোক জীক ওহি ৰাতিক ভোৰ, মাতৰ্ঁৰ কৰিতা সংগ্ৰহ শ্ৰা চক্ৰব্যূহ নিকলল ছন্হি।

শ্ৰশোক জীক তানপুৰা কথাক ৰাঁনগী ঐ তৰহক হোএ্ৰা ছৈক,যথা -: খৰ্চা শ্ৰা শ্ৰামদনী 'ক লেখা জোখা সংধাৰণ লেন সৰকাৰী কাৰ্যালযক ঔডিট কৰয সঁ ৰিঁনোদ ৰাঁবূঁ ছ্হিকৈত ৰহৈত ছৈ। ন্হনকা ৰঁস- ট্ৰেন মেঁ সড়ক সঁ যাত্ৰা কৰৈত শ্ৰা শ্ৰানো জগহ থা ঘৰোমে শ্ৰাৰাম সৰিযা কেঁ নহিঁ হোএ্ৰা ছৈ। ঘৰক সংঝটি তঁ শ্ৰাবো জানমাৰা ৰূঁঝাগছ।শ্ৰাফিস সঁ শ্ৰাডিট কাজ কয ডেৰামে শ্ৰযনাপৰ পৈন্‌ট সটক ৰঁটন ফোনৈত কান শ্ৰব্যৱস্থিত হোএ্ৰা ছৈ। ন্বংগী ৰঁদৈনৈত ঘৰী ট্ূটন ৰঁটন দেখি পত্নী ৰমযৌহৈৰ ঠাঢ ক' দএ্ৰা ছৈক। পতি-পত্নী ক' ৰীচ ৰাক্যূদ্ধ সঁ থাহ চলৈত ছৈ জে দা ্পত্য জীৰন নোঁকঝোঁক সঁ ভৰল ছৈ। পত্নিক লোহছৰ্ঁ ৰাণী জেনা ৰঁৰছী ভোকন জাগত হোউ। ৰঁটনোঁ তঁ শ্ৰাখিৰ পত্নী মাযা কেঁ টাঁকি টঁচ কৰয পডৈ্ত ছৈ। ঐহন্যন ৰিঁকট স্থিতি সঁ ৰঁঢ়ল উলঝন ফেৰ সঁ মিলানমে পৰিণত হোএ্ৰা ছৈ। একৰেঁৰ পূৰ্ণিযা সঁ শ্ৰাডিটৰ মহোদয ঘৰ শ্ৰৱৈঁত ছৈ, তঁ ৰেডিযো পৰ প্ৰসাৰিত গীত ...ৰঁনকে চকোড়ী........ৰঁজৈত স্বনৈত যা। এ্ৰ গীত স্বনি 15 সাল পূৰাল সমযকে দৃশ্য মোন পড়ৈত ছৈ। জযহ গীত ন ৰিনোদ ৰাঁবূঁ মাযাজী কেঁ পহিলেখেপ গাৰিঁ স্বনৌলে ছলৈক। শ্ৰা গীতক ৰস স্বৰী গোঁতিকে মাথ ঝূকৌনে মাযা গংভীৰ ভ' স্বনলে ৰহথিন। 15 ৰৰ্ষীয ৰেঁটা শ্ৰাৰঁ সেহো সংগীত সীখয চাহৈত ৈক। ৰাঁনপনমে শ্ৰপন ৰাঁবূঁক জূটমিন ৰাঁনা ডেৰামে ৰহথি তঁ ওতয শ্ৰপনোঁ সংগীত পঢয গ্ৰলৈ চাহলে ছলৈক। পৰঁচ শ্ৰংগ্ৰেজী শ্ৰাওৰ গণিতক' নীক জ্ঞান ৰহলে ,ৰাধা দ্ৰূষ্ণ মংদিৰ পৰ শ্ৰাযন

গানরঁজান মঁডনিক গরৈঁযা দেখি মোনমে খাযন ৰহৈন মূনেগাঞন রঁনী।মুদা রাঁবূঁজী তৈযাৰ নহিঁ ভেল ৰহৈক। অনকা তত্কোন জে শির নচাৰী মুনি খাযন ৰহথি, সে পাঁতি গরৈত ....গৌৰা তৌৰ খঁগনা ..খপন মীঠ কঁঠ সঁ পিতাজী কেঁ মনৌনে ধৰি ৰহয। পিতাজী রঁগানী শৌনেক ঘোষরাঁবূঁ নগ জাকয সঁগীত সাঁঝখনকে দূঞ ঘঁটা ২০ টাকা মহিনা দৰ পৰ নিযমিত সিখরাঁক নিশ্ত্তকী রাঁত রঁতারৈঁচ্ছ। পৰিৰাৰিক খান- খান খৰচমে কপৈঠ রীশ টাকা ঔৰিযান তঁ রঁড়ে কঠিনতা সঁ ভ' মকনৈক। খারঁ কী হো! নর রঁখেৰা মমঙ্ক ঠাঠ হোঞচ্ছ, মুৰমাক মূঁহ বৌঁনে। সে ঘৰেনূ কোন খঠ তোৰন জাএ জাহি সঁ ২০০ টাকাক হাৰম্মনিযাঁ ৈকা খানন জাযত ! একটা কিফাযতী জ্বগত ধৰরৈঁত পৃৰনা মুম কটরাঁ রাঁজা মেঁ মোম সঁ ভুৰকী ভৰি কাজ নিকানরাঁক নিঠাহে যোজনা রঁননৈক। ডেৰা পৰ খারঁ খভ্যাম শৃৰূ কৰৈত মৰগম গারৈঁক নেন মুৰ সঁ নগনপূৰরক মেহনৈতক খারশ্যকতা ৰহৈক। সে ছুটি গেনা সঁ সঁভর নহিঁ হোঞচ্ছ। খারঁ তঁ পিতাজী জহাঁতি খার্থিক খভার নহিঁ ছৈক। তেঁ মেহন্তা সঁ খপন দৃনাৰূ রেঁটা গৌতম কেঁ খরশ্যে ৰিযাজ কৰাওত। পত্নী মঁগ খঁগ্রেজী মিনেমা দেখেরাঁক এক পৃথক খানন্দক খনুভূতি হোগত ছৈক। সে খাঞ পত্নী সঁ রিনোদ রাঁবূঁ খাগ্রহ কৰৈত ছথি জে চনূ ভোৰকা ঙখৰাহাক শো মেঁ রঁনূ ফিল্মে দেখ খরৈঁত ছী। পত্নী নিধোখ ভ' রঁজৈত ছথীন হম খঁগ্রেজ মিনেমা নহিঁ দেখয জাএরঁ। ওঞ ৰাতি মৌখগৰ নোক মরঁ মৰা দিশ ঘূঞৰ- ঘূগৰ নিহাৰৈক। তেঁ ঘৰেমে রীমীপী০ খানি ফিল্মে দেখেরাঁক নিযাৰ ভাম হোঞচ্ছ। পৰঁঠ রিঠাৰ মেঁ পত্নিক মম্পুষ্টি নহিঁ হোঞ ছন্হি। কাৰণ এহন ফিল্মে পাৰিৰাৰিক রাতারৰণ মে দেখরঁ ঙমকে - খনমোহান্ত রূঁম্নাগচ্ছ। খগিলা মাম সঁ পৃত্র তানপূৰা

কিনিকয মল্লিকজী সঁ শ্বরশ্মে সঁগীত সিখত। মুদা পৈঘ হাকিম রঁনৈমে গ্র সঁগীত - গীত সীখনাগ্র রঁড রাঁধক ভ' সকৈচ্ছ। ঐ রাঁত পৰ দূনূ প্রাণিক রীঠ রিশেষ ৰূপেঁ সহজ সহমতি রঁনি জাগ্রত চৈ। সাজরাঁজ শ্বা গীতনাদক ফেৰমে পড়ি রেঁষ্টা রঁগষ্ট রঁনৈ সঁ থম্হৈত য। মৌথিনী সাহিত্য শ্বান্দোনন মেঁ এক সময এহনো শ্বাওত জাহিমে কথাকাৰ শ্বশোক কেৰ রাদক কথা শ্বা শ্বশোক সঁ পূর্রক কথা রীঠ শ্বশোক যুগক কথা রিধা পৰ সম্যক রিমর্শ হো ত।

শ্বপন মঁতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

২.১০.হিতনাথ ঝা- কথাকাৰ শ্বশোকক র্য়ঁগ্য সঁগ্রহ: নীক দিন রাঁযস্কোপ

হিতনাথ ঝা

কথাকাৰ অশোকক ব্যংগ্য সংগ্ৰহ: নীক দিনক ৰাঁযস্কোপ

ব্যংগ্য নিখৰ্ অ্যান গপ নহিঁ ছৈ। তৈ পৰ ঠাহি-পঠাহি । মহাগ ম্শ্কিন । গ্র ৰাঁত শ্ৰী অশোকজী ম্বযং কহৈত ছথি ম্দা মেহো কাজ অখৰাঁৰ হিন্দুস্তান ,হিনকাসঁ কৰৰাঁগএ নেনকনি ।ভনেঁ গ্র অপনাকেঁ কথাকাৰ মানথু (মানিতে ছথি ,তেঁ নে ফেসৰ্বুকপৰ অপন নামক পহিনে কথাকাৰ নিখনে ছথি) নীকে কেনে ছথি ,হিনকৰ নামধাৰী অনেকো ফেসৰ্বুকপৰ ছিড়িআযন ছথি ,তৈ মে ,হিনকা ৰিঁকছাযৰ্ কৰ্ঠিন কাজ ভয মকৈত ছনৈক্ মামান্য পাঠককেঁ , মে কাজ গ্র ম্বযং কয দেনে ছথি ।

গ্র ম্বযং নহিঁ ,মৈথিনী মাহিত্য মংমাৰ হিনকা মৈথিনীক ৰি িধষ্ট কথাকাৰ মানি চুকন ছনি । ম্দা গহো ৰাঁত মত্য জে হিনকৰ অধ্যযনশীনতা , হিনকৰ ৰঁজৰাঁক শৈনী ,হিনকৰ ৰাঁডী নৈংগ্ৰেজ ,হিনকৰ মোচক ৰিস্তাৰ,হিনকৰ নিখৰাঁক কনা আ মৈথিনীক হেতু মদিখন চিন্তা ৰখৰাঁক কাৰণে হিনকা কথা নিখৰাঁমে খ্বিৰ নহিঁ ৰহয দেনকনি । মৈথিনীকেঁ জেতয ্হন জেনা জৰুৰত পড়নৈক ,হিনকৰ ঙপযোগ কযনকনি । মাহিত্যিক মংঠ হো ,মংযোজনক আ ঙদ্ঘোষকক প্ৰযোজন পড়তৈক ,তঁ শ্ৰী অশোক মামনে ঠাঢ় । কথা তঁ মহজহিঁ ,কোনো পত্ৰিকা নেন কোনো মমীক্ষাক ৰিশেষক প্ৰযোজন পড়তৈক ,তঁ শ্ ী অশোক । কৰিতাক পোথীসঁ অপন যাত্ৰা প্ৰাৰংভ কেনিহাৰি শ্ৰী অশোক এক ৰিধা ডেৰঁনে নহিঁ ৰহি মকনাহ ,জতয জেনা জাহি তৰহক প্ৰযোজন পড়নৈক ,নিখৈত চন গেনাহ আ ৰঁজৈত চন আৰিঁ

ৰহনে ছথি ,তেঁ নে ৰিৰিধ ৰিধামে হিনক খনেক পুস্তক প্ৰকাশিত ছনি ।

হিনকৰ ৱ্যংগ্য সাহিত্যপৰ চর্চা কৰৱাঁসঁ পহিনে ,হিনকহিঁ মুঁহে সুনন গপ্প কহয চাহৈত ছী ,জে ও কমজোড়ী হমৰোপৰ নাগূ খছি । জখন হমৰ যাত্ৰা সংস্মৰণ নিকনন ,তঁ এক পাঠক (নাম স্মৰণ নহিঁ খছি ,খছিযো তঁ এতয নহিঁ কহৱঁ) পঢনেনি খা জখন ও ৰূস গেনাহ তঁ হ্নকো যাত্ৰা সংস্মৰণ নিখৰাঁক মন ভেনেনি ,এ বুঝি জে নিখৰঁ ৰঁহ্নত খাসান কাজ ছৈক , জে দেখনিযৈ ,সুননিযৈ , গুননযৈ ওকৰা নিখৰঁ কোন ভাৰী ৰাঁত ! মুদা ও এক পেজসঁ ৰেঁসী নহিঁ ৰঁঢ়া সকনাহ ,নিখন নহিঁ ভেনেনি ।

সত্ত্তে নিখৰঁ ৰঁহ্নত দুৰূহ কাজ ছৈক ,খাস ক' সাহিত্য । ও সভ ৰূঁতে নহিঁ ভয সকৈত ছৈক ,ওনা খাগ কান্হিপৰ এ নাগ নহিঁ খছি ,নে ফেসৰুঁকপৰ ,নে পত্ৰ-পত্ৰিকামে খা নে সুন্দৰ ,সুৱ্যৱস্থিত মোর্ট গেষ্টখপ-সেষ্টখপমে প্ৰকাশিত কিতাৰঁপৰ ।জেনা মোন ভেনে নিখি দেনহুঁ ,জকৰাসঁ মোন ভেন প্ৰসংশা কৰৱাঁ নেনহুঁ খা সমযানুকূন জোগাড়মে নাগি গেনহুঁ । সাহিত্যকাৰ ভেনাগ ৰঁহ্নত ৰিৰন খা কঠিন কাজ ছৈক , জকৰামে এশ্বৰ প্ৰদত্ত প্ৰতিভা ৰহৈত ছৈক ,নিৰন্তৰ সাধনাৰত ৰহৈত ছথি ,ৰৈহ সাহিত্যকাৰক ৰূপমে চিহ্নন ,জানন খা মানন জাগত ৰহতাহ । ৰাঁকী ৰর্তমানমে জে দূষ্টি নেথু , ৰর্তমানে ষ্টামে ৰহতাহ । খাগূ ক্যো নামো নেনিহ ৰ নহিঁ !

শ্ৰী খশোকজী ওহি ৰিৰন সাহিত্যকাৰমে ছথি ,জনিক ৈথিনীকেঁ খগতা ছৈক । কথাসঁ সমীক্ষা দিস স্নুকাৰঁ , এ তঁ খধিক ংশ

নোক হিনকৰ ৱিষযমে ব়ুঝৈত ছনি ,মুদা ওা ৱ্যংগ্যো নিখ াহ , ওা ৰাঁত হমৰা জনৈত কম নোক ব়ুঝৈত হেতনি । জেনা ডপৰমে কহনে া ,যেহো কাজ হিনকাযঁ 2014যঁ 2016ক ৱীচমে পটনাক দৈনিক হিন্দুস্তান নিখৰাঁ নেনকনি । দূ যানমে 31 টা নিখননি খা ও স্তম্ভ ৱন্দ ভয গেনৈক তঁ হিনকো ৱ্যংগ্য নিখৱ ৱন্দ ভয গেননি ,ওা এহিযঁ ব়ুঝা পড়ৈত খছি জে ওকৰ দূ যানক ৰাঁদ পুস্তক প্রকাশিত ভেননি ,ওহিমে ওএহ 31টা । একো টা ৱেঁযী নহিঁ । তেঁ জে নিখননি যে মজবূঁৰীৱশ নিখনে হেতাহ ,মুদা নিখননি তঁ ও যৰ্বত্র প্রযংশিত ভেননি ,চৰ্চিত ভেননি । হিন্দীক খ ৰাঁৰমে মৈথিনীক স্তম্ভ ছপৱ ,ওহো হিন্দুস্তান যন প্রযিদ্ধ খ ৰাঁৰমে , জকৰ এক খনগ খা যজগ পাঠক ৰহৈত ছৈক , নিশ্চিতে প্রত্যেক মৈথিনী জননিহাৰ পঢ়ৈত ছন হোযতাহ খা তৈ শ্রী খশোকজী নীকে কেননি ,একৰ পুস্তকাকাৰ প্রকাশিত কয ,স্থাযী মহত্ত্বক ৱনা নেননি ,। ফেৰ কোনো খখৱাঁৰ পকড়তনি ,তখনে হিনকৰ কনম এহি ৱিধা নেন যযৰতনি । শ্রী খশোকজী স্বযং স্বীকাৰৈত ছথি -

খখৱাঁৰক কাৰণে চৰ্চিত ভেনে া । জে যভ হমৰ কোনো পোথ নহিঁ পঢ়নে ৰহথি যেহো একৰা পঢননি ।কতেক নোক ফোন ক' কএ প্রযংশো কহিযো ক' কৰথি ।যেৱা জীৱনক ত' কতেকো যহকৰ্মী হমৰ নেখনযঁ এহী মাধ্যমে পৰিচিত ভেনাহ ।*

খাৱ এহি পুস্তকক ৱিষযমে । এখন ৰাঁঢ়িক যমযখছি , মিথিনাক ৱন্দন ক্ষেত্র ৰাঁঢ়িমে ডূৱন খছি । হিনকৰ এক ৱ্যংগ্য ছনি "নিঢ় চাড় তৰ যোহায মনাৰ * । কতেক যটীক ৱ্যংগ্য ছনি - জখনে কাৰী-কাৰী মেঘ নগৈএ তখনে কোঢ় ক পয

নগৈএ । খঁতমে কহৈত ছথি - এহন ঘৰ হো জাহিমে ঢুখাঠ নহিঁ হো । নিচূ ঘৰ ৰহত তখন নে মোহাযত মনাৰ। স্লাষ্ট মিষ্টীসঁ য নেপান সৰকাৰ সঁ রার্তাপৰ তক নীক ব্যংগ্য ছনি ।

*ধূর্ত সমাগম *মে কহৈত ছথি । নাষ্টক দেখি ঠকৰিঁদোৰ নাগি গেন । ঠকৰিদোৰ এহি দ্বখাৰে জে এক্কেগসম শতাব্দীক গপ চৌদহমে দেখাওন গেন ছন । সাত সৌ রর্ষদ্মমে নোকমে কোনো রঁদনার নহিঁ । রঁঠিযাঁ ত্তুনেনাত্মেক ব্যংগ্য কযনে ছথি ।

ঢূনারক ফগ্রখা পহিন ব্যংগ্য ছনি । রঁঠিযাঁ জকাঁ পার্টী সভকেঁ ৰাস নেনোনি খছি ।

22 মঞ্জ 2014 ক নিখন ব্যংগ্য *নীক দিনক রাঁগস্কোপ* জাহি নামপৰ কিতারোঁক নামকৰণ পডন খছি ,পাঁচ সানক রাঁদ পঠ ৰহন ছী , নীক "রাঁগস্কোপ" দেখেনে ছনাহ ।

এহিনা একসঁ এক ব্যংগ্য ছনি , কিছু ব্যংগ্য তঁ রঁদ্মত নীক স্বতৰননি খছি ,ওনা সভ ৰচনা খপন নাম(শীর্ষক)ক সার্থকতা দেখরৈঁত খছি । প্ৰৰনো নিখন ব্যংগ্য এখন ষ্টষ্টকা নগৈত খছি । খা খাগ্রও পঢ়রঁ তঁ নাগত এখন্বক তঁ রাঁত থিক । যৈহ এহি প্স্তকক সার্থকতা খছি ।

শেখৰ প্রকাশন,পষ্টনাসঁ প্রকাশিত ঞ্জ পোথী মাত্র ₹50/-মে ঙপনক্কঁ খছি ।তেঁ হম খারঁ হিনকৰ খন্য ৰচনাপৰ নহিঁ কহরঁ । স্বযং পঢ়ী খা খপনে নির্ণয কৰী । হমৰা রিশ্বাস খছি ,হমৰাসঁ খপনে পূর্ণ সহমত হোযরঁ ।

हँ ! श्री अशोकजीक कोनो विधा साहित्यक अमूल्य निधि भय मैथिली साहित्यमे सभ दिन पढ़ल जयताह आ से एक मानदंड स्थापितक संग ।

-संपर्क-09430743070

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.११.शिवशंकर श्रीनिवास- अशोकक कथा

𑒬𑒱𑒫𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮

𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒰

'अशोकक कथा :

- शिवशंकर श्रीनिवास

अशोक एहि समयक श्रेष्ठ कथाकार छथि। हिनक पहिल कथा 'विरामसँ पहिने' 1971 मे (16 दिसम्बर 1971) मिथिला मिहिर मे प्रकाशित भेल। बादमे हिनक दोसर संग्रह 'ओहि राति भोर' मे संग्रहीत भेल - 1991 ई० मे।

एहि कथामे परीक्षा छोड़ि देलाक नायक जेना पहिने स्वभाविक रूप सँ लेने छल, वैह स्वभाविकता ओकरा लेल अस्वभाविक भ' गेल रहै। एकर परीक्षा छोड़ि देला पर पिताक चुप्पीक ओकरा बेचैन क' देलकै। ओ अपन पितासँ क्रोधक स्वर सुनबाक इच्छा कयने छल वा बोल-भरोसक, किन्तु ओकरा पिताक चुप्पी सहन नहि भ' रहल छलै, ओ बीमार भ' गेल, ज्वर भ' गेलै। ज्वरावस्थामे पिताक तलता ओ स्नेह भेटलैक किन्तु परीक्षा छोड़बाक विषयमे कोनो शब्द नहि। किछु दिनक बाद आइ ओकर पत्रमे सेहो ओकरा लेल निराशाक शब्द - आ ओ (नायक) गाममे आइ क कोठलीमे लिखल उपदेशात्मक ओ नीतिपरक शब्दक वाक्यक मोन पाड़' लगलै, जीवन सँ जोड़' लगलै, से करैत परेशान होइतो ओ करैत अछि। ओ ओकर संघर्ष संग आगू बढ़ल।

उक्त कथा कहैत बात कहैत, अर्थात जीवनक संवेदना धारा वातावरण अनुसार चलैत, ओहिसँ फूट अपना अनुसार नहि। से अहाँक अपना मन तकने हैत आवन अहाँ ओहिसँ दूर भ' सकब। एहि कथाक नायक अपन पितासँ दूर, चलि अयतै से संभव नहि छल। परीक्षा, छोड़ि देलक सँ पिता अंका ओ शोकर भेलाह से ओकरो सोचड़ क' देलकै आ वैह ओकरा विराम लेबासँ पहिने जीवन संघर्षक दिशा-प्रेरित क' देलक।

अशोक अपन पहिल कथासँ कथा-संसारमे ~~[illegible]~~ कथ्य संग आगू बढ़लाह जे महत्वपूर्ण अछि।

हिनक चारिटा कथा-संग्रह प्रकाशित अछि — (1) त्रिकोण (सहयोगी कथा संग्रह) (1986), (2) ओहि राति भोर (1991), (3) मतवर (2008), ओ (4) डेडीगाम - (2017)

1971 ई० सँ आइ तक एहि भूमि पर कतेको रूपें सामाजिक ओ राजनीतिक स्थिति बदललैक अछि। कथाकार अशोक एहि सभ स्थिति के गमलनि अछि आ अतः हिनक कथाकार संवेदित भेलाह ओत' अपन कथाक चेतना ल' क' ठाढ़ भेलाह।

हिनक एकटा कथा अछि 'हड्डी'। उक्त कथा 1 जनवरी 1984 केँ मिथिला मिहिर मे प्रकाशित भेल जे बादमे 'त्रिकोण (1986)' मे आयल।

एहि कथामे कथाकार कहने छथि जे आहि ईमानदारीक नायक पहिने अपन नोकरी बचेबा लेल, प्रतिष्ठा लेल अपनौने छल ओ भयानक भ्रष्टाचारिताक समय ओ ओकर अपन आर्थिक संकटक समयमे तेना कोनो हड्डी जकाँ स्वर कंठमे (जीवनमे) फँसल छै जकरा ने ओ निकालि सकैछ आ ने गीड़ि सकैछ। ओ कष्ट दै छै मुदा स्वाद सेहो दैत छैक। तात्पर्य जे कोनो संघर्ष स्वर दियाक लेल हो त' ओ दर्द संग आनन्द सेहो दैत छै। उक्त कथा वस्तुतः ओही आनन्दक गीत करैत अछि।

मैथिली साहित्यक आलोचक लोकनिक कहब छनि जे अशोक शहरक कथा लिखैत छथि किन्तु हमरा जनैत से सर्वथा सत्य नहि थिक। कहबा लेल तँ ओ विदेशोसँ कथा (धरती गोल है) लिखलनि अछि, आ ओहि गामक बातके अपना हिसाबसँ कहलनि। हमरा जनैत अशोक गाममे कम रहितो गामक लोक छथि। मिथिला गामक हिस्सा थिक। अशोकक हृदयमे (विचारमे) गामक सौरभ बसैत अछि। तेँ गाम रह' वा शहरक कथा। ई सकल मैथिली कथाकारक जकाँ व्याकहैत छथि। PFई उपन कथा "धरती गोल है" मे रूस गेल भारतीय मैथिल कथा कहैत छथि। असलमे ई अपनाकेँ प्रौढ़ि क' अपन राति-विधि सुनबैत छथि यैह कारण अछि जे तमनके कखनो कोनो छौंडी 'ऐ तनेन ओलखी जीबू वेटी' पुकारइत देह तँ कखनो केओ 'गामक आदिआइन' जकाँ तँ ओ गुड़िया

(2)

माय जकाँ।' उक्त कथा कहैत अछि जे मनुष्य कोनो वस्तुकेँ अपनासँ फूट भ' क' नहि देखि सकैत अछि, मन'सँ अपनाकेँ अलग्य। ओ कोनो वस्तुकेँ अपनेसँ जोड़ि देखैत, कहैत अछि। जे बात अशोकक कथा कहैत अछि, वैह बात हम, हुनक कथा विषयमे कहैत छी जे ओ ग्रामीण कथा कहैत छथि, शहरी कथा कहैत अछि असलमे ओ मानवीय संवेदनाक कथा कहैत छथि, मैथिलीमे कथा कहैत छथि। समय ओ परिस्थिति समक्ष रखैत अपन कल्पनाक संसार रचैत छथि जाहि संसारमे प्रेम हो, सद्भाव हो। आ एहि क्रममे अनेक विसंगति ओ मानवीय-विद्रोही रूपकेँ करैत-देखैत आगू बढ़ैत छथि।

हिनक कथा अछि 'ओहि रातिक भोर' (एहि नामसँ संग्रह सेहो अछि)। उक्त कथा वैदेही मई 1989 ई० मे प्रकाशित भेल। अखन कि एहा देशमे जातीयताक उन्माद चरम पर छल। खास क' मंडल कमीशन। जनवरी 1979 के गठन भेलै तहियेसँ बैकवार्ड-फारवार्डक बीचक दूरी बढ़' लागल जे सामाजिक सौहार्दकेँ नष्ट कर' लागल। अपन उक्त कथामे अशोक हुनक बीचक एहि वैमनस्यताक यथार्थसँ परिचय करबैत सौमनस्य ओ सद्भावक स्थिति आनैत छथि जे हिनक कथाक ध्येय अछि, सुन्दर सहज मानवीय जीवनक समाजक संरचनाक स्थिति कायम करब।

कथाकार अशोककेँ अपन समाज ओ भूमिक जीवन संस्कृतिकेँ नीक-नाक जे समता छनि ओहि बले जे एहि समाजमे जे विकृति अछि ओकरा देखार करैत ओ एकटा महत्वपूर्ण कथा लिखलनि। ओहि कथा सभमे एकटा महत्वपूर्ण कथा अछि - 'बूढ़ा जीबैत रहलाह।' असलमे उक्त कथा जिजीविषाक कथा थिक। किन्तु कथामे मिथिला समाजक प्रवृत्तिओ जीवन संग छैक ओकरा देखार करैत कथा कहैत अछि जे जीवन ओ थिक जे समाजक बीच चर्चामे रहय। चर्चा सेहो दू तरहक होइत छैक। कहल गेल अछि जे कुकर्मे नाम कि सुकर्मे नाम। उक्त कथाक बूढ़ाकेँ चर्चामे बनल रहबाक इच्छा छनि ओ अपन करुणामे डूबल लोकक बीच अपन रूप चरित्रसँ कोन कोन क' अपन करुणाक ताप पर पानि छीटि आनन्द लेब' चाहैत छलाह। दुखक दिनमे हँस' चाहैत छलाह।

मिथिलाक एहि समाजक भोजन विन्यास ओ स्त्री-पुरुष विषयक गपक चर्चामे बड़ रस भेटै छै। एहि समाजक एहन गप अद्भुत आनन्दक स्वाद दैत छैक। उक्त कथाक बूढ़ा मिनक स्त्री मीन बेसी भरि गेल छनि पुतोहु अभियोग लगा भागि गेलि छनि। एहन लोकक जीवनमे कतेक करुणा हैत से सहजहि बूझल जा सकैछ। किन्तु बूढ़ा ओहि करुणासँ बहरेबाक लेल लोकक बीच चर्चामे बनल रहबाक लेल भोजन विन्यासक सेहो आरिआओन करैत छथि आ अपने वियाह करताह से अठारह वर्ख कन्यासँ ने छोट, ने पैघक तकर चर्चा चला अपन समाजमे चर्चाक केन्द्र-बिन्दु बनि गेलथि अपना सम्पत्ति छनि। हुलिक' खर्च क' रहलाह। लोकके खुआ रहलाह विवाहक चर्चा क' रहलाह आनन्द लए रहलाह। लोक हिनका पर हँसैत छनि ओ लोक पर हँसी छथि। कथाके ओहि विस्तारपूर्वक भोजन ओ गपक विन्यास संग उपस्थित करल गेल ए ओ पाठककेँ लाजबाब क' दैत अछि। अन्तमे बूढ़ाकेँ अपन शिष्यक बेरूहिन भावासँ करुणा फूटै छनि त' पाठको ओहि करुणामे नहा जाइत अछि। असलमे बूढ़ा वियाह नहि कए चर्चामे रहि जीब' चाहैत छलाह। कथा ओहि सरलतासँ एहि भूमिक लोकक प्रवृत्ति ओ जीवन जीबाक इच्छाकेँ प्रकट कयलक अछि ओ एहि कथाकेँ मैथिलीक एक विशिष्ट कथाक आसन पर बैसा दैत अछि।

हिनक कथा 'सरिसब-साग' के बड़ आलोचकक संग मेघन प्रसाद सेहो कहैत छथि जे - 'शाक लेल लपकैत लोक कोना बिका रहल अछि से आजुक कथामे देख सकैत छी। अशोकक 'सरिसबक साग' सन दुलारक चिर 106 किस्सा जामे प्रभाक वृद्धि कुशलता हुनक पतिक पत्नीक प्रति सहज भाव थिक।

अशोकक कथा पर टिप्पणी करैत डा० देवकान्त झा कहैत छथि — "अशोकक ओहि रातिक भोर (1991) ग्रामीण जीवन मध्य

(3)

सामाजिक जागरणा पर आधारित पन्द्रह गोट कथाक स्वतंत्र शृंखला थिक जे समाजके सामंजस्य भावना पर बल दैत छैक। 'मिरजा साहेब' साम्प्रदायिक समस्या पर केन्द्रित एक मार्मिक कथा अछि। 'तेसर प्रश्न' नामक ओकर नासमझीक धारणा पर प्रहार करैत अछि जतय नायक गलत ढंगसँ अहल पता देल जाइत छथि, उत्तरबुक भयक मानसिकता पर आधारित एक सुन्दर कथा थिक। सरिसबक साग उपभोक्तावादी सांस्कृतिक प्रभाव पर एक प्रमुख कथा थिक जे मनुष्यके अपन मौलिकता नहि छोड़क चाही, से छोड़बो ओतो कठिनो छैक कारण कोनो ने कोनो रूपमे ओकर मौलिकता अवश्य प्रकट भ' जाइत छैक। यदि कोनो कारणवश केओ बनावटी चालि धरैत अछि तँ ओकर क्षमता जे मूल रूपमे ओकर अन्तर्निहित विशेषता छैक ओ ओकरा दबने रहैत छैक, नहि पबैत अछि। तेँ जाहि स्थितिमे जे केओ अछि ओकरा ओही स्थितिसँ जीवनक पथ पर विकास करक चाही। इत्यादि स्थिति कहनो ककरो विकासक स्थिति पर नहि पहुँचा सकैए। हिनक कथा 'सीवन रजकक हित चिन्तक' एही स्थितिक कथा थिक। सीवन रजक बैंकमे चपरासीसँ कैशियर भ' जाइत अछि। ओकरा बैंक-सेवाक सहज प्रक्रिया तहत पदोन्नति होइत छैक, किन्तु ओकरा भ्रम होइत छैक जे ओकर पदोन्नति अपन ऊँच अधिकारीक कृपासँ भेलैक। ओ भ्रम ओकर सहजता पर प्रहार करैत ओकर मानसिकता एहन भ' जाइत छैक जे ओहि ऊँच अधिकारी सन अपन व्यक्तित्व बनब' चाहैए। यैह बातकारणे ओ ऊँच अधिकारीक अभिजात्य गंभीरता ओढ़ि लैत अछि। फलतः ओकर जीवनक उन्मुक्तता सुसुप्त भ' जाइत छैक। जाहि कारणेँ ओ ओकर जीवनक सरलता, सहजता नष्ट भ' जाइत छैक किन्तु अन्तमे ओकरा अपन जीवनक मर्म सहजता मे छैक से बोध होइत छैक।

हिनक कथा 'प्रतिलोम' मे मिथिलाक ओहि वर्ग भोज-संस्कृति पर कथाकार दलित चेतनाक व्यंग्यात्मक प्रहार करैत छथि। जे चेतना सामाजिक न्यायसँ आगू सामाजिक समरसतासँ उपजल सांस्कृतिक चेतनाक रूप थिक।

अशोकक प्रसिद्ध कथा अछि – 'दल'।

राज सत्ताक लोभमे एहि देशक विभिन्न राजनीतिक दल द्वारा जाहि प्रकारेँ धार्मिक उन्मादकेँ प्रज्वलित करबाक चेष्टा भ' रहल अछि ओ जनताक समक्ष अछि। हिन्दूकेँ उत्तेजित कयल जा रहल ए, मुसलमानकेँ उत्तेजित कयल जाय रहल ए, एही अनुसार सन्तुष्ट करबाक प्रयास सेहो भ' रहल अछि। सभ राजनीतिक दल अपन-अपन वोट-बैंक बनेबामे लागल अछि। जाहिसँ एहि देशकेँ, एहि समाजकेँ भारी नोकसान भ' रहलैए।

एहि ठाम प्रश्न उठैत अछि जे राजनीतिक दल एहन षड़यंत्रक नाटक करैत दोसरकेँ अपना पक्षमे ठाढ़ करैत वा उग्र बनेबाक हेतु स्वयं किएक उग्र भ' जाइत छथि? एहि प्रश्नक उत्तर अछि जे लोक ओकर नाटकके नाटक नहि बुझय। यैह डर छै उक्त कथाक मुख्य पात्र भोली झाकेँ। लोक ई नहि बुझै जे ओ 'दल' क' क' मुसलमान बनल अछि, कारण ओकरा ओहि सभामे मुसलमान डेलिगेट बनबाक मजबूरी छलैक। ओ मुसलमानक पाट बुझू ओहि नाटकमे खेला रहल छल। ओकरा भीतरमे जे डर छैक ओ ई जे ओकर 'दल' देखार ने भ' जाइ, ओ ओकरा असहज बना देने छलैक तेँ मुसलमान पर टिप्पणी सुनैत-सुनैत ओ असहज भ' गेल। ओ मुसलमानक नाटक करैत-करैत जेना ठीके मुसलमान भ' जाइए आ ओ बेचैन भ' मुसलमान पक्षमे उग्र भ' जाइत अछि।

(4)

साम्प्रदायिक उग्रताक यथार्थकेँ कथाकार समक्ष अनैत · समाजकेँ सावधान करैत छथि, जे कथाकेँ महत्वपूर्ण बना दैत अछि।

हिनक कथा अछि 'लाख'। लाख वस्तुतः लाख चिक। कथामे कथा नायक एकटा 'कुरता' लैत छथि, वैह कुरता एकटा लाख चिक असलमे कथा प्रेममे ओहि कुरता लागे रस अटैत छथि। ओ (कथाकार) एहि कथा माध्यमे बहुत सहजतासँ प्रेमकेँ अगेवाक लेल नव-नव उपक्रमकेँ आवश्यक मानैत छथि।

अशोकक कोनो कथा एतेक सहज रहैत अछि जे लागत जे ओ की कहि रहलाहे? किन्तु कथाक समाप्तिक बाद जेना अन्हार घरमे भक्क दऽ इजोत भऽ जाय तहिना हिनक कथा जीवन सूक्ष्म व्याख्याक बोध दऽ जायत। असलमे कथाकारक जीवन आदि सादगी ओ मानव-मूल्यक रक्षा करैत रहल आ सादगी हिनक कथाक विशेषता बनि कऽ सेहो समक्ष अबैत अछि। जे हिनक कथाकेँ ~~ओ जीवनकेँ~~ महत्वपूर्ण बनबैत अछि।

प्रसिद्ध आलोचक प्रो० ललितेश मिश्र, हिनक कथाक महत्वकेँ लिखैत कहैत छथि— "इनक (अशोक) सभ कथाक स्वरूप ओहिना अछि जेना चेखव कथाकेँ परिभाषित करैत कहल अछि— 'ए स्लाइस ऑफ लाइफ' अर्थात जीवनक कोनहु खास विशेषक कथा। इनक कोनहु कथा रचना, यथा हड्डी, हेयरपिन, मातबर, राग-विराग, तानपूरा, शंड, हरिसिंह देवी, लाख, स्वाधीन डेंगगाम, 'ओ दूर साइकिल', 'सिवैत' अदि एना भऽ कऽ 'किये जीवन समग्रतामे नहि जीबैत अछि', जीवनक उत्थान-अवसानक वर्णन अभिष्ट नहि रहैछ, अपितु खास विशेषमे रहैत जीबैत चरित्र सभक मानसिक वैचित्र्य जे मनोवैज्ञानिक यथार्थसँ ओतप्रोत रहैछ राग-विराग, दुविधा-सुविधासँ परिचालित होइछ, उद्घाटित होइछ। एहन चित्रणमे रचना कौशलमे यथार्थ प्रगतिशील भावनाक यथेष्ट संचरण विदित होयत, जेना शंड कथामे, तहिना प्रच्छन्न व्यंग्यक दर्शन होयत जेना मातबर हरिसिंह देवी कथामे।"

आइ उदारीकरण आ बाजारवादी हामसक प्रहार सँ सबसँ ~~बेसी~~ बेसी मनुष्य संवेदना संकुचित रहलैक अछि। कुटुम्बक आगू सभ किछु निरर्थक बुझाइ छै। कर्तव्य ओ सम्बन्धक सीमा छोट भऽ रहलैए। जीवन-चर्या बदलि रहलैए। एकरे कथा कहैत अछि हिनक 'मनसूबा', किन्तु हिनक कथा कहैत अछि माय (स्त्री) एखनो एहि स्थितिकेँ ठीक कऽ सकैत अछि। उक्त कथामे रणजीतकेँ माय कहैत छथि — "घरके अहाँ देवाल बूझै छियै की?" एहन कतेको प्रश्न करैत छथि। एकर उत्तर रणजीत जेना पिताजी दै छथिन तेना मायके नहि दऽ पबै छथि। कथाकार उक्त कथामे कहैत अछि जे मनुष्यक जीवन अछि बल पर घरसँ संसार बसौलक वैह नष्ट भऽ रहलैए। ~~एहि कथाक माय हमरा अबैत~~ एहि कथामे माय ओहि बल (शक्तिके) अगबैत अछि। कहल जाइत छैक स्त्रीये पत्नीक रूपमे घर बसौलक वैह बात ई कथा अपन प्रसंगसँ कहैत अछि जे ओ एखनो घरके टूटऽसँ बचा सकैए। कारण माय वा पत्नी कोनो रूपमे स्त्री बेटीक लेल आ बेटियोक लेल आ पतियोक लगीच होइत अछि।

ऐतिहासिक कालमे मनुष्य भोजन लेल जंगले-जंगले

(5)

बौआइत छल। आइ कोनो रूपमे भोजन वा अर्थक चमक लोककेँ शहरे-शहर, देश-बिदेश बौआय रहलैए। माटिक निजताकेँ लोक बिसरि रहलैए। घर-परिवार ओ समाज सभ छिटिया रहलैए आ सभ मानवीय जुड़ाउकेँ क्षति पहुँचा रहलैए। एहि पर सोचक छैक। ओहि सोचके एनीये बढ़ा सकैए। मानवीय संवेदनाकेँ जोड़ि सकैए। हमरा जनैत उक्त कथा ओहि बातकेँ प्रेरित करैत अछि।

एहि पीढ़ीक कथाक विषय पर ध्यान देब तँ ओहिमे कोनो जमीन पर अधिकार लैल संघर्ष नहि भेटत वा कोनो श्रमिक आ मालिक बीच कोनो झमेला नहि भेटत से एहि कारणेँ नहि जे आइ समाजमे एहि तरहक बात नहि अछि, किन्तु समाजमे दोसर तरह संघर्ष बढ़ि गेल अछि जे मानवीय स्वरूप पर प्रहार क' रहल ए। आइ जातीय संघर्ष धार्मिक उत्पीड़न बढ़ल अछि। भूमंडलीकरण ओ बाजारवादक वातावरण मानवीय स्वभावकेँ आत्मकेन्द्रित क' रहल अछि, एहि स्थितिकेँ परेखि मैथिली कथा समाजकेँ सचेत करैत लिखा रहल अछि।

अशोकक कथा 'स्वाधीन' मे नारी अपन अनिच्छाक विरुद्ध पतिक बलात्कारसँ अपन गर्भमे पलैत बच्चाक माय नहि बन' चाहैत छथि आ अन्तत: ओ नहिये बनैत छथि। उक्त कथामे नारी प्रबल स्वाधीनताक बोध आयल'ए जे परम्परासँ एकदम उलट अछि किन्तु ओहिमे स्त्रीक ~~स्वभाव~~ स्वाभिमानक प्रबल वैचारिकता अछि जे कथाकेँ महत्वपूर्ण बनबैत अछि।

हिनक प्रसिद्ध कथा 'डैडीगाम' कहैत अछि जे आजुक समयमे जेना कोनो भौमिक संस्कृति पर प्रहार भ' रहलैए ओही वेगमे अपन परिचय, अपन संस्कृति बचेबाक भाव सेहो कोनो भू-खण्ड पर बढ़ि रहलैए। उक्त कथामे यैह बात आयल'ए जे जेना गाम सँ पलायन भ' रहलैए ओही हिसाबे लोक अपन गामक उन्नति सेहो चाहि रहल अछि। गामक लोक आब गाममे कोनो मंदिर निर्माणसँ बेसी अस्पताल खोलब पर प्रफुल्लित भ' रहल'ए जे आवश्यको अछि, उक्त कथा एहि बातकेँ बहुत गँहीर तक ल' जा ~~गामक लोकके~~ गामक लोककेँ ओकर प्रगतिक सोच दैत अछि।

एहि रूपेँ हम देखैत छी जे अशोकक कथाक दृष्टि नव-निर्माणक अछि, जे एहि भूमि गाड़िसँ फूटि समस्त हाइत कथाक विकासके नव मोड़ देलक अछि।

২.১২.জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'অনিল'- অশোকজীক কথামে কথ   পৰ রিমর্শ

জগদীশ চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'অনিল'

অশোকজীক কথামে কথাপৰ রিমর্শ

অশোকজীক কথামে মৈথিলী কথাপৰ রিমর্শ আকর্ষিত কৰৈত অছি ।

মৈথিলী কথাক অতীত, রৰ্ত্তমান আ ভরিষ্যপৰ রিম ্শ অশোকজীক 'চুষ্টীক এক দিন' সঁ পহিনে কোনো কথামে হম নহি পঢ়নে ছী । রৰ্তমান স্থিতি এ অছি জে রঁ৷ত ঘৰমে গপ-সপমে মৈথিলীক প্ৰযোগ কম ভ' গেল অছি । মাগযো অপন ধিযা-পুতাসঁ মৈথিলীমে গপ নহি কৰৈ ছথি, পঢ়াগ-লিখাগ, নোকৰী-চাকৰী,রঁজাৰ-হাষ্ট,টী.ভী.-সিনেমা সভ ঠাম

হিন্দী-ঋংগ্রেজী পসরন ঋছি । জীরনমে মৈথিলীক নেন স্থান রঁন্ত কম ভ' গেন ঋছি, জকর পরিণাম ঋছি জে মৈথিলীক প্রতি ঋপনত্ব ঋা মমত্ব কমন জা রহন ঋছি ।

রঁন্ত মৈথিন এহেন ছথি জে মৈথিলী রাঁজি ত নৈ ছথি মুদা পঢ়ন-নিখন নহি হোগত ছনি । জখন মৈথিলী পঢনে নে হোগ ছ ি তখন মৈথিলী কথা-করিতা কোনা পঢ়তা ? পোথী পত্রিক কোনা রিঁকেতৈ ? প্রকাশন র্যরসাযক নেন র্যরসাযী রুঁদ্ধি রনা পূজীপতি ঋাগাঁ কোনা এতাহ ? মৈথিলীক রঁজার নহি রহ ৈ ত সাহিত্যকার মৈথিলীমে কিএ নিখতাহ ?

রঁন্ত সাহিত্যকার জে মৈথিলীমে সোচৈত ছথি ,ঋপন াষামে ঋপনাকেঁ রেঁসী নীক জকাঁ ঋভিরয্ক্ত ক' সকৈত ছথি,সে মৈথিলীমে নিখৈত ছথি, তেঁ এখন পোথী ত ছপি রহন ঋছি ।

ঋতীত গ্র কহৈত ঋছি জে হরিমোহন ঝাক সাহিত্য পঢরাঁক নেন রঁন্ত গোটে মৈথিলী সিখননি । রর্তমানমে সেহো হরিম হন রাঁরূ ঋা যাত্রীজীক সাহিত্য খূর পঢন জা রহন ঋছি ঋা হিনকাসভক পোথী সভসঁ রেঁসী রিঁকাগযো রহন ঋছি । তখন স্থিতি চিঁতাজনক কিএ নাগি রহন ঋছি ? কী মৈথিলীমে পঢরাঁ জোগর সাহিত্য নহি রচন জা রহন ঋছি ? কী মৈথিলীক সাহিত্যকার খানী এক-দোসরক খিধাঁসমে নাগন রহৈত ছথি ?

হরিমোহন রাঁরূক সাহিত্যক জে সামাজিক সৌন্দর্ ছনি সে ঋাগযো ন্নকা প্রাসংগিক রনৌনে ছনি ।

কী আজুক ৰচনামে সামাজিক সৌন্দৰ্যক অভাৱ অছি ? কী সাহিত্যমে কলাত্মকতাক সংগ সামাজিক চিন্তাক অভাৱ ৰহৈত অছি ? কী সামাজিক সৰোকাৰক ব্যাপকতাক উপেক্ষা হোগত অছি ? কী ৰচনাকাৰক জড়াও আ নগাও সমাজসঁ কম ভ' গেল ছনি ? কী মৈথিল সমাজ আগূ ভ' গেল অছি আ সাহিত্য পাছূ নি ৰহল অছি ?

যুৱা রর্গক সোচ রঁদনি ৰহল অছি ।

হৰিমোহন রাঁবূ অপন কন্যাদান উপন্যাসমে এ কামনা ব্যক্ত কেনে ছনোহ জে শাৰীৰিক ও মানসিক স্তৰ পৰ সমান স্থি িক যুৱক-যুৱতী যদি স্বেচ্ছাপূৰ্বক রিৱাহ কৰৈত ছথি ত যৈহ আদৰ্শ রিৱাহ থিক, এহিসঁ সমাজ রঁদনত ।

সে ভ' ৰহল অছি । প্ৰেম-রিৱাহ ভ' ৰহল অছি, জাতি আ ধৰ্মক রঁন্ধন টূটি ৰহল অছি । সমাজ রঁদনি ৰহল অছি, নৱ সমাজ রঁনি ৰহল অছি, মুদা সাহিত্যমে জেনা অভিব্যক্ত হেৰাঁক চাহী সে নহি ভ' ৰহল অছি । প্ৰশ্ন গহো উঠৈত অছি জে হমৰ সম জ ধন অথৱা জাতিক হানিকে সহৰ্ষ স্বীকাৰ ক' ৰহল অছি অথ া অভিভাৱকক অসহ্মতিক কাৰণ যুৱক-যুৱতীকেঁ কোৰ্টক শ ণমে জায পড়ৈত ছনি ।

প্ৰশ্ন অছি জে নৱ সমাজক হনচন মৈথিলী সাহিত্যমে কিএ হি দেখাগ দ' ৰহল অছি ? পৰিৱৰ্তনক আকাংক্ষী যুৱা পীঢ়ীক নেন কী সাহিত্যক অভাৱ ভ' গেল অছি ? কী মৈথিলীমে প্ৰেম প্ৰগষ্ট কৰৱাঁক নেন 'আগ নৱ যু' সন শব্দক অভাৱ

अछि ? येह सब किछु प्रश्न अछि जाहिपर विमर्श अछि एहि कथामे ।

विमर्शमे चारि गोटे भाग लैत छथि अभिनव,अंकिता,नीलम आ स्वयं कथाकार ।

अभिनव एम बी ए क' क' नोकिया मोबाइल कम्पनीमे काज करैत छथि, अंकिता अंग्रेजी साहित्यसँ एम. ए. कय पी.एच.डी. क'रहल छथि,नीलम डी.ए.वी.मे विज्ञानक शिक्षक छथि ।

अभिनव आ अंकिता अंतरजातीय प्रेम विवाह केने छथि । अंकिताकें साहित्यमे रुचि छनि, कथा, कविता सभ पढैत छथि, अनुवादक माध्यमसँ सभ भाषाक कविता,कथा पढैत रहैत छथि, मैथिलीसँ लगाव छनि, मैथिली साहित्य बेसी नहि प ने छथि मुदा, पढबाक इच्छा रहैत छनि । बजारमे ओल किनबाक लेल अभिनव आ अंकिताक बीच मतान्तरक बात कथाकें सरस बनबैत अछि ।

अभिनव आ अंकितासँ गप्पो पता चलैत अछि जे समाज एखन एहि परिवर्तनके सहज स्वीकृति देबामे सक्षम नहि भेल अछि, एकटा पक्ष एकरा धनक हानि बुझैत अछि आ दोसर जातिक हानि ।

हिनका दुनू गोटेकें सेहो कोटक शरणमे जाय पड़लनि । साहित्यमे एहि तरहक सोचपर कम रचना एबाक सेहो एक ा कारण भ' सकैत अछि ।

হিনকা নোকনিক মাধ্যমসঁ মৈথিনী সাহিত্যক প্রতি শিক্ষিত যু া বর্গ,অন্য প্রৌঢ় শিক্ষিত বর্গ আ মৈথিনী নেখকক দৃষ্টিকোা বুঁঝবাঁক আ সমস্যাক সমাধানক নেন সার্থক চিন্তন ভেন অছি এহি কথামে ।

বস্তুতঃ মাতৃভাষাক অস্তিত্বপৰ জে সংকষ্ট আএন অছি তাহিপৰ সেহো সংবাদ চনৈত অছি কথামে ।

ঞ কহবঁ পূর্ণতঃ সত্য নহি অছি জে নব সমাজক হনচন বৰ্ত্তমান মৈথিনী সাহিত্যমে নহি আএন অছি অথবা মৈথিনীমে প্রেমকথাক অভাব অছি, তথাপি জতেক অছি ততেকসঁ সংতুষ্ট হোযবঁ উচিত নহি অছি ।

প্রাথমিক কক্ষামে মাতৃভাষাক মাধ্যমসঁ পঢাএ নহি হেবাঁক বিষ পৰ ঞ কথা মৌন অছি, তথাপি মৈথিনীক সংকষ্টক সমাধানক দিশামে একটা স্বস্থ চিন্তন নেন প্রেৰিত কৰৈত অছি অশোক ীক চচিত কথাসংগ্রহ 'উডীগাম'ক কথা 'চুষ্টীক এক দি ' ।

-সংপর্ক-8789616115

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

२.१३.नारायणजी- मूल्यांकन- अशोकजीक लेखन वैशिष्ट्य

नारायणजी

मूल्यांकन- अशोकजीक लेखन वैशिष्ट्य

मूल्यांकन

कथाकार अशोकजीक लेखन-वैशिष्ट्य

□ नारायणजी

मैथिली साहित्यमे जे थोड़ रचनाकार अपन लेखनसँ आकृष्ट करैत छथि, आ जिनकर रचना हम ताकि-ताकि पढ़ैत छी, आ पाढ़ि अपनामे तृप्तिक अनुभव करैत छी, ओहिमे कथाकार अशोकजी अप्रतिम छथि।

कथाकार अशोकजी ओहि क्षेत्रक निवासी छथि, जाहि क्षेत्रमे मैथिली साहित्यक अनेक रचनाकार मैथिली साहित्यमे अविस्मरणीय अपन रचनात्मक विमर्शक द्वारा सृजन कए आइयो केन्द्रमे छथि। ओही क्षेत्रमे मैथिलीक भाषाक महान आन्दोलनकारी तथा अतुलित साहित्य-सर्जक, श्रद्धेय किरणजीक आविर्भाव भेल छल, जे अपन रचनासभमे तुच्छसँ तुच्छ चरित्रमे मनुष्यताक मुग्धत्व (मनोमुग्धकारी गुण) केँ आह्लादकारी ढंगेँ उजागर कयलनि, जे साहित्य-सृजन तथा अवलोकन लेल सर्वथा नव दृष्टिक सिधान थिक।

मुदा, कथाकार अशोकजी सदैव किएजीक
प्रभावसँ मुक्त रहि समय आ समाजकेँ
देखलनि तथा कथा-रचनामे संहो
इनकामे दूर रहि सोहि कथा-धारकेँ
प्रशस्त कएलनि, तकर, प्रस्तोता
ललित छथि, जिनकामे मैथिली कथामे
पुनर्जागरण पर्वैत छी।

कथाकार अशोकजी मैथिली
कथाक एक टा सहज सुविचारित
कथाकार छथि. जिनकर कथाक कथ्य
सन्दर्भमे जे अर्थ ग्रहण करैत
अछि आ एक टा नव विचारक
जे उद्घाटन होइत अछि, ताहिमे
सस्त भावना नहि, ओहिमे कथाकारक
तार्किकताक महत्वकेँ देखल जाए
2 संकेत अछि आहिमे शुद्ध बौद्धिक
विश्लेषण (रेशनल एनालिसिस) रहैत
अछि, जे एक टा युगचेता मनुष्यक
चिन्तनकेँ प्रकट करैत अछि।

कथाकार अशोकजीक कथाक
विशेषता छिक जे इनकर कथा
बिनु कोनो भूमिकाक आरंभ होइत
अछि, आ आरम्भ होइतहि रचनामे

आबि आइत अछि। आ आन कथाकार
जकाँ अपना कथामे कथावाचकक गुणक
बिद्बु कोनो लौल करैत वर्णन
द्वारा ओहन मालाक सृजन करैत
छथि जकर तागरूपी विचार तँ
अन्तर्निहित रहैत अछि, मुदा कथाक
घटना आ प्रसंग अपन आकर्षणमे
लाबि कि वैचारिकीक उपस्थिति जनबैत
अछि।

कथाकार अशोकजी कोनो
चालू फार्मूलामे कत्रः भर
अपन स्वतंत्र चिन्तनकेँ अपन
कथा द्वारा अभिव्यक्ति दैत छथि,
एकर उदाहरण इनकर 'सिवन रजक
के हितचिन्तक' कथामे देखल जाए
सकैत अछि। कथा आरक्षण-सन्दर्भित
छिक। आ देशमे सरकारी नोकरी लेल
आरक्षण एकटा ज्वलन्त मुद्दा छिक।
ये. एहि कथामे सिवन रजक इस्तन
एकटा चतुर्थवर्गीय कर्मचारीकेँ
ओ जातिक आधार पर आरक्षणक
लाभ दए, इनका अपन कार्यालयमे पदोन्नति
तृतीय वर्गक कर्मचारीमे
कए देल जाइत अछि। स्वभाविक

थिक. जे सिवन टेलरक जीवन-स्तरमे गुणात्मक वृद्धि एहि प्रोन्नतिसँ हेतै, तेँ कार्यालयक प्रमुख, कर्मचारीकेँ एहिसँ प्रसन्न होएबाक चाही। आ जे अप्रसन्न छथि कदाचित हुनका ई अपन अप्रसन्नता व्यक्त निहाहि नहि करक चाहियनि। एहन अप्रसन्नता व्यक्त कए कोनो उदाहरण प्रगतिशील डेग अथवा आरम्भ कएल गेल सुधारक प्रयत्नमे प्रयत्नमे के बाधक बनत ई मुदा, अशोकजीक कथावाचक, आरक्षण द्वारा समूल परिवर्तन चाहैत छथि, आ अपन सुविचारित चिन्तनक अधीन चाहैत छथि, जे जेँ सिवन टेलरक सम्पूर्ण परिवारक स्तरोन्नयन नहि हेतै, तेँ की मात्र सिवन टेलरकेँ आरक्षणक लाभ देब, व्यक्ति सिवन टेलरक जीवनक स्तरोन्नयन, की ओकरहि प्रमुख अछि, जे कार्यालयक कार्य निष्पादन करैत, ओहि परिवारमे आए रहत, जे परम्परित रूपमे निम्न स्तरक जीवनकेँ भोगि रहल अछि?

आ कथाकार अशोकजीक ई सूक्ष्म वैचारिक सजगता हमरा संतुष्टि प्रदान करैत अछि. अमेरिकी कवि रॉबर्ट फ्रॉस्टक द रोड नॉट टेकेन कविताक विषय, जकाँ जाहिमे कवि कहैत छथि जे हम ओहि रस्ता पर नहि चलब, हम ओहि पर चलब. अर्थात् ओ रस्ता छोड़ब जाहि पर भीड़ होइत चलल छथि, जाहि पर चलै नहि मात्र हम मिल, देखारब आपिल, अपन वैशिष्ट्य संग आनल सेहो जाएब।

मैथिलीमे मुसलमान लोकनिक जीवन-चर्या पर कतेक कथासभ लिखल गेल अछि। मुदा, जखन हिंदू आ मुसलमानक बीचक वैवाहिक सम्बन्धकेँ कथाक विषय बनाओल जाइत अछि, आ समरस समाज बनेबाक उद्घोषणा कएल जाइत अछि, तखन हमरा जिज्ञासा होइत अछि। एहनामे अशोकजी स्वतंत्र भारतमे मुसलमान आ हिंदूक सामाजिक-आर्थिक सम्बन्धक ओहि तन्तुसभकेँ, जे व्यावहारिक जीवनमे अछि, अत्यन्त कुशलतासँ उद्घाटित करैत छथि

अपन कथासभमे जे पारस्परिक सम्बन्धकेँ
स्थापित कयने अछि। एहन विषय सन्दर्भित
हुनकर 'छल', 'राग' आ 'ओ इहो
धार्मिक चित्र छल' कथापर मोन पड़ैत
अछि। 'छल' कथामे देखाओल गेल
अछि जे असलम लोकमे आबि
एकटा हिंदू जे मुसलमानक अभिनय
करैत छथि, से अभिनयक उपरान्त
बिसरि जाइत छथि, जे ओ हिन्दू
छथि। आ से तखन मोन पड़ैत छनि,
जखन हुनका समक्ष दिआओल जाइत
छनि। कथाक संदेश जाइत अछि जे
की आस्तिक कथीलो मुसलमान आस्तिक लोकमे
आबि सकैछ मुसलमान नहि छथि?
~~की इसक~~ 'राग' कथा कहैत अछि
जे मुसलमान आ हिंदूमे छागरक
6 बलि प्रथा एके छैक, आ दुनू
समुदाय मांसभक्षी छथि, दुनू
एके समुदायक लोक छथि। तहिना
'ओ इहो धार्मिक चित्र छल'
कथा कहैत अछि जे हसनहाम
मुसलमान छथि, हुनकामे लड़ाइ-झगड़ा
रहैत छैक, मुसलमानक डरसँ
हुनके रहैत नहि जाएब? अर्थात हसनहाम
ते छल नहि जाएब? अर्थात हसनहाम बीच
मुसलमान छथि आ हुनकासभक बीच

हमरासभकेँ सामंजस्य बनाए कए
रहबाक चाही, रहबामे असहजताक
अनुभव करैत छी, तँ रहब सीखबाक
चाही।

अशोकजी नीक कवि सेहो छथि।
कवितादि कम्मे नहि लिखैत छथि।
ओ श्रम आ अनुभवक कवि छथि।
यद्यपि, हिनकर एकटा कविता-संग्रह —
'चक्रव्यूह' प्रकाशित छनि, मुदा, से
पठनीय थिक। हिनकर एकटा, कविता
स्मरण भए आएल अछि— 'दाँत'।
कविताक विषय, बेटीक विदाइकालमे
भार ब्रास देल जाइत छैक
थिक, जे मिथिलाक प्राचीन परम्परा
7 थिक, अहिमे भार अपन बेटीकेँ
दैत छथि, जे साबुनो तापबकाल,
(कँकड़ अबैत बलत पनलापर)
मुँह पानि पड़ल हूल। मुदा,
बेटी उत्तर दैत छथि जे एना
कहलाक हमर दाँत नहि झरि
जाएत? अर्थात्, ई कविता दू पाँतीक
वैचारिक दृष्टिएँ प्रशंसनीय कविता
थिक। तहिना, 'मौछ' कविताक सुन्दर
राजनीतिक व्यंग्य प्रतीकात्मक अभिव्यक्ति पढ़ैत अछि।

मैथिली साहित्यमे विवेचना आ
आलोचनाकेँ एकं धुँधला जाइत अछि।
भावनाकेँ कुरू कू पक्षपाति छिक कोनो
कृति आ रचनाक विश्लेषणक।
अशोकजी नीक काज करने छवि
आलोचनामे। एहि लेलमे हिनक
आलोचनात्मक आलेखमे पर्याप्त पादटिप्पणी
रहैत अछि आ विषय-सन्दर्भित
अनेक उद्धरण प्रस्तुत कए
अशोकजी अपन मन्तव्य पर
ओहैत छवि। ओ हिनक आलोचकीय
दायित्वकेँ सेहो जनैत अछि। सेगहि,
कोनो कृति अथवा रचनाक आलोचना
8 लेल अशोकजी कृतिकार अथवा
रचनाकारक व्यक्तित्वकेँ समक्ष
राखि आलोचना लिखैत छवि
जे हिनक आलोचकीय दृष्टिक
विशेषता छिक।

अशोकजी प्रचुर आख्यानक
आलेख सेहो लिखैत छथि, जकर मूलक
स्वतंत्र संकलन प्रकाशित अछि।
हिनक आलेख सर्वजन बोधगम्य अछि,
तेँ साहित्यिक मर्यादाक सेहो
नीक अनुपालन भेल अछि।
तहूमे पृष्ठभूमिमे हिनक
संपादित भाषाक अनुपम योगदान
अछि। हिनक यात्रा-वृत्तान्त, जे
पुस्तकरूपमे प्रकाशित अछि, साहित्यमे
चित्रात्मक वर्णन (पिक्चरस्क डिस्क्रिप्शन)
आपन्न आकृष्ट करैत
अछि।

9

एहन विशिष्ट लेखनक
पृष्ठभूमिमे हिनक विशिष्ट व्यक्तित्व
छनि, साहित्यमे आहाँ पाएब जे
अशोकजी अपनामे छोट आ पैघकेँ
सेहो दूर आ निकट व्यक्तिकेँ
समान भावसँग देखैत छथि।
हिनकामे महत्त्वाकांक्षा, आत्मप्रशंसा आ
मिथ्या-भाषण कखनहुँ नहि देखब।
आ हिनकर येह विशिष्ट व्यक्तित्व हिनकासँ
जे लेखन करबैत अछि, से विशिष्ट लेखन होइत
अछि आ साहित्यिक अध्येता संग सर्वसाधारणोकेँ
आकृष्ट करैत अछि। ॥

২.১৪.শিৱ কুমাৰ মিশ্ৰ- অশোক ও মৈথিলী সাহিত্য সংস্থা

শিৱ কুমাৰ মিশ্ৰ

অশোক ও মৈথিলী সাহিত্য সংস্থান

প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যকাৰ অশোক কুমাৰ ঝা অপন লেখনক বলেঁ সাহিত্যকাৰ বিশেষৰূপসঁ কথাকাৰক মাঁঝমে বিশিষ্ট স্থান পাবিঁ গেল ছথি। সৰকাৰী পদাধিকাৰীক ৰূপমে জহিনা হিনক বিনক্ ণ দাযিত্ব প্ৰসংশনীয ৰহল অছি তহিনা সাহিত্যিক সংস্থান সভক সংগঠন ও সংচালনমে সেহো হিনক দীর্ঘ অনুভৱক সহযোগ ভেটৈত ৰহল অছি।

মৈথিলী সাহিত্য সংস্থান,পটনাক ক্ৰিযাকলাপ পুনঃ আৰ ভ কযল জায তাহি বিষয পৰ 2014 গৰ্মীমে অশোক জী, ভৈৰৱ লাল দাস ও হম বিঁহাৰ বিসঠ সোসাযটীক কার্যালযমে বিমর্শ কযল। এহিলেল একটা কার্যযোজনা পৰ সেহো চৰ্চা ভেল। হমৰালোকনি এহি লেল সেহো চৰ্চা কযলে ছলহুঁ জে আন সংস্থা দ্বাৰা বিদ্য পতি পর্ব মনাকয সাংস্কৃতিক কার্যক্ৰমক পৰম্পৰাকেঁ গ্ৰু বঢ়াওল জা ৰহল অছি মুদা মৈথিলী সাহিত্য সংস্থান মৈথিলী দিৱসক আযোজন

কয মিথিলাক সাংস্কৃতিক পৰম্পৰা বিষযক অনুসংধান কার্যকেঁ গ্ৰ ৰঁঠাওত। মৈথিলী দিৱসক আযোজনক পাছু এহি তথ্য পৰ বিচাৰ ভেল ছল জে সংবিধানক অষ্টম অনুসূচীমে মৈথিলী ভাষাক প্ৰবেশ জাহি তিথি ক' ভেল ছল তাহি তিথিকেঁ মৈথিলী দিৱসক ূপমে মনাওল জায। হমৰা তীনূ গোট্টে এহি বিষয পৰ একমত ভয একটা বৈঁসাৰক আযোজন বিঁহাৰ বিসর্চ সোসাযটীক সভাগাৰমে কযল জাহিমে ওহি বিদ্বান সভকেঁ আমংত্ৰিত কযল গেল জে নো নি একৰ স্থাপনা কালসং সংৰঁক্ষ ছলাহ।

ওনা মৈথিলী সাহিত্য সংস্থানক স্থাপনাক শ্ৰেয স্বগীয ৰা েশ্বৰ ঝাকেঁ দেল জাগত ছনি জে 1969 ঞ্ৰিষ্টীমে তাহি কালক মৈথিল ও অমৈথিল বিদ্বানসভক সহযোগসং পটনাক বিঁহাৰ বিসর্চ সোসাযটীক কার্যালযমে কযলনি। দীনানাথ ঝাক অধ্যক্ষতামে একৰ গঠন ভেল জকৰ সচিব স্বযং ৰাজেশ্বৰ ঝা ভেলাহ। সংৰক্ ক ৰাঁবূ লক্ষ্মীপতি সিংহ ছলাহ ও ৰমানাথ ঝা, জটা শ কৰ ঝা, গৌৰী নংদন সিংহ, গোপী ৰমণ চৌধৰী, প্ৰোফেসৰ জগদীশ চংদ ৰ ঝা (মুখ্য সংপাদক, মিথিলা ভাৰতী), সুধাংশু শেখৰ চৌধৰী,আচার্য পৰমানংদন শাস্ত্ৰী,কুলানংদ নংদন,বৈদেৱ মিশ্ৰ, সুৰেংদ্ৰ মিশ্ৰ, প্ৰোফেসৰ হেতুকৰ ঝা,লেখনাথ মিশ্ৰ, গন্দ্ৰ কান্ত ঝা,সুশীল কুমাৰ ঝা, শৈলেংদ্ৰ মোহন ঝা,চিত্তৰংজন প্ৰসাদ সিন হা, অভয কাংত চৌধৰী, দযা শংকৰ উপাধ্যায, ৰাধা কৃষ্ণ চৌধৰী, উপেংদ্ৰ ঠাকুৰ, ৰামদেৱ ঝা,জগদীশ্বৰ পাংডেয, বিনোদানংদ ঝা, কমল নাৰাযণ ঝা কমলেশ, হংসৰাজ, অমৰেশ পাঠক, বী পী মজুমদাৰ, পৰমেশ্বৰ ঝা,জয নাৰাযণ ঠাকুৰ, বেদনাথ ঝা, বিজয কুমাৰ ঠাকুৰ, ৰাজেংদ্ৰ ৰাম,নৰেংদ্ৰ ঝা,ৰমাকাংত

ঝা, করুণানঁদ দাস,সঠিদানঁদ সহায,জটাশঁকৰ দাস,ভীমনাথ ঝা,মঁত্ৰেশ্বৰ ঝা, প্ৰৱোঁধ নাৰাযণ ঝা,ৰাঁনে গোৰিঁদ ◌া,গঁগেশ গুঁজন, নৱীন ঠঁদ্ৰ মিশ্ৰ, কপিনেশ্বৰ ঝা, গোনোক ◌াদ মিশ্ৰ, গন্দ্ৰ নাথ সিঁহ ঠাকুৰ, গিৰীন্দ্ৰ মোহন ভট্ট, সীতাৰাম ◌াষ,প্ৰফুলে কুমাৰ সিঁহ 'মৌন',প্ৰকাশ চৰণ প্ৰসাদ, উপেঁদ্ৰ দোষী, উদয ঠঁদ্ৰ ঝা 'ৱিনোদ' প্ৰভৃতি কতোক ৱিদ্বানসভক সহযোগ এহি সঁস্থানকেঁ ভেটৈত ৰহন।

ত্ৰৈমাসিক শোধপত্ৰিকা মিথিনা ভাৰতীক প্ৰকাশন 1969 সঁ প্ৰাৰঁভ ভেন ছন। কুন পাঁচ অঁক প্ৰকাশিত ভেনোপৰাঁত 1977মে একৰ প্ৰকাশন ৱঁন্ন ভয গেন। পঁডিত ৰাজেশ্বৰ ঝাক স্বৰ্গৱাস ভেনোক পছাতি একৰ কাৰ্যকনাপ ঠমকি গেন। এহিমে জে শোধানেখ প্ৰকাশিত ভেন ছন তাহি সভ পৰ কতোক শোধ প্ৰৱঁধ পছাতি তৈযাৰ ভেন মুদা একৰ অভাৱ মিথিনাক অনুসঁধান ৱিধাকেঁ ৱেঁস আঘাত পহুঁচেনেক। মিথিনা ভাৰতীক অতিৰিক্ত কতোক আওৰ শোধগ্ৰঁথ ও সাহিত্যসভ প্ৰকাশিত ভেন ছন।অৱহট্ট :উদ্ভৱ ও ৱিকাস নামক পঁডিত ৰাজেশ্বৰ ঝাক পোথীকেঁ সাহিত্য অকাদমী পুৰস্কাৰ ভেটেন ছন।নোকগাথা ৱিৱেচন নামক শোধগ্ৰঁথ একটা ৱিশিষ্ট উপনব্ধি ছন। পঁডিত ৰাজেশ্বৰ ঝাক পছাতি একৰ শো�� ও প্ৰকাশন কাৰ্য ৱঁন্ন ভেনোপৰাঁত দোসৰ স্তৰীয শোধপত্ৰিকাক প্ৰকাশন নহি ভয সকন। ওনা ◌া◌ঁষ্টী জ্যোঢ়ীসঁ কিছু অঁক জিজ্ঞাসাক অৱস্য প্ৰকাশিত ভেন মুদা ওহো অল্পাযু ৰহন। মৈথিনী সাহিত্য সঁস্থান দ্বাৰা সান ভৰিমে মাত্ৰ ৱিদ্যাপতি স্মৃতি দিৱসক এক গোষ্ঠ ৱিঁধ পুৰাওন জায নাগন। ৱিঁহাৰ

ৰিসৰ্ঠ সোসাযষ্টীক কাৰ্যকনাপ ৰন্ন ভেনাপৰ 1997সঁ ওহো ৰন্ন ভয গেন।

ৰিঁহাৰ ৰিসৰ্ঠ সোসাযষ্টীকে ৰঁঠযবাঁক নেন প্ৰাযঃ ৰাঁৰহ ৰৰ্খ ধৰি সংঘৰ্ষ কৰয পড়ন। তীস গোষ্টসঁ ৰেঁসী মামিনা নড়য পড়ন।2009মে একৰ সৰকাৰ দ্বাৰা অধিগ্ৰহণ কয পষ্টনা সংগ্ৰহানযমে মিনা দেন গেন। তকৰ পচাতি সেহো কতোক মামিনাসভ ঠনৈত ৰহন।2014মে কিছু সংঘৰ্ষ ৰিৰাম ভেন।

এতেক পৈঘ সংঘৰ্ষক অৱধিমে কতোক ৰুদ্ধিজীৱী ও ৰিদ্বাননোকনিক সহযোগ ভেষ্টন। এহি ক্ৰমমে 2008-9মে ৰিঁহাৰ ৰিধান পৰিষদক পৰিযোজনা পদাধিকাৰী ভৈৰৱ নান দাসজীসঁ সংপৰ্ক ভেন। সংঘৰ্ষক অৱধিমে সদিখন এা অভিনাষা ৰহন জে জহিযা সংঘৰ্ষক অংত হএত আ ৰিঁহাৰ ৰিসৰ্ঠ সোসাযষ্টী অপন কাৰ্যকনাপ প্ৰাৰংভ কৰত তকৰ পচাতি মৈথিনী সাহিত্য সংস্থা ক ক্ৰিযাকনাপ সেহো ফেৰসঁ প্ৰাৰংভ কযন জাযত। হমৰ ঠিৰপ্ৰতীক্ষিত অভিনাষাক কাৰ্যান্বযনমে ভৈৰ নান দাসজী ও অশোক কুমাৰ ঝাজী সহযোগ ভেষ্টন।

অস্তু, অশোক কুমাৰ ঝাক সংযোজনমে একটা বৈঁসাৰ হমৰ কাৰ্যানয ৰিঁহাৰ ৰিসৰ্ঠ সোসাযষ্টীক সভাগাৰমে ভেন।প্ৰোফেসৰ হেত্তকৰ ঝা,প্ৰোফেসৰ ৰত্নেশ্বৰ মিশ্ৰ, প্ৰোফেসৰ গন্দ্ৰ কান্ত ঝা, প্ৰোফেসৰ মহেন্দ্ৰ নাৰাযণ কৰ্ণ,ৰামঠংদ্ৰ খান,যোগানংদ ঝা,ভৈৰৱ নান দাস প্ৰভৃতি কতোক ৰিদ্বানসভ ওপস্থিত ভেনাহ আ মৈ িনী সাহিত্য সংস্থানকেঁ পুনৰ্জীৱিত কৰবাঁক নিৰ্ণয নেন গেন।মিথিনা ভাৰতীক নৰাঁক শৃংখনাক প্ৰকাশনক সেহো নিৰ্ণয ভে জাহিমে

ঋংগ্রেজী ভাষাক শোধানেখ সেহো প্রকাশিত কৰৱাঁক নির্ণয ভেন।মৈথিনী দিৱস 8 জনৱৰীকেঁ মনেৰাঁক নির্ণয সেহো ভেন।পছাতি পটনা উচ্চ ন্যাযানযক ন্যাযমূর্তি র কে ৱর্মাজীক নিদেশানুসাৰ একৰ তিথি 7 জনৱৰী কযন গেন ঋা মৈথিনী দিৱসক ঋাযোজন সাত জনৱৰী ক' হোময নাগন। একৰ ঋাযোজনমে ঋাদৰণীয ঋশোকজীক সহযোগ সদিখন ভেটৈত ৰহন ঋছি।

প্রসিদ্ধ সমাজশাস্ত্রী প্রোফেসৰ হেত্তুকৰ ঝাক নির্দেশ পৰ হম ঋা ভৈৰৱ নান দাসজী মিথিনা ভাৰতীক সংপাদক দাযিত্ব গ্রহণ কযনহুঁ।সংপাদক মংডন মে ৱৰিষ্ঠ ৱিদ্বানসভকেঁ স্থান ভেটৈনেন্হি। সভক সহযোগসঁ এখন ধৰি মিথিনা ভাৰতীক নৌ ঋংক প্রকাশিত ভেন ঋছি।একৰ স্তৰ ৱঁচেৰাঁক সদিখন চুনৌতী ৱঁনন ৰহৈছ। ৱিঁহাৰ -ঝাৰখংড ৰাজ্যক ও একমাত্র শোধপত্রিকা ভয গেন ঋছি জকৰা ৱিশ্বৱিদ্যানয ঋনুদান ঋাযোগক ঋার্ট এংড হ্যুমনিটী শাখ ক কেযৰনিস্ট্মে স্থান ভেটৈন ছৈক।এহিমে মৈথিনক ঋনাৱা ঋমেৰিকা, জাপান, কনাডা, নেপানক ৱিদেশী ৱিদ্বানসভক সংগহি ৱঁগান, ঋসম,মধ্যপ্রদেশ, উত্তৰ প্রদেশ প্রভৃ ি ঋন্য প্রাংতক ৱিদ্বানসভক শোধানেখ সেহো প্রকাশিত হোগত ৰহন ঋছি।এৱম্ প্রকাৰেঁ মিথিনা ভাৰতী ঋংতৰৰাষ্ট্রীয শোধপত্রিক ক স্বৰূপ গ্রহণ কয নেনক ঋছি।

এহি তৰহেঁ মৈথিনী সাহিত্য সংস্থানকেঁ পুনর্জীৱিত কৰৱাঁক নেন ঋাদৰণীয ঋশোক কুমাৰ ঝাজীক যোগদান স্মৰণীয ৰহত।হম

হুनक আভাৰী छी। हुनक स्वस्थ ও সুদীর্ঘ জীৱনক কামনা কৰৈত छी।

-সংপর্ক-9122686586

অপন মंतব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১৬.শৈলেন্দ্র আনন্দ- অশোক: একটা জীৱন্ত কলাকাৰ

শৈলেন্দ্র আনন্দ

অশোক: একটা জীৱন্ত কলাকাৰ

अशोक: एकटा जीवन्त कलाकार [redacted]

□ शैलेन्द्र आनंद

शायत सत्तरि ईं क घटक छल हेतै। हम बोर्डक परीक्षा पास कऽ गेल रही। मोन उल्लाससँ भरल रहय। सहि बीच पैटघाट पर 'नवयुवक नाट्यकला परिषद, लालगंज' द्वारा श्री जीवनाथ मिश्रक निर्देशनमे कोनो एकांकी (नाम विस्मृत भऽ गेल अछि) केर आयोजन भेल रहैक। लग-पासक गाममे जँ कोनो नाटक प्रदर्शित कएल जा रहल अछि आ हमरा लोकनि नाटक देखबाक लेल नहि जाय, ई सम्भवे नहि छल। नाटक देखबाक लेल पैदल तीन-चारि कोस जायब ला एहि दलमे हमर अग्रज राजे, सियाराम, हर्षपति, लक्ष्मण आदि रहथि। हमर सभक ई दल गामक रासलीला धरि देखब नहि छोड़ैत छल। रामलीलाक 'सुपारीलाल' आखनहुँ धरि विस्मृत नहि भेलाह अछि। से, नेनपनक ओ स्मृति कहियो-कहियो मोनक अकासमे उदित भऽ जाइए आ तखन विगत जीवनक कतेको पृष्ठ अनायास फड़फड़ाय लगैए।

अशोक, अर्थात कथाकार अशोक, ओहि समय बनारसमे रहैत रहथि। कहियो-कहियो गाम आबथि। हुनक घर भुइयाँथान अर्थात लोहना दछिनवारि टोलमे आ हमर पछबारि टोलमे। हुनक जेठ भाइ आदरणीय सुशील बाबू आ हमर जेठ भाइ आदरणीय धीरेन्द्र जी दुनू मित्र। तावत हुनका लोकनिक छोट भाइ अर्थात अशोक-शैलेन्द्रक मैत्री नहि भेल छल। शिवशंकर, अर्थात कथाकार शिवशंकर श्रीनिवास सँ मात्र अन्तरंगता रहय। हटाउ एहि पृष्ठकेँ। जीवनमे अहिना दृश्य बदलैत रहैत छैक। दृश्य बदलल आ हम कोना दूसँ तीन भऽ गेलौं, एकरो संदर्भित करैत अछि-हमर नाट्य-प्रेम। से कहऽ जे लागल रही जे अशोककेँ पहिले-पहिल पैटघाटक ओहि एकांकीमे देखने रहियनि। ई बात आब हुनको स्मृतिमे नहि छनि। मुदा परिचित ओ ओही दिन भऽ गेल छलाह, मुदा मैत्री नहि भेल छल। ओना ओ कहियो-कहियो हमर बड़का भाइ (धीरेन्द्र जी) क लग कविता-कथा लऽ कऽ आएल करथि। ओहू समय हमर मैत्री नहि भेल। मुदा, कतौ ने कतौ मैत्रीक बीजारोपण अवश्य कऽ गेल। हम अशोककेँ चिन्हय लगलियनि। 1971 ई०मे 'गोविन्द दास नाट्यकला परिषद, लोहना' क स्थापना, परिसरक तीन-चारि गामक कलाकारक सहयोगसँ भेल। आदरणीय सुशील बाबू, सद बाबू आ जीबू बाबू एहि संस्थाक प्रधान रहथि। संस्था लोहना पाठशाला पर प्रत्येक वर्ष शारदीय नवरात्रिमे तीन राति नाटकक आयोजन कएल करैत छल। एही क्रममे पूर्वाभ्यासक लेल हम आ शिवशंकर अशोकक घर पर गेल रही। अशोक गाम आएल रहथि।

JUMBO

(1)

शिवशंकर कहलक - भाइ रे! ई नव विद्यार्थी ? हम अशोकक पूरा परिचय ओकरा देलियै आ ओही दिन अशोकक संग मैत्री आरम्भ भेल, से ततेक प्रगाढ़ भऽ गेल जे गामक लोक इहो बिसरि गेल जे अशोक बनारससँ लोहना आएल छथि। हमरा लोकनिक मैत्रीकेँ गामक लोक लक्ष्मीश्वर एकेडमी, सरिसब-पाहीसँ मानैत अछि। जखन कि 'महाराज लक्ष्मीश्वर सिंह महाविद्यालय', सरिसब-पाहीक हम तीनू गोटे छात्र रहल छी। अशोक, विज्ञान संकायक आ हम आ शिवशंकर कला संकायक। आह, कखनहुँकेँ हमहूँ भसिआइ लगै छी कहबाक लेल चलल छलौं- अभिनेता अशोकक मादे आ मैत्रीमे भासि गेलहुँ।

अभिनेता अशोक, अपन किछु कीरदार सँ जनमानसमे अपन अभिनेता रूपकेँ सुरक्षित छथि। ओना 1964 ई. सँ 'मिथिला विकास क्लब, लोहनाक रंगमंचक हम कलाकार रहल छी। मुदा, 1971 सँ आरम्भ आ 1980 ई. मे अंत हमरा लोकनिक रंगयात्रा, कतिपय विशिष्ट पक्षकेँ उजागर करैत अछि।

'मंचपर अशोक :— चतुर्भुजक नाटक 'बहादुर शाह'क अंग्रेज आफीसर 'हडसन'क भूमिकामे ओ क्रूर स्वभावक प्रदर्शन करैत, कहियो बिस्मृत नहि हएताह। थारमे सजाओल, बहादुर शाहक बेटाक नरमुण्डकेँ भेंट करैत, हडसन अशोक, जनताक दुसा गारिसँ तउर भऽ गेलाह। ई छल खलनायकक सुफलताक सोपान। जे हुनक स्वभावक विपरीत भूमिका छल। अशोक भूमिकामे जीबैत छलाह। ओ कोनो भूमिका होअय, ओहि पर ओ चिंतन करैत छलाह, मनन करैत छलाह आ मंचपर ओकर सफलताक लेल, खूब परिश्रम करैत छलाह। एक बेर ओ जखन पटना कोआपरेटिव बैंकक असिस्टेंट रजिस्ट्रार रहथि, अक्कूक नाटक 'आगि धधकि रहल छै' पटनासँ लेने अयलाह आ कहलनि — 'कल हमलोग इसे खेलेंगे।' कालि अर्थात अष्टमीकेँ। षष्ठी दिन हमरा ज्वर छल जे खसबाक नाम नहि लैत छल। आ सप्तमीकेँ अशोके आग्रह कऽ रहल छलाह। अशोक, माने हमर ओ मित्र, जनिक विश्वासकेँ हम नहि तोड़ि सकैत छलहुँ। मुदा, लाचार छलहुँ। अशोक जिदिया गेल छलाह। बरु हमर ज्वर दूर करबाक लेल, तुरत दबाइ मङबौलनि। बलजोरी दबाइ खुआओल गेल। ज्वर खसि पड़ल। मुदा कमजोरी बढ़ि गेल छल। अशोक, गरीब पागलक भूमिकामे आ हम बेरोजगारक पागलक भूमिकामे चयनित कएल गेलौं।

(२)

हमर कोनहुँ अनुनय बेकार छल। अशोकके अधिकारक स्वर
किछु सुनबाक लेल तैयार नहि छल। क्लबक अन्य कलाकार
बहुत उत्साहित रहथि, हमरा लोकनिकेँ मंचपर अभिनेताक
रूपमे देखबाक। डाइरेक्टरक रूपमेँ ओ सभ देखि चुकल
छलाह। मुदा दशकक बाद मंचपर हमरा लोकनिकेँ एक संग
देखबाक सुयोग लगलनि, तकर विशेष उत्साह छल।
कुर्सी पर मूर्तिवत बैसल छी। अजय आ हरिशंकर हमर समीप
ठाढ़ उत्साहित करबामे सम्पूर्ण ऊर्जा लगा रहल छथि। अशोकक
मेकप जखन भऽ गेलनि, तखन हमर मेकप आरम्भ भेल।
आ मेकप समाप्त भेले छल कि नाटक आरम्भ हेबाक घोषणा कएल
गेल। पटओट संवादक लेल राजा भाइ अपन स्थान ग्रहण कऽ चुकल
छलाह। हमर कुर्सी विंगसक बगलमे लगा देल गेल छल। जाहिसँ
मंच पर उपस्थित कलाकारक भाव-भंगिमाक निरीक्षण कएल
जा सकय। किछुए कालमे अशोक अभिनेताक रूपमे मंचपर
उपस्थित छलाह। अशोकक अभिनयक सूक्ष्मतम संवाद-प्रेषण
भाव-भंगिमाक संग, जखन तेज होइत गेल ओ सम्पूर्ण दर्शककेँ बान्हि
करुणाक रसधार बहा देलनि तऽ दर्शक चुप्प नहि रहि सकल।
थोपड़ीक गड़गड़ाहटि, हुनक नाट्यकलाक लोहा मानि लेलक।
हमर छाती धड़कि रहल छल। फूलबाबू (स्व० अरुण कुमार)
केँ हाथक इशारासँ जल पीबाक इच्छा देखौलियनि। ओह!
अद्भुत समर्पण रहनि, अपन डाइरेक्टरक प्रति। तुरत जल
हाजिर भऽ गेल। हम एक साँसमे पानि पीबि गेलौं। आब
हमरहि पारी छल। अशोक दर्शकके जीति चुकल छलाह।
एकहि रसक उपस्थापन, हमर स्थापनामे बाधक तत्व छल।
तत्क्षण निर्णय लेल आ आंगिक प्रदर्शन एवं विभिन्न हास्य-
कौशलसँ मंचपर प्रवेश लेलहुँ। कुनेत दर्शक समुदाय "ले
चल मुझे भुलावा देकर, नाविक धीरे-धीरे" के स्टाइलमे हँसय
लगलाह। आ तत्क्षण हमरा बोध भेल रहय जे गेंद
आब हमर हाथमे अछि, मात्र नेट तक ओकरा पहुँचा देबाक
छैक। हास्य, करुणामे बदलैत चल गेल। दर्शक थोपड़ी पर
थोपड़ी बजबैत चल गेलाह। भूमिकाक सफल निर्वाह कएल
आ ग्रीन रूममे जा चित्त भऽ गेलहुँ। कलाकार लोकनिक
तत्क्षण उपचार आ अशोकक थपकी, हमरा अखनहुँ मोन अछि।
"जियो, मेरे मिट्टी के शेर, गजब ढा दिया तूने!" आ हमर ऊर्जा
एहि शब्दक अनुरागसँ ततेक मजबूत भऽ गेल जे लागै नेकरय
जे हम कमजोरीसँ खसि पड़ल रही। हम दुनू गोटय परीक्षा पास कऽ

गेल रही। शिवशंकर, इन्द्रकांत आ विनोद सुभक अभिनय
कें सराहल गेल। मुदा हम आ अशोक चर्चाक विषय बनि गेलौं।
एकर अंतर्कथा मात्र कलबक कलाकार बूझि रहल छल। जकरें
बलजोरी भगा, एक दशकक बाद, एकाएक मंचपर अपन
कलाकें प्रदर्शित करब, एसकें विपरीत दिशामे मोड़ि लक्ष्य प्राप्त
करब, मात्र कलाक प्रदर्शन नहि, हठयोग छल। जकर सूत्रधार
अशोक छलाह। वएह अशोक जे दसवर्ष पूर्व हडसनक
क्रूरताकें साकार करने रहथि आ आइयो गरीबी नहि देखड
बला परिस्थितिमे जीबैत, गरीबक अनुकृति कोन रूपमे करलनि
ओकर गवाह गामक ओ प्रबुद्ध दर्शक अछि जे हुनका मंचपर
अभिनय करैत देखने अछि। अशोकक मोनमे गाम बसैत अछि,
गामक नाटक सदरिकाल चकभाउर लैत अछि, लैत रहत।
कारण, नाटकक पियास कखनहुँ मिझाइत नहि छैक। ओ कहियो
'मीनाक्षी' नाटकक 'बल्लाल सेन' भऽ उमरय आकि 'बड़का साहेब' भऽ
नाटक जीवन थिक आ जीवन जीयब एक कला। कलाकें
कलाकार जीवंत बनबैत अछि। अशोक जीवन्त कलाकार छथि।
सम्पर्क सूत्र - 85२१२०२514.

ঋপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাঙ।

𑓒.𑓑𑓓.𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- 𑒏𑒫𑒱 𑒁𑒬𑒼𑒏

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒏𑒫𑒱 𑒁𑒬𑒼𑒏

𑒍𑒢𑒰 𑒞𑒿 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒩𑒿 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱 (𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒤𑒹𑒮𑒥𑒳𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒰𑒃𑒪𑒏 𑒨𑒋𑒯 𑒢𑒰𑒧 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱) 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 '𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯' 𑒖𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑓑𑓙𑓘𑓓 𑒏𑒹𑒩 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑒧𑒰𑒮𑒧𑒹। 𑒍𑒯𑒲 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒁𑒬𑒼𑒏, 𑒬𑒱𑒫𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮 𑒂 𑒬𑒻𑒪𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒪𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 '𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒼𑒝' 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪, 𑒢𑒫𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒧𑒰𑒮𑒧𑒹, 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒻𑒏 𑓗-𑓗 𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

*𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒞𑒿 𑒂𑒩𑒼 𑒏𑒧। 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒧𑒹 𑒏𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒿𑒏 𑒤𑒻𑒬𑒢 𑒕𑒻। 𑒖𑒐𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒔𑒢𑓂𑒠 𑒞𑒲𑒢 𑒮𑒨 𑒏𑒟𑒰 𑒪𑒲𑒐𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒰 𑒏**𑓄** 𑒍 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒥𑒿𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱-*

'মেৰী প্ৰিয কহানিযাঁ' সন্ ১৯৩৩ মে। ঐ পোথীমে প্ৰেমচন্দ ও স্বীকাৰ কৰৈ ছথি জে নৈ চাহিযো কঽ লেখকক সভ ৰচনা নীক নৈ ভঽ পবৈ ছৈ। আ ওহো জে জঁ পাঠক এক লেখকক সভ ৰচনা পঢ়ি জায তখন ও জিন্দগী মে পাঁচো ছহ টা লেখককেঁ নৈ পঢ়ি সকত। সে হনকাপৰ দবাৱ পড়লেন্হি জে ও পাঠক লেল ঐ তীন সযমে সঁ কিছু কথা চুনি কঽ অপন প্ৰিয কথাক ৰূপমে প্ৰস্তুত কৰথি। হমৰো বিচাৰে জহিযা একটা লেখক তীন সয কথা লিখি লিঅয তখনে ওকৰা অপনাকেঁ কথাকাৰ ঘোষিত কৰবাক চাহী। ওনা ওতঽ প্ৰেমচন্দ ওহো কহি জাএ ছথি জে লোককথামে মাত্ৰ উড়ৈবলা ঘোড়া আদি হোএ ছৈ সে কথাক মহত্ব লোককথাসঁ বেশী ছৈ। প্ৰেমচন্দক ঐ গপসঁ হম ভিন্ন বিচাৰ ৰখৈ ছী আ ফিৰাক গোৰখপুৰীক কথনসঁ সহমত ছী। ফিৰাক গোৰখপুৰী অপন ৰুবাএক সংগ্ৰহ 'ৰূপ' মে লিখৈ ছথি জে 'হিন্দূ লোক গীত' জে দএ হমৰা দৈত অছি সে ওকৰা মানবীয আ স্বৰ্গীয সংগীত বনা ছৈ, আ সে গাবিবঁ, একবান আ চকবশ্তে সেহো হমৰা নৈ দঽ সকলা। ও উদাহৰণ দএ ছথি-

"বাবুন মোৰা নৈহৰ ছুটৈল জায,

উ ড্যোড়ী পৰ্বত ভযী, আঙন ভযো বিদেশ।"

লোকগীত বনি গেল অছি মহাভাৰত আৰ, লোকগাথা বনি গেল অছি, 'ভীল মহাভাৰত' তকৰ উদাহৰণ অছি। অশোকক 'চক্ৰব্যূহ' মহাভাৰত আধাৰিত কিছু কবিতা অছি, সে ও লোকগীত আধাৰিত অছি, লোকগাথা আধাৰিত অছি।

से हमरा नजरिमे रचनाकार अशोक तीन टा छथि- कवि अशोक, कथाकार अशोक आ कथेतर गद्यक लेखक अशोक। लोकपक्षकेँ कथेतर अरविन्द ठाकुर अपन पोथी रोशनाइक गद्य कहै छथि, से निबंध-प्रबंध-समालोचना लेल हमहूँ ऐ शब्दावलीकेँ प्रयुक्त कऽ रहल छी।

कवि अशोक

पहिल चरण: अशोकक 'चक्रव्यूह' (सामान्य पाठ)

महाभारत एकटा अद्भुत ग्रन्थ अछि। ई जय संहिता कथा लेखकक वर्कशाप अछि, महाभारत कथा, मुदा ई कथा सभ पद्यमे अछि! मैथिली रूप हमर महाभारतक अति लघु पद्यात्मक खण्डाहण्ड- गीत प्रबंध मे भेटत।

फेर तेरहम दिनक युद्ध भेल शुरू जखन,

संसप्तक आ त्रिगर्तकेँ पछुआरैत गेल अर्जुन।

तखनहि युधिष्ठिरकेँ पता चलल चक्रव्यूहक,

अभिमन्यु देखि चिन्तित काकाकेँ कहल,

गर्भमे सुनल पिता माताकेँ वर्णन सुनबैत छल,

चक्रव्यूहक छह द्वारकेँ तोड़बाक सभटा,

স্ৰৰণ যুদ্ধক রর্ণনক রিধি রঁচন নহি কোনোটা।

ম্বদা সাতম দ্বাৰক যুদ্ধক রর্ণন স্বনন নহি,

মাতা স্বতনি তখনে রঁচন একেটা দ্বাৰ সৌহ।

রিঁম্ব করি র্য্যাসক পেটমে সীখি খএরাঁক,

শঙ্কার্থ নহি রীৰক খছি ড্র প্রতীক ।

সোমাঁ তখন রঁঢ়ন খভিমন্যু ককৰো নহি রুঁঝাএন,

কতএ খছি দ্বাৰ কতএ প্ররেশ জযদ্রথ ৰক্ষক জতএ,

খাৰ্ড ভীম কাক ড্র খছি প্ররেশ দ্বাৰ পৈসরঁ এতহি।

খভিমন্যু কএ প্রহাৰ জযদ্রথপৰ রাণসঁ গেন ভীতৰ,

ভীম দোসৰ সেনানীকেঁ ৰোকি জযদ্রথ ঠাঢ় ওতহি।

ঠনারঁথি দোসৰ দ্বাৰপৰ দ্রোণ ঠাঢ় জখনে রাণ,

কাটেন ধন্বষ দ্রোণক র্যূহ ভেদি রঁঢ়নাহ খাগু।

তেসৰ দ্বাৰপৰ ঠকিত কর্ণপৰ কএ রাণ রঁৰখা,

রঁঢ়ন চাৰিম দ্বাৰপৰ খশ্বত্থামা জতএ ছন,

ম্বদা ৰোকি সকন নহি যুদ্ধ ভেন ঘনঘোৰ এতএ,

খভিমন্যুক ৰথ রঁঢ়ন দুর্যোধন ভেন চিন্তিত,

𑒏𑒩𑓂𑒝 𑒂𑒥 𑒏𑒩𑒥 𑒏𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒴 𑒣𑒩𑒰𑒖𑒨 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒕 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞।

𑒏𑒩𑓂𑒝 𑒥𑒰𑒖𑒪 𑒮𑒦 𑒧𑒱𑒪𑒱 𑒮𑒰𑒞𑒼 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒟𑒲 𑒯𑒧 𑒮𑒦,

𑒮𑒏𑒥 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓂𑒨𑒼 𑒮𑒏𑒞 𑒁𑒮𑒑𑒩। 𑒩𑒼𑒏𑒱

𑒮𑒦 𑒩𑒟𑒲 𑒂 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒨𑒼𑒡𑒢𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝 𑒖𑒹𑒏𑒩,

𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒰𑒞𑒧 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪 𑒁𑒦𑒱𑒧𑒢𑓂𑒨𑒳 𑒞𑒰𑒫𑒞।

𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒄 𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨 𑒍𑒞𑒋 𑒏𑒯𑒪 𑒁𑒦𑒱𑒧𑒢𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒮𑒰𑒩𑒟𑒲,

𑒄 𑒮𑒦 𑒁𑒡𑒩𑓂𑒧𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒳𑒙𑒪, 𑒏𑒯𑒴 𑒞𑒿 𑒩𑒟 𑒒𑒳𑒩𑒰𑒋𑒥,

𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒯𑒧 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒥 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒧 𑒋𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒴,

𑒣𑒰𑒩𑓂𑒟-𑒏𑒋 𑒁𑒯𑒿। 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒬𑒾𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒟 𑒒𑒳𑒧𑒰𑒅 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒰𑒏𑒰𑒩

𑒞𑒐𑒢 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝 𑒂𑒋𑒪 𑒮𑒼𑒗𑒰𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒧𑒢𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒍𑒞𑒋,

𑒥𑒰𑒝𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒙𑒪 𑒧𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝𑒏, 𑒠𑓂𑒩𑒼𑒝 𑒏𑒯𑒪,

𑒁𑒖𑒹𑒨 𑒄 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒦𑒹𑒠𑓂𑒨 𑒋𑒏𑒩 𑒏𑒫𑒔 𑒏𑒩𑒴 𑒣𑓂𑒩𑒯𑒰𑒩 𑒮𑒱𑒩𑒮𑒱 𑒂

𑒞𑒐𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒰𑒩𑒟𑒱 𑒁𑒦𑒱𑒧𑒢𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒐𑒮𑒪 𑒙𑒴𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒟 ।

𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿 𑒂𑒥𑒱 𑒞𑒩𑒳𑒂𑒩𑒱 𑒔𑒏𑓂𑒩 𑒑𑒠𑒰 𑒪𑒋 𑒍𑒞𑒋 𑒍 𑒔𑒪𑒪,

𑒠𑒳𑓁𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒮𑒿 𑒑𑒠𑒰 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒹𑒪 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒍𑒞𑒯𑒱 𑒐𑒮𑒪 ।

𑒏𑒋𑒪𑒏 𑒧𑒮𑓂𑒞𑒏𑒣𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒅𑒚𑒱 𑒠𑒳𑓁𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒯𑒰𑒩,

𑒮𑒣𑓂𑒞𑒩𑒟𑒲𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒐𑒮𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒠𑓂𑒩𑒰𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒣𑒞𑒱 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒰𑒏।

(𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩, 𑒞𑓂𑒫𑒭𑓂𑒙𑒰𑒯𑒢𑓂𑒞- 𑒑𑒲𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑓒𑓐𑓐𑓙)

'𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯' 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 '𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯' 𑒖𑒑𑒧𑒹 𑒂𑒑 𑒢𑒹 𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒕𑒟𑒱 𑒢𑒹 𑒨𑒴𑒡𑒱𑒭𑓂𑒚𑒱𑒩 𑒂 𑒢𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒴𑒢, 𑒂𑒑(𑒧𑒯𑒰𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒞𑒹𑒩𑒯𑒧 𑒠𑒱𑒢) 𑒞𑒿 𑒩𑒔𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯।

'𑒯𑒧 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒣𑒴𑒕𑒥𑒿 𑒧𑒹' 𑒔𑒲𑒩-𑒯𑒩𑒝𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒐𑒱𑒮𑒱𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒨𑒼𑒡𑒢 𑒠𑒹𑒪𑒏 𑒄 𑒂𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒄,

𑒔𑒲𑒩-𑒯𑒩𑒝 𑒏𑒩𑒴 𑒠𑒳𑓁𑒬𑒰𑒮𑒢 𑒠𑓂𑒩𑒾𑒣𑒠𑒲 𑒠𑒰𑒮𑒲 𑒕𑒲।

𑒠𑓂𑒩𑒾𑒣𑒠𑒲 𑒏𑒋𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒢𑒹𑒯𑒼𑒩𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒮𑒿

𑒪𑒰𑒖 𑒥𑒿𑒔𑒰𑒅 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒫𑒱𑒢𑒞𑒲। 𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒄 𑒁𑒕𑒱

𑒮𑒦 𑒏𑓂𑒨𑒼 𑒗𑒳𑒏𑒰 𑒧𑒰𑒟 𑒁𑒣𑒢 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒦𑒰𑒧𑒹,

𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒰 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒪 𑒮𑒦 𑒂𑒬 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒬𑒰𑒮𑒿,

𑒦𑒏𑓂𑒞 𑒫𑒞𑓂𑒮𑒪 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒮𑒿 𑒙𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒄 𑒂𑒬𑒰,

𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒰𑒬𑒰। 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒩𑒰𑒐𑒴 𑒯𑒧𑒩 𑒄 𑒪𑒰𑒖 𑒁𑒕𑒱

আৰ্দ্ৰ-স্বৰসঁ ছনি ৰহনি পুকাৰি দ্ৰৌপদী,

গোহাড়ি খসনি সভা-ৰিঁঠ, মূৰ্চ্ছিত ।

নাগন খীঠয দ্ৰৌপদীক রস্ত্র দুঃশাসন,

সভাসদ দেখন চমৎকোৰ ও প্ৰতিপন,

যাৰত ৰহন খিঁঠৈত রস্ত্রকেঁ দুঃশাসন,

ৰঢ়ৈত ৰহন রস্ত্র দ্ৰৌপদীক তাৰত তখন।

(গজেন্দ্র ঠাকুৰ, ত্বষ্টাহষ্ট- গীত প্ৰবন্ধ, ২০০৯)

কৃষ্ণক ভূমিকাসঁ ব্যাস প্ৰসন্ন ছথি, মুদা অশোক অপ্ৰসন্ন। আ হুনকৰ অপ্ৰসন্নতাক কাৰণ অছি, হুনকা নগৈ ছন্থি জে 'এহি চীৰ-হৰণমে আগ/ কৃষ্ণক ভূমিকা/ দুষ্সাসনক আগ্/ ঠেহুনিয়াঁ দই দৈত অছি'। আ সে হুনকৰ সম্বন্ধক দ্ৰৌপদী নাউষ্ট ভই গেন ছন্থি, অপন নাশ অপন পীঠপৰ উঘৈত ৰৈঁতান কহিয়া হেতা, বিক্ৰমাদিত্য কহিয়া হেতা, সে জিজ্ঞাসা ছন্থি।'সোৱিযত ৰূস সঁ' কৰিতা অছি একটা নৈৰেষ্টিৰক জে অশোকক পীঢ়ীকেঁ পৰসন গেন ৰহৈ, জতই সোৱিযত সংঘক বঁড়াগ আ অমেৰিকাক খিধাঁশ কএন জাগত ৰহৈ, আ জে সে কৰৈত ৰহথি ও অপন ৰাঁন-ৰঁছাকেঁ পঠৈনে অমেৰিকা পঠৰৈঁত ৰহথি। হমৰা মোন পড়ৈএ জে একটা হমৰ সংগী কোনো পৰীক্ষা দগনে দৰভঙ্গা গেন আ যূনিৰৰ্সিটী চনি আযন এৱিযা ঘূমি কই, কহনক জে দৰভঙ্গাসঁ নীক শহৰ

তঁ পূৰা ৱিঁহাৰমে কোনো নৈ ছৈ। ঐ কৱিতামে অশোক সেহো মএহ কেনে ছথি। মানমে চৱি ৱেঁৰ ভোষ্ট দৈত নোক আ ভোষ্ট দানকা পমিন্ন নৈ ছন্থি দ২ ফোঁফ কষ্টৈত নোক, মুদা ঐ ৱেঁৰ-ৱেঁৰ হোগত ভোষ্টক নেন জে মামাজিক মমীকৰণক নির্মাণ হোগত অছি মে অশোক দেখৱাঁমঁ চূকি গেনা। ওগ মমীকৰণক মামাজিক পৱিৱর্তনক ডৎ-প্রেৰক তত্বক তৰঁগ পৱিণামস্বৰূপ জে ডঠৈএ মে অশোক চীন্থি নৈ মকনা। 'গীত জে নৈ নিখন গেন' আ 'কী মুনার্ড অহাঁকেঁ?' কৱি কর্মক ৱেদনাপৰ আধাৱিত অছি। 'নোক কিছু নহি কৰৈএ' মে মনুষ্কক অকর্মণ্যতা আ 'তোৰা গছনে ৰহী' মে মনুষ্কক স্বার্থ ৱিষয ৱঁনন অছি। 'মঁঠিকান্ত' কার্যানয শঙ্কাৱনীক আধাৰপৰ ৰঠিত অছি। 'শিনানেখ' ক ৱিঁম্ব মুন্দৰ অছি। কৱি আততাযীকেঁ কহৈ ছথি জে ওকৰ অত্যাচাৰকেঁ শিনানেখপৰ খঠিত ক২ মুৰক্ষিতা গৰৱাঁ দী কী? আ ও তঁ ভগৱান ছথি, আ মে ও দানকা মৃত্যু স্বীকাৰ কৰৱাঁ নেন কহৈ ছথি, মুদা ৱ্যংগ্য মেহো কৰৈ ছথি জে দানকৰ পুনর্জন্ম অৱশ্য হেতন্থি । তীনমঁ ৱেঁশী ডাগমেন্মনক ৱিশ্বক পৱিকল্পনা আ মষ্টীফন হাকিন্মক 'অ ৱ্রিঁফ হিস্ট্রী আফ ষ্টাগম' মোমে-মোঝী ভগৱানক অস্তিত্বকেঁ খতম ক২ ৰহন অছি কাৰণ ঐমঁ ভগৱানক মৃত্যুক অৱধাৰণা মেহো মোঝাঁ আযন অছি, মে এখন ৱিশ্বক নিযন্তাক অস্তিত্ব খতৱামে পড়ন অছি।

গতিহামক অন্তক ঘোষণা কযনিহাৰ ফ্রাঁম্মিম ফুকিযামা-জে কম্যুনিম্ষ্ট শামনক মমাপ্তিপৰ ৱ্র ঘোষণা কযনে ছনাহ- ৱাঁদমে পনষ্টি গেনাহ। কম্যুনিম্ষ্ট শামনক মমাপ্তি আ ৱর্নিনক ঐমঁ দেৱাঁনেক খমৱাঁক ৱাঁদ ফ্রাঁম্মিম ফুকিযামা ঘোষিত কএনন্থি জে ৱিচাৰধাৰাক আপমী ঝগড়া(দ্বন্দ্ব) গতিহামক ৱ্র মমাপ্তি মঁ সৃজিত

অছি আ আরঁ মানরক হিতক রিচাৰধাৰা মাত্র আগাঁ রঁহত। মুদা কিছু দিন রাঁদ ও ঐ মতসঁ আপস ভই গেলা আ কহলন্থি জে সভক মধ্য অখনো রঁহত ৰাস সমাজক ভীতৰ আ ৰাষ্ট্রীযতা ভিন্ন রিচাৰধাৰা রাঁচল অছি। ভগরানক মৃত্যু আ ঐতিহাসিক সমাপ্তিক পৰিপ্রেক্ষ্যমে 'শিলালেখ' মহত্বপূর্ণ অছি।'ফেৰ কোনো চমকল রিজ্বৰী' মে কৰি হৃদয আ প্রাকৃতিক রীচক সম্বন্ধ জঁ দেখই চাহী তঁ দেখি সকৈ ছী, জেনা 'গোরঁৰ সঁ নীপল অঁগনা মে রঁৰসল'। 'অহাঁ কেঁ কে চাহী?' শব্দ আকি অর্থ, শব্দ মানে ভুস্সা রাঁ খখড়ী আ অর্থ মানে দানা, জে অহাঁকেঁ চাহী কৰি দেতা। 'ঢুপ্পী নহি সোহাগযে' মে কৰি উলহন দগ ছথিন, পেট নেন ঢুপ্পী ভৰৈএ অছেজল মুদা তৈযো পেট কহাঁ? গাম নগক পৈটঘাট মোন পড়ৈ ছন্থি, আ জখন হাকিম দরাঁড়ৈ ছন্থি তঁ অগিলা কৰিতা 'পাঁতী আগ জৰুৰ নিখৰেঁ' মে গাম ফেৰ মোন পড়ৈ ছন্থি, মোন হোগ ছন্থি সভ ছোড়ি-ছাড়ি গাম ঘুৰি জাথি। 'অসগৰ' মে সময কে দর্পণ মে নোৰ দেখরাঁক চেষ্টা অছি, রিঁছুড়ি গেলাপৰ ভেটল একান্তীক হাক্রোশ অছি। 'ৰচনা সঁ পহিলে' মে কৰি কেঁ সভটা পাঁতী অনচিন্হাৰ নাগি ৰহল ছন্থি, ছগুন্তা হোগ ছন্থি কেনা এতেক জীরন জীরিঁ গেলা। 'শূন্য' অছি নৈ মিনরাঁক কৰিতা, ঞ্র সমানান্তৰ চলরাঁক কৰিতো নৈ অছি।'ঘণ্টী মোনক' মে মোনমে এলাপৰ চানন সন শীতল হেরাঁক আ মোনসঁ গেলাপৰ সহসহ কৰৈত সাঁপক আগমন হেরাঁক চেষ্টা অছি। চানন আ সাঁপক রিম্ব সংস্কৃত সুভাষিতানিসঁ মৈথিলীমে অনলনি অছি কৰি, মুদা কনে ভিন্ন ৰূপমে। চানন গাছক জড়ি পৰজীরী হোগত অছি, একৰ জড়ি পানি আ খনিজ দোসৰ গাছক জড়িকেঁ ফাড়ি কই ওতই আ পীপড়ক গাছ পৰজীরী নৈ হোগত সঁ গ্রহণ কৰৈত অছি। রৰ

अछि मुदा जखन ओ छोटे अवस्थाक रहैत अछि ओकरा देखबाक आवश्यकता पड़ै छै, सहारा नइ ठाढ़ भेलाँ लेल, लोकक मन। धीरे-धीरे हरियरी आ सहज फूल सभकेँ देखा कइ आनन्दित हएत अछि जे ओ सभ बहिन पानि आ सूर्यप्रकाशक पिबड़ा भइ जाइत अछि। आ आर्ब की अहाँ 'गाछमे नपेटने रहलाँ उपरान्त साँप विषहीन शीतल चानन नै होइत अछि ' केर विषय देलासँ पहिने सोचनकेँ ओझरायल परैं छी? मुदा करि सतर्क छथि, ओ चानन सन शीतल भेलाँ धरि सीमित राखलन्हि अपनाकेँ। हम अहाँके जेकर डेरीडाक विखण्डनात्मक पद्धतिक प्रयोग समीक्षामे तँ नै कइ रहल छी? 'दरबरन कुकुर' द्वारा हिलाओल जा रहल नाडरिक विषय सड संस्कृतक सुभाषितानि[काक चेष्टा बको ध्यानं, श्वान निद्रा तथैव च। अल्पहारी गृह त्यागी, विद्यार्थी पंच लक्षणं ॥] जगमे विद्यार्थीक लक्षणमे एकटा लक्षणमे 'श्वान निद्रा'क चर्चा अछि, माने कनियो आहटे भेलापर ओ उठि जाइए। मुदा हमर गाम लग बहिन फोर-लेनपर मनुक्ख तँ हजारोक संख्यामे एक्सीडेन्टमे मरल अछि मुदा कुकुड़ ओतबे संख्यामे मरल अछि सुतलमे, सड़कपर सुतल, लोक कहै छै जे कुकुड़क नीन बड्ड मोटे होइ छै! तँ श्वान निद्रा कतइ गेलै? की ओकर स्वर हम सभ छीनि लेलिऐ, की गाड़ीक गति ततेक तेज छै जे ओकर आहटि कुकुड़क साकांक्ष भेलासँ बेसी तेज छै से ओ नै सुनि परैए, आ की पर्यावरणमे हस्तक्षेपक कारण फेन संस्कृतक सुभाषितानि मनुक्खक भइ गेलै? जेकर डेरीडाक संग पर्यावरण विमर्शमे हम अहाँके ओझरा गेलौं, एतइ तँ करि दरबरन कुकुरक नाडरि हिलेबाक मात्र प्रयोग केलन छथि। विषय 'बिन फ्रेमक तस्वीर' फेर घनकर

অসগৰ হেৰাঁক চৰ্চ কৰৈত অছি। 'হমৰ কোনো নাম দঽ দে' মে হেৰাঁক অন্তভর ও ওকৰ বিবাহ ৰূপক আগাঁ অপনাকেঁ অস্তিত্বহীন কৰৈ ছথি। 'উদাস ভোৰক এক গীত' অছি হাঁসক গীত, হাঁস হৃদয়সঁ শৰীৰ ধৰিক। 'কহিয়া ধৰি' মে কৰি মেনা তাকি ৰহল ছথি হেৰেৰা নেন, ছথি ৰংগীন সপনাক আশাক মাটি নগৰৈত ৰহৈত ৰঁতনমে। মুদা মে কহিয়া ধৰি? 'এক বিন্দু: তীন বিঁম্ব' মে এক বিঁম্ব অছি কোনো গাছাক পূর্তি, দোসৰ অছি যোনিতাএন আঁখি আ তেসৰ বিঁম্ব অছি বিঁম্ব ৰঁচৰাঁক প্রযাস কৰৈত খসৈত জাযবঁ। 'প্রেমক তীন আখৰ'মে এক অছি- জে ওকৰ আঁখিক ভাষা পঢ়ি লিখল শব্দ, কতবোঁ সংকোৰি কঽ লিখৈ ছথি মোতীযে সন পাঁতি ৰঁহবাগত ছন্হি, দোসৰ- ওকৰ প্রতিবিঁম্ব দেখৈ ছথি অপন মোনক অগনামে, আ মে তেহেন প্রতিবিঁম্ব দেখৈ ছথি জে ঘোঁটি নেবাঁক, পীসি কঽ চিবাঁ কঽ নক্ষত্রহান হেৰাঁক মোন কৰৈ ছন্হি। তেসৰমে নগ এলাসঁ উৰো হোগ ছন্হি।আ যএহ ছী প্রেমক ত্যাগ আখৰসঁ আগাঁক তীন আখৰ। 'এক ৰাতি' মে ৰাতিক শীতলতা, নীক-নীক অনুভূতি, মুদা দিনক ৰৌদ? দিন--- নহি নহি। 'সাঁঝ' সভ দিন আবিঁ জাগএ নির্লজ্জ বঁনি, কবি ওকৰা ভাগি জাগলে কহৈ ছথি নৈ তঁ বঁড়া দেতা গজোত। 'নব সীন' অছি নববর্ষক আগমনক গীত, নৈ বিনেনসঁ হীৰো বঁনবাঁক প্রযাসমে ভঽ জাথি একমগ্রা, ফেৰ বএহ শংকা আ নিৰাশা। 'সীপ মহক মোতী' মে আদর্শক জন্মমে গাঁধীক সহিষ্ণুতা আ অসহযোগ (আন্দোলন) ক চৰ্চা অছি । জিতলাপৰ নৈ ৰবন্ হাৰলাপৰ চৰ্চা কঽ হঁসি সকৈ ছী! ইঘৰন নোৰ জৰিযে কঽ বঁনি সকত মোতী। আ তকৰ বাঁদ অছি 'পাঁচটা অনেৰূআ কবিতা' জগমে পহিনে অনেৰূআ কবিতা অছি ধ্রুঞ্চক সভ সান হোগত জন্মপৰ

(কৃষ্ণাষ্টমী), মুদা ঐ রেঁৰ রাঁসুৰী রিঁসৰি রাযনিন ন**ই** ক**ই** আযন চথি কৃষ্ণ। মানে করি রাযনিনকেঁ রিদেশী রাদ্য মানৈ চথি, সহী ঠৈ মুদা কর্নাটক হিন্দুস্তানী সংগীতক হিসাবেঁ ও এা সংগীতমে এা রিদেশী রাযনিন আগসঁ দূ সয সান পহিনে সম্মিনিত ক**ই** নেন গেন চন। দোসৰ অনেৰুখা করিতা অছি ডাঁস ম্নোৰক মুদা ওত্তৌ পএৰ পিচড়ি গেনষ্টি। তেসৰ অনেৰুখা করিতা অছি ৰিক্শাৰঁনাক, মুদা জখন অগিনা পহিযা ঝটকাসঁ টেঢ় ভেনৈ তখনে ও সংসাৰ বুঁঝি পেনক। চাৰিম অনেৰুখা করিতা অছি জীৱাঁ নেন জোড়ন জিনগী ভৰিক সম্বন্ধ, মুদা! পাঁচম অনেৰুখা করিতা অছি রিনাশক কৰিযা জীহক। চএরূ্যহক অন্তিম করিতা অছি 'দূ রূঁন্দ নোৰ' তূফান, রিঁহাড়িসঁ পৈঘ রিঁহাড়ি মুদা হৃদযক নহি। সাঁরৰিযা নহি মৃত্যুক প্রতীক্ষা। আ হম মৰি জাগত চী! মাটিক, পতনোগক টুটৈন ঘৰ দহাগত, মাটিক শৰীৰক সংগ।

দোসৰ চৰণ: অশোক চএরূ্যহক রাঁদ (সামান্য পাঠ)

'ফেৰ সঁ' মে চোট রেঁটাক দুখীত হেরাঁপৰ কাৰী মেঘক ঘটাটোপ আ করিতা নিখরাঁক সূৰ চঢ়রঁ দেখরেঁএ জে করিক করিতাক রাতাররণ দুখী ভেনেপৰ রঁনৈ চন্থি। 'দাঁত' মে সাসুৰমে কনিযাঁকেঁ মুঁহ নৈ খোনরাঁক জে সনাহ দেন জাগ চৈ তকৰ চঠা অছি। 'আরঁ..' মে মাটি, কাঠ, রাঁসক প্রযোগ কম ভেনে আ সিমেন্ট, রাঁনু, গিট্টী, নোহা, সংগমৰমৰক প্রযোগ রঁঢ়নে নোকোক্তিমে অরেঁত পৰিরর্তন করি দেখি ৰহনে চথি। 'রঁয়োত্তৰ' মে রিকাস নেন গাছ, ঘৰ, খেত আদিক অধিগ্রহণক দংশ, পহিনে খেতিহৰসঁ খেত ন**ই** ক**ই** রঁয়োত্তৰ রাঁটৈন

জাগ ছন, আগ নোকসঁ জমীন ন২ ক২ নর-ব্রাহ্মণকেঁ বাঁটনে জা ৰহন অছি। মুদা রিশ্বগ্রামকেঁ নন্দীগ্রাম চুনৌতী দেনেক অছি। 'মোছ' মে অস্তক মহত্ত্ব বুঁঝরৈত জ্যেষ্ঠ মোঁছকেঁ পৈঘত্বমে রাঁধক তত্ত্ব চিহ্নিত কেনে ছথি, রাঁ তেনা ক২ কাজ কৰু, কমার্ড জে মোঁছমে নৈ নাগয, সে উপদেশ দগ ছথি। 'মুক্তি সমাৰোহ' মে শান্তি প্রতীক পৰৰাঁকেঁ উড়াওন জাযত, একসঁ দোসৰ ৰাজেতাক হাথমে জাগত ও মুক্তিক আশমে অছি ত্রস্ত, মেৰা ভাৰত মহান। 'আৰঁ কিছু কৰু আচার্য!' মে আচার্যক মাত্র চিন্তিত হোযবঁ মুদা শিষ্যকেঁ নৈ অৰঘৈত ছন্হি। 'জখন পিযাসে মৰি জাযত' মে জিনকৰ চুপ্পী করিকেঁ নৈ মোহাগত ছনন্হি সে তঁ আৰঁ ঘনকে চুপ্প কৰেবাঁপৰ নাগন ছথি।'এহি ভ্রম মে নহি ৰহ২' মে ৰাজনীতি মিসৰকেঁ চেতাযন গেন অছি। 'সন্দর্ভ:চুনার বর্ষক' ক 'চুনার'মে জনতন্ত্রক দ্রৌপদী ছথি তঁ 'ভোট' ভোট নেন হোগত ছন মে-প্রপঞ্চ অছি। 'ৰাজনীতি আৰঁ মহকি ৰহনৈএ' মে ৰাজনীতিক রিদ্রূপ ৰূপ দেখাৰ হোগত অছি। 'কহনলি তূফান অলী' মে নকলী হিন্দূ আ মুসলমান গড়ল জেৰাঁক চর্চা অছি। 'বুঁধিযাৰ' মে রৰ আ পীপড় সন ঘৰে-ঘৰ দৰারি তকৈত কক্কা পাত্র ছথি। 'মনুষ্য ধর্বোহি থিক করিতা' মে করি করিতা কী অছি তঁ নিখিতে ছথি সঙে ওঁ কী নৈ অছি সেহো নিখৈ ছথি 'শিশ্রপূজী নোকক রেঁনপাত নহি থিক করিতা'। 'রিষ' মে করি তাকি ৰহন ছথি রিষধৰ। 'খাযবঁ আ নহাযবঁ' মে চর্চিত অছি জে পহিনে পুৰুখক খাযবঁ আ স্ত্রীক নহাযবঁ কম্মে নোক দেখৈ ছনা মুদা আৰঁ? 'জিন্স'মে অপনে জনমাওন জিন্স রঁকার রঁন্স ক২ ৰহন অছি। 'কী ভেন' মে মুৰুত ভেন মনুষ্যক চর্চা অছি। 'আঠম অনুসূচী মে মৈথিনী'মে মনোৰথ পূর্ণ ভেনাপৰ করিকেঁ বৈঞ্চৰ ভ২ জাথি, পচীসী খেনাথি রাঁ গংগা নহা

অারঁথি সে ফূৰা নৈ ৰহন ছন্হি জেনা আৰঁ কিছু কৰৰাঁ নেন ৰাঁকী নৈ অছি। সাহিত্য অকাদেমীমে হিন্দী ৰাঁ অংগ্রেজী অনুসূচীমে মৈথিলীক প্রৱেশ, এ মূনধাৰাক কষ্টৰতাকেঁ আৰ ৰঁঢ়েনক অছি, সশক্ত কেনক অছি। মূনধাৰাক কিছু হার্ডৰাঁউণ্ড পোথীক নাগৱেঁৰী দ্বাৰা খৰীদ আ ৰিঁন্ৰ পৰিণামক মূনধাৰা দ্বাৰা কএন জা ৰহন সেমীনাৰক অতিৰিক্ত মৈথিলীকেঁ কিছু নৈ ভেংটন ছৈ, হঁ সমানান্তৰ ধাৰাকেঁ ঐ সভসঁ নিপটঁৰাঁক নেন উনটে আৰঁ ৰেঁশী মেহনতি কৰয পড়ি ৰহন ছৈ। 'স্মৃত্তু ৰঁদনি ৰহন অছি' সে রায়ুমণ্ডনেক তাপ ৰঁঢ়ৰাঁক চর্চা অছি, মুদা ৰঁহত প্রযাসো সঁ ৰঁদনৈত স্মৃত্তু, উড়ৈত ৰঁগ্ৰনাকেঁ করি দেখি নৈ পারিঁ ৰঁঢ়ৈত তাপ আ ৰহন ছথি।'চনি গেনা মহাপ্রকাশ' সে সুকান্ত সোম দ্বাৰা দেন মহাপ্রকাশক মৃত্যুক সূচনা, আ করিকেঁ জড়কানামে কাজ এতন্হি মাত্র হৌসনা।

উপৰমে অশোকক করিতাক সামান্য পাঠ ছন।

করি

অশোকক সমীক্ষা: প্রাচ্য আ পাশ্চাত্য সিদ্ধাংত সভক আনোকমে স মীক্ষা:

(সিদ্ধান্ত নেন দেখু হমৰ পোথী মৈথিলী সমীক্ষাশাস্ত্র, ৰিদেহ পোথী www.videha.co.in পৰ উপনব্ধ)

মার্ক্সরাদ, ঐতিহাসিক দৃষ্টি, সংৰচনারাদ, জাদূ-রাস্তরিকতারাদ, উত্তৰ-আধুনিক, নাৰীরাদ আ রিখণ্ডনরাদ দৃষ্টিসঁ

ঋধ্যযন সঁগমে ভাৰতীয সৌন্দর্যশাস্ত্রক দৃষ্টিসঁ সেহো ঋধ্যযন

ৰাঁদক করি ঋশোকক চক্রব্যূহ ঋা চক্রব্যূহক করিতামে চক্রব্যূহক একোটা করিতা ঋহাঁকেঁ নিৰাশ নৈ কৰত, মুদা ৰাঁদক করিতা সভ ঋহাঁকেঁ মুমূঋান নাগত (ঋপরাদ ঋছি 'জখন পিযাসে মৰি জাযত')।

সংৰচনারাদী দৃষ্টিকোণসঁ দেখী তঁ নাগত জে 'চক্রব্যূহ' ঋা 'হম কিছু পূছৰ্ মে' একটা সার্রভৌম মহাভাৰত কথাপৰ ঋাধাৰিত ঋছি, মাত্র স্থান, কান ঋা পাত্র ৰঁদনি গেন ঋছি।

-চীৰহৰণক রর্ণন ঋছি। কৃষ্ণক ভূমিকাসঁ র্যাস প্রসন্ন ছথি, মুদা ঋশোক ঋপ্রসন্ন। ঋা হুনকৰ ঋপ্রসন্নতাক কাৰণ ঋছি, হুনকা নগৈ ছন্হি জে 'এহি চীৰ-হৰণমে ঋাগ/ কৃষ্ণক ভূমিকা/ দুষ্যাসনক ঋাগ্/ ঠেহুনিযাঁ দ**ই** দৈত ঋছি'। ঋা সে হুনকৰ সম্বন্ধক দ্রৌপদী নাওট ভ**ই** গেন ছন্হি, ঋপন নাশ ঋপন পীঠপৰ ভযৈত রৈতান কহিযা হেতা, রিক্রমাদিত্য কহিযা হেতা, সে জিজ্ঞাসা ছন্হি।

ঋার্ কনে সংৰচনারাদসঁ হটি ক**ই** একৰ **ঐতিহাসিক রিশ্লেষণপৰ** ঋাউ। 'সোরিযত ৰূস সঁ' করিতা ঋছি একটা নৈৰেষ্টিরক জগমে প্ৰকাযন ছন একটা সোরিযত নিৰংকুশরাদ, জে ঋাগ ধ্বস্ত ভ**ই** গেন ঋছি।

'গীত জে নৈ নিখন গেন' , 'কী মুনাউ ঋহাঁকেঁ?', 'নোক কিছু নহি কৰৈএ' ঋা 'তোৰা গছনে ৰহী' ক **মার্ক্সরাদী দৃষ্টিকোণসঁ দেখনাপৰ** নাগত জে করিক কাজকেঁ কার্য্যসঁ ঋাগাঁ ভ**ই** দেখন

গেন খছি। ঐমে যকাৰৰাঁক ভাৰক যঁগ ওকৰা ফুযিযেৰাঁক, প্ৱৰান খা নৰ; দ্ৱনূক নীক খা রিকায খা মৰণ জকাঁ যঁযোজন ভেন খছি। জঁ গ্ৰ খপন পৰিষ্থিতিযঁ কষ্টি ক**ই** খাহ-ৰাঁহ কৰ**ই** নগৈত তঁ মাৰ্ক্সৰাদী দৃষ্টিকোণযঁ গ্ৰ নিম্ন কোষ্টিক করিতা ভ**ই** জাগত (জকৰ ভৰমাৰ মৈথিনীক স্ৱখাএন ম্ৱখ্যধাৰাক মিথিনা ঐশ্বৰ্য গীত যভমে খছি), ম্ৱদা করি একৰা একষ্টা গতিশীন প্ৰক্ৰিযাক খংগ ৰঁনা দেনহ্নি।

'যঁঠিকাম্ভ', 'খহাঁ কেঁ কে চাহী?', 'চুপ্পী নহি যোহাগযে', 'পাঁতী খাগ জৰূৰ নিখৰেঁ' কেঁ খাৰঁ কনে **রিখণ্ডনরাদী দৃষ্টিকোণযঁ দেখী।** রিখণ্ডনরাদী কহত জে যঁৰচনারাদীক ধ্ৱূৰ দাৰ্শনিক স্বৰূপ নৈত খছি। করিক কথন স্বযঁ করিক ধ্ৱূৰীকৰণক স্থাযী রা ক্ষণিক হেৰাঁপৰ প্ৰশ্নচিহ্ন নগেৰাঁক প্ৰমাণ খছি। গামযঁ রঁচিত রৰ্গ পনাযন দৈত খছি ম্ৱদা যৰঁন রৰ্গকেঁ ক**ই** যামাজিক নাঁচনকেঁ ফেঁকি গামক ৰূতৰাঁ মোন পড়ৈ চৈ জে যঁঠিকাম্ভমে দেখাগ পড়ৈত খছি। 'পাঁতী খাগ জৰূৰ নিখৰেঁ' মে যেহো হাকিমক নান-নান খাঁখি দেখি ক**ই** গাম ঘূৰৰাঁক মোন হোগ চহ্নি। 'খহাঁ কেঁ কে চাহী?' মে খাদৰ্শ খা নৈতিকতাক খন্তক ঘোষণা খছি, শৰ্ব্দ জে চাহী যে ভেষ্টত, যাঁচ খা ঝূঠ- শৰ্ব্দ খা খৰ্থ ঠেৰী ৰায চৈ, ম্ৱদা নৈতিকতা খাডম্ব খাফ যৃষ্টাক চৈ খা খাদৰ্শ, এক দস্তখতমে যভ কিছু রিঁকাৰ্ড চৈ ম্ৱদা তখনো খাদৰ্শ খা নৈতিকতা নৈ। যে করিক ধ্ৱূৰীকৰণক স্থাযী রা ক্ষণিক হেৰাঁপৰ গ্ৰ যভ প্ৰশ্নচিহ্ন নগৰেঁত খছি। ।

'শিনানেখ', শিনানেখমে ম্ৱদা ডনষ্টৰাযী খছি, নোক শিনানেখমে

𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒻𑒿 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒫𑒱 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒬𑒱𑒪𑒰𑒪𑒹𑒐𑒧𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒐𑒴𑒢𑒏 𑒣𑒱𑒣𑒰𑒮𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒃 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱! 𑒂𑒥 𑒤𑒹𑒩 𑒏𑒢𑒹 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒏 **𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰𑒣𑒩** 𑒖𑒰𑒅। **𑒖𑒰𑒠𑒴-𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏𑒞𑒰𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩** 𑒯𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒻 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒍𑒃 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒠𑒴-𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒑 𑒄 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒞𑒿 𑒍 𑒌 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏𑒞𑒰𑒥𑒪𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒞𑒹𑒮𑒩𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒪𑒑𑒰𑒍𑒞। 𑒏𑒫𑒱𑒏 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒍𑒞𑒃 𑒐𑒞𑒧 𑒦𑒃 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒂 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒐𑒹𑒪 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒩𑒞। 𑒖𑒰𑒠𑒴-𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏𑒞𑒰𑒥𑒪𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒍 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒖𑒹 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒖𑒲𑒨𑒞 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒪𑒑𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒪𑒹𑒞, 𑒂 𑒏𑒫𑒱𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒦𑒰𑒫𑒏 𑒞𑒰𑒏𑒱𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒞। 𑒏𑒢𑒹 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒥 𑒞𑒿 𑒪𑒰𑒑𑒞 𑒖𑒹 𑒄 𑒞𑒿 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒫𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒦𑒰𑒦𑒙 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒥𑒰𑒪𑒹 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒣𑒴𑒕𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒍 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒒𑒼𑒭𑒝𑒰 𑒏𑒃 𑒠𑒹𑒟𑒱? 𑒢𑒲𑒞𑓂𑒮𑒹𑒏 𑒏𑒟𑒢 𑒖𑒹 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒋𑒯 𑒩𑒯𑒻, 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒃𑒛𑒱𑒨𑒰, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒼𑒔 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧𑒧𑒹 𑒋𑒢𑒪𑒰𑒃𑒙𑒹𑒢𑒧𑒹𑒝𑓂𑒙 (𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒼𑒠𑒨) 𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒮𑒼𑒔𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒲𑒧𑒰𑓀𑒮𑒰 𑒂 𑒍𑒃 𑒂𑒃𑒛𑒱𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒞𑒧 𑒏𑒹𑒪𑒏। 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒮𑒰𑓀𑒐𑓂𑒨 𑒣𑒯𑒱𑒪𑒯𑒱𑒨𑒹𑒮𑒿 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒂𑒃𑒛𑒱𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 (𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒂𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒫𑒹𑒠 𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻। 𑒮𑒹 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒢𑒻 𑒔𑒰𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒃 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒬𑒞𑒣𑒟 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒏 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰𑒏 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒚𑒰𑒧 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒪𑒑। 𑒫𑒻𑒠𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢𑒞𑒧 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟 𑒇𑒑𑓂𑒫𑒹𑒠𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒋𑒞। 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒧𑒾𑒐𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒟𑒰, 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒬𑓀𑒮𑒲, 𑒠𑒻𑒫𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒂 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒮𑒦 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒩𑒔𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒋𑒞। 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒟𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒑𑒰𑒨𑒏𑒏 𑒪𑒹𑒪 "𑒑𑒰𑒟𑒱𑒢", "𑒑𑒰𑒞𑒳𑒫𑒱𑒠𑓂" 𑒂 "𑒑𑒰𑒟𑒣𑒞𑒱" 𑒇𑒑𑓂𑒫𑒹𑒠𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪।

রৈদিক কালসঁ গাথা আ নাৰাশংসী সমানান্তৰ ৰূপমে ৰহল। রিশ্বামিত্র গাথিন ৰহথি, গাথিনক পুত্র, গায়ত্রীক দ্রষ্টা। প্রাকৃতসঁ রৈদিক সংস্কৃত রঁহাৰ ভেল আকি রৈদিক সংস্কৃতসঁ প্রাকৃত? রেদমে নাৰাশংসী নাম্না জন আখ্যান যএহ সিদ্ধ কৰৈত অছি জে দুনূ সমানান্তৰ ৰূপেঁ রঁহুত দিন ধৰি চলল। ই সমানান্তৰ পৰম্পৰা দুনূকেঁ প্রভাবিত কেলক। আব ঋগরেদ দেখূ- ওতএ দূর্লভ লেল- দূলভ, (ঋগরেদ ৪.৯.৮) প্রয়োগ কী সিদ্ধ কৰৈত অছি? অথর্ররেদমে পশ্চাৎ লেল পশ্চা (অথর্ররেদ ১০.৪.১০) কী সিদ্ধ কৰৈত অছি? গোপথ ব্রাহ্মণমে প্রতিসংহাৰ লেল প্রতিসংহায কী সিদ্দ কৰৈত অছি? (ব্রাহ্মণ ২ গোপথ.৪)। জে আর্য ছথি সে ভাৰতক পশ্চিম ভাগসঁ মিথিলামে এলাহ, আ হুনকা সভক এরাঁসঁ পূর্র রেদক কিছু অংশ রিদ্যমান ছল, তেঁ লে রঁহুত ৰাস শব্দ জে মৈথিলীমে অছি, রঁহুত ৰাস উচ্চাৰণ জে মৈথিলীমে অছি ও রৈদিক সংস্কৃতমে অছি, মুদা লৌকিক সংস্কৃতমে লৈ অছি। অরিদ্যা, কর্মসিদ্ধান্ত, জন্ম আ পুনর্জন্মক আৰাজাহী আ মোক্ষ ই সভ অনার্যসঁ আর্যকেঁ ভেটলৈ। তেঁ লে উপনিষদমে মোক্ষ প্রাপ্তিক মার্গ ছৈ, স্বর্গ প্রাপ্তিক লৈ। মোক্ষ ভেটত কোনা? যজ্ঞ কেলাসঁ? লৈ, জ্ঞানসঁ আ মনন ই ভেটত-চিন্তন আ সমাধিসঁ। ৰাজা জনকক সংৰক্ষণমে যাজ্ঞরল্ক্য বৃহদাৰণ্যক উপনিষদক তিৰহুতক অনার্য ক্ষেত্রমে ৰচনা কেলন্হি। রাচস্পতি মিশ্র সাংখ্যকাৰিকাক সন্তারনম সূত্রক র্যাখ্যা কৰৈত কহৈ ছথি জে কী ই কহি সকৈ ছী জে অচেতন দূধ কেৰ পোষণসঁ পৰু পোসাগএ আ অচেতন প্রকৃতিক সংচালনসঁ জীরকেঁ মুক্তিক জ্ঞান ভেটৈএ? ঈশ্বৰ তঁ স্বয়ংমে পূর্ণ ছথি তঁ ও কোন উদ্দেশ্যে রিশ্বক সৃষ্টি কৰতাহ আ জীর লেল জঁ ও সৃষ্টি কৰতাহ তঁ সৃষ্টিক রাঁদে

আ সৃষ্টিসঁ পূর্ব তঁ বঁহ্মেৰাঁক প্রশ্ন নৈ অছি তঁ জীব বঁহ্মাগএ, তখন জীবক প্রতি কথীক দযা? যে প্রকৃতি দ্বাৰা সৃষ্টি হোগএ আ জীব অপন প্রযাসসঁ অপবর্গক প্রাপ্তি কৰৈ ছথি। আ বিবেকসঁ হোগএ প্রনয। যে ঈশ্বৰবাদ নৈ নিৰীশ্বৰবাদ অছি বাচস্পতিক ব্যাখ্যা। প্রকৃতি সংচাননমে জঁ ঈশ্বৰ ভাগ নৈ ছথি তঁ ও চেতন প্রক্রিযা হএত জে কোনো উদ্দেশ্যেসঁ হএত আ তকৰ কোনো খগতা ঈশ্বৰকেঁ ছন্থিযে নৈ। ন্যাযসূত্রক ৰচনা কেনিহাৰ মিথিনাক গৌতম কৰবাঁক চঠ কৰৈ যোনহ পদার্থক জ্ঞানসঁ জীবক নিঃশ্রেযস প্রাপ্ত ছথি, মুদা ঐ যভমে ঈশ্বৰক কতৌ চঠ নৈ অছি জে হুনকো দ্বাৰা মুক্তি সম্ভব অছি। বৈশেষিক সূত্র কহৈএ জে বেদ বিদ্বান নোকনি অছি নৈ কি ঈশ্বৰ দ্বাৰা। কুমাৰিন ভট্ট কহৈ ছথি দ্বাৰা ৰচন গেন জে সৃষ্টিক পূর্ব ঈশ্বৰক বিষযমে কোনো বিশ্বসনীয চঠা অসম্ভব অছি। অশোকক 'শিনানেখ ' মে অশোক এক ডেগ আগাঁ বঢ়ৈন ছথি, হুনকা যেহো বুঁঝন ছন্থি জে ভগবানক মৃত্যোপৰান্ত পুনর্জন্ম হেতন্থি। 'দূ বুঁন্দ নোৰ' মে যেহো সাঁৰবিযা নহি অছি মৃত্যুক প্রতীক্ষা, 'মবি জাগত ছী আই হমৈ!' জাদূ বাস্তবিকতবাদ ফেৰ অবৈএ, ও অপনাকেঁ বঁহৈত দেখি ৰহন ছথি।

'অসগৰ'ক নয অদ্ভুত অছি। 'ফেৰ কোনো বিজৰী চমকন' , 'মোনক ঘণ্টী', 'হমৰ কোনো নাম দই দে' আ 'উদাস ভোৰক এক গীত' ক **ধ্বনি সিদ্ধান্তক হিসাবঁসঁ পাঠ কৰু। অশোক** অর্থ আ প্রতীক দুনূ যোঝাঁ অনৈ ছথি। ধ্বনি সিদ্ধান্তক ন্যায দর্শন বিৰোধ মুদা অশোক ধ্বনিক জোৰগৰ সংৰচনা যোঝাঁ অনৈ ছথি। কেনকা। ঐ প্রতীক যভসঁ ভৰন কবিতা সুগঠিত ৰূপে আগাঁ বঢ়ৈত অছি। **ৰূপবাদী দৃষ্টিকোণসঁ একৰ পাঠ কৰু।** ভাষাক অনভুআৰ

পঙ্কক করি ন্দীক জকাঁ উপযোগ কৰৈ ছথি। ঋা ঋহীসঁ ক্ষনকৰ করিতামে করিত্ব ঋারিঁ জাগত ঋছি। রিৰোধী শৰ্ব্দ সভক ৰাঁক্ষন্যে ঋা সংযোজনক ঋনভুঋাৰ প্রণ্ভৃতি শৰ্ব্দানংকাৰসঁ যুক্ত ভাষা করিতাকেঁ রিশিধ্ষ্ট ৰনৰৈত ঋছি। সংযোজন ঐ করিতাকেঁ ৰূপরাদী দৃধিষ্টকোণসঁ শ্রেধ্ঠ ৰনৰৈত ঋছি। **স্ফোট সিদ্ধাংতক ঋাধাৰপৰ** পাঠ কৰু। **শৰ্ব্দসঁ নৈ মুদা স্ফোটসঁ ঋর্থক সংপ্রেষণ** ভেন ঋছি।

'এক ৰাতি', 'সাঁঝ', 'নর সীন', 'সীপ মহক মোতী', 'পাঁচটা ঋনেৰুঋা করিতা', 'কহিয়া ধৰি', 'ৰচনা সঁ পহিনে', , 'দৰকন ণ্কূৰ', 'ফ্রেমক তস্বীৰ রিঁন', 'এক রিন্দু: তীন রিঁম্ব' ঋা 'প্রেমক তীন ঋাখৰ'কেঁ **ঋস্তিত্বরাদী দৃধিষ্টকোণসঁ** দেখী তঁ ঋপন দশা নেন, ঋসগৰ জীৰাঁ নেন, ঠিন্তা নেন ঋপনে জিম্মেদাৰ ছথি। **ঔঠিত্য সিদ্ধান্তক হিসাৰসঁ পাঠ কৰু,** রর্ণন করিক করিতাক ঔঠিত্য ঋছি।

'শূন্য' করিতাক পাঠ **রিখণ্ডনরাদী পদ্ধতিসঁ কৰু। গণিত ওকৰা শূন্য ৰনৰৈ ছৈ, মুদা থকনী জে ভেন কী উত্তৰ দেৰ?** ঞ্র তকৰা ৰাঁদ ঋপনে জানমে ফঁসি জাএত, ৰক্ষত ৰাস ৰাঁত নৈ ৰহত মুদা ৰক্ষত ৰাস ৰাঁত ৰহত।

দোসৰ ঠৰণ: ঋশোক ঠক্রব্যূহক ৰাঁদ

ঠৰণক করিতা সভ দোসৰ **সমাজশাস্ত্রীয সমীক্ষা পদ্ধতিক দৃধিষ্টসঁ পাঠ** মাঁগৈত ঋছি। 'ফেৰ সঁ', 'ঋাৰ..', 'ৱ্রহ্মোত্তৰ', 'মোছ', 'মুক্তি সমাৰোহ', 'ঋাৰ কিছু কৰু ঋাঠার্য!', 'এহি ভ্রম মে নহি ৰহই',

'𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦:𑒔𑒳𑒢𑒰𑒫 𑒫𑒩𑓂𑒭𑒏', '𑒦𑒼𑒙', '𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒂𑒥 𑒧𑒯𑒏𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒻𑒋', '𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒞𑒴𑒤𑒰𑒢 𑒁𑒪𑒲', '𑒥𑒳𑒡𑒱𑒨𑒰𑒩', '𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒡𑒩𑒼𑒯𑒱 𑒟𑒱𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰', '𑒫𑒱𑒭', '𑒖𑒱𑒢𑓂𑒢', '𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪', '𑒇𑒞𑒳 𑒥𑒠𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱' 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱।

'𑒖𑒐𑒢 𑒣𑒱𑒨𑒰𑒮𑒹 𑒧𑒩𑒱 𑒖𑒰𑒨𑒞' 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯𑒏 '𑒔𑒳𑒣𑓂𑒣𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒼𑒯𑒰𑒑𑒨𑒹' 𑒏𑒹𑒩 𑒮𑒹𑒏𑓂𑒫𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। '𑒁𑒕𑒱 𑒇𑒞𑒳 𑒥𑒠𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪' 𑒣𑒩𑓂𑒨𑒰𑒫𑒩𑒝 𑒞𑒿 '𑒦𑒼𑒙' 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒲 𑒌 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒣𑒩 𑒑𑒠𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒹𑒬𑒲 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒢𑒻 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒕𑒲? 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒃 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒦 𑒞𑒿 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒢𑒻 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱?

'𑒂𑒚𑒧 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒴𑒔𑒲 𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲' 𑒤𑒻𑒖𑒏 𑒣𑒰𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒯𑒰𑒏𑓂𑒩𑒼𑒬 '𑒃 𑒍 𑒦𑒼𑒩 𑒞𑒿 𑒢𑒻 𑒖𑒏𑒩 𑒮𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪' 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱,   𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒞𑒿 𑒫𑓂𑒨𑓀𑒑𑓂𑒨𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒁𑒕𑒱।

'𑒤𑒹𑒩 𑒮𑒿', 𑒂 '𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬' 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒧𑒢𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱।

'𑒠𑒰𑒿𑒞' 𑒂 '𑒐𑒰𑒨𑒥 𑒂 𑒢𑒯𑒰𑒨𑒥' **𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒚 𑒧𑓀𑒑𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒣𑒠𑓂𑒡𑒞𑒱𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒚 𑒏𑒩।** 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒋𑒯 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞, 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒍 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒹𑒏 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒯𑒳𑒁𑒋, 𑒖𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒧𑒲𑒔𑒲𑒢 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒖𑒿 𑒌 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒣𑒩 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒁𑒕𑒱।

𑒁𑒪𑓀𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒮𑒿 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒚 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒃 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲। 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒅𑒣𑒧𑒰, 𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒂 𑒮𑒰𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨-𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡

কৰীৰ সিখা গেন ছথি। **ৰস সিদ্ধান্তক হিসাৰঁসঁ পাঠ সেহো সম্ভর।** রিভার সঁ অনুভার মানে পৰিণাম ৰঁহাৰ কৰৈ ছথি করি অশোক। সে করি ঠাম-ঠাম খাস ক**ই** 'চক্রব্রূহমে প্রযুক্ত কেনে ছথি। 'চক্রব্যূহক' রাঁদ করি অশোক এত্তৌ নিৰাশ কৰৈ ছথি।

জে অশোক ভগরানক মৃত্যুক রাঁদ পুনর্জন্ম ধৰি করিতাকেঁ আগাঁ রঁহেনে ৰহথি সে করি অশোক চক্রব্যূহক রাঁদ ঠমকি গেনা। তঁ নৈ মূনধাৰাক ছদ্ম সমানোচনা করি অশোককেঁ মাৰি দেনক? মুদা করি অশোকক পুনর্জন্ম হএত, শীঘ্র। আ চক্রব্যূহক 'চুপ্পী নহি সোহাগযে' কেৰ সেক্কেন 'জখন পিযাসে মৰি জাযত' ওগ পুনর্জন্মক রীজ ৰোপণ দেনে ক**ই** অছি।

অপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১৭.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- কথাকাৰ অশোক

গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ

কথাকাৰ অশোক

কথাকাৰ অশোক কহৈ ওনা তঁ অশোক অপনাকেঁ আৰঁ ছথি (হুনকৰ ফেসৱুঁক প্ৰোফাইলক যএহ নাম ছন্হি) মুদা হুনকৰ পহিল প্ৰকাশিত পোথী অছি একটা কৱিতা সংগ্ৰহ 'চক্ৰৱ্যূহ' জে প্ৰকাশিত ভেল ১৯৮৩ কেৰ জনৱৰী মাসমে। ওহী ৱৰ্ষ অশোক, শিৱশংকৰ শ্ৰীনিৱাস আ শৈলেন্দ্ৰ আনন্দক সম্মিলিত কথা সংগ্ৰহ 'ত্ৰিকোণ' প্ৰকাশিত ভেল, নৱম্বৰ মাসমে, জইমে তীনূ গোটেক ৬-৬ টা কথা ছলন্হি।

অশোক কম লিখৈ ছথি, কবিতা তঁ আরো কম। মূলধারাক লেখকমে কম লিখবাঁক ফৈশন ছৈ। জখন প্রেমচন্দ তীন সয একটা সংগ্রহ বঁহার কেলন্হি কথা লীখি লেলন্হি তখন জা কঽ ও-'মেরী প্রিয কহানিযাঁ' সন্ ১৯৩৩ মে। ঐ পোথীমে প্রেমচন্দ ঈ স্বীকার করৈ ছথি জে নৈ চাহিযো কঽ লেখকক সভ রচনা নীক নৈ ভঽ পবৈ ছৈ। আ ইহো জে জঁ পাঠক এক লেখকক সভ রচনা পঢ়ি জায তখন ও জিন্দগী মে পাঁচো ছহ টা লেখককেঁ নৈ পঢ়ি সকত। সে ঝলকাপর দবাবঁ পড়লন্হি জে ও পাঠক লেল ঐ তীন সযমে সঁ কিছু কথা চুনি কঽ অপন প্রিয কথাক রূপমে প্রস্তুত করথি। হমরো বিচারে জহিযা একটা লেখক তীন সয কথা লিখি লিঅয তখনে ওকরা অপনাকেঁ কথাকার ঘোষিত করবাঁক চাহী। ওনা ওতঽ প্রেমচন্দ ইহো কহি জাগ ছথি জে লোককথামে মাত্র উড়ৈবলা ঘোড়া আদি হোগ ছৈ সে কথাক মহত্ব লোককথাসঁ বেশী ছৈ। প্রেমচন্দক ঐ গপ্পসঁ হম ভিন্ন বিচার রখৈ ছী আ ফিরাক গোরখপুরীক কথনসঁ সহমত ছী। ফিরাক গোরখপুরী অপন রুবাঁগক সংগ্রহ 'রূপ' মে লিখৈ ছথি জে 'হিন্দূ লোক গীত' জে হমরা দৈত অছি সে ওকরা মানবীয আ স্বর্গীয সংগীত বঁলা দগ ছৈ, আ সে গানিবঁ, গকবাঁন আ চকবশ্‌ত সেহো হমরা নৈ দঽ সকলা। ও উদাহরণ দগ ছথি-

"বাঁবুঁল মোরা নৈহর ছূটৈল জায,

উ ড্যোঢ়ী পর্বত ভযী, ভযো বিদেশ। আঙল"

মহাভারত আবঁ লোকগীত বঁলি গেল অছি, লোকগাথা বঁলি গেল অছি, 'ভীল মহাভারত' তকর উদাহরণ অছি।

অশোকক 'চক্ৰব্যূহ' মহাভাৰত আধাৰিত কিছু কবিতা অছি, সে ও লোকগীত আধাৰিত অছি, লোকগাথা আধাৰিত অছি।

সে হমৰা নজৰিমে ৰচনাকাৰ অশোক তীন টা ছথি- কবি অশোক, কথাকাৰ অশোক আ কথেতৰ গদ্যক লেখক অশোক। অপন পোথী ৰোশনাগেক লোকপক্ষকেঁ কথেতৰ অৰবিন্দ ঠাকুৰ গদ্য কহৈ ছথি, সে নিবন্ধ-প্ৰবন্ধ-সমালোচনা লেল হমহুঁ ঐ শব্দাবলীকেঁ প্ৰযুক্ত কএ ৰহল ছী।

কথাকাৰ অশোক

) ত্ৰিকোণকথা সংগ্ৰহ) (১৯৮৩(

স্ব. ডা ব্ৰজ কিশোৰ বৰ্মা'মণিপদ্ম' কেঁ সমৰ্পিত ত্ৰিকোণমে অশোক, শিবশংকৰ শ্ৰীনিবাস আ শৈলেন্দ্ৰ আনন্দক ৬-৬ টা কথা ছন্হি।

টা কথাক নাম ছন্হি ৬ অশোকক- হস্তী, হেযৰপিন, অন্তিম শহ, একটা মস্কৃৰাগত আঁখি আ খোঁঝ।

হস্তী: জাগেশ্বৰ, পত্নী সীমা, বেঁটী গুড়িয়া আ বেঁটা পপ্পু। জাগেশ্বৰকেঁ আফিসমে দেৰী ভএ জাগ ছৈ, ডেৰা আফিসসঁ দূৰ ছৈ, লগমে মহগ ভেটৈ ছৈ। একটা আত্মহত্যা ভেলৈহেঁ বঁগলমে প্ৰায়ঃ দহেজ লেল দেল প্ৰতাড়ণা, ওকীল সাহেবক প্ৰতোদ্দ লৈ সহি সকলি। ঐ মোহল্লামে সভকেঁ ডৰ লগৈ ছৈ। জাগেশ্বৰকেঁ লাগৈ ছৈ জেনা কণ্ঠমে হস্তী ফঁসি গেলৈহেঁ আ তেঁ কথাক নাম হস্তী। নামকৰণসঁ লএ কএ সম্পূৰ্ণ কথা সামান্য কোটিক অছি।

হেযৰপিন: চন্দৰ আ উৰ্মিলা। পহিল বেঁৰ ৰিঁযাহক বাঁদ দুনূ দূৰ

ভেল অছি। উর্মিলা পাঁচ দিন পহিনে গাম গেল ছথি। চন্দৰ পত্রিকা উঠবৈএ, জে পহিল্লে ওকৰা পসিন্ন নৈ পড়ৈ মৌগী সবহক ফোটো, আব ওকৰা আকৃষ্ট কঽ ৰহল ছৈ। দূধবালী আবৈ ছৈ, পহিনে ও খালী দূধে দেখৈ ছল মুদা আব দূধবালীকেঁ সেহো দেখৈএ, পহিনে ওকৰা দেখলক কিএ নৈ, দোসৰ কোঠলীমে দূধবালী দূধ ৰাখৈলে জাইএ, চন্দৰ দৰবজ্জা বন্দ কঽ লৈ ছৈ। দূধবালীকেঁ ওকৰাসঁ ডৰ হোই ছৈ মুদা ও দূ সয় টাকা খোঁসি দৈ ছৈ, দূধবালী সভ বিসৰি জাইএ আ ঘৰ ছোড়া জেতৈ, সে সোচৈএ, ওকৰা গাম জেবাক ছৈ, কিছু দিন নৈ এতৈ। চন্দৰ বিঁহাড়িমে উধযায লগৈত অছি, বৰখামে ভীজঽ লগৈত অছি- বাক্য সংভোগ লেল প্রযুক্ত কথাকাৰ ও দুনূ কেলে ছথি। ফেৰ কথাকাৰ কহৈ ছথি জে আব তাতিল ছিঐ, সে আব কাজপৰ নৈ জাইত, মানে বুঁঝি জাউ জে কথা আবঁ পঢ়ৈএ চন্দৰ উলটৈবাসী দিস জাইত। চিঠ্ঠী সভ, ওহিমে উর্মিলাকেঁ দেল ৰামানন্দক দূ মাস পুৰনা চিঠ্ঠী পঢ়ি চন্দৰ ক্রোধমে অবৈত অছি, ও প্রেমী অছি উর্মিলাক? তঁ ওকৰ প্রেম ফূসি। ভোৰমে উর্মিলা ৰামানন্দ সংগ আযলি। চন্দৰকেঁ তামস উঠৈ ছৈ, মুদা উর্মিলা সিনেমা সংগোলমে কহৈএ জে ও ওকৰ পিসিযৌত ছিঐ, বিঁযাহক দূ মাস পহিনে কলকত্তামে ওকৰা নোকৰী ভেটি গেল ৰহৈ, তেঁ বিঁযাহক কাজমে নৈ আযল আ তেঁ ভেঁট নৈ ভেলৈ। চন্দৰক শংকা সমাপ্ত, মুদা আবঁ উর্মিলাক বেৰ এলৈ, ওকৰা দোসৰ কোঠলীমে হেযৰপিন ভেটলৈ, হেযৰপিন নৈ লগবৈত অছি ও, তঁ ও ককৰ ছিঐ? ও চন্দৰসঁ পুছৈএ। যএহ হেযৰপিন কথাক শীর্ষক অছি, উর্মিলাক হাথমে হেযৰপিন ঠিঠিযা ৰহল অছি, কথা সমাপ্ত পাঠক ঠকাযল মন অনুভৱ কৰৈ ছী। দূ সযমে মুদা হম মানে জেনা দূধবালীক বেষ্ট লাগল তগপৰ ধ্যান চলি জাইএ, অবঘনাগ

মোশ্কিন। মুদা কথাকাৰ চাহৈ ছথি জে স্ত্ৰী-পুৰুষ চৰিত্ৰপৰ, পুৰুখ কেন্দ্ৰিত চৰিত্ৰ দিশ পাঠকক ধ্যান খীচী, হিপ্পোক্ৰেসীপৰ খীচী, মুদা সে ভ২ পাৰিঁ অসম্ভৱ ভ২ গেন ছন্হি।

অন্তিম শহ: ৰিঁশেশ্বৰ, ওকৰ স্ত্ৰী, ৰেঁটা ফুশেশ্বৰ আ পুতোহ ফুনেশ্বৰী। ৰেঁটা ফুশেশ্বৰ ৰমৰচনা সঙে পটনা চনি গেনৈ ৰিক্শা সান পহিনে ৰিঁশেশ্বৰ ফুন ৰাঁৰূ সঁ দূ সয টাকা চনৰেঁ ছৈ। পন্দ্ৰহ নেনে ৰহয ৰেঁটী ধনমংতীক ৰিঁযাহ নেন। ৰেঁটা ফুশেশ্বৰ ছোটে ৰহৈ তখন, সুকৰাতীমে ধৰমপুৰক পহনেমানকেঁ মাষ্টি চড়া দেনে ৰহৈ, গিৰহথ পীঠ ঠোকনে ৰহথিন্হ, খূৰ সৰোঁ খেনাগএ, মহীসপৰ ৰাখি নেনে ৰহথিন্হ, মুদা ওকৰা ৰাঁন্হন-ছেকন নীক নৈ নগৈ। আ ফুশেশ্বৰ পটনাসঁ আৰিঁ গেনৈ, কিৰাযাক ৰিক্শা ও আৰ নৈ চনৰেঁ ছৈ, অপন ৰিক্শা ছৈ, শতৰংজ খেনা ওকৰ যুনিযন ছৈ। ফুনৰাঁৰূ ৰহন ছথি, সূদ মূৰক দূনাসঁ ৰেঁশী ভেটি গেন ছন্হি, মুদা সূদ জোড়িযে ৰহন ছথি। কাগজ ৰাপস নৈ কৰতাহ, মুদা কৰ২ পড়নন্হি, জমানা ৰঁদনি গেন ছৈ, প্ৰেমচন্দক হিন্দী কথা'সৱা সেৰ গেহূঁ' সঁ ৰঁঢ়ত আগাঁ। ওম্হৰ শতৰংজোমে মিসৰজী'অন্তিম শহ' দ২ ক২ ফুন ৰাঁৰূকেঁ হৰা দেনখিন্হ। আৰ ফুনেশ্বৰকেঁ হৰেনী-পড়তৈ। মহৰ নৈ জায

একটা মস্কুৰাগত আঁখি: প্ৰোটৈগোনিস্টক একটা টেশন পড়েনিহাৰ মাস্টৰ সাহেৰক স্মৃতি, জীৱন তেনা জীৰূ জেনা অভিনয ক২ ৰহন ছী, সে প্ৰোটৈগোনিস্টকেঁ নোকক মৃত্যুসঁ ৰেঁশী জীৱিত নোকক দূৰ গেনাগ অসহজ কৰৈ ছন্হি, মুদা অভিনযক ৰঁনেঁ তকৰা তোপি দগ ছথি। মাস্টৰ সাহেৰক ফেৰসঁ ৰঁসুনী তাকৰঁ

ओ। मामि-शिष्य तेन बँजायबँ पोछि अपन, बाँसुबीक उदास ताज सुनि दुखीतमे दर्द बिंसबि प्रोटैगोनिस्टक मूतबँ। ओ। आबो ठेब बास तोस्टैलजिक गप प्रोटैगोनिस्टकेँ मोन पड़ै छन्हि।

खोँम: घूब-धुआँ, बामनाबायणक अर्ठलक्ष्मी फेकि पानक आर्डब देबँ, बबिशेखबक बैंग नेने गामसँ आयबँ, बोँर्ड आफिसक कोनो मे बामनाबायण काज छै। घबमे कनियाँ सुधीबासँ किछु भेल छै बबिशेखब सछे डेबा दिस बिँदा तँ होगए, मुदा लागै छै जेना पएबमे उस्कड़ि बाँह्ल होग। फेब गामक नाटकक दुर्गतिक ठठा, बाँगनी आमदनीकेँ खबाप बूझबाँक ठठा, दूधक अभावमे नेबोँ ठाह। फेब कथाकाब कथाकेँ समहाब**ई** ठाहननि, एक्कटा मशहबी छन्हि, चौधबीजी सँ उधाबी न**ई** अनता, मुदा सुधीबा जोगा क**ई** टाका बखने छै पठास, मशहबी नेन देतन्हि। ओ। सुखान्त, ओ। तखने बिँजलीयो आबिँ गेलै, बबिशेखबक कोठलीक पंखाक अबाँज अबैँ छन्हि, आबँ बिँन मशहबीयो क**ई** ओकबा मच्छड़ लै नगतै।

 काँठ कथाक ऐ संग्रहमे'**एकटा मरबाागत आँखि'** भविष्यक प्रति कनेे आश्वस्त कबैत बूझाागत अछि।

ओहि बातिक भोब(कथा संग्रह) (१९९१)

स्व. सुशील मा केँ समर्पित *ओहि बातिक भोब* मे अशोकक १७ टा कथा छन्हि। ऐ पोथीक'प्रसंगवश' लिखने छथि फूलानन्द मिश्र जे कथापाठमे बाँधा उत्पन्न कबैए, जेना फूना बाँबूँ लिखै छथि जे"असामर्थ्य दूब होगत गेल--- अशोक जीक ११क कथा

'ৰৌকা চুপ ছন' আ ৡনক ৫৯ ক কথা'সৰিসৰঁক সাগ' কেঁ এক সঁগ পঢ়ি বূঁঝন জা সকৈছ।" মুদা সে কেনাপৰ'ৰৌকা চুপ ছন' ঙনগৈ'সৰিসৰঁক সাগ' সঁ রীস পঢ়ৈত অছি, স্ত্রী- প্ৰুষক(জে দুনূ ঠাম পতি-পত্নী ছথি) মনোরিজ্ঞানমে'ৰৌকা চুপ ছন' কেৰ দেখেনে ছথি পতি আ পত্নী দুনূ অপন রিৰাহ ৰূপ, মুদা'সৰিসৰঁক সাগ' কেৰ পতি-পত্নী চানূ হিন্দী সীৰিযন সন ব্যৱহাৰ কেনে ছথি। ঐ সংগ্রহক কথা সভ এনা অছি:

রিৰামসঁ পহিনে: দেনক সমীৰ পৰীক্ষা ছোড়ি, পিতা সন্ন ছথিন। (পৰীক্ষা) কেন্দ্রক ঘণ্টা বাঁজন, পৰীক্ষা শ্ৰু হেৰাঁক সময ভেনৈ, ও পৰীক্ষা ছোড়নে অছি, ওকৰা ৰোঁখাৰ ভ**ই** গেনৈ। প্ৰাহ ঠীক ছন মুদা কথাকাৰ অদহা কথা রিঁতনা ধৰি মুখ্য মুদ্দা পৰ নৈ আৰিঁ সকনা, অন্তিম পৈৰামে কথা সমুহাৰৰাঁক অসফন প্রযাস কেনন্হি।

ৰৌকা চুপ ছন: ছন্হি সে ডাকদৰ সাহেৰঁক কনিযাঁ গাম গেন গজোৰিযা গড়ি ৰহন ছন্হি, রিরৰণ কনে নমড়ি গেন অছি, মুখ্য প্ৰাহ শ্ৰু হোগএ ৰৌকাক সাঁপ কহৈৰাঁসঁ, ডাক্টৰ সাহেৰঁ ওত্ত**ই** রিঁদা হোগ ছথি। মুখ্য কথা ওত্ত**ই** ছৈ, ৰৌকা সভহা বূঁঝিযো ক**ই** চুপ ৰহৈত অছি, মাষ্টি কাহ**ই**মে পক্কা ওস্তাদ ছন, মুদা ৰেঁমাৰী ধ**ই** নেনকৈ, স্ত্রী ৰধিযা দেৰী ক**ই** অৰেঁ, সেন্স্ট নগেনে, মুদা ৰৌকা কিছু নৈ পূছৈ জে কে কত**ই** সেন্স্ট নগেনক। ৰধিযা কহৈ জে রিঁগড়ন ছী তঁ মাৰু মুদা ৰৌকা ওকৰ কেশ সোঝৰা দগ। ওকৰ বাঁজৈ। আ দিযাদনী সেহো ৰধিযা দিযা বাঁজৈ মুদা ৰৌকা কিছু নৈ মুগন তঁ ৰেঁমাৰী সঁ নৈ, সাঁপ কহৈনাসঁ। ফেৰ ৰধিযাক হাক্রোশ,

এতেক স্বন্দৰ মনোরিশ্লেষণক রাঁদ কথাকাৰ দ্বাৰা, ডাক্টৰকেঁ ৰধিযা কই দেখি কই দোসৰ তকিযা মোন পড়ি এনৈ, যঁ কথাক সমাপ্তি কৰরাঁক আরশ্যকতা নৈ ছনিহ্। কথাক আৰম্ভ আ অন্ত দৃন্ ঐ কথাক কমজোৰী অছি, আ এতেক স্বন্দৰ কথাক সত্যানাশ ভই গেন অছি। মূনধাৰাক ছদ্ম সমীক্ষাক পৰিণামক ৱ স্থনংত উদাহৰণ অছি।

একটা দোসৰ ব্রাহ্মা: মৃত্যুক রাঁদ ব্রাহ্মভোজ। ছীতনক পাগ কিযো ঠকি নেনকৈ, ডৰে ও ফূসি মৃদা নোক সভ কহৈ ছৈ জে ভোজক রঁজৈএ, সে ছীতন জমীনক এরজমে পাগ উঠাওত আ ভোজ কৰত।

জহনমে টাঙন মোন: মুখ্য পাত্র ছথি তমসাহ অসিত ওকৰ সংগী মীনা। অসিত জেনমে শান্ত স্বভারক কিশোৰ আ অসিতক রহিন ছৈ আৰ্ এমৰজেংসীক রাঁদে ছূটতৈ, অসিতক পিতাক চিঠ্ঠী। মীনাক রিঁযাহ অসিতক পৰোক্ষেমে কৰই পড়ি ৰহন ছৈ। ফেৰ রৈকফৈশ, মীনা আ কিশোৰ, ঠংঠন মীনা, টিঙ্কনা তোড়ৈরানী। মীনা এক দিন ভৈযা কহনাগ শ্বৰূ কেনকৈ, কিশোৰকেঁ নৈ নীক নগনৈ। রিঁযাকক কিছুএ দিন ছৈ। কথা সমাপ্ত।

একটা চৌক মানে চণ্ডীনাথ: একটা চৌকক রিরৰণ। ফেৰ ওগ চৌকপৰ আরাঁজাহী কৰৈরঁনা চণ্ডীনাথক রিরৰণ। চণ্ডীনাথক মায সপতা-রিপতাক কথা কহি, চূন্হা-চেকী রঁনা গূড়া-খূদ্দীক গন্তজাম কই নগ ছথিন, আৰ্ চণ্ডীনাথক কনিযোঁ রাঁহৰ নিকনই নাগন ছথিন, হঁ রাঁন-রঁঠা নৈ ছনিহ্। গমৰজেংসীমে এক রেঁৰ টিকট চেকিঙমে জেন গেনা, অগত্তী চৌড়া সভ উড়া দেনকনিহ্

𑒖𑒹 𑒢𑒮𑒥𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒏इ 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒏𑒢𑒱𑒨𑒼 𑒣𑒳𑒕𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒰𑒩𑒥𑒼 𑒏𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒛𑓂𑒛𑒰 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒁𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫 𑒢𑒻 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒂𑒥 𑒯𑒹𑒞𑒰। 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞।

𑒍 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒦इ 𑒑𑒹𑒪: *𑒖𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒂𑒃 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒱𑒨𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒲𑒖𑒰𑒩𑒼𑒣𑒝 𑒌 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞।* 𑒢𑒰𑒩𑓂𑒧𑒪 𑒏𑒧𑒰𑒃-𑒐𑒙𑒰𑒃𑒥𑒪𑒰 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒥𑒢𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰, 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒐𑒞𑒧 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱, 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓀𑒑 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱, 𑒯𑒧 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒾𑓀 𑒖𑒹 𑒞𑒴𑒿 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒥𑒢𑒥𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒯 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒞𑒰 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒑𑒻 𑒕𑒯, 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞𑒞𑒰 𑒯𑒧 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒲 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒂 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯 𑒩𑒯𑒞𑒯। 𑒢𑒲𑒢𑒴 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒏इ 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒦इ 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒦𑒴𑒐 𑒕𑒪𑒻 𑒂 𑒍𑒃 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒞𑒴𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒢𑒳𑒐𑒰𑒯 𑒞𑒵𑒣𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒠इ 𑒮𑒏𑒪𑒯, 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒞𑒼𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒕𑒪𑒯 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒧𑒰𑒢𑒮-𑒣𑓂𑒩𑒹𑒨𑒮𑒲 𑒧𑒲𑒢𑒴𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒦𑒹𑒪𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒴𑒗𑒪 𑒧𑒲𑒢𑒴 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒕𑒪𑒱 𑒍 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒢𑒻 𑒕𑒻। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒂𑒩 𑒢𑒻 𑒦इ 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒱। 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒫𑒰𑒮 𑒒𑒙𑒢𑒰, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒖𑒳𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒩𑓂𑒟𑒲𑒮𑒿 𑒪𑒑𑒰𑒫, 𑒕𑒼𑒙 𑒦𑒰𑒃 𑒮𑒢, 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒕𑒼𑒙 𑒦𑒰𑒃 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒾 𑒞𑒹𑒿। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒢𑒰𑒖𑒰𑒨𑒖 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒏 𑒂𑒩𑒼𑒣 𑒣𑒩 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒍 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂 𑒯𑒿𑒮𑒲, 𑒁𑒮𑓂𑒫𑒮𑓂𑒟 𑒧𑒮𑓂𑒞𑒱𑒭𑓂𑒏𑒏 𑒅𑒣𑒖, 𑒮𑒹 𑒞𑒴𑒿 𑒮𑒼𑒔𑒪𑒹𑒿 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒩𑒼𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒤𑒴𑒮𑒱 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒻 𑒏𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒹𑒿। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒴𑒗𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒯𑒿𑒮𑒲 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒑𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒙𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒻, 𑒂 𑒍𑒯𑒲 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒣𑒩 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒥𑒢𑓂𑒯𑒏𑒲 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒍𑒃𑒚𑒰𑒧, 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦इ 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒔𑒳𑒣𑓂𑒣𑒲𑒏 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒪 𑒩𑒯𑒨। 𑒥𑒰𑒖𑒰-𑒦𑒳𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒃 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒞𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒂𑒃 𑒞𑒼𑒩𑒰

নগ স্ত্রী, ঘৰ, ৰুপৈয়া সভ কিছু ছৌ মুদা ঠূঁ কমজোৰ ভ**ই** গেল থ্ঠি কহনিহাৰ ঠূঁ সেহো থাৰঁ মৰি গেল ছেঁ। নীনূ থাৰঁ মৰি গেল ছেঁ থা সে হমহীঁ টা দেখি ৰহল ছিযৌ, কাৰণ হম নৈ মৰল ছী।

তেসৰ প্ৰশ্ন: থতি সামান্য কোটিক কথা। ৰামপ্ৰৱেশ চৌধৰী গাম এনা ৰিটাযৰ ক**ই**, ৰেঁটা ঞ্চকান্ত ৰেঁৰোজগাৰ, ভাগি ক**ই** কলকত্তা গেল, খূৰঁ কমেলক। ৰঁহিনক ৰিঁযাহ গনি ক**ই** কেলক, ৰামপ্ৰৱেশ ডাকপৰ জমীন কীন**ই** নগলা, হলোল কএল মাৰ্ডস নগলা। মুদা পাগ তঁ পঠৰঁহি ঞ্চকান্ত মুদা গাম নৈ থৰঁত খায ৰহহি,, ৰঁহীনক ৰিঁযাহোমে নৈ এলহি। থা জহিযা এলহি তঁ পাছূ সী.ৰী.থাগ.ক এৰেস্ট ৰাৰণ্ঠ সঁগে এলহি, নকলী দৰাগ ৰঁনৰঁত ছলা।

ডেৰৰূঁক: একটা থাৰ মেডিযোকৰ কথা। স্বভাষ, থামক কলম, স্বভাষ থা মঁজূমে থামক টিঁণ্ঠলানে ঝগড়া হোগ ছৈ। মঁজূক ৰিঁযাহ স্বভাষ থনচোক্কে ওকৰা ভৰি পাঁজ ন**ই** ওহী সান হেতৈ। ফেৰ ক**ই** গাছক পাছাঁ জাগএ থাকি তেজ্বথা থা শংকৰ থাৰিঁ জাগ ছৈ, নাঠী ৰঁজৰৈ ছৈ। পঁঠৈতী। গামসঁ নিকালৰাঁক থাদেশ, স্বভাষ পড়া জাগএ। দস ৰঁৰখক ৰাঁদ থাগ ঘূৰল থ্ঠি, মায মৰি গেলৈ, ভাতিজ ছৈ। ভৈযা কহৈ ছৈ জে মঁজূ ৰাঁদমে স্বভাষক পঞ্চমে ৰাঁজনি, ও স্বভাষসঁ ৰিঁযাহ কৰত, লোক স্বভাষকেঁ তাকৈলে গেলৈ, স্বভাষ নৈ ভেটলৈ। মঁজূক ৰিঁযাহ টূটি গেলৈ। থা থাৰঁ থহাঁ ৰূঁঝিযে গেল হেৰেঁ জে ভৌজী মঁজূএ হেতৈ, থা সএহ ছৈ।

নঠনিযাঁ: থাৰঁ কল-মলে থশোক থপন ৰ৫মে থাৰিঁ ৰহল ছথি। নৈনীতাল, ৰজনী শৰ্মা, জে থ্ঠি প্ৰোটৈগোনিস্ট থানন্দক

𑒮𑒲𑒞𑒰𑒧𑒜𑓃𑒲𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖𑒏 𑒮𑒓𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒥 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒣𑒳𑓀𑒮𑒏 𑒠𑒼𑒥𑒩 𑒅𑒧𑒹𑒩 𑒥𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯𑒪𑒱, 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒠𑒯𑒹𑒖। 𑒍𑒏𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠𑒏 𑒯𑒼𑒙𑒪𑒧𑒹 𑒦𑒹𑓀𑒙। 𑒂 𑒍𑒞𑒃 𑒕𑒪 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒱𑒨𑒰𑒿𑒏 𑒥𑒹𑒩𑒰 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒢𑒻𑒢𑒲𑒞𑒰𑒪 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪, 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒠𑒰𑒮𑒏 𑒥𑒱𑒠𑒰𑒣𑒞 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒲𑒏, 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒠𑒰𑒮𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳, 𑒥𑒱𑒠𑒰𑒣𑒞 𑒢𑒰𑒔𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒂 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒢𑒻𑒢𑒲𑒞𑒰𑒪। 𑒧𑒹𑒛𑒱𑒨𑒼𑒏𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒥𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒄। 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒂𑒚 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒲𑒧𑒹 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱𑒨𑒼 𑒪𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒂 𑒩𑒖𑒢𑒲 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒏𑒃 𑒪𑒹𑒪𑒏, 𑒮𑒱𑒐𑒻𑒋 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒢𑒵𑒞𑓂𑒨, 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒙𑒻𑒑𑒼𑒢𑒱𑒮𑓂𑒙𑒮𑒿 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒿𑒙 𑒏𑒩𑒨 𑒋𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹।

𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥: 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒠𑒮𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒄। 𑒏𑒟𑒰 𑒢𑒻 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒩𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑓂𑒫𑒬𑒲𑒪𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒱𑒞𑒰(𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡) 𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒱𑒞 '𑒧𑒮𑓂‌𑒖𑒱𑒠' 𑒂 𑒂𑒢 𑒏𑒟𑒰, 𑒅𑒞𑓂𑒏𑒵𑒭𑓂𑒙, 𑒐𑒼𑓀𑒃𑒔𑒰 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒰𑒍𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒯𑒛𑓃𑒥𑒩𑒲 𑒢𑒻। 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒧𑒹𑒛𑒱𑒨𑒼𑒏𑒩, 𑒢𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒪𑒰𑒙𑒏 𑒁𑒕𑒻𑒞। 𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥𑒏 𑒥𑒹𑒑𑒧 𑒢𑒰𑒫𑒰𑒥 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏, 𑒧𑒰𑒨 𑒧𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯, 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒣𑒼𑒮𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒧𑒰𑒧𑒰 𑒧𑒰𑒧𑒲 𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢𑒧𑒹, 𑒍𑒞𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒔𑒔𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲। 𑒮𑒹 𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒢𑒱, 𑒤𑒹𑒩 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒥𑒹𑒑𑒧𑒏 𑒢𑒻𑒯𑒩𑒱 𑒥𑒴𑒗𑒴 𑒣𑒰𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒣𑒳𑒩𑒻𑒪𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒮𑒪𑒲𑒧𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒑𑒹𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢। 𑒞𑒯𑒲 𑒥𑒲𑒔 𑒥𑒗𑒪𑒻 𑒦𑒰𑒩𑒞-𑒣𑒰𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒲𑒢𑒏 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒮𑒹 𑒞𑒧𑒮𑒰 𑒏𑒃 𑒔𑒱𑒙𑓂𑒚𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥𑒏𑒹𑒿। 𑒔𑒱𑒙𑓂𑒚𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒤𑒹𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒪𑒲𑒧 𑒍𑒞𑒃 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒂 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒪𑒲𑒧 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒥𑒹𑒑𑒧 𑒒𑒴𑒩𑒪𑒲 𑒞𑒿 𑒧𑒱𑒩𑓂𑒖𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥𑒏 𑒥𑒧𑓂𑒥𑒻 𑒠𑓀𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒣𑓂𑒪𑒰𑒙𑒹-𑒣𑓂𑒪𑒰𑒙, 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒂𑒬𑒰 𑒖𑒑𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪, 𑒤𑓂𑒩𑒰𑒨𑒛𑒏

পদ্ধতিসঁ স্বপ্নক বিশ্লেষণ কৰ**ই** লাগল ছলোঁ। মুদা সে ধএলে ৰহি গেল।

সৰোকাৰ: স্বাঁগ ধৰৈৰঁলা সঁগী সুৰেশ, ৰাঁদমে ওকৰা পত্নী সঁগ চন্দ্ৰনাথ আ ওকৰ সাথী সৰঁ দ্বাৰা সামূহিক ৰঁলাত্কাৰক ৰাঁদ ন্যায লৈ ভেংটৰঁ আ ৰঁলাত্কাৰী নেতা জে ছল এম.পী. এলেক্শনক চন্দ্ৰনাথ উম্মেদৱাৰ, তকৰ হত্যা সুৰেশ দ্বাৰা। অমিতাভ ৰঁচনক আখিৰী ৰাস্তাক পীঅৰ কপীশ ৰূপ। সভ কিছু মেডিযোকৰ, মুদা অন্তিম আঠ পাঁতীমে কথাকাৰ কথাকেঁ কলে সমহাৰলে ছথি। সুৰেশক ৰেঁগা পৰেশ আৰঁ প্ৰোটৈগোনিস্টক সঁগ ৰহৈ ছন্থি, ওহলে নটকিযা, স্বাঁগ নিকালৈমে ওস্তাজ, মুদা চন্দ্ৰনাথ ওকৰা লৈ জানি কেনা ৰেঁশী মোন ছৈ, ওকৰ নেতা ৰঁলা সগৌগলক খূৰঁ লীক জকাঁ স্বাঁগ ধৰৈএ।

জহিযা সুৰুজ নহি উগলৈ: জোগিযাক কথা, জোগিযাক চাৰুকাতক সমাজক কথা। ৰৌআসীলক কথা। জোগিযাক ৰাঁপ মৰি গেলৈ, মায দোসৰ গৌলমে সম্বন্ধ ক**ই** লেলে ছৈ, আঁগলমে মৌসা মৌসী ৰহৈ ছৈ আ ও ৰহৈএ গিৰহত লগ, জত**ই** ৰৌআসীলকেঁ ৰাঁম হেৰাঁক কলঁক দ**ই** মাৰি দেল জাগ ছৈ, ছোটকা গিৰহত দোসৰ ৰিঁআহ কৰত। ও জোগিযাকেঁ গোহাৰ কেলৈ ৰহৈ মুক্তি দিআৰঁয লেল। জগিযাক মাযকেঁ মুক্তি ভেংটলৈ মুদা ৰৌআসীলকেঁ লৈ। ছোটকা গিৰহত ৰৌআসীলকেঁ ডাক্টৰ লগ লৈ জাগ ছৈ ল**ই**, ওকৰা ৰঁচা লৈ হোগ ছৈ তঁ মানি লেল গেল জে ৰৌআসীলেমে গৰৰঁড়ী হেতৈ, ৰাঁ কোলো আৰ কাৰণ। কথামে দূ সমাজক ৰাঁত ব্যৱহাৰ আযল অছি, দহেজ আযল অছি, মুদা

জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল, ৰাজদের মণ্ডল, ৰামৱিলাস সাহু, ৰামানন্দ মণ্ডল, সংতোষ কুমাৰ ৰায 'ৰঁটোহী', কপিলেশ্বৰ ৰাউত, সন্দীপ কুমাৰ সাফী, উমেশ পাসৱান, উমেশ মণ্ডল, কিশন কাৰীগৰ, ৰাম চন্দ্ৰ ৰায,নানদের মহতো, আ নন্দ ৱিলাস ৰাযক ৱিশান আকাশ দেখলাক ৰাঁদ ও সভ স্নুস্নুআন লাগি ৰহল অছি।

সৰিসৰক সাগ: একটা আৰ মেডিযোকৰ কথা। প্ৰোটৈগোনিস্টক কনিযাঁ জখন আযল ৰহথিন্হ তঁ ডেৰাযল ৰহৈ চলথিন্হ। মুদা আৰ্ব সে নৈ ছৈ। তৰকাৰীৰঁনা অপন দ্খনামা সুনা কই মহগ ৰেঁঠৈএ, ঠকৈএ প্ৰোটৈগোনিস্টক কনিযাঁ কেঁ। প্ৰোটৈগোনিস্ট এর্ষ্যান্ব হোগ ছথি, কনিযাঁক তৰকাৰীৰঁনাসঁ হঁসি কই গপ কৰৰ্ব দানকা পসিন্হ জে হঁসি কই গপ্প কেনাসঁ জোখো নৈ মুদা কনিযাঁ কহৈ ছথিন্হ ঠীক দৈ ছন্হি আ সম্ভ সেহো!

ধৰতী গোল ছৈ: মাস্কোমে ট্ৰেনিঙ, মনোজ, সুধাকান্ত আ তপন। গপ সৰক্কা। পী কই পাৰ্কমে সূতি ৰহৈ জাগএ। কথাকাৰ অশোকক খাহিশ ৰহৈ ছন্হি জে অন্ত কনে চৌকাৰৈঁ ৰঁনা হোগ, সে একটা ৱূঢ় স্ত্ৰীকেঁ আনৈ ছথি, ও ৰূসী ৰাঁজৈএ আ তপনক মাথপৰ হাথ ৰাখৈএ, তপনকেঁ মায মন নগৈ ছৈ, স্নেহিল, জেনা ও ভেস ৰঁদলি কই আৰিঁ গেল হোগ। মুদা অন্ত কোনো খাস নৈ লাগি ৰহল অছি।

ওহি ৰাতিক ভোৰ: টাগটনে কথা। দূ সণ্ডী, হীৰা ব্ৰাহ্মণক পানক দোকান, পুনকিত অমাতক চাহক দোকান, সুখিযা এনেক্শনমে সুৰোঁধ মিসৰ ব্ৰাহ্মণ আ বৈমাক সত্তল মণ্ডল ঠাঢ় ৰহৈ, জে পুনকিতক জাতিক ৰহৈ!! ভই সকৈএ বৈমামে মণ্ডল টাগটিনে অমাতক হোগত হেতৈ। দূনূ সণ্ডীমে এনেক্শনেমে ঝগড়া ভেনৈ,

সভটা পাগ কৌড়ী কেস মোকদমামে জখন খতম ভ২ গেলৈ তখন বুঁগধ এলৈ। ফেৰ অন্তকেঁ ৰোমাঁচক ৱঁনেৱাঁক ফেৰমে ৰাতি এগাৰহ ৱঁজে চাহক ৰূপমে প্ৰনকিত কেঁ আলৈ ছথি কথাকাৰ, হীৰা কহৈ চৈ জে মাৰমে তঁ ফেৰ মাৰি নে, মুদা ফেৰ দুনূ গৰা মিনি নগএ।

মাতৰঁৰ(কথা সংগ্ৰহ) (২০০১)

'ৰাতি দীপ জৰয সগৰ'ক সভ সহভাগী কেঁ জে কথা সুনননি আ ৰিচাৰ কেননি' কেঁ সমৰ্পিত মাতৰঁৰমে অশোকক ১৫ টা কথা ছহি। 'একসঁ এক্যৈস' সঁ এ প্ৰাৰম্ভ হোগত অছি জকৰ নেখক ছথি গপ-সৰক্কান্মা মূনধাৰাক আনোচনা নেখক মোহন ভাৰদ্বাজ। অশোকক সমাজ অধ্যযন দনকা অচম্ভিত কৰৈ ছহি, মূনাধাৰাক নোককেঁ হেৰাঁকো চাহী, দুনূ (অগড়া-পিছড়া) সমাজক অধ্যযন! অশোক দুনূ পক্ষ ৰাখৈ ছথি, মুদা ৰেঁনেঁস নিৰঁক্ষমে ৱঁনাওন জাগ ছী, কথাকাৰকেঁ অপনাপৰ এ ৱঁনাৰষ্টিসঁ দৰাৰঁ নেৰঁ অন্বচিত। ফেৰ ও অশোকক কথাকেঁ মৈথিন ভূষিত কৰৈত ছথি, আ মৈথিন বুঁনাৰষ্টিক দূ টা নক্ষণ ও ঘোষিত কৰৈত ছথি- পহিন খিসক্কড় ৱঁনি ক২ আ দোসৰ যথাৰ্থ ৱৰ্ণনক ৰিস্তাৰমে জা ক২! দোসৰ নক্ষণকেঁ ও মৈথিনী (মৈথিন নৈ মৈথিনী) কথা ৱঁনৱাঁক শৰ্ত অগিনে পৈৰাগ্ৰাফমে ঘোষিত কৰৈত ছথি। তখন তঁ দুনিযাঁমে কিছু গএৰ মৈথিন ভেৰেঁ নৈ কএন। ঐ তৰহক গপ্প সৰক্কাৰঁনা সমানোচনাকেঁ হমৰা গামমে ৱঁকথোথী কহন জাগ চৈ আ নীক নৈ মানন জাগ চৈ। ফেৰ ও অশোককেঁ ৰিকাসমে ৰিশ্বাস কৰৈৰঁনা আ যথাৰ্থৰাদী (তকৰ ৰিস্তাৰ কৰৈত

𑒡𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒍 𑒖𑒰𑒞𑒲𑒨 𑒂 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱!) 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒌 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒃 𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒑𑒞𑒧𑒹 '𑒫𑒼𑒏' 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻 𑒂 𑒍𑒞𑒾 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 '𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒨' 𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒧𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒁𑒯𑒲 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒖𑒧𑒰𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒻, 𑒂 𑒏𑒟𑒰𑒣𑒩 𑒁𑒯𑒲 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 '𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒨' 𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻।

𑒂𑒥 𑒂𑒅 𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒲।

𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩: '𑒍𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒦𑒼𑒩' 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒙𑒰𑒃𑒙𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒕𑒪। 𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒏𑒟𑒰 '𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩' 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏। 𑒧𑒯𑒩𑒰𑒖 𑒖𑒲 𑒕𑒟𑒱 𑒢𑒹𑒙𑒫𑒩𑓂𑒏𑒱𑒓 𑒔𑒲𑒤, 𑒂𑒃 𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒌 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒮𑒱𑓀𑒑𑒪 𑒫𑒱𑒝𑓂𑒛𑒼 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒱𑒮 𑒠𑒃 𑒕𑒻। 𑒣𑒰𑒃 𑒏𑒾𑒛𑓃𑒲 𑒥𑒪𑒰 𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙𑒱𑒓 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒯𑒩𑒰𑒖 𑒖𑒲𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒞 '𑒍', 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒯𑒩𑒰𑒧𑒲 𑒕𑒻 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒠𑒃 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒼 𑒆𑒩𑒥𑒪𑒰 𑒣𑒰𑒃𑒏 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻, 𑒏𑒢𑒹 𑒧𑒯𑒩𑒰𑒖 𑒖𑒲 𑒍𑒏𑒩𑒼 𑒩𑒑𑒛𑓃𑒞𑒻। 𑒮𑒦𑒏 𑒧𑒖𑒧𑒰 𑒧𑒯𑒩𑒰𑒖 𑒖𑒲 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒪𑒰𑒑𑒻 𑒕𑒻, 𑒣𑒲𑒥𑒱-𑒣𑒰𑒥𑒱 𑒏𑓄 𑒑𑒣-𑒮𑒩𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒏𑒩𑒻 𑒖𑒰𑒃𑒋, 𑒠𑒰𑒩𑒴 𑒮𑒓𑒹 𑒠𑒴-𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒔𑒐𑒢𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒠𑒃 𑒕𑒟𑒱, 𑒅𑒮𑒢𑒪 𑒁𑒝𑓂𑒛𑒰 𑒂𑒠𑒱। '𑒍' 𑒖𑒃 𑒁𑒮𑒪 𑒏𑒰𑒖𑒪𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒨 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒻? 𑒒𑒩 𑒒𑒴𑒩𑒞𑒲 𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒐𑒰𑒃𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒋, 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓁 𑒔𑒼𑒩 𑒮𑒦 𑒔𑒲𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻। 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒂 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒞𑒧𑒮𑒰𑒨𑒪 𑒕𑒻। 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒐𑒞𑒧। 𑒁𑒞𑒱 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒼𑒙𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰।

𑒠𑒮𑒐𑒞: 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒃.𑒋.𑒋𑒮. 𑒁𑒤𑒮𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰, 𑒂𑓀𑒑𑒳𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒦𑓄 𑒍𑒿𑒚𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒡𑒩𑒱। 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩, 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒯𑒲𑒢𑒞𑒰 𑒂

নানফীতাশাহী সভক্টা ৰিপোর্তাজ সন রর্ণিত ঋছি। ঋন্তমে ওঁঠা কাজ কেনাগ রঁন্দ ভ২ জাগ ছন্হি, ঋমেৰিকা গনাজনে জেতা, মুদা রিঁন্ব দসখতে পাসপোর্ট কেনা রঁনতন্হি, ঋা ওহীসঁ কথাক শর্ষক ঋাযন ঋছি।

কোঠা: মংত্রীজীক কথা, ৰিপোর্তাজ। দসখতক ঋাগ.এ.এস. কের ৰিপোর্তাজ সন কথাকেঁ ঋাগাঁ ন২ জাগ ছথি কথাকাৰ। ডৎকৃষ্ট কথা।

সহজ-ঋসহজ: কথাকাৰ ঋশোক ঋার্ঁ ৰওমে ঋারিঁ ৰহন ছথি। কামেশ্ৰৰ হাকিম রঁনি গেন, নগ্ৰ ঋারিঁ গেন, গোষ্ঠী ঋা ক২ স্বতৈএ, খাগমে পৰহেজ ছৈ, সফনতাক মূন্য চূকরঁ২ পড়ৈ ছৈ। ৰাধেশ্যামক পঢ়াগ চুষ্টি গেনৈ মুদা ও কামেশ্ৰৰক রঁঠা সভ নেন কামিকমক স্বপৰমৈন ঋছি।

জিনিস: পতি-পত্নীক ঘৰ গৃহস্থী, গৈনা-মানী। সঙে ঋাফিসক ঝমেন গষ্টৈনিকমমে কথাক রীঠ-রীঠমে, তীন রেঁৰ। রাঁগনী ঋামদনীক হিস্রক, পত্নীকেঁ ডনহন ঋা পত্নীক ডতাৰা।

হিস্রক: পাগক ডদ্যোগ, পাগ কমেরাঁক হিস্রক। নীক রিশ্লেষণ। একৰা হাস্য-র্যংগ্য কথাক শ্রেণীমে ৰাখি সকৈ ছী। চেখরক কথা প্রোষ্টৈগোনিস্ট্কেঁ হাকিম কহৈ সন কিছু কিছু ঋন্বভর হএত। ছন্হি জে ঋহাঁ গপশপ মারি সকৈ ছী, পাগক ডদ্যোগ সমুহাৰরাঁক গৈনেশ্ট ঋহাঁমে নৈ ঋছি।

ভোজ: শ্রাদ্ধক ভোজ ডপনযনক এক সান রাঁদ ধৰি নৈ ঋা সকৈ ছী। ভোজক মৈথিন রিমর্শ, প্রোষ্টৈগোনিস্ট ব্রাঁহ্মণ রাঁনকক

নজৰিয়ঁ, ৰাঁনকথা শ্রেণীক উত্কৃষ্ট কথা।

খুশীক প্রশ্ন: প্রোটৈগোনিস্ট গ্রহো ৰাঁন মনোৰিজ্ঞান আধাৰিত ৰাঁনকক নজৰিয়ঁ অপন পৰিৱাৰক কথা অছি। ৰাঁনকথা শ্রেণীক উত্কৃষ্ট কথা।

তানপূৰা:শাস্ত্রীয় সংগীতকেঁ ভীমসেন জোশী জে প্রেমৰ দেনহি তকৰ সাক্ষী অছি হুনকৰ মর্সীডীজ কাৰ আ পদ্মাতি ভেটনে ভাৰত ৰত্নে সম্মান। ভাৰত ৰত্নে সম্মান গ্রহণ কৰৈত কান হুনকৰ গ্র ৰক্তব্য জে ও গ্র সম্মান সংগীতক গুৰু নোকনিক প্রতিনিধিক ৰূপমে নই ৰহল ছথি, গৰিমাপূর্ণ ছল। ৰএহ সংগীত ৰক্ষক নোকনি জে ৰেসর্টন কৈসিকনক সোঝাঁ দূটা ভাৰতীয় কৈসিকন, হিন্দুস্তানী আ কর্নাটক শৈলী কেঁ অপন পেট কাটি কই জীৱিত ৰাখলনহি। অহী তৰহক জীৱিকাক মৰি জেৰাঁক কথা অছি তানপূৰা। শৰদিন্দু চৌধৰী আফসেট মশীন এনাক ৰাঁদ ৰ্নোক প্রিণ্টিংগ ক্ষেত্রক হানতিপৰ অপনা শৈলীমে সংস্মৰণ নিখনে ছথি তঁ জগদানন্দ ঝা 'মন্ম' ধাতুক ৰাঁসন এনাক ৰাঁদ মাটিক ৰাঁসন ৰ্নেনিহাৰক স্থিতিপৰ 'মাটিক ৰাঁসন' ৰাঁনকথা নিখনে ছথি।

'**হৰসিংহদেৱী**' পঞ্জী প্রথাক দুষ্পৰিণামপৰ কথা অছি মুদা ৰিষয ৰস্তু মাত্র নীক অছি, কথা সাধাৰণ অছি, নিৰঁক্কাত্মেক।

'**সীৰন ৰজকক হিতচিন্তক'** মে জাতি আযন অছি, ৰাজনীতি আযন অছি, সীৰন ৰজকক ৰৈঁকক নোকৰী অযন অছি। অন্তমে আযন '..ৰাঁড়ী-ঝাড়ীয়ঁ উখাড়ি কই গমনামে ৰোপি দেনথিন..' মেহো কথাকেঁ সমহাৰি নৈ সকন।

'মহতো' সেহো জাতিক কথা থিক, সর্বসাধাৰণ নোকৰিহাৰা কর্মচাৰী, মানীক পদপৰ কার্যৰত মহতোক কথা থিক। কূষ্ট শঙ্কাৰনী, ঘূসক পর্যেণ্টেজক, মহতোক আফিসক অনাৰেঁ সভক ঘৰোপৰ কাজ কৰবঁ অফসৰ, আফিসক গপ্প সৰক্কা, ৰাজনীতি, খিস্রা খতম। অশোকসঁ ৰজক আ মহতোক নামপৰ নিখন কথাসঁ রেঁশী আশা ছন মুদা এ ভাঁজ পুৰাযৰঁ সন নাগি ৰহন অছি।

'সনেশ'মে একজীকৃষ্টিভ গংজীনিযৰ পাসরানজী রঁচাক ষ্টেশন ছোড়ি দেনাপৰ পাসরানজী দ্বাৰা দিরাকৰ ৰরিদাসকেঁ খূরঁ গাড়ি পড়ন জেরাঁক চর্চা অছি। কিছু নিরঁষ্কাত্মেক দনিত রিমর্শ আযন অছি। ফেৰ অন্তমে কথাকেঁ টর্ন দেরাঁ নেন প্রোটৈগোনিস্টক স্টৈনক ওঁঠী দিরাকৰ ৰরিদাস দ্বাৰা মাঁগরঁ আ ওহী নাপক সোনাক ওঁঠী আপস দেরঁ রর্ণিত অছি, ঐসঁ মাত্র কনে নাটকীযতা আযন অছি, ও. হেনৰীক কথা'দ গিফ্ট আফ দ মৈগী' কেৰ পীঅৰ ছাহ সন অছি এ কথা।

'ৰাগ-রিৰাগ' সভ দ্বাৰা অহকাৰী মে পাগরঁনা আ রঁধিযাৰ নোক আ রোঁনাৰো দই কই কেনা সোঝ নোককেঁ ঠকন জাগ ছৈ ওগপৰ এ কথা অছি, আ সামান্যসঁ উপৰ শ্রেণীক অছি।

'আরেঁস' একটা মেডিযোকৰ কথা অছি, রর্ণিত মাযক আরেঁস অছি মুদা কিশোৰ মনোরিজ্ঞানকেঁ কথামে দরাঁ দেন গেন, আ কথা একপক্ষীয ভই গেন অছি।

'রূঁঢ়া জীরৈত ৰহনাহ' কথা ও কথা অছি জে অশোকক রৈশিষ্ট্য

𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒃𑒣𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒋𑒏𑓂𑒮𑒣𑒙𑒰𑒃𑒖 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒦𑒼𑒟 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒠𑒼𑒭 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒞𑒏𑒩 𑒦𑒰𑒢 𑒢𑒻 𑒯𑒳𑒁𑒨 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹 𑒌 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒂𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒥𑒴𑒜𑓃𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯-𑒞𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒮𑒹 𑒍 𑒁𑒚𑒰𑒩𑒯 𑒥𑒩𑒐𑒏 𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒬𑒲 𑒥𑒨𑒮𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒞𑒰, 𑒁𑒚𑒰𑒩𑒯 𑒥𑒩𑓂𑒐𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒋𑒥𑒼 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒏𑒧𑒲 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒒𑒙𑒏 𑒮𑒦 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒬𑒩𑓂𑒞 𑒒𑒼𑒩𑒻𑒏 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰 𑒕𑒻 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒬𑒲 𑒂𑒥𑒦𑒑𑒞 𑒍 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒂 𑒞𑒲𑒢-𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒕𑒟𑒱 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒧𑒩𑒪𑒼𑒣𑒩 𑒍 𑒯𑒿𑒮𑒻, 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒍 𑒖𑒲𑒥𑒃 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒯𑒥𑒻𑒞𑒼 𑒯𑒹𑒞𑒰, 𑒁𑒮𑒑𑒩𑒧, 𑒂 𑒏𑒯𑒥𑒪𑒰 𑒬𑒱𑒭𑓂𑒨 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒢 𑒪𑒑।

'𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒪𑒼𑒧' 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒧𑒹𑒛𑒱𑒨𑒼𑒏𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒣𑒱𑒯𑒏𑒰𑒩𑒲, 𑒬𑓂𑒩𑒰𑒠𑓂𑒡-𑒥𑒰𑒡, 𑒖𑒰𑒞𑒱-𑒥𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒗𑓂𑒗𑒩 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒲𑒮𑒿 𑒤𑒩𑒱𑒕𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒥𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒕𑒪।

'𑒥𑒰𑒿𑒜𑓃' 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒆𑒣𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒁𑒕𑒱, '𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 𑒥𑒴𑒜𑓃𑒰 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒞' 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒢। 𑒌 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢𑒙𑒰 𑒤𑓂𑒪𑒻𑒬 𑒣𑓂𑒫𑒰𑒃𑓀𑒙 𑒁𑒕𑒱, 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒰𑒧𑒲𑒏 𑒧𑒢𑒲𑒭𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒕𑒥 𑒖𑒹 𑒮𑒱𑒩𑒰𑒖𑒳𑒠𑓂𑒠𑒲𑒢 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒹 𑒐𑒩𑒰𑒣 𑒕𑒻 𑒂 𑒖𑒿 𑒍 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒕𑒻 𑒞𑒿 𑒧𑒢𑒲𑒭 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒻 𑒥𑒴𑒗𑒰 𑒮𑒏𑒪? 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒤𑓂𑒪𑒻𑒬 𑒣𑓂𑒫𑒰𑒃𑓀𑒙 𑒕𑒻 𑒧𑒰𑒧𑒲𑒏 𑒣𑒴𑒕𑒥 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒃 𑒏𑒨 𑒣𑒰𑒃 𑒏𑒧𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒐𑒩𑒰𑒣 𑒕𑒱𑒌? 𑒂 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒧𑒰𑒧𑒲𑒏 𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒩𑒥𑒰-𑒍𑒜𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒲𑒭 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰। 𑒧𑒢𑒲𑒭 𑒧𑒰𑒧𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒌 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒔𑒾𑓀𑒏𑒪, 𑒄 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒟𑒰 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒦𑒹𑒪, 𑒧𑒰𑒧𑒲𑒏 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒵𑒜𑓃 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒖𑒿 𑒧𑒢𑒲𑒭 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒆𑒖𑒩𑒰 𑒢𑒴𑒁𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒞𑒻𑒢𑓂𑒯 𑒞𑒐𑒢 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒔𑒾𑓀𑒏𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒕𑒪, 𑒋𑒞𑓂𑒞𑒃 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒲𑒨𑒞𑒰𑒏 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒞𑒱

ছনৈ, সে কথাকাৰ চূকি গেনা। দূটা শৈশ প্ৰাগঙ্ষ্টক ৰাঁদ ও তেসৰ শৈশ প্ৰাগঙ্ষ্ট কনে স্মস্মখান নাগন। ও মামীক কথা ছন, প্ৰাৰম্ভ সেহো ঠীক অছি মুদা ৰৈকশৈশক পূৰ্ব আ প্ৰাৰম্ভক ৰীঠ কোনো এম ৰাঁ ঊশ-এাশ দেন জা সকৈ ছন, আ দোসৰ শিল্পগত ৰিধিক প্ৰযোগসঁ গামক দোসৰ ৰিধৰাক ৰিৰৰণ দেন জাগত তঁ ও উত্কৃষ্ট কথাক শ্ৰেণীমে আৰিঁ জাগত।

ঊডীগাম(কথা সংগ্ৰহ) (২০১৭)

দীদা(স্ব. গীতা দেৰী) অশোকক ১৬ টা কেঁ সমৰ্পিত ঊডীগামমে কথা ছন্হি।

'নাথ' অছি নহকদাৰ কুৰতাক কথা, অতি সামান্য কোটিক ও কথা অছি। দৈনন্দিনী শ্ৰেণীক।

'ছন' কথাকাৰ অশোকক সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ কথা অছি, উচ্চ ও অতি কোটিক কথা অছি জকৰ সামান্য কোটিক অংগ্ৰেজী অনুৰাদ ৰিদ্যানন্দ ঝা কেনে ছথি[The Book of Bihari Literature (Abhay K. Editor, Harper Collins, 2022) মে সংগৃহীত], মুদা সশক্ত ছৈ জে তকৰ অনুৰাদমে জান আৰিঁ গেন ছৈ। কথে ততে মনোৰিজ্ঞান, অহাঁ জকৰ অভিনয কৰৱ, তকৰ আত্মা অহাঁমে পৈসি জাযত, উগনাক ৰিঁছোহমে ৰিদ্যাপতিক অভিনয কৰু, অহাঁকেঁ ৰিঁন খ্রিসৰীন নগেনে নোৰ চূঅয নাগত। ভোলী ঝা, চূস্ত-চনাক, মুদা এহনে আত্মা ওকৰামে পৈসি গেনৈ।

'স্বাধীন' কথা মৌৰিটেন ৰেপ আধাৰিত কথা অছি, মুদা কথাকাৰ সমাজশাস্ত্ৰক সমস্যাক টৌপিকপৰ লিখবাঁমে ব্যস্ত ভ২ গেলা, তেঁ কথা সামান্য অছি।

'ও দুনূ সাগকিন মিথৈত অছি' সেহো সমসামযিক সমস্যাক আধাৰপৰ ৰচিত অছি, মুদা নে সএহ আৰিঁ সকন আ নে কথে সোঝৰাযন।

'টৈডীগাম' টৌগটেন কথা অছি, 'ওহি ৰাতিক ভোৰ' আ'মাতৰঁৰ' সন অশোক অপ্পন সভসঁ দুনাৰু কথাকেঁ টৌগটেন কথা ৰঁনৰেঁ ছথি, সোঁগৰ নগৰেঁ ছথি মুদা তীনূ টৌগটেন কথা সোঁগৰ পৰ সামান্যে কোটিক অছি। টৈডীগাম মে বিকাস আ ঝঁঝমঁঝ আদিক সামান্য কথাক্ৰম অছি।

'ৰাগ' সেহো হিন্দূ-মুস্লিম দোস্তক সামান্য কথা অছি, মাসুপৰ গপশপ।

'নেমন আগসএীম' ভঠকোটিক কথা অছি, কথাকাৰ অশোকক কথা। প্ৰোটৈগোনিস্টক কথা, মায নীক ৰঁনৰঁনি তঁ কহথিন, হোটেন সন ৰঁনন অছি। মুদা পত্নী মীৰা কেঁ হোটেন পসিন্ন নৈ। গুজৰি গেনী। ৰেঁটা-ৰেঁটী জাৰত সঁগ ৰহন্থি প্ৰোটৈগোনিস্টকেঁ কনিযোঁ খেনাগ ৰঁনেনাগ নীক নৈ নাগনি। ৰেঁটা গাম গেনন্থি, সভ দেখৈনে স্নেহসঁ জুমি গেন, ন্দনকৰ মাযক প্ৰশংসা, ন্দনকৰ প্ৰশংসা। আ ফেৰ..

'ডমকী' ডক্ৰেঞ্চষ্ট কথা হোগত হোগত ৰঁচি গেন। সেকিসস্টে আচৰণপৰ ৰঁন্দত ৰাস তথ্য আযন, অন্ত সেহো নীক।'অহাঁক

संगी तइ ओहिना हव घड़ी लठवैंते वहै छथि। फूइसँ लाठ की देखेवँनि।' केव संग किछु सस्पेंस। मुदा किछु मिसिंग अछि..

'मलसूवाँ' पविवाव आ भावलाक खिस्सा कहल गेल अछि। मे टूटैत कृत्रिम जिलगीमे भावलाक, सामाजिक संस्थाक कोनो स्थान नै, कथाकाव विषयक प्रति क्रूव भइ गेल छथि आ तेँ कथा सामान्य कोटिक भइ गेल अछि।

'अभयक वेँटा केँ दूटा दाँत भेललि' उत्कृष्ट कोटिक कथा अछि, गाम वहवाँ जोग नै वहलै, मुदा..

'खूशीक लाम जीवल' मे कन्हैया वाँवूँक वेँटा विँयाह लेल तैयाव भइ गेललि, ओ खूश छथि, मैथिल ब्राह्मण लड़का आ केवलक लायव लड़की। केवलक कलियाँ अपले सभ सल छै, सँ समाप्त। सामान्य कोटिक कथा।

'टीस' केस फाइलसँ लेल कथासल, केसो वँगत सामान्य, पति द्वावा पत्नीक हस्ताक्षव कइ गवँल कववँ, पत्नीक सकावबँ, जेल। कथो तेँ सामान्य कोटिक।

'छुट्टीक एक दिल' कथा अछि मैथिली लेखल आ पाठल समस्यापव, किछु एम्हव-ओम्हवक गप, अन्तर्जातीय प्रेम विवाह, आ अन्तमे कहवी जे ऋगड़ाउ लोककेँ ओल कवँकवँ लगै छै, अभिलवकेँ नै लगतै। सामान्य कोटिक निवँस्कात्मक कथा।

'गामक कातक हाइवे' ठकवका सड़क सभक कथा अछि। उमेश पासवाल लिखै छथि'मौतक चौवाहा वँलल अछि एल.एठ. भुतहा

মোড়' (ভুতহা মোড়, রর্ণিত ৰস, ২০১২, সাহিত্য অকাদেমী মৈথিলী যুরা পুৰস্কাৰসঁ পুৰস্কৃত পোথী)। এন.এচ. মে ঠামে-ঠাম চৌৰাহা সভক নাম আৰ্র ভুতহা মোড় ছৈ, কাৰণ ওত**ই** ডিজাগনক, ফ্লাগওরৰক কমীক কাৰণ হোগত দুর্ঘটনা। আ হমহুঁ নিখনে ৰহোঁ ঐ রিষয পৰ একটা করিতা:

আ তখন জে দেখৰাঁ জোগ ৰহিতৈক শান অপন গামক!

নেন ৰঁনা সড়কক সেহো আ দেখৰাঁ জোগ ৰহিতৈক শান এহি ছহ !

হমৰো সভক অংগপৰ ৰহিতএ জে রস্ত্র

ওহনে রস্ত্র

জেহন ওহি নান কাৰমে রৈসন ৰঁছাক ৰহএ!

মাএ!
হমৰা তঁ নগৈত ৰহৈএ জে

অপন গামক ড্র সড়ক

ওহি নান পৰদেশীক ওহি নান কাৰসঁ ৰেশী অছি নগ

দুনূ টা নগৈএ রিঁদেশী সন

(গজেন্দ্র ঠাকুৰ, ৰঁড়কা সড়ক ছহ নেন ৰঁনা, কুৰুক্ষেত্রম্ অন্তর্মনক, ২০০৯)

গোনা মৰি গেন, পিচড়া ভ**ই** গেন, গামকেঁ গীড়**ই** চাহৈএ গ্র এন.এচ.। সৌঁসে গামক কুকুড় মৰন জা ৰহন অছি। কথা ৬ঠ কোষ্টিক ৰিপোর্তাজ অছি।

'এনা ভই কই কিযো' ৰোঁৰোনীন, ৰোঁৰোপ্পস, শ্বেত শ্যাম টী.ভী., ৰিপোর্তাজ নোস্টানজিক, ম্বদা ফেৰ চৌধৰী সাহেৰঁক ৰর্ণন শ্বৰু, নিৰুদ্দেশ্য ৰঁহৈত কথা, স্বন্দৰ নগৰাঁক ধ্বনি, মহিনা সভক ৰঁড়াগ, ফেৰ একটা জুনিযৰক তমসাযৰঁ আ আঁখি খুজৰঁ চৌধৰীজীক। নিৰুদ্দেশ্য কথা সমাপ্ত, সামান্য কোষ্টিক হাস্যক অন্ত।

কথাকাৰ অশোক কম কথা নিখনে ছথি আ তেঁ ৬ঠ কোষ্টিক কথা সেহো কম্মে ছন্থি। কথাকাৰ অশোকক রিশেষতা অছি জে ও আধুনিক সামাজিক সমস্যাক প্রতি সচেত ছথি, রিষযমে রিরিধতা অনৈ ছথি, নীক চীৰ মনোরিজ্ঞান কেঁ ভারনাকেঁ-ফাড় কৰৈ ছথি। ম্বদা রিষযকেঁ ফৰিছেৰাঁক কনা রেঁসী কান মাৰি খাগত ছন্থি রেঁসী কান হ্নকৰ পংচনাগন-এণ্ডিংগক গচ্ছাক কাৰণ, ৰঁহ্নত সামান্য কাৰণ ও পংচনাগন কখনো কান, আ পুনৰুক্তি যুক্ত নগৈত অছি। কথাকাৰ স্বশীনক মাঁজন ফৰিছেৰাঁক কনা আ কথা নিখৰাঁক কনা, নর আধুনিক কথা নিখৰাঁক কনা রেঁৰ- রেঁৰ মোন পড়ৈত অছি।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১৮.গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ- কথেতৰ গদ্যক লেখক অশোক

গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ

কথেতৰ গদ্যক লেখক অশোক

ওনা তঁ অশোক অপনাকেঁ আৰ্ত কথাকাৰ অশোক কহৈ ছথি (হুনকৰ ফেসবুক প্ৰোফাইলক যএহ নাম ছন্হি) মুদা হুনকৰ পহিল প্ৰকাশিত পোথী অছি একটা কৱিতা সংগ্ৰহ 'চক্ৰব্যূহ' জে প্ৰকাশিত ভেল ১৯৮৩ কেৰ জনৱৰী মাসমে। ওহী ৱৰ্ষ অশোক, শিৱশংকৰ শ্ৰীনিৱাস আ শৈলেন্দ্ৰ আনন্দক সম্মিলিত কথা সংগ্ৰহ 'ত্ৰিকোণ' প্ৰকাশিত ভেল, নৱম্বৰ মাস ৮৩, জাহিমে তীনূ গোটেক ৯-৯ টা কথা ছলন্হি।

अशोक कम लिखै छथि, कविता तँ आरो कम। मूलधाराक लेखकमे कम लिखबाक फैशन छै। जखन प्रेमचन्द तीन सय कथा लीखि लेलन्हि तखन जा कऽ ओ एकटा संग्रह बहार केलन्हि- 'मेरी प्रिय कहानियाँ' सन् १९३३ मे। ऐ पो ीमे प्रेमचन्द इ स्वीकार करै छथि जे नै चाहियो कऽ लेखकक सभ रचना नीक नै भऽ पबै छै। आ इहो जे जँ पाठक एक लेखकक सभ रचना पढ़ि जाय तखन ओ जिन्दगी मे पाँचो छह टा लेखककेँ नै पढ़ि सकत। से हुनकापर दबाब पड़लन्हि जे ओ पाठक लेल ऐ तीन सयमे सँ किछु कथा चुनि कऽ अपन प्रिय कथाक रूपमे प्रस्तुत करथि। हमरो विचारे जहिया एकटा लेखक तीन सय कथा लिखि लिअय तखने ओकरा अपनाकेँ कथाकार घोषित करबाक चाही। ओना ओतऽ प्रेमचन्द इहो कहि जाइ छथि जे लोककथामे मात्र उड़ैबला घोड़ा आदि होइ छै से कथाक महत्व लोककथासँ बेसी छै। प्रेमचन्दक ऐ गपसँ हम भिन्न विचार रखै छी आ फिराक गोरखपुरीक कथनसँ सहमत छी। फिराक गोरखपुरी अपन रूबाइक संग्रह 'रूप' मे लिखै छथि जे 'हिन्दू लोक गीत' जे हमरा दैत अछि से ओकरा मानवीय आ स्वर्गी संगीत बना दइ छै, आ से गालिब, इकबाल आ चकबस्त सेहो हमरा नै दऽ सकला। ओ उदाहरण दइ छथि-

"बाबुल मोरा नैहर छूटल जाय,

उ ड्योढ़ी पर्वत भयी, आङन भयो बिदेश।"

महाभारत आब लोकगीत बनि गेल अछि, लोकगाथा बनि गेल अछि, 'भील महाभारत' तकर उदाहरण अछि।

अशोकक 'ठक्रव्यूह' महाभारत आधारित किछु कविता छि, से ओ लोकगीत आधारित अछि, लोकगाथा आधारित अछि।

से हमरा नजरिमे रचनाकार अशोक तीन टा छथि- कवि अशोक, कथाकार अशोक आ कथेतर गद्यक लेखक अशोक। अरविन्द ठाकुर अपन पोथी रोशनाजक लोकपक्षकेँ कथेतर गद्य कहै छथि, से निबंध-प्रबंध-समालोचना लेल ह यूँ ऐ शब्दावलीकेँ प्रयुक्त कइ रहल छी।

कथेतर गद्यक लेखक अशोक

अशोकक कथेतर गद्यमे छन्हि मैथिल आँखि (२००१), संवाद (साक्षात्कार संग्रह) (२००१), कथाक उपन्यासःउपन्यासक कथा (२०१२), आँखिमे रँगल (यात्रा कथा) (२०१३), बाँत-विचार (आलोचना) (२०१७), नीक दिनक बाँगस्कोप (व्यंग्य संग्रह)(२०१८), राजमोहन झा (विनिबंध, २०१९) आ क ा-पाठ (२०२२)। संगमे किछु विदेह आ अन्यत्र छिड़िआयल समालोचना आ आन कथेतर गद्य सेहो छन्हि जेना 'बँनैत कम बिँगड़ त बेँसी' (सुभाष चन्द्र यादवक 'बँनैत बिँगड़ैत' पर), सम्पादक राजनन्दन लाल दास आ कर्णामृत, रामलोचन ठाकुरक कविता पढ़ैत, केदार नाथ चौधरीक उपन्यास, शरदिन्दुजी आदि।

संवाद (साक्षात्कार संग्रह) मे अशोक साक्षात्कार लेने छथि राजमोहन झा, धूमकेतु, कुलानन्द मिश्र आ मोहन भारद्वाजसँ। एक्को गोटेसँ ओ असहज प्रश्न नै पूछि सकला, राजमोहन झा द्वारा सुभाष चन्द्र यादवक राजकमल चौधरी मोनोग्राफ प्रसंगमे साहित्य

অকাদেমী পুৰস্কাৰ লেল কএল কম্প্রোমাগজ দঅয *(দেখূ হমৰ পোথী নিত নরন স্বভাষ চন্দ্র যাদর, গজেন্দ্র ঠাকুৰ, ২০২২ রিদেহ আকাগরমে ডপলব্ধ),* ধূমকেতুক নাল ঝণ্ডাক যোগৰ নই সাহিত্য ৰচরঁ দঅয রাঁ মোহল ভাৰদ্বাজক মৌথিল ব্রাহ্মণক সংস্কাৰ গীতকেঁ মিথিলাক সংস্কাৰ গীত কহরঁ *(দেখূ দলকৰ সম পাদিত মৌথিলী অকাদেমীসঁ প্রকাশিত পোথী। রাঁদমে জা কই ডমেশ মণ্ডলক সভ জাতিক সংস্কাৰ গীত ডমেশ মণ্ডল দ্বাৰা সংকলিত ভেল আ রিদেহমে ড্র-প্রকাশিত ভেল, জে অসলী মিথিলা সংস্কাৰ গীত অছি।)* আদি আদি। হঁ 'চুষ্টীক এক দিন' (ডৈডীগাম, ২০১৭) কথামে ও অপনা মোলক সভ সরাল জে ও নৌ পুছি সকলা, যে ডঠা লেলে ছথি। প্রভাস কুমাৰ চৌধৰীস সাক্ষাত্কোৰ দলকৰ মৃত্যুক কাৰণ নৌ ভই সকল আ তকৰ এরজমে ও সন্ধান অংক-ঽ প্রভাস রিশেষ নিকাললনি।

আঁখিমে রঁমল (যাত্রা কথা) (২০১ঽ) অছি একটা নৌৰেষ্টিরক রিরৰণ জে অশোকক পীঢ়ীকেঁ পৰমল গেল ৰহৈ, জতই যোরিযত সংঘক রঁঢ়াগ আ অমেৰিকাক খিধাংশ কএল জাগত ৰহৈ, আ জে যে কৰৈত ৰহথি ও অপল রাঁল-রঁঠাকেঁ পঢ়েলে অমেৰিকা পঠরৈত ৰহথি। হমৰা মোল পড়ৈএ জে একটা হমৰ সংগী কোলো পৰীক্ষা দগলে দৰভংগা গেল আ যূনিরর্সিটী এৰিযা ঘূমি কই ঠলি আযল, কহলক জে দৰভংগাসঁ নীক শহৰ তঁ পূৰা রিঁহাৰমে কোলো নৌ ছৈ।যাত্রা কথাক অতিৰিক্ত 'যোরিযত ৰূস সঁ' করিতামে যেহো অশোক সএহ কেলে ছথি (ঠএরুব্যূহ, ১৯৫৬)।

মৈথিন খাঁখি (২০০৭), কথাক ঙপন্যাসঃঙপন্যাসক কথা (২০১২) ৰাঁত-ৰিচাৰ (খানোচনা) (২০১৯) খা কথা-পাঠ (২০২২) ৗনকৰ নিৰ্বন্ধ খা নিৰ্বন্ধাত্মক খানোচনাক খানেখ সভক সংগ্ৰহ ঠিয়ন্হি।

খশোকক খানোচনা খা নিৰ্বন্ধ ৰিধাক পক্ষ খা ৰিপক্ষমে নিম্ন তথ্য সোঝাঁ খৰৈত খছি:

(১) ৗনকৰ ৰচনামে মাত্ৰ মূন ধাৰাক নেখকক খধ্যযনক প্ৰমাণ ভেটৈত খছি, সমানান্তৰ ধাৰাক গত ১৯ ৰৰ্খক খৱদানসঁ ও খনভিজ্ঞ ৰুঁঝাগত ছথি, ৰাঁ ডেৰা ত ছথি জে ওকৰ ঠঠা ৗনকা মূনধাৰাসঁ কাটি দেত। 'মৈথিনী কথাক ৰিকাস: ৰঁদনৈত স্বৰ এৱং প্ৰবৃত্তি' মে ও নিখৈত ছথি জে মৈথিনীমে সভসঁ ৰেশী কথা জীৱকান্ত নিখনন্হি খা তকৰ সংখ্যা ও দূ সয গনৰৈত ছথি, ঐ খানেখকেঁ ও নৱ তথ্যক খানোকমে সুধাৰৰাক খখন ধৰি খাৱশ্যকতা নৈ খনুভৱ কেননি, জখন কি জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডন খখন ধৰি ৫৯০ কথা নিখি চুকন ছথি।

(২) ৗনকৰ জীৱিত ৰচনাকাৰক সমানোচনামে খাহ-ৰাঁহ খা ৰিৱৰণ মাত্ৰ ভেটৈত। জীৱিত ৰচনাকাৰক সমানোচনামে জঁ ওকৰ কমজোৰ পক্ষকেঁ নৈ দেখাওন জায তঁ ফেৰ ও খপন ৰচনামে সুধাৰ কেনা ক**ই** সকতা, ঙদাহৰণক ৰূপমে 'দূৰ দেস পনাযনক মৃগতৃষ্ণা খা শ্ৰমশীন স্ত্ৰীক সংঘৰ্ষগাথা- হসীনা মংজিন'

দেখন জা সকৈএ। মৃত সাহিত্যকাৰক ঋালোচনামে ও কনে হিম্মত দেখৰৈত ছথি, জেনা 'ননিতক পৃথ্বীপ্বত্র', ম্বদা ওত্ত**ই** ও ঋাৰ গড়ৰঁড় ক**ই** দৈ ছথি, ও প্বছৈ ছথি- 'এত**ই** ঞ স্বাভারিক প্রশ্ন ঙঠৈত ঋছি জে ননিত খেতিহৰক জীরন-সংঘর্ষক ঙপন্যাস ৰঠৈত কান কনপূ ঋা রিঁজনীক প্রেম-প্রসংগ কে রীঠ মে কিএ ঋননিন? ব্রাহ্মণ ঋা ঋছোপক রিঁযাহ-সম্বন্ সন সামাজিক সমস্যা কে ঙঠাযরঁ কিএক জৰুৰী নগননি ীনকা? ননিত সন চেতনা সম্পন্ন নেখক ঋন রে ঠাহী কিএ নেননি?' ঋশোক ঋানেখক ঋন্তিম পাঁতিমে তকৰ কাৰণ রঁতৰৈত ছথি- 'রস্তুতঃ ননিতক মৈথিন সংস্কাৰক ঞ ঋরধাৰণা রর্ণরাদী রৈচাৰিকতাক দেন থিক।' ঋা ঐ নেন ও ৰামদের ঝা সংগে ননিতক কোনো গপক যোঁগৰ নেননি, জকৰ ঋারশ্যকতা নৈ ছন। প্রেম ঋা সেকম একটা শাশ্বত রিষয ঋছি ঋা ঋকান ীঋয ঋাকি প্লেগ ও খতম নৈ ভ**ই** সকৈএ, ঋশোককেঁ ঐ নেন কোনো যোঁগৰক জৰুৰী নৈ ছনহি। গৈব্রিঁযন গার্সিযা মার্ক্সিসক 'নর গন দ টাঁগম ঋাফ কোনেৰা' তকৰ প্রমাণ ঋছি।

(২) **নীক দিনক রাঁগস্কোপ (র্যাংগ্য সংগ্রহ)** মে ীনকা ঋপন সভ গপ ৰখরাঁক ঋরসৰ ছনহি, হোনীক জোগীৰা স ম্বদা ওত**ই** সেহো ও চূকি গেনা।

স্বপন মংতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাওঁ।**

২.১৯.প্ৰদীপ ৰিঁহাৰী-মাতৰ্ৰ কথাকাৰ

প্ৰদীপ বিঁহাৰী

মাতৰঁৰ কথাকাৰ

অশোক মানে ফেসবুকক কথাকাৰ অশোক মানে মৈথিনীক কৰি, কথাকাৰ আ আনোচক, জিনক অদ্যাৱধিক ৰচনা কৰ্ম ◌ মিথিনাক নোক আ সম্পূৰ্ণ মিথিনা জগজিযাৰ হোগত দেখাগত অছি। ও অপন মৈথিন আঁখিসঁ বিশ্ব আ বৈশ্বিক পৰিদৃশ্য কেঁ দেখৈত ছথি, গুনৈত ছথি আ তকৰো অপন ৰচনাক বিষয বঁনবৈত ছথি। আ সে এহি তৰহেঁ বঁনবৈত ছথি সে সোন্সে-সপাঢ়েঁ জঁ পঢ়ি ' সসৰি গেনহুঁ, তঁ বুঁঝযবেঁ নে কৰত। মানে ও হিনক শিল্পক কনাকাৰী ছনি জে অহাঁকেঁ নাগত জে বঁড় সহজ বাঁত কহৈত ছথি, মুদা কহৈত ৰহৈত ছথি ওতবেঁ গংভীৰ গপ।

বঁদ্যবিধাবাদী ছথি অশোক জী। আৰংভমে কবিতা নিখননি...নিখৈত ৰহনাহ...আ তকৰ বাঁদ কথা দিস মুড়নাহ। হমৰ কহবাঁক তাৎপৰ্য ও নহি জে পহিনে কথা নহি নিখথি, মুদা কবিতা প্ৰায: ছোড়ননি আ কথা পৰ কেন্দ্ৰিত ভেনাহ। সংগে সংগ অন্য বিধা সেহো চনৈ ৰহননি। হম এত' কথাকাৰ অশোক আ অশোকক কথা পৰ গপ কৰ' চাহৈত ছী।

অশোকক নেখন আঠম দশকসঁ আৰংভ ভেননি অছি। আঠম দশক কহবাঁক মানে জে এহি সমযসঁ পাঠককেঁ হিনক প্ৰ ◌াশিত ৰচনা সভ পঢ়বাঁ নেন উপনব্ধ হোম' নগননি। ও জহিযা নেখন শুৰূ কযননি তাহিসঁ পহিনুক দশক, মানে সাতম দশকমে মৈথিনী

কথামে ছঠম দশকক কথাক রিষয, স্বৰূপ আ ভার-ভূমি সঁ আগাঁক ৰাঁত নহি দেখনা জাগত অছি। সামাজিক চেতনা আ প্রতিৰোধক জে ভুম্গাৰ ছঠম দশকমে পজৰনৈক, সে সাতম দশকমে পসযনৈক নহি, মুদা ধধৰো নহি ৰঁনি পৌনৈক। তকৰ একটা কাৰণ হমৰা গহো ৰুঁঝাগত অছি জে এহি (সাতম) দশকমে মৈথিনী কথামে ��র কথাকাৰক আগমন খাঁগৰে পৰ গন' যোগ্য ভেন। একটা ৰেঁচ চননৈ, মুদা নিযমিত কমে কথাকাৰ ৰহনাহ।

অশোক জী সাতম দশকক ধোন্থিকেঁ ফাড়েত অপন কথা সভক সঁগ অৰৈত ছথি। ব্যক্তি, সমাজ, সংৰেদনা, সৌমনস্যতা, চেতনা আ প্রতিৰোধক সোঝ-সোঝ ৰাঁটি ৰনৰৈত ছথি। ও অপন ৰাঁত সোঝ-সোঝ পাঠককেঁ কহৈত ছথি, জাহিমে হিনক ভাষাক জাদূগৰী দেখৰাঁ যোগ্য ৰহৈত অছি। অপনে নাথে পূৰা সমাজকেঁ যুগ-সত্য দেখৰৈত ছথি। ও ৰাঁত হিনকা মৈথিনী কথামে একটা ফৰাক পহিচান আ স্থান দৈত ছনি।

নেখক সমযক সঁগ ৰঁদনৈত ব্যক্তি, সমাজ আ দেশক ভার-স্বভারক সঁগ চনৈত অছি আ ওকৰা অপনা ৰচনাক রিষয ৰনৰৈ অছি। জে সমযক সঁগ হোগত পৰিৰৰ্তন কেঁ নহি দেখৈত অছি, ও খাধি থুনি ক' স্বযঁকেঁ গাড়ি দৈত অছি। কথাকাৰ অশোক এহি মামিনামে হৰেক সমযক সঁগ চনৈত দেখাগত ছথি। একৰ ৰাঁনগী হিনক 1986 ও মে ছপন কথা "মির্জা সাহেৱঁ" (ওহি ৰাতিক ভোৰ) আ "ছন" (ডেডীগাম- 2017) মে দেখন জা সকৈত অছি। "মির্জা সাহেৱঁ"ক মির্জা মুজফ্ফৰ আনম জে ভাৰত-

পাকিস্তানক সঁর্ঙ্ক খৰাপ ভেনা পৰ ভাৰতমে ৰহৈত ঢথি। একটা ৰিঁযাহমে ভাগ নেৰাঁ নেন পত্নী আ ৰেঁটা পাকিস্তানেমে ঘেৰা জাগত ঢথি। ৰঁদ্দত প্ৰযাসক ৰাঁদ জখন ও দ্বনূ ঘূৰৈত ঢনি আ আপ ◌ পত্নী আ ৰেঁটাকেঁ নেৰ' ৰস্বিড্রা জাগত ঢথি আ ওত্তহি তত্কোন ভেন দঁগামে মাৰন জাগত ঢথি। মুখিযা জীক সঁগ পত্নী আ ৰেঁটা আৰৈত ঢনি, জিনক আযৰাঁক তৈযাৰীমে গাম প্ৰফুল্লিত ঢন, ভব্য আযোজনক ব্যৱস্থা কযনে ঢন, তাহি পৰ পানি পড়ি জাগত ঢৈক। ওত্তহি কথা 'ঢন'মে ভোনী ঝা কোআপৰেষ্টিৰক আম সভামে ৱ্রীফকেসক নোভেঁ মুহম্মদ আসনম ৰঁনৈত ঢথি। কোআপৰেষ্টিৰক মীষ্টিং মে জাগত ঢথি। আ অঁতমে একটা ৰাঁত নেন তামসে মাদ্দৰ ভ' জাগত ঢথি আ ৰাঁজ' নগৈত ঢথি- 'আৰে, ড্রা হাকিম তখনী সঁ হম্মৰ মজহৰঁ কে কী-কহাঁ কহি ৰহন ঢথ। কহৈ ঢথ জে গ নাম ৰঁদ্দত কষ্টৰ মজহৰঁ হয। তনৰাঁৰ কে জোৰ পৰ ঠনৈ হয। মুসনমান সৰঁ গায কে মাঁস খাগ হয। হিঁদু কে কাফিৰ কহৈ হয। হম তৰ্ব্ৰেঁ সে হিনকা সমস্যা ৰহন ঢনী। আৰে ভাগ, আগ মে হম্মৰ কী কসূৰ হয। এতনা দিন সঁ হম সৰঁ এক-দোসৰা কে সঁগ ৰহন ঢী। তৰ্ব্ৰোঁ এক-দোসৰা কে নহি সমস্ননী? কৌআ কে পাছু দৌড়ন জাগ ঢী। পৰ ড্রা মানিতে নহি ঢথ। কী-কহাঁ ৰঁকনে জাগ ঢথ।'

সাম্প্ৰদাযিকতাক দূ টা স্থিতি দ্বনূ কথামে ৰাখননি আছি কথাকাৰ। 1986 সঁ 2017 ধৰি আৰৈত-আৰৈত সাম্প্ৰদাযিক সদ্ভাৱ কতেক ৰিগ্ৰ্ত ভ' গেন আছি, তকৰ ৰাঁনগী। মিৰ্জা সাহেৰঁক পত্নী আ ৰঁঠা পকিস্তান সঁ ঔথিন, তেঁ গামক নোক স্বাগতক ভব্য ওৰিআওন কযনে ৰহৈছে। ড্রা প্ৰাযঃ এহি দ্বআৰেঁ জে মিৰ্জা সাহেৰঁক মোজৰ দ্দনক সমাজমে ধৰ্মক কাৰণেঁ নহি, মনুক্কক কাৰণে

ছলনি। ম্বদা, সামাজিক স্তৰ পৰ ধাৰ্মিক বৈমনস্য এত' ধৰি পহুঁচি গেল অছি জে ম্বহম্মদ অসলম কে ঠাহ-পঠাহি ওকৰা ধৰ্মক বিধ্বংস ক' দৈত অছি লোক। ৰহিতো অসলম অপন সমাজমে ছথি জে কহৈত ৰহৈত অছি জে কৌআক পাছূ নহি দৌড়ূ। ম্বদা...। কথাকাৰ দুনূ সময়ক চিত্ৰণ কৰৈত ৰাজিৰ চিন্তা ৰখৈত ছথি। দোসৰ, একটা আৰ বাত! মিৰ্জা সাহেবক সংগ ম্বখিয়া জী ৰহমান (আজুক মুহম্মদ) জাগল ছথিন। ম্বদা, আজুক স্থিতি ভ নি গেল অছি জে কোনো মিৰ্জা সাহেবক সংগ কোনো ম্বখিয়াজী কতহু জয়ৰাঁ লেল তৈয়াৰ নহি ভ' সকৈত ছথি। দুনূক বীচ অবিশ্বসনীয়তাক খাধি এতেক গহীঁৰ ক' দেল গেল ছৈক জে ৰমজান আ ৰামনৱমী মে এক-দোসৰাক ভেঁট-ঘাঁট সেহো বঁলৌআ নগৈত ছৈক। আজুক সময়ক ভ সভসঁ পৈঘ ত্ৰাসদী ভ' গেলৈএ জে এহি দেশক ম্বসলমানকেঁ কহ' পড়ৈত ছৈক ◌ হমৰ দেশ ভাৰত অছি। আ একৰা লেল দুনূ ধৰ্মক লোক জিম্মেদাৰ ছথি জে তেসৰ, মদাৰীক হোহকাৰা পৰ নাচি ৰহল ছথি।

সম্ভাৰক এহনে একটা কথা ডৈডীগাম সংগ্ৰহমে অছি- 'ও দুনূ সাগকিন সিখৈত অছি'। সুধীৰ আ ৰমেশক সাগকিন সিখবাঁক বহন্নে কথাকাৰ বঁড়ীটা বাঁত কৰৈত ছথি। এহি কথাক অনাৰ্ডদ্দীন আ কৈঁঠী মিস্ত্ৰীক চৰিত্ৰ সমাজ লেল একটা আদৰ্শ স্থাপিত কৰৈত অছি।

কথাকাৰ অশোকক কথা ৰূপী তৰকসমে ৰংগ-বিৰংগক বাণ ছনি। হিনক একটা কথা মোন পড়ৈত অছি- ভোজ। এহি কথামে নগৈত ছৈক জে কথাকাৰ একটা নেনাকেঁ ভোজক প্ৰতি

ঋাকর্ষণক ৱর্ণন ক' ৰহল ছথি। ভোজক খাদ্য-পদার্থক ভুত ৱর্ণন ঋছি। তকৰ কাৰণ ঞ্জ জে কথাকাৰ স্বয়ং সেহো ভোজন সংদর্ভমে ৱিন্যাসী ছথি। ভোজে নহি, ঋান-ঋান কথা সভ ◌ সেহো ভোজনক ৱর্ণন মনোযোগপূর্ৱক কৰৈত ছথি। 'ভোজ' কথামে লেনাক মনোৱিজ্ঞানক ঠিত্রন ঋদ্ভুত ঋছি। মুদা, পৈঘ ৱাঁত ঞ্জ জে এহি কথাক ৱঁহল্লে গামক ঋাপসী সদ্ভাৱক গপ কহি জাগত ছথি কথাকাৰ। ভোজ গামক লোককেঁ একঠাম ৱাঁন্হি ক' ৰখৱাঁ লেন জৰূৰী ঠৈক।

হিনক ৱঁ৭ত ৰাস কথা ঋছি জে মানৱীয় সংৱেদনাক ৱিভিন্ন ঋাযামকেঁ সফলতাপূর্ৱক ছূৱৈত ঋছি। হিনক কথা-সং ◌াৰকে ঋৱগাহল কযলে পাঠককেঁ বুঝৱাঁমে ঔতনি জে ঞ্জ কথাকাৰ ও৭ৃ সভ ৱিষযকেঁ ঋপন কথামে ঋানলনি ঋছি জে মনুষ্ক ঋা সমাজক সমৃদ্ধিক কাৰক ভ' সকৈত ঋছি।

হিনক সংগ্রহ 'ডৈডীগাম'ক কথা সভমে একটা কেন্দ্রিয ৱাঁ ঞ্জ দেখৱাঁমে ঋৱৈত ঋছি জে ফোৰলেন/সিক্সলেনক ৱঠৈত জানক ঋঠৈত গামকেঁ কোনা ৱঁচাওল জায? মনুষ্ককেঁ ৱঁচৱাঁ লেন ◌ামক ৱাঁচৱ জৰূৰী ঠৈক।

মলটীনেশনল কম্পনী সভক ঋধিকাৰী ঋা কর্মচাৰী সভ প্রোমোশন ঋা পদক জাহি বৃত্তমে ঘূমি ৰহল ঋছি, জে ওকৰ ব্যক্তিগত ঋা সামাজিক জীৱন ধ্বমিল ভেল জাগত ঠৈক। ওকৰা পাগ ঋা পদ চাহী। এহি ৱিষয পৰ মৈথিলীমে কিছু নৱ-পুৰান কথাকাৰক কথা ঋযলনি ঋছি, জাহিমে ৱিভিন্ন প্রকাৰক চ ন্তা ঋা চিন্তন প্রস্তুত কযল গেল ঋছি। এহলে ঘুৰম্বৰিযা দৈত লোক

সভক নেন হানহিমে অশোক জীক একটা দোসৰে ৰংগক কথা অযনেনি অছি- 'জিম্মেদাৰী'। এহিমে ও 'ৰর্ক নাগফ ৰৈনেংস'ক নীক উদাহৰণ প্রস্তুত কযনেনি অছি। পৰিস্থিতি তঁ যেহ ঠৈক অা এহিনা কি এহ্নুসঁ ৰেঁসী ব্যস্ততম ভ' সকৈত ঠৈক। মুদা, এহন পৰিস্থিতিমে জীৱনক ৰাগ-অনুৰাগ কোনা ৰঁচা ক' ৰাখন জা সকৈছ, সে ৰাঁত কথাকাৰ অশোক অপন এহি কথামে কহৈত ছথি।

অশোক ভাগসঁ মাসমে একদিন অৰঁম্রে ভেঁটৈ হোগত অছি। ও দিন হোগছ 'উপমান'ক মাসিক গোষ্ঠীক। ও মৈথিনেক প্রায: সভ মহত্বপূর্ণ ৰিধামে নিখনেনি অছি। একটা ৰিধা ছুটৈন ছনি। একৰেঁৰক গোষ্ঠীক সমাপনক ৰাঁদ ৰিযোগী (তাৰানন্দ ৰিযোগী) অা হম কহনিযনি জে ভাগ, উপন্যাস ছুটৈন অছি। নিখিযৌ নে। ও সাফে নকাৰি গেনাহ। নহি, উপন্যাস নহি নিখাযত। একৰেঁৰ সোচনে ৰহী, মুদা নহি । এহি নেন কহিযো মুডে নে ৰনেন। জে, সো। গ্র গপ হমৰা দুনূক মুঁহসঁ প্রায: এহ্নু দুঅাৰেঁ ৰঁহৰাযন জে ওহি গোষ্ঠীমে ৰিযোগী অপন উপন্যাস অংশ পঢ়নে ৰহথি। এহি গপক ৰাঁদ হম দুনূ গোষ্টে ঘনকা সঁগ কৌফী পীৰঁ' পটৈনা গাঁ ী মৈদানক মৈকডোনান্ড মে গেনহাঁ। কৌফীক সঁগ গপসপক ৰনা ফোটো হম ফেসৰুঁক পৰ তখনহি দ' দেনিযৈক। উনতীস মগ্র 2022ক গপ থিক। ফেসৰুঁকক টাগটৈন দেনে ৰহিযৈ - কৌফীক সঁগ কথ - ৰার্তা কৰৈত মৈথিনীক তীন টা কথাকাৰ। এহি পোস্টক ৰঘাত ৰাস প্রতিক্রিযা আযন। মুদা মুখ্য প্রতিক্রিযা আদৰণীযা উষ কিৰণ খানক আযন ছন। ও নিখনে ছনীহ -'তীনূ মিনি ক' এক টা দীর্ঘ কথাক সূত্রপাত তনে কৰতা? ৰঁঢ় নীক প্রযোগ হ তনি-

মধুৰঁনী, সহৰসা আ ৰেঁগূসৰাযক পৰিৰেশ মে। ৰঁগআপ ভ গ নোকনি।

একৰ প্ৰতিক্ৰিয়া পৰ আদৰণীয ভীমনাথ ঝা তীনূ গোষ্টেকেঁ ঙপন্যাস নিখৰাঁ নেন আগ্ৰহ কযননি। হমৰা মাদে কহননি জে হাথ ঝাৰন চনি। নিখিএ দেতাহ। রিযোগী জী আ অশোক জী গচথূ। এহি পোস্ট পৰ ৰঁদ্যত সংৰাদ ভেন। রিযোগী গচননি। ভীম ভাগ খঁতত: অশোক জী সঁ সেহো গচৰাঁগএ নেননি। কথাকাৰ অশোক অপন পোস্ট ঙষাকিৰণ খানক ঙতাৰামে নিখননি- "প্ৰণাম। অহাঁক আদেশ ত' পহিনহি সঁ অচি। ভীম ভাগ সেহো কহি দেননি। রিযোগী ৰঁদ্যতো দিন সঁ পাচ্চূ পড়ন চথি। নগৈএ আৰঁ একটা ঙপন্যাস নিখৈএ পড়ত।"

হম সভ অশোক ভাগক এহি ঘোষণাক স্বাগত কযনে ৰহী। আ, আৰঁ দ্যনক ঙপন্যাসক প্ৰতীক্ষা ক' ৰহন চী।

-সঁপৰ্ক-6202140561

অপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

𑓒.𑓒𑓐.𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒠𑒼𑒭

আশীষ অনচিন্হাৰ

মৈথিল দৃষ্টিদোষ

"মৈথিল আঁখি" কাঁচীনাথ ঝা 'কিৰণ' জীক দেল একটা নাৰ অছি জাহি অংতর্গত মিথিলা-মৈথিলী-মৈথিলকেঁ অপন দ ষ্টিসঁ দেখবাঁক বাঁত কহল গেল ছৈ। মুদা এ "অপন দৃষ্টি" কোন ৰূপে আএত তকৰ মাপদংড কতহুঁ নৈ বোঝৰাএল গেল ছৈ।
"মৈথিল" শব্দ কেৰ অর্থে সংকুচিত কই দেল গেল ছৈ। একৰ অর্থ এখনো মাত্র ব্রাহ্মণ-কায়স্থ হোএত ছৈ। কাগজপৰ ি খবাঁক লেল সভ নীক-নীক আ উদাত বিচাৰ নীখৈ ছথি মুদা ব্যাবহাৰিক জীৱনমে ও উদাত বিচাৰ নৈ আবিঁ পাবেঁ ছনি। ঢৈকেঃ পেযৰ কেৰ পাগসঁ চলএ ৱঁলা সংস্থা জেনা অকাদেমী সভকেঁ সেহো অহী মৈথিল অর্থ বঁলা বঁলা দেল গেল ছৈ।
এহন পৰিস্থিতিমে 2007 মে মৈথিলী অকাদমী, পটনাস অশোক জী কেৰ "মৈথিল আঁখি" নামক পোথী প্রকাশিত হোএত অছি।

এহি পোথীমে 24 টা আলেখ অছি জাহিমে কিছু আলেখমে কিৰণজী পক্ষ ভেটৈ জাএত আ কিছুমে ও নৈ ভেটৈত। নৈ ভেটৈবাঁক একৈ টা কাৰণ জে আৱঁ ও সমযমে নৈ ছৈ জে একৈ দৃষ্টিসঁ অহাঁ প্রগতি ক**ই** ন**ই** লেৱঁ। অপনে আপ মৈথিল আঁখিমে আলো দৃষ্টি সভ আৰিঁ জাগত ছৈ আ মিথিলা-মৈথিলী-মৈথিলক রিকাস তহীসঁ হোগত ছৈ। এহি পোথীক সভ আলেখ কোনো-লে কোনো পত্রিকামে প্রকাশিত ভেল অছি। ৱঁহত লেখমে মৈথিল আঁখি রা দৃষ্টি স্পষ্ট নৈ ভ**ই** সকল অছি জেনা পৃষ্ঠ-21 পৰ লেখ অছি "রিকাস সংদর্ভ" জে কি সংধান পত্রিকা কেৰ জ্বনাগ্র 2000 কেৰ অংকমে প্রকাশিত ভেল ছল। ওহি আলেখক শ্ৰুমে লে ক অপন কিছু সংগীক সংগে কোনো রেঁক অধিকাৰী সংগে রার্তালাপ কৰৈত ৰহথি। রেঁক অধিকাৰী কহৱঁ ৰহনি জে মৈথিলী সাহিত্য পঢাস ৱঁর্খ পাছু অছি। অধিকাৰী গ্রহো কহলখিন জে এখন সূচনা-ত নীক-গংষ্টৰলেষ্টক জমালা অছি জে মৈথিলীমে নহি অছি। মুদা অশোক জী আ হনকা সংগ ৰহল আন লেখক জে সংগে ৰহথি সে ওহি অধিকাৰীকেঁ গোলিযা লেলাহ। মুদা দেখিযৌ, লে অশোকজী ওহি অধিকাৰীকেঁ ওহি সমযক গংষ্টৰলেষ্টপৰ মৈথিলী সামগ্রী দেখা সকলাহ আ লে হনকা সংগমে ৰহল আলো লেখক। ৱঁর্খ 2000 মে মৈথিলীমে "ভানুসৰিক গাছ" ছল জকৰ সংঠানক গজেন্দ্র ঠাকুৰ ছলাহ আ একৰ অলারে তীল টা আৰ সাগষ্ট ছল জে কি অমেৰিকাসঁ সংচালিত ছল জাহিমে অধিকাংশতঃ অংগ্রেজীমে মিথিলা-মৈথিলী-মৈথিলপৰ সামগ্রী ৰহৈত ছল। এহি সভহক রিস্তৃত রিরৰণ হমৰ পোথী "মৈথিলী রেৱঁ পত্রকাৰিতাক গতিহাস" মে ভেটৈত।

এহি রিরৰণসঁ গ্র স্পষ্ট হোগত অছি জে জতরেঁ দূৰ ধৰি ওহি অধিকাৰীক দৃষ্টি গেল ছললি ততরেঁ দূৰ ধৰি অশোকজী এরং

ন্দনকা সংগমে ৰহনে শ্বান নেশ্বক কেৰ ছননি। জশ্বন কি নেশ্বক নগ শ্বপন সমকানমে ঘটৈত হৰেক ঘটনাপৰ নজৰি ৰহৰাঁক চাহী। হমৰা হিসাবেঁ ও ৰেঁক শ্বধিকাৰী মাত্ৰ পাঠক ছন তঁগ ওকৰা নগ কম সূচনা ভ২ সকৈএ মুদা নেশ্বক নগ তঁ সূচনা ৰহৰাঁকে চাহী। পৃষ্ঠ-54 পৰ শ্বানেশ্ব শ্বছি "ৰিকাসক ফনে" জকৰ মুশ্ব্য মুদ্দ ছৈ পনাযন। মুদা মাত্ৰ মজদূৰক পনাযন। হমৰা জনৈত ঞ্জ ৰিশ্বস্ক মৈথিন মহাসভা ৰঁনা মৈথিন দৃষ্টি ছৈ। মজদূৰক পনাযন, পনাযন ভেনৈ শ্বা ৰাঁবূঁ সাহেবঁক ৰেঁটা জে দিল্লী-বঁৰঁগ- শ্বমেৰিকা-নংদনমে কমা ক২ ৰাজমহন ৰঁনা নৈএ সে কমাগ ভেনৈ। মজদূৰক পনযান কম কৰৰাঁক পহিনে শৰ্ত ছৈ ব্ৰেন ড্ৰেন (পঢ়ন-নিশ্বন নোকক পনাযন) ৰোকবঁ। শ্বন্যথা হমৰা নজৰিমে মজদূৰক পনাযন ৰোকবঁ, মিথিনাক গৰীবঁকেঁ গৰীবঁ ৰহৰাঁক নেন শ্বভিশপ্ত ক২ দেত। শ্বা সংভৰতঃ মৈথিন মহাসভা কেৰ মৈথিন দৃষ্টি গএহ চাহৈ ছৈ।

ঙপৰ জে হম দূ ঙদাহৰণ দেনন্দ তেহন শ্বাৰ কিছু ঙদাহৰণ ভেটেন এহি পোথীমে মুদা পাঠক সভসঁ শ্বাগ্ৰহ জে ও এহি পোথীকেঁ কীনথি শ্বা ওকৰা পঢথি। একৰ শ্বতিৰিক্ত এহি পোথীমে হমৰা বঁন্দত ৰাস ৰিশেষতা সেহো ভেটেন মুদা হম নকাৰাত্মক নোক মাত্ৰ দ্বগএ টা ৰিশেষতা দেবঁ। পহিনে এহি পোথীক সভ শ্বানেশ্ব ছোট শ্বছি। শ্বা ঞ্জ সামান্য পাঠক নেন নীক ৰাঁত ছৈ। দোসৰ, শ্বহাঁ সহমত হোগ বা কি শ্বসহমত মুদা ওহি নেশ্ব সভমে নেশ্বক কেৰ শ্বপন নিষ্কৰ্ষ ভেটৈত। মৈথিনীমে তঁ কিছু এহনো ধুৰংধৰ নেশ্বক সভ ছথি জিনকৰ নেশ্ব দূ-কিছু ৰেঁৰ পঢ়নাক ৰাঁদো নৈ বুঁঝাগ ছৈ ◌ শ্বাশ্বিৰ এহিমে কী নীশ্বন গেন ছৈ। ওনা ঞ্জ সংতোষক ৰাঁত ছৈ জে এহন ধুৰংধৰ নেশ্বক কম ছথি মুদা জে ছথি সে শ্বপনাকেঁ মঠাধীশ

মানৈ ছথি। অশোকজী অপন এহি দূ বিশেষতাকেঁ অঁত ধৰি ৰ্ঁঠা কই ৰাখথি গএহ অমন মৈথিন দৃষ্টি হেতৈ।

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.২১.মন্না জী- ত্ৰিকোণক ধ্ৰুৱী- শ্ৰী অশোক

মুন্না জী

ত্রিকোণক ধুৰী- শ্রী অশোক

মিথিলাক ঝংঝাৰপুৰ প্ৰখণ্ডান্তৰ্গত নোহনা, ছুঁগযাথান নিরাসী শ্রী অশোক, শ্রী শিরশংকৰ শ্রীনিরাস ঝা শৈলেন্দ্র আনন্দ ক বীচ 1983 মে কথাক ত্রিকোণ রঁনন ছলা তীনূ গোটে কথা মে অপন অপন ফৰীছ আ স্বতঁত্র অস্তিত্ব মে জননাক পছাতিযো কথাক ৰ শ্রী অশোক জী অপনাকেঁ ফৰাক দৃষ্টিকোণ সঁ একৰ ধুৰী সারিঁত ভেল ছলাহ।

সাদিখন নে কাদূ সঁ দোস্তী নে কাদূ সঁ রৈৰ কেঁ চৰ তার্থ কৰৈত অপন ফৰিছএন আ কতিএন ক্রিযাশীল ৰহি আগ অপন পীঢ়ীক সর্বাধিক পঢ়ল জায রঁনা সর্বশ্রেষ্ঠ কথাকাৰক ৰূপ মে উপস্থিত ছথি।

শ্রী অশোক জী পহিনে অশোক ঝা ছলাহ ফেৰ অশোক আ অপন পৰিচিতিকেঁ ঘোৰমট্টা হেরাঁ সঁ রঁচেরাঁক ক্রম মে ভ' গেলাহ কথাকাৰ অশোক।

রঁনারস সঁ শিক্ষা পারিঁ গাম ধেলনি 1975 মে রৈরাহিকরঁল্লন ম রঁল্লা গৃহস্থ জীরনক পছাতি পহিলনে কিৰানী আ কালান্তরেঁ কোপৰেটির রিভাগ মে অধিকাৰীক সেরা দৈত সেরানিবৃত্ত ভ' সংপ্রতি পটনারাসী ৰহি সৃজনৰত ছথি

কথা সৃজনক সংগ-সংগ উপন্যাস পৰ হিনকৰ গহীঁৰ দৃষ্টি প্রভারিত কৰৈ রঁনা ৰহল। সংগহি উপন্যাস, কথাক আপৰেশনল রৃূ হিনকা শ্রেষ্ঠ আলোচক শ্রেণী মে আনি ঠাঢ় কেলক।

মঁচ, মালা, মাগক আ হাঁজী-হাঁজী রঁনা ৰূপ কহিযো দৃষ্টিগোচৰ লৈ ভেল।

জ্বনাড্র 1995 , ওগ সময পৈ্না মে পত্রকাৰিতাক চ্ছাত্র ৰহী।শৈন ভাড্র (শৈনেন্দ্র খ্বানন্দ)কে সঁগ খ্বশোক ভাগক সৰকাৰ   খ্বারাস পৰ পহিন ভেঁৈ ভেন চ্ছন।একৈ পঁচাযতক ৰহিতো ভেঁৈ নৈ চ্ছন।ওন্া ফানোরৰ ত' ৰহী জ্বনাড্র 91ক পৈৈঘাৈক কথা গোধ্ঠীযে সঁা।
রীহনি কথা রিধা পৰ স্ানকা সঁা হোগত গপ সপ সদিখন সকাৰত্মেক খ্বা প্রোত্সোহিত কৰৈত ৰহন। খ্বা তকৰে পৰিণামস্বৰূপ দিসঁরঁৰ 2011 মে স্ানক সঁযোজন মে ভেন পৈ্না কথাগোধ্ঠী মে হমৰ রীহনি কথাক একন পোস্ৈৰ প্রদর্শনী নগাওন গেন   ন। খ্বারঁ জহিযা দিল্নী খ্বারৈঁথ ত' সূচিত কৰথি।খ্বা সদতি সোস্নগৰ রাঁৈ দেখরৈঁত ৰহনাহ।

-স্বন্না জী, হৈাঢ় ৰূপৌনী মো. 9958396353

খ্বপন   মঁতর্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাড।**

২.২২.শ্ৰীধৰম- গতিশীন যথাৰ্থক কথাকাৰ ঋশোক: কিছু টিপৌত

শ্ৰীধৰম

গতিশীন যথাৰ্থক কথাকাৰ ঋশোক: কিছু টিপৌত

ঋশোক খাঁটী ঋাধুনিক মৈথিন-কথাকাৰ ছথি। মৈথিনী মে খাঁটী কথাকাৰ ত' বঁহুত ছথি, মুদা কৈক বেঁৰ হুনক দৃষ্টিক কোৰাঁ ী হুনক ছদ্ম বৈচাৰিকতাক পোন খোনি দৈত ঋছি। এহি দৃষ্টিএঁ কথাকাৰ ঋশোকক বৈচাৰিকতা ঋা প্ৰগতিশীনতা মে কোনো ঝোন নহি ছনি ঋা যে হুনক কথা মে ঋনুস্যূত ছনি। যে বিঁনা কোনো নাৰেবাঁজী ঋাকি উফনী বঁজেনহি। ঋশোক মিথিনাক জন-

জীরনক কেঁ খলগ-খলগ কোন খা দৃষ্টিকোণ সঁ দেখৈত ছথি। ও খাম জীরন, জগত খা প্রঞ্জৃতিক খনেক রিঁম্ব কেঁ গতিশীল চিত্রকাৰী সঁগ ডতাৰি দৈত ছথি। ফানকৰ জে 'মৈথিল ঁখি' ছনি তকৰ কৈনরাস রঁফাত রিস্তৃত ছৈ, লোকন সঁ ন' ক' প্লোৰঁন ধৰি। হিনকৰ কথাক রিতান মে মিথিলাক মাষ্টি-পানি, খেত- ৰিহান, জাতিক খন্যাৰ রাঁটন টোল-পড়োস, দাম্পত্য জীরনক শা-নিৰাশা, ৰাগ-দ্বেষ সভ কিছু র্যাপ্ত খছি। রঁভনটোলী সঁ রাঁহৰ নিকনি ক' দলিত-টোল খা মিযাঁ টোল ধৰি জাগত ছথি খা এক দোসৰ টোলক রীচক ৰাগ দ্বেষ, ছল-ছদ্ম, তনারক সঁগ খাত্মীযতাক সূত্র কেঁ সেহো পকড়রাঁক প্রযাস কৰৈত ছথি। সরঁ সঁ পৈঘ রাঁত জে হিনকৰ কথা কহরাঁক শৈলী ছনি সে 'গপ্প' ককৰা নহি ঠমকা দেত? কথ্যক খন্যাৰেঁ 'কহন' কেঁ সাধ' মেঁ মাহিৰ ছথি কথাকাৰ খশোক।

'ওহি ৰাতিক ভোৰ' সঁগ্রহক ভূমিকা মে প্রসিদ্ধ কৰি-খালোচক ফুলানন্দ মিশ্রক হিনকা কথাক মাদে টিপ্পণী ছনি জে "ও যুগসন্ধ কেঁ সামূহিক নজৰি সঁ রেঁসী র্যক্তিক নজৰি সঁ দেখরঁ সার্থক বুঁঝৈত ছথি তেঁ হিনকৰ কথা মে যুগীন সঁঘর্ষক রাঁত পৰোক্ষ ৰূপ সঁ লক্ষিত হোগত ছৈ।" দেখল জায ত' এহি কথন মে প্রশ্ ক সঁগ ডত্তৰ সেহো নিহিত ছৈ। এত' ফুলানন্দ জীক কহরাঁক শয হৈ ছনি জে খশোক খপন সমকালীন সময, সমাজ খা জন-সঁফুলক যথার্থ কেঁ খপন পাত্রক নজৰি সঁ খকানৈত ছথি নৈ ি ভীড় খা নাৰেরাঁজী সঁ। হিন্দী মে প্রেমচঁদ সঁ খমৰকাঁত ধৰিক কথা মে সমাজ খা সমূহ কেঁ 'র্যক্তিক নজৰি' সঁ থাহরাঁক পৰঁপৰা দেখল জা সকৈত খছি। প্রশ্ন হৈ হেরাঁক চাহী জে র্যক্তি-চৰিত্র

ৰগীয চৰিত্ৰ ৰ্নৈত খছি কি নহি। খানোচক মোহন ভাৰদ্বাজক ডঠিতে কহৰ্ ছনি জে "খশোক ৰিকাস কেঁ পুনৰাবৃত্তিক ৰূ মে নহি দেখৈত ছথি। ৰিপৰীত তত্ত্ৱক একতাক ৰূপ মেঁ ৰিকাস কেঁ দেখৰ্ ৗনক ৰিশেষতা ছনি।" ভাৰদ্বাজ জী গহো নিখৈত ছথি জে হিনক "কথাক কথ্য সাৰ্ৰভৌম হোগত খছি, মুদা ওকৰ ৰ্নাৰ্ষ্টি মৈথিন ৰহৈত খছি। কথাক তানী-ভৰনী খৰ্থাত সংৰচনা মে মৈথিন স্বৰাস ৰহৈত খছি।" নিঃসন্দেহ মোহন ভাৰদ্বাজ খশ ক কেঁ একটা এহন প্ৰগতিশীন কথাকাৰ ৰূপেঁ দেখৈত ছথি জে সামাজিক দ্বংদ্ব কেঁ ৰৈশ্বিক খা ৰৈজ্ঞানিক দৃষ্টিএঁ মৈথিন ংধক সংগ চিত্ৰিত কৰৈত ছথি। এহি প্ৰক্ৰিয়া মে কথাকাৰ খশোক খপন পাঠক খা পাঠকীযতা কেঁ গম্ভিযৌনে ৰহৈত ছথি। জেনাকি যুৱা কথাকাৰ-সমীক্ষক শুভেন্দু শেখৰ খশোক কেঁ 'পাঠক কথাকাৰ' কহৈত নিখৈত ছথি জে "খশোকজী মিথিনাক জীৱন-ৰাগ, ওকৰ ছোট-পৈঘ খাকাংক্ষা, ওকৰ ডদাত্ত জীৱনক নকাৰাত্মক খা সকাৰাত্মক ৰিংদু সভ কেঁ ৰ্ৗত সূক্ষ্মতা সঁ দেখৈত ছথি।" শুভেন্দু খশোকক কথা-যাত্ৰাক এহি ৰিশ ষতা কেঁ মেহো ৰেখাংকিত কৰৈত ছথি জে কথ্য খা শিল্পক স্তৰ পৰ ও্ৰ কথাকাৰ নগাতাৰ ড্ৰ্ধ্বমুখী খা প্ৰযোগশীন ছথি। খা জকৰা কৈক ৰেঁৰ ঠমকন মৈথিন-নজৰি নহি পকড়ি পৰৈত খছি। এৱং প্ৰকাৰে কথাকাৰ খশোকক জে থোড়-ৰ্ৗত মূন্যাংকন ভেন মে ৰ্ৗত কম খছি। তেঁ 'ৰিদেহ'ক ও্ৰ প্ৰযাস এহি চৰ্চা-পৰিচৰ চা কেঁ খাগাঁ ৰঢ়াওত মে ৰিশ্বাস খছি।

খশোক 1980 কে খাসপাস কথা নেখন খাৰংভ কৈনে ছনাহ। নগভগ চাৰি দশক মে ৗনকা নগ সংখ্যা মে ভনে কথা কম হো,

ম্বদা উৎকৃষ্টতাক প্রতিশত ফ্নকা নগ রঁফ্ত অধিক ছনি। নিঃসন্দেহ সৃজনাত্মেক ৰচনাকাৰক ভীতৰ সেহো একটা আত্মোনোচক হেৰাঁক চাহী, জাহি সঁ সাহিত্য মে নিংঘেস নহি পসাৰি সকয। এহি সঁ সাহিত্য আ পাঠকক রঁফ্ত ভনাগ হোযত। অশোক পিছনা শতাব্দীক অৱসানক সংগ মনকৈত সাংঢ় জকাং আঁখি ম্বননে ভাগন জাগত নর সদীক যথার্থ কেং অপন কথা মে গৃঁথ মে মাহিৰ ছথি। পিছনা সদীক অংতিম দূ দশক ভাৰতীয সমাজ আ ৰাজনীতি মে পৰিৱর্তনক কান ৰহনে, জকৰ সমাজ পৰ অসৰি রঁফ্ত রেঁসী পড়ন। যেঁহ সময আৱাৰা-পূংজীক রৈশ্বি আৱাগমনক সেহো থিক। পাৰংপৰিক সামাজিক সংৰচনাক পুনৰ্ৰচনা ভেন আ এহি ক্রম মে টকৰাৱক সংগ সামংত কেংদ্রীয টোন সঁ হাশিযাক টো দিস সেহো শিফ্ট ভেন। এহি রঁদনাৱক প্রক্রিয়া কেং অশো রঁফ্ত মহীন ৰুপেং 'মাতরঁৰ' কথা মে অভিব্যক্ত কৰৈত ছথি। কথা মে আযনে 'অংৰেঁডকৰ-চৌক' পৰিৱর্তনক মেটাফৰ রঁনি জাগত অছি। নিম্ন বর্গ সঁ মাতরঁৰ রঁনরাঁক এহি প্রক্রিয়া মে জনতা অপন ৰাজনেতে জকাং দিশাহীন আ দিকভ্রমিত অছি।

গোর্কী চেখৱক কহানী কনাক বর্ণন কৰৈত নিখনে ছথি - "চেখৱক কথা পঢ়ৈত এনা সন প্রতীত হোগত অছি জেনা কি মানি নিয' জে শৰদ ঋতুক উদাস অৱসানক দিন মে অহাঁ টহনি ৰহনে ছী, জখন কি হৱা এতেক পাৰদর্শী হোগত অছি জে ওহি মেং ঝাড়-পাত, গাছ-রিঁৰিছ, সংকীর্ণ মকান আ ধ্নমিন সন নোক সভকিছু একদম স্পষ্ট দেখা পড়ৈত অছি। সভকিছু একদম রিচিত্র-একাংত, নিশ্চন আ নিঃশক্ত নগৈত অছি। চাৰু ভৰি গহী ৱ নীন সঁ রোঁৰন অসীমিত দূৰী পসৰনে ৰহৈত অছি। আ জে ফিক্কা সন

আসমান সঁগে জা মিনৈত অছি। ঠঁড সঁ জমন আ কাদো সঁ ভৰন ধৰতী পৰ আসমান 'সর্দ আহ' ভৰৈত অছি। নেখকক বুঁঝ   শৰদ ঋতুক সূর্য জকাঁ নির্মম আ স্পষ্ট ৰুপেঁ ডুরঁড়-খারঁড় রাঁষ্ট, ষ্টেঢ়-মেঢ় গনী, সঁকীর্ণ আ গঁদা মকান সভ পৰ প্রকাশ পসাৰৈত অছি, এহি মকান সভ মে দীন-হীন তুচ্ছ নোক সভক রিকনতা আ কাহিনী সঁ দম ঘুষ্টৈত জাগত ছৈ। ও সভ মূস জকাঁ অপন নিৰর্থক, ওঁঘাযন ভাগম-ভাগ মে নাগন ৰহৈত অছি ।" অশোকজীক কথা সভ কেঁ পঢ়ৈত কৈক রেঁৰ ড্র কথন সার্থক বুঁঝনা জাগত অছি। অশোক অপন নিজী পেশা মেঁ সৰকাৰী অধিকাৰী ৰহনাহ। ৷নকা নগ সৰকাৰী তঁত্রক রেঁস নীক-অধনাহ অনুভৱ ছনি, জকৰা   অপন কথাক রিষয রঁনৌনে ছথি। সৰকাৰী নানফীতাশাহী পৰ অশোকক কৈক ষ্টা কথা ছানি। 'দসখত' আ 'কোঠা' কথা মে ৰাজনিতিক ভ্রষ্টাচাৰ কেঁ জাহি তৰহেঁ ডঘাড়ন গেন অছি সে অপন কথ্য মে প্বৰান হোগতো প্রস্তুতি মে নর অছি। অনেক তথ্য আ পক্ষ কেঁ জোড়ৈত। 'কোঠা' মে 'সাঁপ' মেষ্টাফৰ কে রঁ৷ত   ম্বঠিত প্রযোগ ভেন অছি। পহিনে 'অরর্ণ' কেঁ 'সরর্ণ' নূষ্টৈত ছনা আ আরঁ 'মঁডন' নূষ্টি ৰহন ছথি। ৰামনান মঁডনক সাঁপ সভ সীসাক ঘৰ সঁ রাঁহৰ ভ' গেন। "চাৰুকাত গাম মে সৰসৰাগত-সনসনা ত সসৰ' নাগন। ফূফকাৰ সঁ আসামর্দ ক' দেনক সমূচা রাতা ৰণ কে।" অহিনা 'জিনিস' কথা মেঁ ভ্রষ্টাচাৰক সঁগ দাম্পত্য   রঁদনৈত স্ত্রী-প্বৰুষ সঁরঁধক সার্থক ৰেখাচিত্র খীঁচন গেন অছি। 'স্ত্রী-প্বৰুখক দিযাদ নহি থিকৈক।' এহি কথন সঁ অনেক তথ্য ধ্বনিত হোগত অছি। ৰূপাক এহি কথন 'মোন পাডূ ত' কত্তেক দিন ভ' গেন হৈত হমৰ দেহ চূনা অহাঁকে?' কেঁ আধুনিক স্ত্রী-রিমর্শক দৃষ্টিএঁ সেহো দেখন জা সকৈত অছি।

অশোকক একটা কথা ছনি 'হৰিসিংহদেৱী'। আৰ্ব গহো কোনো কথাক 'কথ্য' ভ' সকৈত অছি? মুদা এহন শোধ আনেখক রিষয কেঁ নেখক জাহি তৰহেঁ রিঁখিযা কে ৰঁখান কৰৈত ছথি, সে ন্দনকৰ 'কিম্বাগো'ক প্ৰমাণ থীক। কথাকাৰ এত' জাতি-পাঁতি সমাজশাস্ত্ৰীয রিশ্লেষণক সঁগ মনোরৈজ্ঞানিক 'স্কৈন' সেহো কৰৈত চনৈত ছথি। 'ৰাগৰিৰাগ' কথা এহি তথ্য কেঁ ৰেখাঁকিত কৰৈত অছি, জে হজাৰো ৰঁৰ্খ সঁ মাৰি-গাৰি সুন' ৰঁনা দনিত, মজদূৰ নেন সম্মান আ স্নেহক দূ টা মীঠ ৰোঁন কতেক আহ্লাদক হোগত ৈ। হজাৰ ৰুপৈযা কমেনিহাৰ ডাগৰৰ অপন সেঠানী কেঁ মাঁ কহৈত অছি। হজাৰো সানক সামংতী গুনামী সঁ ৰাঁহৰ নিকনন ড্ৰা ৰৰ্গ এক ৰেঁৰ ফেৰ 'প্ৰেম নপেটে অষ্টপষ্টে ৰৈন' মে ফঁসিক' শোষণক শিকাৰ ভ' জাগত অছি। অহী কড়ীক রিস্তাৰ মে 'মহতো' 'প্ৰতিনোম' আ 'সীৰন ৰজকক হিতচিন্তক' শীর্ষক কথা ক ঁ দেখন জা সকৈত অছি। মুদা 'সীৰন ৰজকক হিতচিন্তক' কথাক অংত মে জে দ্বংদ্ব হেৰাঁক চাহী তাহি সঁ পাত্ৰ ৰঁচিত ৰহি জাগত অছি। ৰঁন্দত আযানী সঁ সীৰন কেঁ মুক্তি ভেটি জাগত ছৈ। হি দৃষ্টি সঁ 'প্ৰতিনোম' কথাক রিকাস আ উৰুজ স্বাভারিক অছি।

'মাতৰঁৰ' সংগ্ৰহক কথা ''ৰূঁঢা জীৰৈত ৰহনাহ' আ 'ঊডীগাম' সংগ্ৰহক 'ঐনা ভ' ক' কিযো' কেঁ এক সঁগে পঢ়ন জেৰাঁক াহী। ভাৰতীয সমাজ মে সোনহ-সত্ৰহ ৰঁৰ্খ মে রিঁযাহ আ চানীস জাগত-জাগত রানপ্ৰস্থী ৰঁনি জএৰাঁক আগ্ৰহ ৰহন অছি। সভটা শাস্ত্ৰ-পুৰাণ মে যযাতি আ দেৱব্ৰঁত সন অনেকো উদহাৰণ ৰহৰাঁক অছৈতো ৰূঁঢ়ক গংজন কৰৰাঁ মে 'রিশ্বগুৰু' সেহো পাছ ঁ নহি

ৰহন অছি। হমৰা জনৈত বূঁঢ়ক 'ৰাগ' পৰ মৈথিনী মে নীখন অন্যতম কথা থীক- বূঁঢ়া জীৱৈত ৰহনাহ। অহিনা দাম্পত্য জীৱন আ প্ৰেমক কথা- 'নাথ' কেঁ সেহো দেখন জা সকৈত অছি। মধ্যৱৰ্গীয ব্যক্তি অপন গৃহস্থক গাড়ী কেঁ খীঁচৈ -খীঁচৈত কহিযা জৱান সঁ অধৰ্বয়সূ আ বূঁঢ় ভ' জাগত অছি তকৰা একটা 'কৃৰ্তা'ক প্ৰতীকক মাধ্যম সঁ কহন গেন অছি।

'মাতৰঁৰ' সংগ্ৰহক একটা আৰো ৱিশেষ উল্লেখনীয কথা থিক- 'ৰাঁড়'। ওনা এ কথ্য আৰঁ মিথিলো নেন পুৰান সন ভ' ৰহন অছি, মুদা জঁ এহি ৱিষয কেঁ হটা দী ত' মৈথিনী কথা-সাহিত্যক দৃ তিহাস হিস্বা অপ্ৰাসংগিক ভ' জাযত। গতিহাস সমজশাস্ত্ৰীয অধ্যযনক আধাৰ হোগত অছি। অস্তু, অশোক অপন কথা 'ৰাঁড়'ক ৱঁহল্লে ৱিধৱাক নেন নিৰ্ধাৰিত পাৰংপৰিক মাপদংড কেঁ ত ঢ়ৈত ছথি, ওহি পৰ প্ৰশ্নচিহ্ন নগৱৈত ছথি। কথাক নৈৰেটৰ মনীষক আঁখিযে ৱিধৱা জীৱন, ওকৰ সংঘৰ্ষ আ ৱিকসিত চেতনা কেঁ সমগ্ৰতা মে দেখন গেন অছি। এত' ৱিধৱা স্ত্ৰীক ৱিকসিত হোগত স্বতংত্ৰ ব্ ক্তিত্ব কেঁ দেখন জা সকৈত অছি। ৱিধৱাক নেন জে তানা-ৱাঁনা সমা দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কৈন গেন অছি, ওকৰা ও নকাৰৈত অছি, জে া-উজ্জৰ ন্আ পহিৰৱঁ, সিংউথ মে সিনূৰ ধোএ দেৱঁ, চূড়ী ফোড়ি দেৱঁ, অনকৰ চ্ছেন নহি খৈৱঁ, মাছ-মাংস নহি খৈৱঁ, দেহ সাধি কে স্ত্ৰী ৱঁনা নিয' জে মোন আ দেহক ৱীঁচ কোনো তাৰ নে জুড়ী জায। দেহক ৰাগ নে ৱাঁজি উঠয... আদি। মুদা পত্নী মৰনা পৰ পুৰুষক নেন কোনো নিযম-সংযম নহি। মনীষ কেঁ মোন ছৈ জে মায কে মৰনা পৰ ৱাঁবূঁ নাশ সঁ মাঁফী মাঁগনে ৰহথিন-'জীৱি মে অহাঁ কেঁ ৱঁড দুঃখ দেনহুঁ। ৱঁড় ক্ৰোধ কেনহুঁ। মাঁফ ক' দে হমৰা।' মুদা

পত্নীক মৃত্যুক কৰণ ণনকৰ দিনচর্যা মে কোনো খুঁতৰ নহি খ্রায়ন। 'মাচ্ছ-মাস্ব খাগতে ৰহনোহ। সভঙ্গা কাজ ওহিনা কৰৈত ৰহনোহ, জেনা পহিনে কৰথি।' মনীষ কেঁ খ্রপন রিধরা পিতামহী মোন পড়ৈত ছৈ জে ডজ্জৰ ন্বখ্রা পহিৰনে, গোপী চনানক ঠ প কেনে ভগরতীক পূজাক ৰাঁদ মাষ্টিক ৰাঁসন মে খ্রপনে সঁ ভানস কৰথিন। ওহী ভগরতীক পূজা জে কহিযো স্ত্রীক পক্ষ মে ঠাঢ় নহি ভ' সকনীহ। রিধরা জীরনক কথ্ষ্ট কেঁ কনেকো কম নৈ ক' সকনীহ। কোনা ক' সকৈত ছনীহ জত' ধর্মৰাজ সন মহাপ্বৰুখক স্বঁহেঁ মহাভাৰত মে কহা দেন গেন-"যদি কোনো প্বৰুষ কে সৌ ষ্টা জীহ (স্বঁহ) হোঞ্জ, খ্রা সৌ ৰঁৰখ ধৰি ও ড়িঁদা ৰহয খ্রা ওকৰা জীরন ভৰি স্ত্রীক দোষক ৰঁখান কৰৰাঁক খনারা কোনো দোসৰ কাজ নহি দেন জাঞ্জ, তৈযো ও স্ত্রীক দোষ কেঁ রিঁনা ৰঁখান কে ◌ মৰি জাযত।" এহনা মে রিধরাক খ্রার্তনাদ শাস্ত্র পৰ চনান হাৰ কোন প্বৰুখ স্বনি সকৈত ছন?

মনীষ খ্রপন মামী কেঁ রিধরা ৰূপ মে দেখৰাঁক কল্পনো নহি ক' সকৈত ছন। কিএক ত' ওকৰ নেনপন কাশী মে মামীক খাঁচৰক ছহাৰি মে ৰীতন ৰহৈ। ও মামী, জে মৌথিন দ্বাৰা কাশী-নাভ নেন (মৰৈ নেন) ছোড়ি দৈ ৰঁনা ৰূঢ় মাতা-পিতা কেঁ মৰৈ তক দেখ-ভান কৰথি। জীরন সঁ মৃত্যু ধৰী সেরা মে দূ পাঞ্জ কমা ন থি খ্রা তকৰ ৰঁদনা মে নোক সভ রিঁখিন রিঁখিনক খেৰহা পসাৰনি। স্বদা, মামী ককৰো ৰাঁত পৰ ধ্যান দেনে রিঁনা 'স্বান ৰূপ সঁ ◌াৰ হৈ সূকন দে ঝখ মাৰি'ক খুঁদাজ মে খ্রপন কাজ মে নাগন ৰহনীহ। খ্রাখিৰ কাশী করীৰক সেহো নগৰী থিক, জতৰেঁ খ্রাডম্বৰ- ◌ূক্ত ততৰেঁ খ্রাডম্বৰ-স্বক্ত। খ্রা সে মামী জখন রিধরা ভ' গে ◌ীহ ত'

মনীষ সোচৈত অছি জে ফানকব ৺জ্জব রস্ত্র কে ও মূঁগাক ৰঁগ-ৰঁনা শান সঁ ঝাঁপি দেত। "মুদা মনীষ জখন মামীক ওত' গেন ত' ফানকা আসমানী ৰঁগক নুআ মে দেখনক। আসমানী ৰঁগক নুআ-ৰ্নোৰ্উজ পহিৰনে মামী জেনা সম্পূর্ণ অকাস কে সমেটনে ছনীহ। হাথ মে ঘড়ী ৰহনি। সোনাক চূড়ী ৰহনি।" মামীক আসমানী ৰঁগক সাড়ী ওহি অকাস কেঁ অপনা মে সমেট ে অছি, জাহি পৰ পুৰুষক 'ৰঁপৌতী' ৰহনে, স্ত্রীক 'মৈযৌতী' নহি। (এত' আসমানী ৰঁগ স্বতঁত্রতা ও স্বচ্ছঁদতাক প্রতীক থিক।) এ দেখি প্রগতিশীন মনীষ কেঁ এক পন নেন ঠকমকা জাযৰঁ স্বাভা িক ছনে। মামীক এ কথন জে 'হম ৰাঁড় নহি ভেনহুঁ মনীষ। হম ৰাঁড় নহি ছী।" আধুনিক মৈথিনানীক ৺দ্ঘোষণা থিক জে হজাৰো সান সঁ জমনে পিতৃসত্তাক শিনা পৰ হথৌৰাক চোট সন ৰুঁঝগত অছি। আ মামীক অহি ৺ক্তি কেঁ সুনি মনীষ কেঁ অপন মাতাক মৃত্যুক ৰাঁদ পিতাক জীৱন কেঁ সোন পাৰৰঁ প্রতীক মে ৰঁফত কিছু কহি দৈত অছি। (ওনা এ কথাক অঁত এতহিযে ভ' জৈত ত' হমৰা জনতৰেঁ নীক।)

এ কথা অপন কনেৰৰ মে ছোট হোগতো মিথিনাক ৰিধৰা-জীৱনক অনেক ৰঁগ (সফেদ সঁ আসমানী ধৰি) কেঁ অপনা ে সমেটনে অছি। মনীষক ৰিধৰা পিতামহী সঁ ৰিধৰা মামী ধৰিক মিথিনাঁচনক ৰৈধব্য-যাত্রা মে ৰঁফত কিছু ৰঁদনি গেন অছ । ৰঁফত কিছু টুঁটি গেন অছি। ৰঁফত কিছু পাঁছা ছুটি গেন অছ । পৰঁপৰাৰাদী পাগক পাছাঁ গন্থাগত দিমাগক ৰিঁখপাদে টা ৰঁচনে অছি। অতীত-গাযনক সঁগ সঁগ জখন অতীতক মূন্যাঁকন হোগত অছি, তখনে স্বস্থ ভৱিষ্যক কল্পনা কৈন জা সকৈত অছি।

'ঊৈডীগাম' ধৰি অৰৈত-অৰৈত অশোক কথ্য আ শিল্প, দৃনূ স্তৰ পৰ নৱ-নৱ প্ৰয়োগ কৰৈত ছথি। শীৰ্ষক কথা ঊৈডীগাম এক সঁগ ঠহৈত সামঁতৱাদ, পলায়ন, গামক প্ৰতি নাস্ট্ৰৈল্জিয়া, গামক ৰাজনিতিক-সামাজিক-আৰ্থিক বঁদলাৱক সঁগ বঁদলৈত চেতনাক কথা থীক। ৰঘুৱঁশ নঁদন মে অনেকো বঁৰ্খ ধৰি ৰহি ডাক্টৰী কৰবাঁক অছৈতো গাম মে সীতাৰামক মঁদিৰ বঁনাবঁ' চাহ ত ছথি। গাম সঁ পুনঃ জুড়বাঁক লেল মঁদিৰ কেঁ ও কড়ী বঁনাবঁ' চাহৈত ছথি। ঘনকৰ বেঁটা সবঁ এহি কাৰ্য মে ঘনকৰ সহয়োগ কৰৈত নি। মুদা গামক নৱতুৰিয়া এ বুঁঝৈত অছি জে মঁদিৰক নিৰ্মাণ সঁ শিক্ষা, স্বাস্থ্য আ বেঁৰোজগাৰী দূৰ নহি ভ' সকৈত অছি। তেঁ নৱতুৰিয়া মঁদিৰক বঁদলা মে অস্পতাল বঁনেবাঁক আগ্ৰহ প অডিগ ভ' জাগত অছি। সৱৰ্ণ সঁ অধিক অৱৰ্ণ সম্প্ৰদায়ক লোক শিক্ষা আ স্বাস্থক মহত্ত্ৱ কেঁ বুঁঝ' লাগল অছি। লেকলক এ কহ জে 'মিথিলা মে সীতাৰাম মঁদিৰ বঁনেবাঁক পৰঁপৰা নহি ৰহল অছি' মিথিলাক সাঁস্কৃতিক ধৰোহৰ পৰ সঁ গৰ্দা ঝাৰৈত ৱৰ্তমান মঁদিৰৱাদী ৰাজনীতি কে পোল সেহো খোলি দৈত অছি। ৰঘুৱঁশ গাম মৰবাঁক লেল আয়ল ছলাহ, মুদা গাম অয়লাক বাঁদ ঘনকৰ দৃষ্টি বঁদলি জাগত ছলি- 'গাম-ঘৰ তঁ জীৱাক লেল হোগ ছৈ। মৰবাঁক লেল নহি।'

ৰচনাকাৰক দায়িত্ব কমজোৰক সঁগ ঠাঢ় হৈবঁ হোগত অছি। ঘোৰ অমানৱীয় ৱাতাৱৰণ মে মানৱতাক সূত্ৰ খোজবঁ হোগত অছি। কোনো ধৰ্ম, জাতি, ৱৰ্গ, অথৱা ক্ষেত্ৰ সঁ ৰাগ-দ্ৱেষ অথৱা পূৰ্ৱাগ্ৰহ ৰখনিহৰ লেখক কোনো ৰাজনীতিক পাৰ্টীক প্ৰচাৰক ভ'

সকৈত ছথি, নেখক নহি। অশোক সাঁপ্রদাযিক তনাৱক মাহৌন মে সাঁপ্রদাযিক-সৌহার্দক কথা নিখৈত ছথি। অহি সন্দর্ভ ◌◌ঁ 'ছন', 'ও দুনূ সাওৃকিন সীখৈত অছি' আ 'ৰাগ' কথা ৱিশেষ উনেখনীয অছি। 'ছন' কথা মে ভোনী ঝা জাহি তৰহেঁ গম্বা কেঁ গৰিযাৱঁ' ৱঁনা হাকিম সঁ নড়ি জাগত অছি, সে ও ৰ অভিনয নহি, সৈকড়ো ৱর্ষ সঁ সহ অস্তিত্বক সংগ হিন্দূ-মুসনমানক সংগ ৰহৱাঁক প্রমাণ থিক। তহিনা কেঁঠী ৱঁনা মুসনমান দ্বাৰা ৰমেশ আ সুধীৰ কেঁ পিষ্টাওৃ সঁ ৱঁচা নেৱঁ আ সাগকিন মিস্ত্রীক ও কহৱঁ জে 'অৱঁ কহিযা আযৱঁ' সাগকিন সিখ' আশ্বস্ত কৰৈত অছি জে মিথিনে নহি ভাৰতীয সমাজ ৱঁগত অধিক দিন ধৰি ধর্মক নিশা মে ৱঁতাহ নহি ৰহি সকৈত অছি। 'ৰাগ' কথা ত' মৈথিনক ভোজন-প্রিযতাক সমাজ-মনোৱৈজ্ঞানিক পোস্টমার্টম থীক। গণেশ ৱাঁবূ আ মুজফ্ফৰ সাহেৱঁ একটা সৱর্ণ হিন্দূ দোসৰ সৱর্ণ মু নমান 'অন্ন-ব্রম্হ'ক নেন অপন জাতীয আ ধার্মিক ষৈৱূ কেঁ ছোড়ি দৈত ছথি আ এক দোসৰাক ঘৰ অষ্টমীক ৱঁনি আ ৱঁকৰীদক কুৰ্বানীক মাসু নাক তূৱাঁ ক' খাগত ছথি। মুদা দুনূ কেঁ অহি নেন সামান য হোৱঁ' মে সময নাগননি। হিন্দূ আ মুসনমান দুনূ এক গাম, এক ঠাম ৰহিতো কতেক দূৰ অছি। এক দোসৰক নেন কতেক পূৱাগ্রহ পোসনে অছি তকৰ প্রমাণ থিক ও কথা। কথাকাৰ কেঁ কোনো হড়ৱঁড়ী নহি ছনি। ও হিন্দূ মুসনমানক একতা দেখেৱাঁক নেন কোনো নাৰেৱাঁজী অথৱাঁ ৰূঢ় প্রতীকক আসৰা নহি নৈত ছথি। এক দোসৰাক সংগ ৰহৈত, এক-দোসৰক দুখ-সুখ কেঁ ৱঁটৈত সহ-অস্তিত্ব কথা মে ৱিকসিত ভেন অছি। গণেশ ৱাঁবূক অহি কথন মে নেখকক দৃষ্টি সেহো সমাহিত ছনি, " ঔ, অহাঁক ৱঁদনা হথহৰ ৱঁনি ৱৈসন অছি। অদদ সঁ হৌসনা ধৰি অঁগেজনে ঠী হম সভ। দুনূ

গোষ্টে কেঁ অফ্সোস আ অঁদেশা একে ৰঁগ হোগযে।" 'ৰাগ' মৈথিনী কথাক পৰিধিক রিস্তাৰ কৰৈত অছি। গণেশ্বৰ ৰাঁৰূ ম্ব ফ্ফৰ সাহেৰঁ সঁগ ষ্টূষ্টেন ৰাগ কেঁ প্বনঃ জোড়ৰাঁক প্রযাস কৰৈত ছথি। এখনো গাম মে মিযাঁ-ষ্টোনেক সামনে হিন্দূ ষ্টোন নহি ৰঁনা সক অছি ৰাজনীতি।

স্ত্রী স্বধীনাতাক প্রশ্ন 'স্বাধীন' কথা মে দেখন জা সকৈত অছি। হমৰা জনৈত 'ৰৈরাহিক-ৰঁনাত্কোৰ' পৰ ভাৰতীয সাহিত্য ◌ কথা ৰঁহুত কম নীখন গেন অছি, খাস ক' প্বৰুষ নেখক দ্বাৰা। যা জাহি তৰহেঁ পতি দ্বাৰা ৰঁনাত্কোৰ সঁ ঠহৰন ৰঁচ্চাক গর্ভপাত কৰেৰাঁক জিদ পৰ অড়ন ৰহৈত ছথি সে স্ত্রীক ৰঁদনৈত স্বাধীন চেতনাক প্রমাণ থিক। কতেকো না-ন্বণ্কৰ কৰৈত অজয কেঁ সেহো তৈযাৰ হখ' পড়ৈত ছৈ আ অপন গনতীক পশ্চাতাপ ওকৰা সেহো হোগত ছৈ, ঞ নেখকীয দৃষ্টিক পৰিচাযক থীক। জখন স্ত্রী আর্থিক ৰূপেঁ সৰঁন হেতীহ, অপনা কেঁ দান মে ৎসের্গক ৰঁদনা অপন জীরনসাথীক চযন স্বযঁ কৰতীহ ত' ফৈসনা সেহো নেতীহ। ম্বদা, 'ষ্টীস' কথা অপন অঁত সঁ নিৰাশ কৰৈত অছি। রিমন কেঁ পতি কোপৰেষ্টিরক অধ্যক্ষ ৰঁনা দেনকনি আ হনক নকনী হস্তাক্ষৰ ক' গৰঁন কৰৈত ৰহন। এক ৰাতি প্বনিস আরিঁ ক' রিমনা কেঁ গিৰফ্তাৰ ক' নৈত ছৈ, পতি পহিনহি নিপত্তা ভ' গেন ৰহৈ। রিমনা পতিক তমাম ফৰেৰঁ কেঁ অপন ভীতৰ দৰাঁ ক' ওহি কনী হস্তাক্ষৰ কেঁ অপন অসনী হস্তাক্ষৰ মানি নৈত অছি। জঁ রিমনা এত' নকাৰি জাগতয ত' ঞ কথা স্ত্রী স্বাধীনতাক সন্দর্ভ মে একষ্টা রিমর্শ ঠাঢ় কৰৈত।

'মনসূৰাঁ' আ 'নেমন আগসক্রীম', দূ পীঢ়ীক দ্বংদ্বক সংগ শহৰীকৰণ, নৱ পীঢ়ীক মনোভাৱক মশীনীকৰণক কথা থীক। "পাপা একটা বাঁত অছি। গাম মে অহাঁক নাৰিঁগ ৰ৲ত তগড়া অছি" বঁৰঁনূক এ কথন নৱ প্টেক্লোক্রেপ্ট যুৱাক বঁদনৈত মানসিকতাক প্রমাণ থীক। এ দ্বংদ্ব 'মনসূৰাঁ' কথ মে আৱো বিস্তাৰ নেনেক অছি। পনায়ন মজবূঁৰী থীক। শহৰ অপনা ভীতৰ হেঁজক হেঁজ গাম কেঁ পচৌনে জা ৰহন অছি। সংস্কৃতিক সংক্রমণ অপন স্বাভাৱিক গতি সঁ পসৰি ৰহন অছি। মধ্যৱৰ্গ সু িধাভোগী আ গএমআগজীৱী হোগত অছি। মধ্যৱৰ্গক প্ৰৱনকা পীঠী মেঁ প্রাচীনতা আ আধুনিকতাক দ্বংদ্ব ৰহৈ, সে নৱ পীঠী মে সমাপ্ত ভ' ৰহন ছৈ। ৰণজীত কংপনী মে পৈঘ ওহদা পৰ অছি। ও অপন জিনগী অপনে ঠংগে জীবঁ' চাহৈত অছি। মাতা-পিতাক কো ো হস্তক্ষেপক বিঁনা। দিল্লী অযনা পৰ মায অপন হাথক ভোজন বেঁটা কেঁ কৰাবঁ' নেন ব্যগ্র ছথি মুদা বেঁটা কেঁ হোটনেক ব্যৱস্থা পৰ অভিমান ছনি। পিতা কেঁ বুঁঝাগত ছনি জেনা "ও তথা ৰণজীত নদীক দূ ছোড় পৰ ঠাঢ় ছথি। দূ-টা ফৰাক ফৰাক দ্বীপ পৰ।" অহি কথাক প্ৰীপ্টমেঁপ্ট কিছু আৱো শৰ্দ্দক মাঁগ কৰৈত অছি।

'খুশীক নাম জীৱন' কেঁ 'মনসূৰাঁ' কথাক বিস্তাৰ মে দেখ জা সকৈত অছি। মংসূৰাঁক ৰণজীত অপন কৈৰিযৰক প্রতি এতে নিপ্রিত অছি, জে বিঁযাহে নহি কৰ' চাহৈত অছি। মুদা, এত' সংদীপ অপন জীৱনসাথীক ৰুপেং দক্ষিণ ভাৰতীয় স্বজাতীয সুভদ্রা নায কেঁ চুনৈত অছি। কন্হৈযা বাঁবূঁ আ ৲নক পত্নী জেনা তৈযাৰ বৈঁসন ৰহথি এ সুনৰাঁক নেন। বিঁযাহ ভ' গেন। কনিযাঁ মৈ িনী সীখি নেনীহ। কোনো দ্বংদ্ব নহি। কোনো ক্ষীঠানি নহি। স বঁড়

नीक। मुदा 'छुट्टीक एक दिन' मे नरतुरिया वर्गक प्रेम विवाहक मादे चर्चा बहुत स्वाभाविक रूपेँ आयल अछि।

अशोक मूलतः गतिशील यथार्थक कथाकार छथि। हिनकर अधिकांश कथा 'हम' नैरेटरक द्वारा संचालित होइत छनि। कथा कहबाक ई तकनीक अपन सरलताक अछैत बहुत कठिन होइत अछि। सबसँ पैघ बात जे एकरसता आ आत्मालापक शिकार हेबाक शंका प्रबल रहैत अछि। मुदा एहि चुनौती केँ अशोक कथ्य संग निमिग्न भ' आ 'बतकही' मे पूर्णतः निमग्न भ' निबाहि लैत छथि। हिनक कथा मे 'प्रेम' सर्वत्र व्याप्त अछि। मनुक्ख-प्रेम हिनकर अभीष्ट छनि। दाम्पत्य प्रेमक कतेको बिम्ब हिनक कथा मे देखल जा सकैत अछि। पत्नी त' हर दोसर कथा मे अनेक अनेक रूपेँ ठाढ़ छथिन। एकटा कथाकार अपन बाहर-भीतर एक रंग रहिए क' अपन 'हम' केँ 'सार्वभौम' बना सकैत अछि।

अंत मे ई कहब जे आलोचक अशोक जी पर विस्तार सँ विचार हेबाक चाही से फेर कहियो।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

ऐ अंकक अन्य रचना

२.गद्य खण्ड

২.১.জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল- সুঠিতা (ধাৰাৱাহিক উপন্যাস)

২.২.জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল- নিৰন্তৰ (নঘুকথা)

২.৩.নন্দ রিনোদ ৰায- ফাদর্স ডে

২.৪.ৰরীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র- মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ২৬-৩০ ম খেপ

২.৯.ণ্ডমাৰ মনোজ কশ্যপ-দৃশ্যারনোকন

২.৬.নির্মনা কর্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-১৫)

২.৭.প্রণর ঝা-ভৌকানী মুর্গা (নঘু র্‍যংগ্য)

২.৫.আচার্য ৰামানন্দ মণ্ডন-অগস্ত ক্রাঁতি শহীদ ৰামফন মংডন: জীরন রৃত/ কমীনা রিদ্বান

২.৯.ডাে. কিশন কাৰীগৰ-মৌথিনী সাহিত্যক এনীট রোঁনরিঁনাড আ সর্রনাশী দনান

২.১০.নান দের কামত- স্বনৈনা রেঁষ্টী- মৌথিনী সামাজ ক ডপন্যাস (সমীক্ষা)

২.১১.ঞ্চন্দন কর্ণ- মৌথিনী রীহনি কথা- ন্মূষ্টন্স ন

২.১.জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডল- স্বঠিতা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)

জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডল

স্বঠিতা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)

'স্বঠিতা' ধাৰাৰাহিক ৰূপেঁ ছপৰ্ব প্ৰাৰম্ভ ভেন 'মিথিনা দৰ্শন'মে, জে পহিনে প্ৰিংটমে ছপৰ্ব ৰ্বন্দ ভেন আ মাত্ৰ পী.ডী.এফ. মে ড্ৰ-প্ৰকাশিত ণখয নাগন আ ফেৰ সেহো ৰ্বন্দ ভই গেন। আ তেঁ 'স্বঠি ◌া'ক সেহো ছপৰ্ব/ ড্ৰ-প্ৰকাশিত হএৰ্ব ৰ্বন্দ ভই গেন। এহী আনোকমে ড্ৰ উপন্যাস ধাৰাৰাহিক ৰূপেঁ ড্ৰ-প্ৰকাশিত কএন জা ৰহ আছি।- সম্পাদক।

𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑒛𑓃𑒰𑒫

𑒠𑒮 𑒥𑒖𑒹 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒦𑒳𑒫𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒯𑒹𑒞𑒰। 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒥𑒖𑒹 𑒦𑒼𑒩𑒹 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒰 𑒧𑒰𑒋𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒥𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪 -

"𑒧𑒰𑒋, 𑒠𑒮 𑒥𑒖𑒹 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒋𑒥।"

𑒍𑒕𑒰𑒃𑒢𑒣𑒩 𑒮𑒿 𑒅𑒚𑒻𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒲-

"𑒣𑒰𑒢-𑒕𑒁 𑒒𑒢𑓂𑒙𑒰 𑒁𑒐𑒢 𑒮𑒧𑒨 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒻𑒫𑒲𑒚 𑒯𑒧𑒯𑒴𑒿 𑒮𑒦 𑒍𑒩𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒏𑓄 𑒠𑒃 𑒕𑒱𑒁। 𑒣𑒳𑒞𑒼𑒯𑒳𑒖𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒅𑒚𑒰 𑒠𑒯𑒳𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒦 𑒫𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩-𑒖𑒰𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒩𑒱𑒨𑒾𑒞𑒲। 𑒯𑒧 𑒦𑒰𑒢𑒮 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒪𑒃 𑒕𑒲।"

𑒧𑒰𑒃𑒨𑒼 𑒂 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒱𑒨𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒩𑓂𑒧𑒧𑒹 𑒖𑒳𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰। 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒩𑓀𑒑𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒅𑒚𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒃 𑒮𑒦 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒢𑒹𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬: 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢।

𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒮 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒏 𑒩𑒱𑒖𑒪𑓂𑒙 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒂𑒃.𑒋.𑒋𑒮.𑒏 𑒩𑒱𑒖𑒪𑓂𑒙𑒮𑒿 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒩𑓀𑒑𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒼𑒩𑒮-𑒞𑒹𑒩𑒮 𑒯𑒫𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒥𑒯𑒋 𑒪𑒑𑒪। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒼𑒩𑒹𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒯𑒠 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒧𑒪𑒣𑒳𑒩𑒼𑒧𑒹, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒃.𑒋.𑒋𑒮. 𑒦𑒹𑒪𑒰..! 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒼𑒩𑒹𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒪𑒻𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒂 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒪𑒼𑒏 𑒍𑒯𑒢 𑒕𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒂𑒃.𑒋.𑒋𑒮.𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒞𑒹 𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒟।

𑒁𑒐𑒢 𑒞𑒏 𑒏𑒧𑒪𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹, 𑒖𑒹 𑒯𑒖𑒰𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒲 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩, 𑒞𑒲𑒢𑒙𑒰 𑒯𑒰𑒃𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒏 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒋𑒧.𑒥𑒲.𑒥𑒲.𑒋𑒮. 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒂 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒯𑒰𑒃 𑒏𑒼𑒩𑓂𑒙𑒏 𑒫𑒏𑒲𑒪 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒯𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒡𑒱𑒏 𑒣𑒜𑓃𑒪-𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒔𑒩𑒹𑒿 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒼𑒁𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒃𑒧𑒩𑒲 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒧𑒱𑒛𑓂𑒪 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒞𑒏 𑒣𑒢𑒩𑒯-𑒥𑒲𑒮 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒕𑒻𑒟 𑒂 𑒥𑓂𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑒮𑒔𑒱𑒫𑒰𑒪𑒨 𑒞𑒏

সেহো দস-বাঁৰহ গোৰে কিৰানীক নোকৰী কৰিতে ছৈথ। ওনা, গামক খাধাসঁ বেঁসী নোকৰিহাৰা পৰিবাৰ খছি মুদা ও সভ, সভৰংগক নোকৰী কৰৈ ছৈথ। মানে কল-কাৰখানাসঁ নই কই বেঁৰসাযী ঐঠাম ধৰি। গামক খেতিযো-পথাৰী নীক খছি, কিএ তঁ গামমে একোটা ধাৰ-ধ্ৰৰ নগ খছি জগসঁ দাহী হএত খা নে ডম্ৰৰ-খাসৰ খাকি বঁন্বখাহ মাষ্টি খছি জে ডপজবেঁ নে কৰত। ৰৌদীক প্ৰকোপ জৰুৰ হোগএ কিএ তঁ ডেঢ় হজাৰ বীঘাক গামমে মাত্ৰ পাঁচষ্টা বোৰিং খছি। তকৃমে দূষ্টা নহিযেঁ জকাঁ চলৈএ, মাত্ৰ তীনষ্টা সঁ পষ্টৌনীক কাজ হোগএ।

পত্নী খা মাএকেঁ ডঠা ৰাধাৰমণ খপন জেৰাঁক তৈযাৰীমে ◌ূষ্টি গেনা মুদা নে পিতা বিনাসদেৰ কেঁ ডঠৌনৈন খা নে দানক নীনে ষ্টুষ্টনৈন। মানে বিনাসদেৰ স্বতনে ৰহনা। পিতাক প্ৰতি ৰাধাৰমণক মন ছেনৈন জে খপনা সমযপৰ ডঠবেঁ কৰতা, হম তঁ দস বঁজেমে ঘৰসঁ নিকনবঁ। জেৰাঁকান প্ৰণাম কই খাসীৰবাদ নই নেবঁ। ওনা, দ্বনূ বাঁপূতক বীচ মানে ৰাধাৰমণ খা বিনাসদেৰক বীচ ডুপৰে-ডুপৰ তঁ পিতা-পুত্ৰক সম্বন্ধ ছেনৈন্হ মুদা ভীতৰে-ভীতৰ জে সম্বন্ধ পিতা-পুত্ৰক বীচ হেৰাঁ চাহী সে নহি ছেনৈন। তেকৰ খনেকো কাৰণ খছি। খনেকো কাৰণমে প্ৰমুখ খছি জে তীন ভাঁগ ভৈযাৰীমে জেঠ ৰাধাৰমণ তঁ খাগ্ৰ.এ.এস. কই নেনৈন মুদা ছোষ্ট দ্বনূ ভাঁগ সুখদেৰ খা বামদেৰ মৌষ্ট্ৰিকো পাস নহি কই স না। জগসঁ তীনূ ভাঁগক বীচ শিক্ষাক দূৰী বঁনি গেন। গ্ৰ বিচ ৰ বিনাসদেৰোক মনকেঁ কচোষ্টিযে ৰহন ছৈন। দোসৰ কাৰণ মানে পিতা-পুত্ৰক বীচক দূৰীক, গ্ৰহো ছৈন জে বৈচাৰিক ৰূপসঁ ◌া◌ঁচ-ছহ বঁৰ্খসঁ দ্বনূক বীচ গপো-সপ্প খা কোনো কাজ-ডদমমে পুছো-খাছ নহিযেঁ জকাঁ ছৈন। তেসৰ জে দ্বনূক বীচ দূৰীক প্ৰমুখ কাৰণ

ছৈন ৰাধাৰমণকেঁ ঋপনা ৰিচাৰসঁ ৰিৱাহ কৰৱ। ৰাধাৰমণকেঁ ঋপনা মনসঁ ৰিৱাহ কৰৈক পাছু পিতাক জে মতান্তৰ ছেনৈন ও দহেজ নই কই ছেনৈন। মৈট্রিক পাস কেনাক পছাতিযে ৰাধাৰমণক মনমে কিছু এহেন মানৱীয ৰিচাৰক উদয ভই গেন ছনে জে ৰিনাসদেৱক ৰিচাৰসঁ ঠীক ৰিপৰীত ঋছি।

কৌনেজক পঢ়াওক ক্রমমে ৰাধাৰমণ ঋপন মুঁহকেঁ চুপ ৰখনে ছনা, কিএ তঁ নে ঋখন পঢ়াও ছোড়ি ঋাগূক কিছু কৰৈক ঋছি মানে পাৰিৱাৰিক ৰিচাৰ ঋা নে ঋপনা নিমিত্তে কোনো কাজে ৰহৈন। ৰাধাৰমণ সোচি ৰিচাৰি নেনৈন জে ঋখন মাত্র পঢ়ৱ ঋপন কাজ ভেন ঋা পিতাক জে ঋপন কাজ জীৱনান্নকূন ছৈন, জও ঋন্নকূন চনি ৰহনা ঋছি তওসঁ নে হমৰা কোনো তেহেন ঋৱঘাতে ঋছি জওসঁ কোনো ৰিৱাদ দৃনূ গোৰেক ৰীচ স্পষ্ট ৰূপেঁ উভৰত। পৰিৱাৰ হোউ কি সমাজ, সভকেঁ ঋপন-ঋপন জীৱন ঋা জীৱন-ক্রিযা ঋছি। স্বভস্ত পৰিৱাৰ ৰহনে ৰাধাৰমণকেঁ পঢ়াওক খৰ্ মে কহিযো কোনো কোতাহী নহিযেঁ ভেনৈন। তও পাছু ওহো কাৰণ ছনে জে ৰিনাসদেৱক মনমে ৰহৈন জে জে সম্পৈত ঋছি তেকৰ ঋধিকাৰী ৰাধাৰমণ সেহো ঋছিএ। জঁ কোনো তৰহক ৰাঁধা উপস্থিত কৰৱ তঁ সমাজো ঋা সৰো-সম্বন্ধী দৃসৰেঁ কৰতা। দৃসৰেঁটা কিএ কৰতা জে জঁ কহীঁ ৰঁষ্টৱঁৰে কৰৱা দেনৈন তৈয ৰাধাৰমণকেঁ পঢ়ৈমে ঋসোকৰ্জ তঁ নহিযেঁ হএত মুদা ঋপনে নাঁহকমে দোখী ৰঁনৱেঁ কৰৱ...।

কৌনেজক জীৱনমে ৰাধাৰমণক ৰিচাৰমে ৰঁদ্নত কিছু ম গূতী এনৈন। ওনা, ঋধ্যযনক প্রতি নগন সেহো নীক ছেনৈন জওসঁ

নীক বিজনেষ্ট সেহো হোগতে রহনৈন। অধ্যয়নক ক্রমমে ৰাধাৰমণক চিন্তনশীলতা সেহো দিনো-দিন তেনা বঁঢ এ নগনৈন জে অপন জীবনক ভবিসকেঁ নীক জকাঁ আঁকি নেনাহ। জগসঁ স্বতংত্র জীবনক বিচাৰো আ ত্রিয়ো-কনাপ সভ অপন নজৈৰিক আগূমে ঝনকএ নগনৈন। জগসঁ পৰিবাৰক বীচক মানে পিত ক প্রতি জে মতভেদ ছেনৈন ও ৰাধাৰমণকেঁ মহত্বহীন বুঁঝি পড়এ নগনৈন। স্পষ্ট বুঁঝএ নগনা জে ভৈযাৰী দ্দঅএ কি পিতা-পুত্র দ্দঅএ আকি সমাজে কিএ নে দ্দঅএ, সভ অপন-অপন জীবনক কৰ্তো-ধৰ্তো আ জীবন সংচাননক মানিক সেহো অপনে হোগত অছি। বাঁহৰী জে সম্বন্ধ অছি মানে ভাএ-ভৈযাৰীক বা পিতা-পুত্রক বা পৰিবাৰ-সমাজক ও উপৰী হোগএ, মানে বাঁহৰী হোগএ। জগসঁ নোক সম্বন্ধিত সেহো হোগএ আ মতভেদ ভেনোপৰ সম্বন্ধ-বিহীন সেহো হোগতে অছি। ওকৰো অপন এক সীমা হোগ ছগ। জগ সীমাক বীচ নোক অপন-অপন সীমা নির্ধাৰিত কৰৈএ।

ৰাধাৰমণকেঁ নোকৰীপৰ জাগক সমাচাৰ গামমে সেহো পসৈৰ গেন ছন। জগসঁ গামক জে শুভচিন্তক সভ ছৈথ ও মনে-মন বেঁহদ খুশী হোগত ৰাধাৰমণকেঁ অন্তিম বিদাগক সংগ ভেঁষ্ট-ঘাঁষ্ট কৰৈক সময সেহো বঁনা নেনৈন। মুদা জিনকা সৱঁহক মনমে জনন মানে ৰাধাৰমণকেঁ আগ্র.এ.এস. কৰৈক জনন ছেনৈন ও যত্র-তত্র অনষ্ট-সনষ্ট বাঁত সেহো তৰে-তৰ পৰোছা-পৰোছী কগযে ৰ ন ছন। গামক অধিকাংশ নোক ওহন ছৈথ জে নে ডিগ্রী-ডিপ্লোমাক অৰথে বুঁঝৈ ছৈথ আ নে ওকৰ গুণ-ধর্ম আকি পদে-প্রত ধ্ঠা বুঁঝৈ ছৈথ, তঁএ নে দ্দনকা কোনো হৰখে ছেনৈন আ নে বিষাদে।
সীতানাথ আ গীতানাথ সেহো বী.এ.মে পঢ়ৈএ। দুনূ গোৰেকেঁ

জানকাৰী ছলন জে শ্বাগ ৰাধাৰমণ ভৈয়া গামসঁ নোকৰীপৰ ে তা তঁএ ভেঁষ্ট কৰবঁ শ্বারশ্যক বুঁঝি দ্বনূ গোৰে সঁগে ৰাধাৰমণ ঐঠাম পহুঁচলা। পহুঁচতে দৰৱঁজ্জাপৰ সঁ ৰাধাৰমণকেঁ শোৰ পাড়ৈত সীতানাথ বাঁজন-

"ভায়জী, যৌ ৰাধাৰমণ ভায়জী?"

ৰাধাৰমণ শ্বপন কোঠৰীমে, মানে জগ কোঠৰীমে ৰহৈ ছৈথ, শ্বপন কপড়া-নত্তা, ঠীজ-রৌম সহিশ্বাৰি ৰহন ছলা। সীতানাথক শ্বারাজ সুনি কোঠৰীএ-সঁ ৰাধাৰমণ ৰঁজনা- "কে সীতানাথ.! রৈঁসহ শ্বরৈঁ ছী।"

কহি শ্বপন ঠীজ-রৌম সহিশ্বাৰবঁ ছোড়ি দৰৱঁজ্জাপৰ এলা। ৰাধাৰমণকেঁ দেখিতে দ্বনূ গোৰে সীতোনাথ শ্বা গীতোনাথ এক্কেরেঁৰ বাঁজন-

"গোড় নগৈ ছী, ভৈয়া..!"

জহিনা দ্বনূ গোৰে দ্বনূ হাথ জোড়ি মুহসঁ বাঁজন ছলন তহিনা ৰাধাৰমণ সেহো দ্বনূ হাথ জোড়ি মুহসঁ ৰঁজনা-

"নীক ৰহশ্ব রৌঁশ্বা। কী হান-চান ছহ?"

সীতানাথ বাঁজন- "সভ ৰঁঠিয়াঁ শ্বছি।"

কহি তীনূ গোৰে তীনূ ফুৰসীপৰ রৈঁসনা। রৈঁসতে গীতানাথ বাঁজন-

"ঘৰপৰ সঁ কখন নিকনবঁ?"

ঘড়ী দেখি ৰাধাৰমণ ৰঁজনা- "শ্বখন সাত ৰঁজৈএ। দস ৰঁজে নিকনৈক রিচাৰ শ্বছি।"

ওনা, সীতানাথ গপো-সপ্প ক২ ৰহন ছলন শ্বা মনে-মন ৰাধাৰমণক চেহৰাকেঁ সেহো নিহাৰি ৰহন ছলন জে মনমে কেহেন খুশী ছৈন। ৰাধাৰমণক চেহৰাসঁ স্পষ্ট দ্বনূ ৰূপ ঝ ৈক ৰহন ছেনৈন। পহিন, নৱ জীৱনমে পদার্পণক খুশীক ৰূপ শ্বা দোসৰ

অখন তক মানে চৌরীস বঁর্খক জে সামাজিক জীরন ৰহনৈন ওগসঁ অনেগ হোগক কাৰণেঁ মনিনতা সেহো ছেনৈন। মুদা দুনূকেঁ সামংজস্য কৰৈত ৰাধাৰমণ রীঠক সীমাপৰ অপনাকেঁ অসথিৰ ৰখনে ছনা। সীতানাথ রাঁজন-
"ভৈযা, অপনে তঁ কমনপূৰক ওহন সহস্র দন কমন জকাঁ রঁনি গামসঁ নিকৈন ৰহনে ছী জেকৰ মহমহী দেশ ভৰিমে পসৰত..!"

সীতানাথক রাঁত সুনি ৰাধাৰমণক মনকেঁ জেনা কোনো ভাৰী রস্তু দারিঁ দেনে হোনি তহিনা ভেনৈন। মনমে ৺ঠনৈন জে স তানাথ কোনো অধনা রাঁত তঁ নহিযেঁ রাঁজন। কিএ তঁ দেশক কোনো কোণ আকি ভাগমে এক জরার্বদেহক ৰূপমে কাজ কৰৈক ভাৰ পড়রেঁ কৰত। ভাৰক মানে এতরেঁ নহি নে জে নিযম-কা দা মানে অধিকাৰক জে কানূন-কাযদা অছি, তগ অনুকূন অপনাকেঁ স্থাপিত কৰৈত সমস রীতা ওগঠামসঁ রঁদৈন দোসৰঠাম ঠনি জাগ। একৰ তঁ দোসৰো পক্ষ অছি কিনে। ও অছি জে ওগঠামক জন-মানসক রীঠ অপন কী ছৱি অছি, তেকৰা প্রদর্শিত কৰৈক অৱসৰো তঁ অছিএ। নীক ছৱি কেনা রঁনা পএরঁ ্রা তঁ অপনে কেনে হএত। যএহ নে অপন কার্য-শৈনীক প্রমুখ অংগ েনা। অপন দেশ সভ তৰহেঁ রিশান অছিএ। জহিনা নম্বাড্রা-ঠ ড়াগ অছি তহিনা জনসংখ্যা সেহো অছি। জগমে ৰংগ-ৰংগক জীরন ম নে মনুখক জীরন সেহো অছিএ। তৈসংগ অনেকো জাতি, অনেকো ভাষা আ অনেকো সম্প্রদায সেহো অছি। জহিনা ভাষাক রীঠ, তহিনা জাতি-সম্প্রদাযক রীঠ কিছু-নে-কিছু রিরাদ োগতে ৰহৈএ। এহেন পৰিস্থিতিমে কেনা সামংজস্য কৰৈত অপনে-আপকেঁ সুৰক্ষিত ৰাখি সকরঁ, নাহিঁসা রাঁত থোড়ে অছি। তদ্মে স াজক

ৰীচ এহেন মনোবৃত্তি ৰঁনি গেন খচ্ছি জে জে শক্তিশানী খা ৰঁ৸সংখ্যক খচ্ছি ও শক্তিহীন খা খল্পসংখ্যককেঁ সেহো সদি ানে নিচাঁ দেখরঁএ চাহৈএ। মনমে ৬ঠৈন ঘনঘোৰ ৰিচাৰকেঁ সামংজস কৰৈত ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰৌখা সীতানাথ, কমনোক মহমহী তখনে চিষ্টকৈএ মানে পসৰৈএ, জখন ওকৰা পৰিত্ৰ স্থান ভেষ্টৈ চৈ। জঁ সে নহি ভেষ্টি দুৰ্গন্ধিত স্থান ভেষ্টি জাগ চৈ তখন ওকৰ মহমহী থোড়ে হৰামে পসৈৰ পৰেঁএ। মুদা হূঁ জে ৰঁজনহ ওকৰো মহত তঁ খচ্ছিএ।"

গীতানাথ ৰাঁজন-

"ভৈযা, খপনে তঁ ওহন ডিগ্ৰী প্ৰাপ্ত ক২ নেনিঐ জে সামান্য ৰিদ্যাৰ্থীক নেন খসংভৰ খচ্ছি।"

গীতানাথক ৰিচাৰ সুনি ৰাধাৰমণক মন থোড়েক ঠমকনৈন, মুদা খপনে মন জেনা ভীতৰসঁ ধক্কা দেনকৈন জে জে ৰিচাৰ গীতানাথক মনমে খচ্ছি ও কেতে সহী খচ্ছি? ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰৌখা, জখন খাড্ৰা.এ. পাস কেনৌঁ খা ৰী.এ.মে প্ৰৱেশ কেনৌঁ তখনে মনমে ৬ঠৈন জে খাড্ৰা.এ.এস. কৰৰঁ, মুদা জখন দেশ ভৰিক প্ৰতিযোগী পৰীক্ষাপৰ নজৈৰ গেন তখন মন খাগূ-পাচ্চু কৰএ নগন।"

খাগূ-পাচ্চু সুনি সীতানাথ ৰাঁজন-

"কী খাগূ পাচ্চু কৰএ নগন, ভৈযা?"

গীতানাথপৰ সঁ নজৈৰ হটা সীতানাথপৰ নজৈৰ দৈত ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰৌখা, দূ তৰহক ৰিচাৰ মনমে ৬ঠএ নগন। পহিন, ড্ৰা জে দেশ ভৰিক প্ৰতিযোগী পৰীক্ষা চী, জগমে হজাৰো-হজাৰ ৰিদ্যাৰ্থী শামিন হোগএ খা সামান্য ৰিজন্টৈ জকাঁ ৰিজন্টো নহি হোগএ। জে পাস

মার্কি খানত ও পাস কৰৰেঁ কৰত খা দোসৰ ড্র ভঠন জে এহনো তঁ নহিযেঁ খছি জে কিযো পাস কৰৰেঁ নে কৰৈএ। খহী, দ্বনূ রিচাৰক ৰীচ খপনো মনমে রিচাৰ ভঠি ৰহন ছন।"

গীতানাথ ৰাঁজন-

"তখন, নির্ণয কেনা কেনিঐ?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰৌখা, পিতাজীক জে ঋদৃধিষ্ট ছেনৈন তগসঁ মনমে ঠনা গেন ছন জে কেতৌ-নে-কেতৌ নোকৰী কৰৈক খছি। কিএক তঁ জঁ খপন জীরন মানে খপন পৰিরাৰক ভাৰ খপনা কন্ধাপৰ ভঠা নহি ঠনৰঁ তঁ সদিকান পৰিরাৰক ৰীচ কিছু-নে-কিছু রিরাদ হোগতে ৰহত খা খনেৰে ওগমে ওঝৰাএন ৰহৰঁ। জখন নোকৰী মনমে ৰোপা গেন তখন রিচাৰ ভঠন জে নোকৰিযো তঁ কেতে ৰংগক খছিএ। তগমে নীক নোকৰী কেনা পেৰঁ সকৰঁ তগ নে তঁ খপনো ওহন সাধনা কৰএ পড়ত।"

গীতানাথ ৰাঁজন- "কী সাধনা?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হাগ স্কূন তক, ওনা হাগযে স্কূন নহি, কৌনেজক খাড্র.এ. ক ৰিজন্টোক হিস্যাৰঁসঁ খা রিদ্যার্থিযোক ৰীচ হমৰূঁ সামন্যে কোষ্ট ক ছেনৌঁ, মুদা ৰী.এ.মে প্ৰৱেশ কেনাক পছাগত জেনা রিচাৰক নর চেতনক ভদয মনমে ভেন জগসঁ জীরনক ক্রিযামে ৰঁদনার খাৰঁএ নগন।"

সীতানাথ ৰাঁজন-

"কী ৰঁদনার খাৰঁএ নগন?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰঁদনার খৰৈঁসঁ পহিনে সংকল্প ভঠন জে যা তঁ খাড্র.এ.এস. কৰৰঁ

ৰা জঁ যে নহি ভ২ যকত তঁ প্রোফেসৰ ৰঁনৰঁ। ঋহী দ্নূ ঙদ্দেশ্যকেঁ ঋপন প্রণপনযঁ পূর্তি কৰৈক পাছ্র ঋপন দৃঢ় শক্তিকেঁ জগেনৌঁ দ্নিযাঁক যভ কিছুযঁ ৰিৰক্ত হোগত ঋপনাকেঁ পঢ়াগক ◌াছ্র একাগ্র কেনৌঁ।"

যীতানাথ- "কী একাগ্র?"

ৰাধাৰমণ-

"ঋখন জে জীৰনক দিনান্দিনক ক্রিয়া ঋছি ও তঁ যভকেঁ পূর্তি কৰএ পড়ৈ ছৈ, ও পূর্তি কৰৈত ঋতিৰিক্ত ক্রিয়াক ৰূপমে ◌াত্র ঋধ্যযনপৰ ঋপনাকেঁ একাগ্র কেনৌঁ। ওনা, ঋখন তক জে ঋধ্যযনক ৰূপ ছন তগমে যেহো যুধাৰ ভেন।"

যীতানাথ ৰাঁজন- "কী যুধাৰ ভেন?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা- "ঋাগ্র.এ. তক জে ঋধ্যযন কৰৈ ছেনৌঁ ও যামান্য দৃষ্টিএঁ, পৰীক্ষামে পায কৰৈক খিযানযঁ কৰৈ ছেনৌঁ, ৰিষয-ৰস্তুক তহমে প্রৱেশ নহি কৰৈ ছেনৌঁ মুদা যংকল্পিত ভেনা পছাগত ৰিষয-ৰস্তুক মূন তত্ত্বকেঁ পকড়ৈক প্রযায কৰএ নগনৌঁ। ওনা, শুৰূমে কিছু দিক্কত জৰূৰ হোগ ছন কিএ তঁ নীক জকাঁ ৰিষয-ৰস্তুক মূন তত্ত্বকেঁ নহি পকৈড় পৰৈঁ ছেনৌঁ, মুদ তগযঁ ঘৰঁড়েনৌঁ নহি, ৰঁন্কি ওকৰা পকড়ৈক পৰিযায যদৈত জাৰী ৰখনৌঁ।"

যীতানাথ ৰাঁজন-

"তখন কী ভেন?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"কিছু দিনক পছাগত ৰিষযক মূনতত্ত্বকেঁ ৰুঁঝএ নগনৌঁ। জখন মূন তত্ত্ব ৰুঁঝএ নগনৌঁ তখন জে পাছ্র ঙনৈষ্ট তকনৌঁ তঁ ৰুঁঝি পড়ন জে ঋধ্যযনক ৰঁদ্গত কিছু ছুটি গেন ঋছি। তখন ওকৰা পূর্তি কৰৈনে ঋধ্যযনক যমযমে ৰঁঢ়োত্তৰী কেনৌঁ। ৰী.এ. ফাগনন

পৰীক্ষামে ৰ্হাত নীক ৰিজল্ট ভেন।"

যীতানাথ ৰাঁজন-

"নীক ৰিজল্ট কী ভেন?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"জেকৰ ঋাশা ঋখন তক মনমে নহি ছন, তগ ঋাশাক পূর্তি ভেন। মানে প্রথম শ্রেণীমে ঋানর্যক ৰিজল্ট ভেন। ৱী.এ. ঋানর্যমে প্রথম শ্রেণী ভেনে মনমে এতে তঁ ৱিঁযরায জাগিযে গেন ে জঁ ঋহিনা মেহনত কৰৱঁ তঁ এম.এ.মে যেহো এহনে ৰিজল্ট হএত। জখন প্রথম শ্রেণীক ৰিজল্ট এম.এ.মে হএত তখন জৰূৰ কেতৌ-নে-কেতৌ, কোনো-নে-কোনো কৌনেজমে প্রোফেযৰীক নোকৰী হেৰেঁ কৰত। জগযঁ জে যংকল্প মনমে কেনে ছেনৌং তগমে ঋাধাক ঋাশা জাগি গেন। জখন মনমে ঋাশা জাগি গেন তখন ৱিঁযরাযো জগন।"

ৱিচাৰ ৰঁদনৈত যীতানাথ ৰাঁজন-

"ভৈযা, ঞ্ৰ কী কহনিঐ জে পিতাজীক ঋদৃধিষ্ট?"

পিতাজীক নাওঁ যুনি ৰাধাৰমণ থোড়ে ধকমকেনা, মুদা ওগ ধকমকীকেঁ নজৈৰযঁ হষ্টৰৈত যীতানাথকেঁ কহনখিন-

"ৰৌঋা, পিতাজীক ঋদৃধিষ্ট শুৰূমে নহি ছেনৈন, মুদা জহিযা ৱী.এ. ফাগননমে এনৌং তহিযাযঁ শুৰূ ভেন।"

যীতানাথ ৱিঁছেমে ৰাঁজন- "ঋদৃধিষ্টক তঁ কিছু কাৰণ ন ৰহনে হএত?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হঁ! ঋদৃধিষ্টক কাৰণ ঞ্ৰ ভেন জে জগ কৌনেজমে পঢ়ে ছেনৌং, ওগ কৌনেজমে গোৱিন্দ ৰাঁৱূঁ নামক শিক্ষক ছেনা। যাত্বিক নোক। ডেৰাযঁ তীন কিনোমীষ্টৰপৰ কৌনেজ ছেনৈন। প্রতিদিন এৰে

ঋরেঁ-জাগ ছেলা। গোরিন্দ ৰাবূ জেহনে রিচাৰক যাত্বিক ছেলা তেহনে পঢ়রেঁমে যেহো ছেলা। এক দিন কৌনেজসঁ ডেৰা জাগ ছেলা কি পাছূসঁ গাড়ী ধক্কা মাৰি দেনকৈন।"

'ধক্কা' সুনি রিঁছেমে সীতানাথ ৰাজন-

"ৰাঁপ ৰে..! পছাগত কী ভেনৈন?"

ৰাধাৰমণ ৰজনা-

"ডাঁড়ক হস্তী তেনা থৌঋা-থাকৰ ভই গেনৈন জে দূ মাসক পছাগত মৰি গেনা। মৃত্যুক সমাচাৰ সুনি হমহূঁ গেনৌঁ। ঋপনা নগা চাৰি গোৰেক পৰিৰাৰ ছেনৈন, মানে দুনূ পৰানী ঋা ূষ্টা ৰেঁষ্টা-ৰেঁষ্টী। ৰেঁষ্টী জেঠ জে ঋাগ্ৰ.এ.মে পঢ়ৈ ছেনৈন ঋা ৰেঁষ্টা ছোষ্ট জে হাগ স্কূনমে পঢ়ৈ ছেনৈন।"

সীতানাথ ৰাজন- "ৰাঁপ ৰে..! তখন তঁ পৰিৰাৰে..?"

ৰাধাৰমণ ৰজনা- "জখন ওগঠাম মানে গোরিন্দ ৰাবূক ঐঠাম গেনৌঁ ঋা তীনূ গোৰে পত্নী, ৰেঁষ্টী ঋা ৰেঁষ্টা কেঁ ওঁঘৰা-ওঁঘৰা কানৈত দেখনৌঁ কি মন পঘিন গেন। ওনা, হমহীঁষ্টা দেখনিহাৰ নহি ৰহী, ঋাৰো রিদ্যাৰ্থিযো ঋা শিক্ষকো সভ ছে ়া, জে জাগ ছেনা দস-পনৰহ মিনষ্ট ৰুকি ৰোঁন-ভৰোস দএ ঘুমি জাগত ছেনা। মুদা হমৰা মনমে গ্ৰ ঙঠি গেন জে এক তঁ পৰিৰাৰক জীরনো-যাপন ভাৰী (কঠিন) ভই গেনৈন ঋা তৈপৰ রিরাহ কৰৈ-জোকৰ ৰেঁষ্টী যেহো ভই গেন ছৈন...।"

সীতানাথ ৰাজন-

"এহনে-এহনে পৰিস্থিতিমে নীক-সঁ-নীক পৰিৰাৰ নষ্ঠ ়োগএ!"

ৰাধাৰমণ ৰজনা- "হঁ! যেহো তঁ হোগতে ঋছি। মুদা রিকষ্ট পৰিস্থিতিমে মানে এহেন-এহেন পৰিস্থিতিমে জঁ দোসৰা ়ঁ সমুচিত সহযোগ ভেষ্ট জাগ তঁ ও পৰিৰাৰ ৰঁচিযো সকৈএ কিনে।"

যীতানাথ ৰাঁজন-

"হঁ, যে তঁ ৰাঁঠি যকৈএ মুদা যমাজক জেহেন কিৰদানী ৰঁনি গেন খছি তগমে কেকৰা কে যহযোগ কৰৈএ। গামো খা খানো-খানো গামমে দেখৈ চ্ছী জে ৰাঁপ-ৰেঁটাক ৰীঠ মাৰিযো-পীটৈ হো এ খা কেযো-মোকদমা হোগএ। ভায-ভায তঁ যহজে দিযাদে ভেন। কহনো জাগএ জে দিযাদ খা দানি জেতেক গনএ তেতে নীক হোগএ।"

যীতানাথক ৰাঁত যুনি ৰাধাৰমণ মুস্কুৰাগত ৰঁজনা-

"ৰৌখা, যভ দ্বনিযেঁ দিয মানে খনকে দিয তকৈএ জগযঁ খপন পএৰ তৰক জমীন দেখিতে নে খছি। জঁ যে দেখএ নগত তঁ খনেৰে নে ৰিচাৰো খা জীৰনক গতি যেহো যুধৰএ নগত। জখন গতি-মতি যুধৰএ নগত তখনে নে জীৰনো খা জীৰনক ক্রিযো যুধৈৰ জাএত।"

স্বীকাৰ কৰৈত যীতানাথ ৰাঁজন-

"হঁ, যে তঁ হএত।"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ওগ যময মানে জখন ঞ্র ঘটনা ভেন তখন হমহূঁ পূর্ণ খাশ্রিত পৰিৰাৰেপৰ চ্ছেনোঁ। ওনা, জখন ৰী.এ.মে পঢ়ৈত ৰহী। পিতাজী হমৰ ৰিৰাহক চঠা ৺ঠা দেনে চ্ছেনা। জগযঁ কেতেকো কন্যাগত যূৰ-পতা নগৰঁএ নাগন চ্ছেনা, মুদা পিতাজীক জে মাঁগ (দহেজ) ৰহৈন তগযঁ কাজ (ৰিৰাহ) ৰুকন চ্ছন, জে ৰাঁত খপনো ৰূঝৈ চ্ছেনোঁ। ওনা, যামাজিক পৰিৰেশ যেহো ওহনে মানে খধিক-যঁ-খধিক নেন-দেনক ৰঁনিযেঁ গেন খছি। তদ্‌মে খপনা জমীনো-জত্থো খছি, পৰিৰাৰক যেহো মান-প্রতিষ্ঠা খছি খা কৌন জমে যেহো পঢ়িতে চ্ছেনোঁ।"

ৰাধাৰমণক পৰিৰাৰ কমনপুৰ গামমে যভযঁ ৰীয জমীন-জত্থামে

ছেনৈন। পচাস বীঘাসঁ ঊপৰ জমীন বিনায়দেৱকেঁ ছেনৈন। ও ◌া, জমীন্দাৰী তঁ নহি ৰহৈন মুদা ৰাজক গুমস্তা বিনায়দেৱক পিতা হৰিহৰদেৱ ছেনখিন, জগসঁ সম্পৈত ৱঁচৌৰৈক ৰস্তা ছেনৈন্হ । অপনা অমনদাৰীমে হৰিহৰদেৱক দৰৱঁজ্জাপৰ হাথিযো ছেনৈন। শুৰুমে হৰিহৰদেৱকেঁ ওতেক অজগজ নহি ছেনৈন, সাধাৰণ কিসান পৰিৱাৰ ৰহৈন। জে ৰাজ্যক সম্পৰ্কমে এনা পছাগত ভেনৈন। ৱঁপক একনৌতা ৱেঁটা বিনায়দেৱ, জে পঢ়ি-নিখি তঁ নহি সকনা, মুদা ৰঙ্গসীক জে জীৱন হোগ ছৈ সে জৰুৰ ভোগৈ ছনা। ওনা, সামান্য নোককেঁ পঢ়ৈযো-নিখৈক সুবিধা নহিযেঁ ছন, পিতাক ৰোচ্ছ ভেনে মানে পিতাক মৃত্যু ভেনাক পছাগতিযো বিনায়দেৱক ওহনে ৰঙ্গসীক জীৱন ৰহন, মুদা ৱঁহৰী আমদনী কমনে খেত-প ◌াৰ বিঁকৰঁ শুৰু ভই গেন ছেনৈন। গোষ্টি-পঁগৰা পৰিৱাৰক উঠাগন সমাজমে সভ দিনসঁ ৰহৰেঁ কএন অছি, তদ্ভূমে জগ পৰিৱাৰক সম্বন্ধ ৰাজ-কাজসঁ হোগত গেন ও তঁ উঠৰেঁ কএন। ওহনে পৰিৱাৰ হৰিহৰদেৱক সেহো ৰহনৈন।

সীতানাথ ৱঁজনা-

"পছাগত কী ভেন?"

ৰাধাৰমণ ৱঁজনা-

"গোবিন্দ ৱঁবূঁক পৰিৱাৰক দশা দেখি মনে-মন বিচাৰ ◌ৌঁ জে সোন্হোঅনা পৰিৱাৰক ভাৰ উঠৰৈক শক্তি তঁ অপনা নহি ছি মুদা আঁশিক ভাৰ উঠৰৈক শক্তি তঁ অছিএ। জহাঁধৰি ৱঁনি সকত তহাঁধৰি মদৈত কৰৱৈন।"

সীতানাথ ৱঁজন-

"ৱাহ! তখন তঁ কিছু সহাৰা ওগ পৰিৱাৰকেঁ মানে গোব ন্দ ৱঁবূঁক পৰিৱাৰকেঁ ভগযে গেন হেতৈন?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হম কওয়ে কেতেক সকৈ ছেলৌं, তখন এতে জৰূৰ কেনিঐন জে খন্বশঁসাক নোকৰী পত্নীকেঁ দিযৰেঁমে সহযোগ কে িঐন। ওনা, তেহেন পঢ়ন-লিখন পত্নী নহিযেঁ ছথিন জে শিক্ষণ কা ্য কৰিতৈথ খাকি খাফিসেমে লিখা-পঢ়ী কৰিতৈথ। ম্বদা কৌনেজক প্স্তকানযমে চপৰাসীক কাজ ভেষ্ট গেনৈন।"

সীতানাথ ৰাঁজন- "খাএৰ, জীৰৈক কিছু খাশা তঁ পৰিৰাৰকেঁ ভওয়ে গেনৈন।"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ওতৰেঁ মদত নহি কেনিঐন। ৰেঁষ্টীসঁ ৰিৰাহ কৰৈক ভাৰ সেহো গছি নেনিঐন। ম্বদা ও গছনযৈন এক শৰ্তপৰ।"

সীতানাথ ৰাঁজন-

"কী শৰ্ত্ত?"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"জখনে পিতাজীক কানমে সমাচাৰ পহঁচনৈন জে ৰাধাৰমণ খপন ৰিৰাহ খপনে ঠীক কই নেনেক তখনেসেঁ খাগি-ৰঁবূনা ভই গেনা। ৰিৰাহক ভীতৰ জে সমস্যা ছন, জওসঁ প্ৰভাৰিত ভেন ছেলৌं, মানে একষ্টা নঞ্ষ্ট হোগত পৰিৰাৰকেঁ সহাৰা ৰঁনি ৰঁচৰৈক পৰিযাস কেনৌं, তেকৰ চঠ ছোড়ি পিতাজী নেনো-দেন খা ৎনো-খনদানকেঁ খগ্ৰখা ৰিৰোধমে ৰাতাৰৰণ তৈযাৰ কই নেনৈন।"

সীতানাথ ৰাঁজন-

"তখন তঁ ৰিচিত্ৰ সংকষ্টমে পড়ি গেন হএৰঁ?"

ম্বস্কুৰাওত ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"সে তঁ সংকষ্ট সোঝামে খাৰিঁযে গেন ম্বদা মডুও ভৰি ওওসঁ ৰিচনিত নহি ভেলৌं। মনে-মন ৰিচাৰি নেনৌं জে খখন পঢ়ৰঁ হমৰ ম্বখ্য

কাজ ঋছি, ৰহন খঠ-ৰঁঠক, যে তঁ সম্প্ৰতমে ঋপনো ঋছিএ। জঁ খঠ দগমে ৰাঁধা উপস্থিত কৰতা তঁ কোষ্টক শৰণ নেৰ্ঁ ঋা জহিনা ৰিৰোধমে পিতাজী ৰাতাৰৰণ ৰঁনৌনৈন তহিনা ফানকো মিখা দেৰৈঁন। মনমে দৃঢ় সংকল্প ৰোপি নেনৌঁ।"

স্বড়ী ডোনৰৈঁত সীতানাথ ৰাঁজন-

"পছাগত কী ভেন?"

হঁসৈত ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"জহিনা সাঁপ ধৰতীপৰ টেঁঢ়-টুঁঢ় হোগত চনৈএ স্বদা ৰিঁনমে জেৰাঁকান সোঝ ভই জাগএ তহিনা সোঝ ভই গেনা। খঠমে কোনো কোতাহী নহি কেনৈন স্বদা ৰৈচাৰিক ৰূপমে মতভেদ ৰঁঢ়িতে গেন। ওনা, মতভেদসঁ এতে নাভ জৰূৰ ভেন জে ঋপন দৃঢ় শক্তি ঋাৰো ৰঁঢ়ি গেন। জগসঁ জী-জানসঁ পঢ়ৈক পাছু নাগি গেনৌঁ। জহিনা ৰী.এ.মে নীক ৰিজনষ্ট ভেন তহিনা এম.এ.মে সেহো ভেন। জগসঁ এতেক ঋাশা তঁ ৰঁনিযেঁ গেন জে নগ কৌনেজমে তঁ হাগযো স্কূনমে শিক্ষক ৰঁনৰেঁ কৰৰঁ।"

ৰাধাৰমণ ঋাগাঁ ৰঁজনা-

"পঢ়ৈক জিজ্ঞাসা ঋাৰো উগ্ৰ ভই গেন ঋা ঋাগ্ৰ.এ.এস. কেনৌঁ। সাৰিত্ৰীকেঁ মানে গোৰিন্দ ৰাঁৰূক পত্নীকেঁ, কহনযৈন জে স্বৰাসিনী সঁগ ৰিৰাহ কই নেৰ্ঁ স্বদা হমৰ পৰিৰাৰক জে স্থিতি ঋখন ৰঁনি গেন ঋছি তগমে ৰিদাগৰী নহি কৰাএৰঁ। জখন ঋপনা পৈৰপৰ ঠাঢ় ভই জাএৰঁ তখন ৰিদাগৰী কৰাএৰঁ।"

সীতানাথ ৰাঁজন-

"ভায সাহৈৰঁ, গঙ্কা ঋছি জে ঋপনেকেঁ ৰিদা কেনাক পছাগত জাগ, স্বদা ঋহূঁকেঁ ওৰিযান-ৰাঁত কৰৈক ঋছি। তা ঋহূঁ ঋপন তৈযাৰী কৰূ, সম্ভৰ হএত তঁ দস ৰঁজেমে পুন: ঋাৰিঁ জাএৰঁ।"

ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"ৰঁড়ৰঁঠ়িয়াঁ।"

সীতোনাথ ঋা গীতোনাথ রিদা ভই গেন ঋা ৰাধাৰমণ সেহো ঋপন তৈযাৰীক পাছু নগি গেনা।

ঋা.ঞ.এ.এস.ক ৰিজন্টে ভেনা পছাগত ৰাধাৰমণ স্বৰাসিনীকেঁ সাসুৰসঁ রিদাগৰী কৰা ঋপনা ঐঠাম নই এনা। দূ ৰঁৰ্থক ৰেঁটী সুচিতা সেহো ভই গেন ছেনৈন। পৰিৰাৰমে স্বৰাসিনীকে ঋৰিঁতে পিতা রিনাসদেরক মনমে জনেন সেহো দিনো-দিন ৰঁঠ়িযে হুন ছেনৈন মুদা মাগসুনযনাক মনমে কোনো তৰহক মনিনতা নহি ছেনৈন। জহিনা ৰাধাৰমণকেঁ ঋপন জেঠ ৰেঁটা ৰুঁঝি ৰেঁৰহাৰ কৰৈত ৰহনী তহিনা স্বৰাসিনীকেঁ সেহো ঋপন পুতোহু জকাঁ ৰেঁৰহাৰ কৰএ নগনী। পতিক সঁগ মানে রিনাসদেরক সঁগ সুনযনাকেঁ কহিযো-কহিযো কহা-কহী সেহো ভই জাগত ৰহৈন মুদা তগ সভ ৰাঁতপৰ কহিযো, তেনা ভই কই ধিযান নহি দেনী। জহিনা সভ পৰিৰাৰমে ছোটে-মোটে কাজে ৰা রিচাৰে-নে কহা-কহী হোগএ ঋা কিছুএ সমৈযক পছাগত মেটা জাগএ তহিনা হোগত ৰহনৈন।

জখন রিনাসদের ভিন্সৰূপহৰমে চাহ পীৰেঁত ৰহৈথ, সুনযনা নগমে ঋারিঁ কহনকৈন-

"ৰৌঋা ৰাধাৰমণ ঋাগ কাজপৰ জাএত।"

ওনা, রিনাসদেরকেঁ সেহো ৰুঁঝন ৰহৰেঁ কৰৈন। কিএ তঁ তীন মাসক ট্ৰেনিংগ কেনোক পছাগত, পাঁচ দিন পহিনে ৰাধাৰমণ গাম ঋারিঁ ৰাঁজন ছনা জে পাঁচম দিন ড্যূটী জ্বাগন কৰএ ভুরনেশ্বৰ জাএৰঁ। ঙড়ীসাক ৰাজধানী ভুরনেশ্বৰ, জৈঠামসঁ থোড়ৰেঁ দূৰপৰ জগৰনাথ ধাম সেহো ঋছি। সমুদ্ৰকাতক ৰাজ্য ঙড়ীসা ছীহে। দৰভঁগাসঁ ডাযৰেক্টে গাড়ী সেহো ঋছিএ।

পত্নীক রাঁত সুনি রিনোদদের 'হুঁ-হুঁ' কিছু নে রজলা। পতিকেঁ চুপ দেখি সুনযনা অপন কাজমে পুন: লাগি গেলী। তৈরীচ মাঝিন রেঁচা সুখদের আএল। সুখদেরকেঁ দেখিতে রিনোদদের ুছলখিন-
"রৌআ, তোরসঁ অখন ধরি কেতএ নিপত্তা ছলেহ?"
পিতাক নগমে রৈসৈত সুখদের রাজল-
"রাবূ, নিপত্তা কহাঁ ছলৌঁ। চৌক দিস গেল রহী। গামক হাল-চাল সুনৈমে কনী দেরী ভ২ গেল।"
রিনোদদের পুছলখিন-
"গামক কী হাল-চাল অছি?"
তৈপর সুখেদর কহলকৈন-
"গামক কী হাল-চাল রহত। যএহ হো-হল্লা ভ২ রহল ছল জে জখন গামমে কেকরো আম নহি ফড়ল আ জেকরা ফড়লোঁ কএল ওহো ঝাঁট-পানি-পাথরসঁ সভটা নষ্ট ভ২ গেল। তেকরে ক্ষতি-পূর্তিক হেতু সরকার দিসসঁ সহাযতা ভেটৈত মুদা ও তঁ সভকেঁ নে ভেটৈক চাহী, মানে জেকরা-জেকরা গাছী-কলম ছৈ। সে নহি ভেটৈ কিছু গোরেকেঁ ভেটল আ অধিকাংশ লোক মানে গাছী-কলমরলা কিসানকেঁ নগ ভেটল..!"
রিনোদদের রাজলা-
"কিএ নে ভেটল?"
সুখদের রাজল-
"জে সভ ঋষি মিত্রকেঁ চৌথাগ মানে সহাযতাক চৌথাগ রূপৈআ কমীশন দেলক তেকরা সভকেঁ আঠে দিনমে ভেটৈ গেলগা। মুদা জে ওকরা অনুদান বুঝি কমীশন নহি দেলক তিলকা সভকেঁ একো পাগ নহি ভেটলৈন। তেকরে হো-হল্লা হোগত রহগা।"
রিনোদদের-

"ফেৰ ভেন কী?"

সুখদের রাঁজন-

"কী হএত, জহিনা সভ খন্নদানমে হোগত খারিঁ ৰহন খচি তহিনা হএত।"

রিনাসদের রঁজনা-

"কী মানে?"

সুখদের রাঁজন-

"মানে যএহ জে গামমে কিছু কিসান এহেন ছৈথ জে সৰকাৰী কিসান ছৈথ, ানকা সভকেঁ বুঁঝনে ছৈন মানে কোনো সৰকাৰী সহাযতা খরৈঁএ তঁ গৃষি মিত্র ানকা সভকেঁ জানকাৰিযো দ২ দগএ খা খপন কমীশন ন২ ক২ খন্নদানো দিযারৈঁএ। জগসঁ গামক কিসান বঁটা গেন ছৈথ।"

রিনাসদের রঁজনা-

"কী বঁটা গেন ছৈথ?"

সুখদের রাঁজন-

"কিছু কিসান সৰকাৰী বঁনি গেন ছৈথ। খা বাঁকী সভ গৈৰ-সৰকাৰী ছৈথ।"

তহী বীচ রামদের সেহো প৺াঁচন। রামদেরকেঁ দেখিতে রিনাসদের পুছনখিন-

"বৌখা, ভোৰসঁ নহি দেখনে ছেনিযহ?"

রামদের রাঁজন- "বাবূ, ভোৰূপহৰকেঁ জহিনা সভ দিন টহনএ জাগ ছী তহিনা গেনৌঁ। দছিনৰৰিযা সড়ক ধেনে জখন কৰীৰ দূ কিনোমীটৰ রঁঢ়নৌঁ তঁ পনৰহ-বীস গোৰেকেঁ খরৈঁত দেখনযৌ । সরঁহক পীঠপৰ পৰদেশিযা রৈঁগ নটকন ছেনৈন। ওনা, খপনা গামক একো গোৰে নহি ছেনা। পুছনযৈন জে খহাঁ সভ কেতএ

ৰহৈ ছী তঁ এক গোৰে রঁজনা জে ভগরতীপুৰ ৰহৈ ছী।"
রিঁছেমে রিনায়দের রঁজনা-
"ভোৰে-ভোৰ কেতএয়ঁ খরৈঁ ছেনা?"
রামদের রাঁজন- "পুছনযৈন জে খহাঁ যভ কেতএয়ঁ খরৈঁ ছী, তঁ এক গোৰে রঁজনা মম্বঁগয়ঁ। ফেৰ পুছনযৈন জে যভ কিযো মম্বঁগযেয়ঁ খরৈঁ ছী তঁ যভ কহনেক 'হঁ', যরঁহক মুঁহ-কান মখাএন রুঁঝি পড়ন।"
রিনায়দের রঁজনা-
"কিএ মখাএন ছেনৈন, কিছু ভেন ৰহৈন?"
রামদের রাঁজন-
"পুছনিঐ তঁ কহৈ গেনা জে জৈঠাম ছেনৌঁ তৈঠাম কৰোনা রীমাৰী তেতে ভেন ছৈ জে যভ কাৰখানা-কাৰোৰাঁৰ রন্ধ ভ**ই** গেন তঁ গাম খারিঁ ৰহন ছী। খপনো রুঁঝন ছেনাএ-হে জে জহিনা হৈজা, চেচক, ম্বাগন ফ্লু গত্যাদি মহামাৰী নযেৰিযাহ হোগএ মানে এক-যঁ-দোযৰমে নযৈৰ নগনে হোগএ তহিনা কৰোনা যেহো ছী, তঁএ যভ মম্বঁগয়ঁ পড়া ক**ই** গাম খারিঁ ৰহন ছৈথ।"
রিনায়দের রঁজনা-
"রীমাৰী তঁ রীমাৰী ছী, তগ নে ভাগৈক কোন কাজ ছৈ। ওকৰ তঁ গনাজ হেরাঁ চাহী কিনে। তদুমে কী কোনো খাগযে এহেন রীমাৰী খাএন খছি, যমঢ-যমঢপৰ এহেন নযেৰিযা রীমাৰী তঁ যভ দিনয়ঁ হোগতে খারিঁ ৰহন খছি।"
রামদের রাঁজন-
"যএহ তঁ হমহূঁ কহনযৈন জে গাম-ঘৰমে কেকৰো কোনো রীমাৰী হোগএ তঁ শহৰক খস্পতানমে জাগএ খা খহাঁ যভ শহৰয়ঁ গাম খারিঁ ৰহন ছী, জৈঠাম নে ডাক্টৰ খছি খা নে খস্পতান। তখন

एक गोरे रॅजना जे जखन कारखाने रॅन्न भ२ गेल तखन ओगठाम खेरॉ-पीरॉ की करितौं। तकृमे घरसँ माने ढेरासँ निकलैपर सेहो रोक लागि गेल।"

रिनासदेर रॅजना-

"अच्छा छोड़ह ऐ सभकेँ।"

पिताक रॉत सुनि सुखदेर रॉजने-

"रॉर्बू, भैया तँ आग कामपर जेताह?"

ओना, रिनासदेरकेँ बूॅझल छेलैन, मुदा अनठरैत रॅजना-

"हमरा कहाँ बूॅझल अछि। तोरा के कहलखून?"

सुखदेर रॉजने-

"भैया अपने तँ नहि कहलैन, मुदा पाँच दिन पहिने सुनने छेलौं जे पाँचम दिन राधारमण भुरनेश्वर जेता। ओतग नोकरी भेलैन अछि।"

सभ रस्तुजातकेँ सेरिया राधारमण माएकेँ कहलैन-

"माए, समय भ२ गेल। भानस तँ भ२ गेल हएत किने?"

सुनयना रॅजनी-

"हँ।"

माएक रॉत सुनि राधारमण पत्नीकेँ कहलैन-

"रेॅरा-रेॅरी जँ खाए लगरॅ तखन देरी भ२ जाएत। तँए हमहूँ खाएले रैॅसै छी आ अहूँ खा लिअ। समयसँ किछु पहिनहि तैयार भ२ रिदा भ२ जाएरॅ। ओना, ट्रेनूरॅनाकेँ सेहो कहि देने छी ऐ जे पौने दसे रॅजे आरिँ जगहह। साढ़े नअ रॅजैए, ओहो गा-घड़ी ने पहुँचल...।"

पतिक रॉत सुनि सुरासिनी 'हँ-हूँ' किछु नहि रॉजि भनसा घर दिस रिदा भेली। अपना समयपर ट्रेनूरॅना पहुँच हार्न रॅजौनक।

𑒯𑒰𑒩𑓂𑒢𑒏 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒼𑒚𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒢𑒱𑒏𑒻𑒪 𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴𑒥𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒪𑒐𑒱𑒢-

"𑒥𑒮, 𑒯𑒧𑒯𑒴𑒿 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒹 𑒕𑒲।"

𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴𑒥𑒪𑒰 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒱𑒨𑒹𑒏 𑒮𑒲𑒙𑒣𑒩 𑒍𑒓𑒚𑒻 𑒂𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰। 𑒮𑒳𑒫𑒰𑒮𑒱𑒢𑒲 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒏 𑒏𑒼𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒔𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒥𑒻𑒑-𑒋𑒙𑒻𑒔𑒲 𑒏𑒼𑒚𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒙𑒹𑒧𑓂𑒣𑒴𑒏 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒪𑒃 𑒖𑒰 𑒏𑒃 𑒩𑒐𑒪𑒻𑒢। 𑒞𑒻𑒥𑒲𑒔 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒧𑒰𑒋𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒼𑒛𑓃 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒠𑒩𑒥𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒠𑒱𑒮 𑒥𑒜𑓃𑒪𑒰। 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒩𑒥𑒖𑓂𑒖𑒰𑒣𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒐𑒩𑒱𑒯𑒰𑒿𑒢 𑒠𑒱𑒮 𑒢𑒖𑒻𑒩 𑒅𑒚𑒰-𑒅𑒚𑒰 𑒞𑒰𑒏𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰। 𑒢𑒹 𑒣𑒱𑒞𑒹 𑒢𑒖𑒻𑒩𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢 𑒂 𑒢𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒹-𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒢𑒖𑒻𑒩𑒣𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢। 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒨, 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒻𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒧𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒱𑓀𑒔𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃𑒨𑒼 𑒂 𑒣𑒱𑒞𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒧𑒢 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒎𑒢𑒰𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒅𑒣𑒰𑒃𑒨𑒹 𑒏𑒲। 𑒞𑒯𑒲𑒏𑒰𑒪 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒢𑒰𑒟𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒑𑒲𑒞𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔 𑒑𑒹𑒪। 𑒍𑒢𑒰, 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃𑒨𑒼 𑒂 𑒣𑒱𑒞𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒥𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒅𑒚𑒋 𑒪𑒑𑒪��𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒃 𑒮𑒦 𑒥𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒢𑒹𑒧𑒹 𑒠𑒰𑒥𑒱 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒢𑒰𑒟𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒪𑒰-

"𑒥𑒾𑒂, 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒻𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪। 𑒂𑒥 𑒞𑒿 𑒧𑒼𑒥𑒰𑒃𑒪𑒱𑒏 𑒖𑒳𑒑 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒿𑒋 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒱𑒯𑒯।"

𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒥𑒰𑒖𑒪- "𑒦𑒰𑒨 𑒮𑒰𑒯𑒻𑒥, 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒱𑒐𑒻𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿𑒋 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒞𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒧𑒨-𑒮𑒧𑒨𑒣𑒩 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒥। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒧𑒻𑒨𑒏 𑒞𑒿 𑒍𑒞𑒹 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒢𑒃 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒮𑒧𑒻𑒨𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒿𑒋 𑒢𑒲𑒏 𑒯𑒋𑒞 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒢𑒱𑒔𑒹𑒢 𑒩𑒯𑒥 𑒞𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼-𑒏𑒰𑒪 𑒁𑒣𑒢𑒯𑒱 𑒤𑒼𑒢 𑒏𑒩𑒥। 𑒂𑒥 𑒞𑒿 𑒮𑒯𑒖𑒹 𑒧𑒯𑒲𑒢𑒥𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒼𑒥𑒰𑒃𑒪𑒱𑒏 𑒔𑒰𑒩𑓂𑒖 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒿𑒋 𑒮𑒧𑒻𑒨𑒏 𑒣𑒻𑒥𑒢𑓂𑒠

মেহো নহিযেঁ অছি।"

মীতানাথক রিচাৰ মুনি ৰাধাৰমণ রঁজলা-

"রৌআ, জখন জে পুত্রৈক জৰুৰত হঅ, নিধোখ পুছি লিহহ। নোকৰী আকি পদ অপনা জগহপৰ অছি মুদা অপন জে মামাজিক মম্বন্ধ অছি ওকৰ মহত্ব অপন অছি। তহূমে অপন গঙ্গা ড্রা ছেল জে জঁ কোনো কৌলেজমে প্রোফেমৰ রঁনিতোঁ তঁ অপন জে রিদ্যার্থী জীরনক অনুভর অছি ও মভ রাঁত রিদ্যার্থী মভকেঁ রঁ ঝা কই কহিতোঁ, মুদা মে তঁ ভেল নহি।"

ৰাধাৰমণক রিচাৰ মুনি গীতানাথ রাঁজল- "ভায মাহৈরঁ, একটা মাধাৰণ রিদ্যার্থী কেনা নীক রিদ্যার্থী রঁনি উচ্চ কোটিক স্থান পেরঁ মকৈএ ড্রা অনুভর তঁ অপনেকেঁ রেঁরহাৰিক ৰূপমে ভগযে গেল অছি তঁএ অপনেমঁ...।"

গীতানাথক রিচাৰ মুনি ৰাধাৰমণ মুস্কুৰাগত রঁজলা-

"রৌআ, রঁহুত রাঁত কহরোঁ কেনিযহ আ আগূও কহৈত ৰহরঁহ। অখন তঁ রিদা ভই গেল ছী, তঁএ রঁহুত রাঁত করৈক মময নহি অছি মুদা চলৈত-চলৈত একটা রাঁত জৰুৰ কহি দিঅ চাহৈ ছিঅ জে জাধৈৰ অধ্যযন করৈ ছহ তাধৈৰ দুনিযাঁক মভ কিছু রিঁমৈৰ এতরেঁ ধিযানমে ৰাখহ জে জখন পঢ়রেঁটা কাজ অছি তখন নীক-মঁ-নীক কিএ নে কই মকৈ ছী। জখনে মন একাগ্র ভই কাজকেঁ পকৈড় লেতহ তখনে দিনানুদিন অপন উন্নৈত হোগত দেখরঁহ। পৰীক্ষা কোনো কিএ নে হোগ রা কেতরোঁ রিদ্যার্থী কিএ নে হঅএ, মুদা প্রশ্ন পত্রমে জে প্রশ্ন ৰহত ওতরেঁকেঁ তোৰা জরারঁ দগ ে ছহ। ও কেনা মমুচিত ঢংগমঁ মমুচিত উত্তৰ লিখ পেরঁহ, রঁম এতরেঁপৰ ধিযান কেন্দ্রীত করৈক ছহ।"

ৰাধাৰমণক রিচাৰ মুনি জহিনা মীতানাথক তহিনা গীতানাথক

হৃদয খুশীসঁ ভৰি গেল। আগূ বঁঢ়ি ৰাধাৰমণ মাএকেঁ কহলকৈন- "মাএ, জহিনা অখন তক বেঁটা বঁনি মনমে ৰহনিযৌ তহিনা সভ দিন...।"

বেঁটাক বাঁত সুনি সুনযনাক মন দনে-দনে, থনে-থনে ন্খ ন নৈন। দুনূ আঁখিমে নোৰ আৰিঁ গেনৈন। ৰাধাৰমণক মনমে নাচএ নগনৈন। পিতো আ দুনূ ভাঁগযোক বেঁৰহাৰ দেখি মানে তীনূ গোৰেকেঁ নহি ৰহনে সুনযনাক মনমে মৰ্মাহত তঁ ভ ৰেঁ কেনৈন মুদা তেকৰা মনেমে দাৰিঁ বঁজনী-

"বৌআ, বূঁড়হা ক মন কেতৰোঁ বঁগৈদ কিএ নে জাগন মুদা পিতা তঁ ৰএহ চ্ছথূন। মনমে কোনো তৰহক মান-ৰোখ নহি ৰখিহহ। সভ অপনে চ্ছথূন আ অপনে ৰহথূন। বেঁটা ধন চ্ছহ, দুনিযা মে কেতৌ ৰহহ মুদা অপন পৰিৱাৰ অপনে চ্ছিঅ আ অপনে ৰহতহ।"

মাগক বাঁত সুনি ৰাধাৰমণ সামংজস কৰৈত বঁজনা- "মাএ, সানমে একৰেঁৰ মাস দিনক চ্ছূট্টী হেৰেঁ কৰত, ও মাসো দিনক চ্ছূট্টী গামেমে বিঁতাএবঁ।"

অপন কোৰাসঁ সুচিতাকেঁ সুৰাসিনীক কোৰামে দৈত সুনযনা বঁজনী-

"কনিযাঁ, দুনিযাঁমে কী অহীঁটা পৰদেশ বাঁস কৰবঁ। জেতে   মাসুত বেঁটা অচ্ছি, জে পৰদেশ নোকৰী কৰএ জাগএ, সবঁহক বাঁনো-বঁঠা আ পন্নিযোঁ তঁ জাগতে অচ্ছি। দুনূ গোৰে প্ৰেমসঁ ৰহবঁ।"

সাসুক বাঁত সুনি সুৰাসিনী অপন দূ বঁৰ্খক বেঁটী সুচিতাকেঁ কোৰাসঁ ৬তাৰি বঁজনী-

"বূঁঠী, দাদীমাঁ কেঁ দুনূ হাথ জোড়ি, গোড় নগন্দন।"

ওনা, দুগযে বঁৰ্খক সুচিতা অচ্ছি, মুদা আন পৰিৱাৰক মানে গৰীবঁ- পচ্ছুআএন পৰিৱাৰক বঁঠাসঁ চফনগৰ অচ্ছিএ। আন পৰিৱাৰক

मानें पिछड़ल-पछुआएल-गरीबक परिवारक रहैत जे कुपोषणसँ ग्रस्त तरहेँ कुपोषित रहैए, से ओ सुचिताकेँ नहियेँ छल। जइ ना खेनाइ-पीनाइक अभाव नहि छल तइमे सुशिक्षित माता-पिताक आश्रय सेहो छेलैहे।

मालक रहैत सुनि सुचिता दुनू हाथ जोड़ि सुनयना दुनू पएरमे गोर लगलक। सुचिताकेँ गोड़ लगिते सुनयनाक मन एकाएक कनैत उठलैन। कनैतमे रजनी-

"बुच्ची, भगवान नीक करथुन।"

तैबीच प्रेमेक ड्राइवर हार्न बजौलक। राधारमण अपन सामानक गिनती कए, प्रेमेमे रखैत चुकल छला, सुचिताकेँ लेन सुवासिनी सेहो आबि बैसली। गाड़ी आगू बढ़ल।

(जारी---)

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.२.जगदीश प्रसाद मण्डल- निरन्तर (लघुकथा)

জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডল

নিৰন্তৰ(লঘুকথা)

ভেটিঁযে জাগ ছৈ জীৱনমে নিৰন্তৰতা পৌনে জীৱনক আনন্দ, ভনেঁ ওকৰা আনন্দিত জীৱন কহিযৌ ৱা নগ কহিযৌ মুদা ও আনন্দিত ৰহিতে অছি, ৱিঁনা দুনিযাঁক পৰৱাহ কেনে। কান্হিযেসঁ পত্নীক সঁগ কনী ফুলো-ফুলী ভই গেল অছি। ফুলো-ফুলীক কাৰণ অছি, পৰসুকা পুসৰমক নৌত-হকাৰ সাসুৰসঁ আএল অছি। অপ্পন সাসুৰ ভেল, পত্নীক তঁ মাগযে-বাঁপক ঘৰ-দুআৰ বুঁঝিযৌন আকি অপ্পন নৈহৰ। ওনা, পত্নী সানমে দূ বেঁৰ, একবেঁৰ মাএসঁ ভেঁটৈ কৰৈক নামপৰ নৈহৰ জাগ ছৈথ আ দোসৰ বেঁৰ বাঁপক নামপৰ জাগ ছৈথ। কহিযা ঘুমতী আকি নগ ঘুমতী তেকৰ কহা- বঁধী নগ কবৈ ছৈ। একৰ মানে পুৰুখপনা নগ বুঁঝৰ। একৰ মানে ঙ ভেল জে অপ্পন অধিকাৰ নে অপনা ঘৰমে অছি, মুদা মাতা-পিতাক ঘৰক অধিকাৰী তঁ অপনে নগ নে ভই সকৈ ছিঐ,

ঘূমতীক গাৰংগী অপনে কেনা কৰা সকৈ ছী তৈঠাম, তঁএ মুঁহ চূপ্পে ৰখৈ ছী। কান্‌হি পত্নী ভগ্নোহিত হোগত নগমে আৰিঁ ৰঁজনী- "দ্বনূ ৰেঁকতীকেঁ নৌত-তঁ হকাৰ আএন অছি। নই দই কই একটা গহনা অছি মোহৰমানা, তেকৰো অহাঁ ৰঁন্থকী নগা নেনে ছী, ৰিঁন্ব গহনে দেখি নৈহৰক নোক দ্বসত নগ।"

পত্নীক ৰিচাৰ অপনা মনমে জঁচৰোঁ কএন আ নহিযোঁ জঁচন। জে নোককেঁ একটা হোগ ছৈ কহৰঁ, মানে'জঁচন' ৰা'নগ জঁচন', তোৰা কিএ দূটা ভই জাগ ছৌ? তোৰো ৰিচাৰ ভায নগ কাটৈ ছিঅহ, মুদা হমৰো ৰিচাৰক মানি দেৰঁহ কী নহি? সমাজমে অপনা, পৰিৰাৰসঁ নই কই দসগৰদা স্থান ধৰি, জেতেক প্ৰেমসঁ ৰৈৰাহিক পদ্ধতি ৰঁনন অছি, ওতেক কোনো দেৰী-দেৰতাক স্থানসঁ নই কই পৰিৰাৰক আন ভগ্নেৰ তকমে নগ অছি। মানে ই ভেন জে, মানি নিঅ অহাঁ সভসঁ পৈঘ দেৰতা ৰা ভগৰান'মহাদেৰ ৰাঁৰাঁ'কেঁ ৰূঁঝৈ ছিঐন, মুদা ওগ স্থানপৰ গেনা পছাগত নচাৰী ছোড়ি আৰো কিছু কহৈ ছিঐন? তহিনা আনো-আন স্থানো আ অপনো পৰিৰাৰক দোসৰ-তেসৰ কাজ সেহো অছি। এহেন দোসৰ কাজ তঁ নহিযেঁ অছি জে ৰিঁআহক প্ৰিযগৰ ৰাতাৰৰণ তৈযাৰ কৰৈএ। মানে ভেন জে জীৱনক জে সাহিত্য-সংস্কৃতিক ৰিধান অছি, তগ অনুকূন ৰাঁন-সোহৰসঁ নই কই ৰিদাগ-সোহৰ ধৰি অছি। মানে জীৱনক মূন কেন্দ্ৰৰিঁন্দু ৰিৰাহ ছী। আএৰ ঐ সভসঁ অপনা সভকেঁ কোন মতনৰঁ অছি, অপনা মতনৰঁ এতৰেঁ নে অছি জেতেক মতনৰঁ দূ ৰীঘা জমীনৰঁনা কিসানকেঁ ছৈন।

প্ৰশ্ন ভঠৈএ জে জখন দূ সমাজক ৰীচ ৰেঁটা-ৰেঁটীক নেন-দেন হোগএ, তৈঠাম ৰিঁআহক ৰেঁৰহাৰিক পক্ষ এহেন কিএ অছি জে সদিকান আন সমাজ মানে ৰেঁটা-পক্ষ, দোসৰ পক্ষ মানে ৰেঁটী

𑒣𑒓𑓂𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒹𑒨 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒫𑒼 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒻𑒟 𑒂 𑒯𑒹𑒨𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞𑒹 𑒕𑒻𑒟। 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒥𑒩𑒱𑒨𑒰𑒞𑒲 𑒥𑒢𑒱 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒖𑒐𑒢𑒮𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒩𑒥𑒖𑓂𑒖𑒰𑒣𑒩 𑒁𑒥𑒻 𑒕𑒻𑒟, 𑒞𑒐𑒢𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒭𑒲 𑒣𑒓𑓂𑒏𑒏 𑒕𑒰𑒞𑒲 𑒡𑒏-𑒡𑒏 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒛𑒼𑒪𑒋 𑒪𑒑𑒻 𑒕𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒐𑒢 𑒥𑒹𑒃𑒖𑓂𑒖𑒞 𑒦इ 𑒖𑒰𑒋𑒥 𑒞𑒹𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒨𑒋𑒯 𑒕𑒲 𑒧𑒰 𑒚𑒲𑒏 𑒢𑒯𑒱। 𑒏𑒲��𑒫𑒲𑒨 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱? 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒲𑒨 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒖𑒼𑒛𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒮𑒿 𑒪𑒑𑒥𑒻 𑒕𑒲 𑒂 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒫𑒱𑒭𑒩𑒧𑒢 𑒪𑒑 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒪𑒑 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒂𑒋𑒩 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒴।

𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒔𑒳𑒣𑓂𑒣𑒹-𑒔𑒰𑒣, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒏𑒯𑒢𑒯𑒱, 𑒥𑒯𑒳𑒏𑒲𑒥𑒢𑒰 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒑𑒹𑒪𑒾𑒿। 𑒖𑒰𑒃𑒞𑒹 𑒍 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒕𑒯 𑒧𑒰𑒮 𑒦इ 𑒑𑒹𑒪, 𑒂𑒥 𑒑𑒯𑒢𑒰 𑒞𑒧𑒰𑒠𑒲 𑒦इ 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒥𑒢𑓂𑒯𑒞 𑒮𑒴𑒠𑒱 𑒦इ 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒯𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒯𑒿𑒮𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒻𑒞 𑒏𑒯𑒪𑒨𑒻𑒢-

"𑒄 𑒩𑒼𑒑 𑒏𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒂𑒃𑒨𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂𑒏𑒱 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒻𑒢𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒹𑒞𑒹 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒋𑒯 𑒥𑒴𑒗𑒋 𑒋𑒪𑒾𑒿 𑒯𑒹𑒢।"

𑒧𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒾𑒿 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒧𑒹 𑒌𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒞𑒲𑒐𑒣𑒢 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒢𑒲𑒏। 𑒥𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒖𑒢 𑒌𑒚𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒒𑒳𑒧𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞, 𑒔𑒳𑒪𑓂𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒩𑒞𑒢𑒏 𑒣𑒰𑒢𑒱𑒧𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒱𑒔𑒰𑒿𑒮𑒿 𑒂𑒑𑒱𑒏 𑒞𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒅𑒚𑒻𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒋 𑒪𑒑𑒪। 𑒖𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒢 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒹 𑒏𑒵𑒭𑒱 𑒏𑒰𑒖𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒩𑒯𑒪𑒾𑒿, 𑒧𑒬𑒲𑒢𑒲 𑒨𑒳𑒑𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒋𑒏𑒻𑒮𑒧𑒲 𑒮𑒠𑒲𑒏 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒨𑒳𑒑𑒧𑒹 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒌, 𑒏𑒲 𑒋𑒏𑒼𑒙𑒰 𑒍𑒯𑒢 𑒧𑒬𑒲𑒢 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒰𑒟 𑒋𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒼-𑒯𑒰 𑒧𑒹 𑒂 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒠𑒧𑒏𑒪 𑒏𑒲𑒢𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒿 𑒥𑒼𑒩𑒱𑓀𑒑𑒏 𑒣𑒰𑒃𑒣𑒹 𑒤𑒴𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒋 𑒏𑒹𑒞𑒾 𑒃𑓀𑒖𑒢-𑒥𑒼𑒩𑒱𑓀𑒑𑒧𑒹 𑒪𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒋 𑒞𑒿 𑒥𑒱𑒖𑒪𑒲𑒋 𑒥𑒹𑒧𑒰𑒏 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻। 𑒨𑒋𑒯 𑒞𑒿 𑒕𑒲 𑒕𑒼𑒙𑒹 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲। 𑒞𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒖𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒢

পৰিৱাৰমে মোহৰমানা মন গহনাক নৌন মহিনাজগতমে অছি তঁ ও ওকাগতসঁ ৰেঁসী নগ ভেন তঁ কী ভেন। হৰ মন্মক্ষকেঁ অপন ওকাতিক সীমাক জানকাৰী ৰাখক চাহী। ভায, জিনগী ঠষ্টা নগ নে ছী জে স্বতৰ্ঁ খড়পৰ অা সপনা দেখৰ্ঁ নঅ নাখক..!

ভীতৰে-ভীতৰ পত্নীপৰ মন তৰঁগি গেন, মনমে ভেন জে কিএ নে'মোহৰমানা'ক দাম নগা ৰেঁচৰেঁক গপ-সপ্প ক**ই** নেনৌঁ। পত্নীকেঁ ষ্টিষ্টকাৰি দেৰৈঁন জে ঐসঁ নীক নৰ্ঁকা মোডনমে দোসৰ গহনা দেৰ্ঁ। স্ত্রীগণোকেঁ কি ঠকৰ্ঁ অসাধ কাজ থোড়ে ছী। ভেন তঁ সাএ ৰূপৈঅাক সাড়ীকেঁ পান সাএ দাম কহি দিযৌন ও তিৰপিত ভ**ই** জেতী। তহিনা দোসৰ দিস পান সাএ ৰূপৈঅাক সাড়ীকেঁ সাএ ৰূপৈঅা কহি দিযৌন, ভ**ই** গেন দুনূ পৰানীমে ফূলেম-ফূলো। ও কিএ অহাঁক দশা ৱা পৰিৱাৰক দশা দেখতী, মহিনাকেঁ পুৰুখক অধিকাৰ হৌ ৰ্ঁৰাৰ্ঁৰীক, নীক ৰ্ঁাত, মুদা তগসঁ পহিনে পৰিৱাৰকেঁ দেখৈক দৃষ্টিকোণ অা এক ঠঁগসঁ চনৈক কৰ্তব্য সেহো অছি কিনে। খাএৰ দুনিযাঁদাৰীক ৰ্ঁাত ছোড়ূ, জখন অপনা ঘৰমে ফূলো-ফূলী ভেন অছি তখন অনকা ঘৰক ৰ্ঁাত সুনৈনে জে নিৰনজ জকাঁ চকভৌৰ মাৰৰ্ঁ সে ৰেঁৰ্ঁকূফপনে নে হএত। মনমে জেনা পাঁতীক ৰিৰাম অৰৈঁএ তহিনা অাএন।

ফূলো পত্নীক সঁগ-ফূলীক ৰিচাৰ মনমে দৌড়-ৰ্ঁৰহা কৰএ নগন। দৌড়ৈত-দৌড়ৈত মন পহুঁচ গেন ৰাজা ভৰথৰীপৰ। অপনা কেতৰোঁ দশা অখন তক ভেন অছি মুদা ভৰথৰী জকাঁ পত্নীক মনসঁ ওতেক ৰিঁমুখ তঁ নহিযেঁ নে ভেন ছী জে ঘৰ ছোড়ি পড়া জাএৰ্ঁ অা পেষ্টক খাতিৰ পিঁগনে ঐঠাম জা ক**ই** ভীখ মাঁগৰ্ঁ। জখন পিঁগনাকেঁ তিযাগি দেনৌঁ তখন দোহৰা ক**ই** ওকৰ মুঁহ কিএ দেখৰ্ঁ। মহাজন ঐঠামসঁ হেৰাগত-ভোথিযাগত ঘৰপৰ পহুঁচনৌঁ।

অপনা ঐঠাম দূ ৰংগক কৌআ হোগএ। একটা হোগএ কাগকৌআ আ দোসৰ হোগএ কাৰকৌআ। কাগকৌআক ৰোঁনকেঁ লোক শুভ মানৈ ছৈথ আ কাৰকৌআক ৰোঁনকেঁ অশুভ। কাগকৌআ জকাঁ পত্নী আগএসঁ টাঁহি মাৰি ৰঁজনী-

"মহাজন ঐঠামক কাজ ভেন কী?"

একাএক মনমে ৬ঠন জে ৰঁজনোঁ তঁ কেতৌ নহি, পত্নী মুদা কেনা ৰূঁঝি গেনী? মুদা নগনে অপনে মন কহনেক, ভৰিসক গহনাক জে চঠ কেনে ছেনী সএহ হীযমে গড়ি গেন ছৈন। অজেগৰ সাঁপ জকাঁ গেৰুনী মাৰি ৰঁজনোঁ-

"ওহী কাজমে নে নগন ছী।"

সংজোগ ৰঁনন, ৰিঁছেমে পত্নীকেঁ কোনো ৰিঁসৰন কাজ মোন পড়নৈন। হমৰা মূহলেত দৈত আগূ ৰঁঢ়ৈত ৰঁজনী-

"অখন চূষ্টী নগ অছি তঁএ ৰেঁসী গপ নগ কৰৱঁ। পহিনে কাজ কেনে অৱেঁ ছী তখন আগূক গপ কৰৱঁ।"

অনকা জকাঁ অপনা নগ ভেন, কিএ তঁ আনগোষ্টে পত্নীকেঁ কষ্টৈ ছথিন পহিনে গপ ক২ নিঅ, পছাগত কাজ ৰূঁঝন জেতগ। মুদা অপনা ৰিচাৰমে সে নগ অছি, অপনে কাজকেঁ জীৱনক গতি-ৰিধি ৰূঁঝৈ ছী, তঁএ কাজ ছোড়ৰঁ ভেন জীৱন ছোড়ৰঁ। পত্নীকেঁ কাজ দিস মুখ হোগতে মনমে ৰাগ আএন। ৰাগ ও আএন জে সংগী নগ ৰহন তঁ ও জীৱন কোনো জীৱন নগ ভেন। জীৱনমে জঁ মুদা পত্নীক জে নৈহৰ জেৰাঁক তগেদা মনমে ছন ও দোসৰ দিস ভকমূড়ি গেন। ভকমূড়ি ও গেন জে দ্বৰাগমনক পছাগত, অখন -ৰিঁআহদ্বৰাগমন সংগে হোগএ। তগসঁ এত্তে তঁ নাভ ভগযে ৰহনে অছি জে পহিনুকা জকাঁ আৰঁ গাএ-মহীসিক পোসিযাঁক ফৰিছৌঠ জকাঁ আৰঁ নগ হোগএ। পহিনে দ্বৰাগমনসঁ পূৰ্ৱে নৈহৰেমে ধিযা-

পৃতা হোগ চ্ছল। আৰ্ তঁ সমাজো আ অপন মাগযো-বাঁপ দ্বনিযাঁ দিস ধকেন বিদা কগযে দগ চ্ছৈথ জে দ্বনিযাঁ কনিযেঁগ্টা থোড়ে আচ্ছি জে ঘূৰি-স্যাএ আঠ বেঁৰ জপ কৰৈত ঘূৰি একগ্টা মানোকেঁ এক ৰঙ্গ। দ্বনিযাঁ তঁ দ্বনিযাঁ চ্ছী, কৰৈত চনূ, দেখৈত চনূ, চ্ছোড়ৈত চনূ আ আগূ বঁঢ়ৈত চনূ।

মন তেতে ঘোৰ-মষ্টা ভই গেল জে কী নীক কী অধনাহ সে বুঁঝৈক বিবেকে খতম ভই গেল। ভায, 'সমাপ্ত' আ খতমকেঁ এক নগ বুঁঝর্।'সমাপ্ত' ক মানে'বিৰাম' হোগএ আ'খতম' ক মানে 'মৃত্যু' সেহো হোগএ।

অপনা মনমে সে নগ ভেল। ওনা, ঝনফনেৰেঁ কএন আঁখি তঁ মুদা বিবেক ফৰীচ চ্ছল। বিচাৰ দেনেক জে অপনা সমাজমে অদৌসঁ শিক্ষাক এহেন পদ্ধতি ৰহল আচ্ছি জে বিঁনা মূল্যেক, মানে বিঁন্ম দৈচ্ছনা নেনে এক-দোসৰক সৰানকেঁ উত্তৰো দগ চ্ছৈথ আ জঁ কাজক দৌড় ৰহল তঁ কাজক কনা(হুনৰ) সেহো দগ চ্ছৈথ। কিসানী জীৱনক জে দ্বনিযাঁ ৰহল আচ্ছি ও পূৰ্ণ জিনগীক ৰহল আচ্ছি। মানে কিসানীক সভ ক্রিযামে দানক কোনো মূল্য নহি ৰহল আচ্ছি। মানে ভেল জে খেতীক কোনো কাজক প্রক্রিযা হোউ আকি পৰিবাৰেক ক্রিযা, মানে ঘৰ বঁনাএবঁসঁ বঁচ্চাকেঁ পঢ়াএবঁ-নিখাএবঁ, -বিঁআহদ্বৰাগমন কৰাএবঁ গত্যাদি ধৰিক, ৰায-বিচাৰক দানকেঁ কোনো মূল্য নহি দিঅ পড়ৈ চ্ছল, মুদা আজুক পৰিৱেশ পড়ৈএ। এহেন ভগযে গেল আচ্ছি জে ওকৰ মূল্য মানে কীমত দিঅ চিড়ৈ-চুনমুনী জহিনা অপন বীঁতোসঁ চ্ছোগ্টে পেগ্টে নে ভৰি দিন তৰাহ ভই উড়ৈত ৰহৈএ তহিনা ভই গেল আচ্ছি।

আনে জকাঁ অপনো মনমে দ্বনিযাঁক প্রতি, সমাজ মানে পৰিবাৰসঁ ধৰি, ৰাগ-বিৰাগ উঠএ নগল। জহিনা ধৰতীপৰ একোঅনা নোক

এহেন নগ হেতা জে পত্নীসঁ ঝগড়া কৰিক২ ভনেঁ ঘৰসঁ ভাগন নগ হেতা মুদা কমসঁ কম খেনাগ রা জনখৈ এক্কো সাঁঝ নগ রাঁড়নে হেতা। রিৰাগ ভেনা পচ্চাতিযো তঁ ভৰথৰীএ নে পিংগনাকেঁ ঋপন দুখৰা স্বনৰৈত ৰাগিযো রঁনিতে ছৈথ। মনমে ঋপনে ডঠন জে হঁমৈত জে গামোমে তঁ ওহনো নোক চ্ছথিযে-খেনৈত দ্বনিযাঁক সঁগ চনৈ ছৈথ। মনমে জেনা রিঁড়নী কহঁনো পচ্চাগত ডড়ী-রঁীঢ়ী ডঠৈএ তহিনা ডঠি ৰহন চ্ছন। তৈসঁগ মনে-মন গ্রহো দুঋএ জে কেনা কহরৈঁ। সভ বুঁঝিতে চ্ছী জে ঋপ্পন ঘৰক রাঁত নোককেঁ ঋপন হাৰন ঋা রঁদুক মাৰন নোক ঋনকা নগ নগ রঁজৈএ। কোনো রিচাৰ ভাঁজপৰ চড়ৰেঁ নে কৰএ। জেমহৰ দেখী তেহমৰ ধ্বভাঁজে ভ২ জাএ।

তাধৈৰ মন ৰৰিকান্ত কাকাপৰ চনি গেন। ৰৰিকান্ত কাকাপৰ নজৈৰ পদুঁচতে জেনা মনমে থোড়েক তুষ্টি ভেন। তুষ্টি ভেন দুনকৰ জীৱন দেখিক২। ঋাজুক পৰিৰেশক ঋনুকূন ও ঋপ্পন জীৱন ধাৰণ কেনে কেনা সফন শিকাৰী জকাঁ জীৱঁ ৰহনা ঋছি। শিকাৰ কৰৈক প্রথা ঋপনা ঐঠাম সভ দিনসঁ ৰহনে ঋছি, মুদা সে ঋখন নহি, ঋখন রঁস এতরেঁ জে কে কোন তৰহক শিকাৰী রঁনিক২ কেহেন শিকাৰ কৰৈ ছৈথ।

গামমে ৰৰিকান্ত কাকা ওহন নোক ছৈথ জে নাখো নোকক রঁীচ ঋপ্পন জীৱনক পৰিচয দেনে ছৈথ। ও নির্রিরাদ ৰূপেঁ মানি ৰহনা ঋছি জে জাতীয উন্মাদ নোকক মনকেঁ তেনা মোথি দেনে ঋছি জে নজৈৰ রঁন্থাক২ এক সীমামে কেন্দ্রিত ভ২ গেন চ্ছগ। একৰ জীৱন্ত উদাহৰণ খাঁখিক সোঝমে ঋছি জে জাতীয দ্বষ্টিসঁ সমাজক ওহন নোক জে নিচাঁসঁ ঋৰৈঁ ছৈথ, ও জঁ কনা রা রিজ্ঞান রা কোনো পৈঘ জ্ঞান ঋপ্পন কর্মসঁ ঋর্জিত কৰৈ ছৈথ, তিনকো ঋাগূক

নোক মানে ঐগনা জাগতিক মীঠ়ী, নিগ্ধঞ্চ নজৈৰমঁ নগ দেখৈ ৈছথ, মেহো কেনা নগ কহনে জাএত। খাএৰ জে থিচ্ছ ও মৰহক মোঝেমে থিচ্ছ, তগমঁ থপনে থাকি ৰৱিকান্তে কাকাকেঁ কোন মতনৰঁ ৈছন, থপ্পন কর্তব্যমঁ। মতনৰঁ থিচ্ছ থপ্পন জীৱন থা ৰৱিকান্ত কক্কাক পৰিৱাৰ থোড়েক নমহৰ ৈছন। মানে পাঁচক শ্ৰেণীমঁ নিচাঁক নহি ৈছন, দমক শ্ৰেণীমঁ উপৰ ৈছন। মুদা, কী ৈছন জে মভমঁ জ্যড়ন জীৱন ৈছন। থখন বিশেষতা ানকামে এতৰেঁ।

চৌদহ গোৰেক পৰিৱাৰক ৰীঠ ৰৱিকান্ত কাকা কিমানী জীৱনমঁ জ্যড়ন ৰহিতো থপ্পন জীৱন-যাপন ওগ ৰূপমে কেনে ৈছথ, জগ ৰূপকেঁ কহনে জাগএ জে'হম মৰমে, মৰ হমমে'। মন মানি গেন জে ৰৱিকান্তে কাকা ৰ্টা থপ্পন ৰেথামঁ মুক্তি দিযা মকৈ ৈছথ। ৱিদা ভেনৌঁ। পহিনেমঁ ৰৱিকান্ত কাকা চিহ্ন ক২ ৰৈমন চনা থাকি থাগূমে পড়না পচাগত চিহ্নৈন, মে তঁ ও জানৈথ মুদা নিশ্চাএন নোক জকাঁ দেখিতে ৰজনা-

"ৰাঁনগোৱিন্দ, থহীঁ মভক দেশ-দুনিযাঁ চী, জেনা ৰাখী।"

ৰৱিকান্ত কক্কাক ৱিচাৰ কোনো ভাঁজেপৰ নে চঢ়না। মুদা জহিনা নোক নগ, নোক থপন নাজ ৰঁচৰৈক কোশিশ কৰৈএ, তহিনা থপ্পন ৰীঠ-ৰচাৰ কৰৈত ৰজনৌঁ-

"কাকা, জে হম্মৰ প্ৰণাম কৰৰঁ পচ্ছুথাএনে গ্ৰ থহাঁ মন ভেন থিচ্ছ থা থহাঁ কী-কহাঁ কহৈ চী।"

থপ্পন ৱিচাৰকেঁ মম্হাৰৈত ৰৱিকান্ত কাকা ৰজনা-

"কী কহাঁ, কহাঁ কহনিযহ। তোহৰ ৰংগ-ৰূপ দেখি মুহমঁ নিকৈন গেন। একৰ মদ্দী নগ দহকা।"

মনমে ভেন, মুহমঁ জে ৱিচাৰ নিকৈন গেন ও ৱাণ স্বৰূপ নে থাগূ

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒂𑒏𑒱 𑒧𑒠𑓂𑒠𑒲 𑒢𑒃 𑒠𑓄 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒑𑒩𑒦𑒹𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒬 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥𑒃? 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒾𑓀 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒹। 𑒥𑒖𑒪𑒾𑓀 𑒋𑒞𑒥𑒹-

"𑒩𑓀𑒑-𑒩𑒴𑒣 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒥𑒯𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒦 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒻𑒋, 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒔𑒲𑒢𑓂𑒯 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀?"

𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒩𑒫𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒚𑒯𑒰𑒏𑒰 𑒧𑒰𑒩𑒱𑒏𑓄 𑒞𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒑𑒴 𑒥𑒜𑓃𑒱 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒳𑒩𑒲𑒮𑒿, 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒠𑒹𑒐𑒥𑒯𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒳𑒁𑒋। 𑒍 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒧𑒰𑒙𑒱𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒏𑒱 𑒣𑒰𑒟𑒩𑒏 𑒂𑒏𑒱 𑒏𑒰𑒑𑒖𑒣𑒩 𑒕𑒰𑒣𑒪 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒏𑒱 𑒦𑒲𑒞𑒣𑒩 𑒣𑒰𑒛𑓃𑒪 𑒯𑒳𑒁𑒋, 𑒍𑒏𑒩 𑒩𑓀𑒑-𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒧𑒢 𑒍𑒯𑒢𑒹 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒫𑒰 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒩𑒴𑒣 𑒠𑒹𑒐𑒱, 𑒖𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒩𑒯𑒻𑒋।"

𑒩𑒫𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒢 𑒡𑒏𑒔𑒳𑒏𑒰𑒋 𑒪𑒑𑒪। 𑒞𑒿𑒋 𑒏𑒯𑒪𑒟𑒱𑒢- "𑒏𑒰𑒏𑒰, 𑒢𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒢𑒃 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒾𑓀?"

𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒂𑒏𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒔𑒪𑒻𑒢 𑒠𑒹𑒐𑒱, 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒰𑒞-𑒔𑒲𑒞𑒏 𑒔𑒪𑒻𑒢𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒁𑒕𑒱𑒋 𑒖𑒹 𑒗𑒴𑒚𑒼-𑒤𑒴𑒮 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒠𑒃𑒞𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒃 𑒁𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒏𑒯𑒪𑒾𑓀 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒧𑓂𑒧𑒩 𑒣𑒻𑒕𑒪𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒩𑒫𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒂𑒿𑒏𑒱 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒟। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒫𑒋𑒯 𑒮𑒦 𑒢𑒹 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒯𑒩 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒋𑒏-𑒋𑒏 𑒣𑒯𑒪𑒴𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒿𑒏𑒱 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒪 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒱𑒞 𑒏𑒋, 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒥𑒢𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒑𑒳𑒠𑒮 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒻𑒟। 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒂𑒿𑒏𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒩𑒫𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒿𑒏𑒱 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒥𑒰𑒢𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩𑒞𑒰 𑒢𑒃 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒿 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩𑒞𑒰 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒞𑒿 𑒋𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦𑓄 𑒋𑒏𑒩𑓀𑒑 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒫𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒞𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒐-𑒢𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹 𑒠𑒴𑒩𑒲 𑒢𑒃 𑒁𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨 𑒣𑒯𑒪𑒴𑒏 𑒠𑒴𑒩𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒫𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒥𑒪𑓂𑒏𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒥𑒰𑒢𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠, 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒯𑒧 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒥𑒯, 𑒞𑒴𑒿 𑒞𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒮𑒦 𑒏𑒱𑒕𑒳

जनै छह।"

ৰৱিকান্ত কক্কাক ৰিচাৰ সুনি মনমে ত্তুধিষ্ট এৱেঁ কএন, কিএ তঁ

হৰ মন্নক্কক এহেন মৰন সংস্কাৰ ৰঁনিযেঁ গেন ঋছি ঋা ৰঁনিতো

ঋছিএ জে সভ কিছু জনিতে ছী, সভকিছু হমৰা ৰুঁঝনে ঋছি।

ৰুঁঝনে টা নহি ঋছি, ঋনকাসঁ ৰেঁসী ৰুঁঝৈ ছী। ভনেঁ চাগন পৰক

চানন দেখি ঋৰৰাঁ চাৰ্ডৰক পীঠাৰসঁ মিৰা ঋাগূ কিএ নে ছছাড়ন

দেখি পড়এ..! ৰিঁন্ন ৰিচাৰনে ৰঁজা গেন-

"কাকা, ঘৰসঁ ৰঁহাৰ ধৰি জঁ ঋপনে সভ কিছু জনিতৌঁ তঁ, মানে

পত্নী নগসঁ ন**২** ক**২** ৰঁনিযা-মহাজন তক, ঋহিনা দ্ৱতকাৰ

পেৰিঁতৌঁ।"

ৰৱিকান্ত কাকা ৰঁজনা-

"ৰাঁনগোৰিন্দ, ঋনকৰ ৰাঁত নগ কহৈ ছিঋ জে স্নূঠ- ফূস হএত।

তোৰা পৰিৱাৰক ৰাঁচ জীৱনক নিৰন্তৰতা নগ ছহ। ঋপ্পন সম্বন্ধ

ৰুঁঝিনাথ ভাযসঁ ভেঁট ভেনা পছাগত কেনা নিৰন্তৰ ঋখন তক

চনি ৰহন ঋছি, মাত্ৰ চনিযে নহি ৰহন ঋছি, ৰঁঢ়িতো চনি ৰহন

ঋছি ঋা তোহৰ?"

ৰৱিকান্ত কক্কাক ৰিচাৰ সুনি মনমে ঠহকন। ঠহকন ঞ্জ জে খিস্সা-

পিহানীক জঁ জীৱনধাৰ চনৈএ তঁ জীৱনক কিছু-নে-কিছু এহেন

ৰঙ্গে ধাৰামে ভেটিতে ঋছি জে ঋপনো জীৱনক ৰঙ্গে ঋমূল্য

ৰঁনৈএ। ঋপনে মনমে শংকা ঞ্জহো ৰ্পঋএ জে জহিনা ঘটিযা নোক

কহিযৌ ঋাকি ঋসজ্জন ৰেঁকতী, ওকৰা সংগ মিত্ৰতা জোড়ৈযে কান

মনমে শংকা সমা জাগ ছৈ জে ঞ্জ মিত্ৰতা কেতেক দিন চনত ঋা

কোন ৰূপেঁ চনত। তঁএ ৰাম-ৰামক নূষ্ট সম্ভৰ ভগযে জাগএ।

মানে ক'খন তক ৰহত ঋা ক'খন জাএত, তেকৰ কোনো ঠেকান

নহি। মুদা সজ্জন নোকক মিত্ৰতা ৰিশ্বাস ভৰন পাত্ৰক হোগএ।

ও ওা হোগএ জে দুনিয়াঁক হৰ জীৱ-জন্তুমে এহেন গুণ হোগএ জে কিছু দগতে অছি, নগ কিছু নে অছি।

ওনা, মহাকৱি ৱিদ্যাপতি সেহো নোকেকেঁ দেখিযে কই কহনে ছৈথ- 'সজ্জন জনসঁ নেহ কঠিন থিক'। মুদা নেহ কৰৱেঁ কঠিন ছী, তেতৱেঁ নহি, নেহ ভেনা পছাগত নিমাহৱোঁ কঠিন থিক। জেকৰামে জেহেন নিৰন্তৰতা ৰহত ও তেহেন ৰূপমে চনৈএ। জঁ সে নিমাহৈক শক্তি ৱঁনা সকী তঁ নিশ্চযে ৰাম ভক্ত হনুমান জকাঁ ভগযে জাএৱঁ।'নানী দেখন মৈঁ গঙ্গা, গঙ্গা নান মৈঁ ভী হো'। সজ্জন সিৰ্ফ শব্দ নহি ছী, জেকৰ মানে বুঁঝৈ ছিঐ সোঝ-সপাট নোক। সজ্জনপন জীৱন ছী। ও জীৱনধাৰমে ওহন ৱেঁকতী-ৱেঁকতীক অপন-হোগতে অছি। মুদা ওগ অপন ধাৰা সেহো প্ৰৱাহিত প্ৰৱাহকেঁ জখন সামাজিক ধাৰামে সম্মিনিত কৰৈত প্ৰৱাহিত ৱঁনৱঁএ চাহৱঁ, তখন ৎকৰাহৎ হোগতে অছি জে স্বভাৱিক সেহো অছি। পহাড়ক ঊপৰসঁ প্ৰৱাহিত হোগত ঝৰনাক পানি জখন দোসৰ পহাড়ক ঝৰনাক পানিমে সমাহিত ভখ নগৈএ তখন অপ্পন-অপ্পন প্ৰৱাহক গতিক অনুকূন সমাৱেশ কৰিতে অছি।

অপন জীৱনক ৱিপৰীত দিশামে বুঁঝিনাথ ভাগক নাম সুনি, অপনে মন ধিৰকাৰনক। ধিৰকাৰনক ওা জে কিএ নে বুঁঝিনাথ ভাগক গাথাকেঁ ধিযান নগা অপনো জীৱন দৰ্শন ৱঁনাৱী। ৱঁজনোঁ- "কাকা, অহাঁকেঁ বুঁঝিনাথ ভাযসঁ কেনা সম্বন্ধ ৱঁনন আ অখন কোন ৰূপমে অছি সে কনী..?"

হেৰাএন চীজ ভেংনো পছাগত জহিনা মনমে খুশী হোগএ তহিনা ভেনৈন। জহিনা এক্কে সুৰিমে কিযো ৰৱিকান্ত কক্কাক মনমে সেহো এক-সঁ-সাএ তক গনি নগএ, গনি তঁ জৰূৰ নগএ মুদা অংকক মানে ওা নগ বুঁঝৈএ জে এক আ সাএমে কেতেক দূৰী ৱা অন্তৰ

ওছি, সুবিমে ৰৱিকান্ত কাকা বঁজলা তহিনা এক্কে-

"বৌআ, বুঁঙ্কিনাথ ভায আগ.এ.এম.ক ডিগ্রী প্রাপ্ত কএন বেঁকতী ছৈথ। জখন ও আগ্র.এ.এম. নহি ভেল ছলা তগসঁ পহিনহি ও পৰিচয দ**ই** দেনে ৰহৈথ। অপ্পন সাহিত্যিক"

ৰৱিকান্ত কাকা জহিনা বঁজলা তহিনা অপনো বুঁঝি গেলৌঁ, মুদা মনমে তেতেক ৰংগক জিজ্ঞাসা জগি গেল জে আৰো গহাৰাগসঁ অনেৰে মুহসঁ নিকৈল গেল বুঁঝৈক গচ্ছা ভেল। তঁএ- "সাহিত্যিক বাঁত কন্নী নীক জকাঁ কহিযৌ, কাকা?"

ৰৱিকান্ত কাকা বঁজলা-

"বুঁঙ্কিনাথ ভাগক নিখন কথামে একটা কথা পঢ়ৈক মৌকা হমৰা স্কুনমে ভেটৈন ছল। হাগ স্কুনমে মৈট্রিক ফ্নেশনমে জে হাগযে কথা সংগ্রহ পঢ়াগ হোগ ছেলৈ, তগ সংগ্রহমে। কথাক গঢ়ৈন দেখি সভ নিখি সকৈএ। মনমে ভ্রিঙ্ক আএন জে এহেন কথা হমহীঁ কি দোসৰ উঢ়েকেঁঠা কথাক সহী সোচক দিশাসঁ ভেল। সচমুচ জগ সমযক কথা ছী, মধ্যৰগীয জীৱনক সচাগ ছী।"

বঁজৈত-জেন্না দূৰক বঁজৈত ৰৱিকান্ত কাকাকেঁ ওহিনা ভেনৈন সফৰমে গাড়ীমে পেট্রোন সঠনে হোগএ। মুদা গাড়ীএ জকাঁ পাছুসঁ ধকিযৰৈত বঁজনৌঁ-

"কাকা, জহিনা ধোতী ৰা ফ্ৰ্তা জখন পহিৰৈ-জোকৰ হোগএ, মানে অংগক সিনেহ অঙেজ নগএ, তখন ও ফটিযে জাগএ, তহিনা অহাঁ কিএ ৰিঁছেমে..?"

ওনা, ৰৱিকান্ত কাকা ফটৈন নহি ছলা, ৰিস্মিত ভ**ই** গেল ছলা, হমৰ বাঁত সুনি ৰিহ্বন হোগত বঁজনা-

"বৌআ, বুঁঙ্কিনাথ ভাগক জীৱন অনমোল ৰহনৈন অছি। বঁছেসঁ জে ধিযান ধাৰণাকেঁ ধাৰণ কেনৈন আ কৌনেজ-জীৱন তকক

ৱিজন্ৎ জে ৰহনৈন, ও জহিনা নঁকামে প্ৰৱেশ কৰৈসঁ পহিনে একঠনিয়া হনুমান সমুদ্ৰ নঁঘন কেনে ছলা তহিনা ও এক স্তৰক পৰীক্ষাফল প্ৰাপ্ত ক২ নেনৈন। জে ন্নকা ঋাড্র.এ.এস. তক পহুঁচা দেনকৈন।"

ঋখন তক ঋপনা সমাজমে দূ তৰহক ধাৰা প্ৰৱাহিত হোগত ৰহন ঋছি। পহিন- শাসন-ধাৰা, জেকৰা ৰাজধাৰা সেহো কহি সকৈ ছিঐ ঋা দোসৰ ঋছি- জন-ধাৰা, জে সামাজিক জীৱনমে জন্ম নগত ঠনৈএ। সমাজক ঋধিকাংশ জাতি ৰাজ-ধাৰাসঁ সেহো সম্বন্ধিত ৰহনা ঋছিএ। কৰ্ম ৱিভাজিত জাগতিক কৰ্মসঁ সমাজ সেহো ঠাঢ় ঋছিএ। জীৱনক হৰক্ষেত্ৰমে ওকৰ খগতা ছগহে। জে পৰিৱাৰ ৰাজ-ধাৰাসঁ সম্বন্ধিত ৰহন ঋছি ওকৰ ৱিচাৰেষ্টা নহি, ৰেঁৱহাৰোমে জন-ধাৰাসঁ দূৰী ৰঁননে ঋছি। ৰুঁক্ষিনাথ ভাগক পৰিৱাৰ ঙঠ জাগতিক হোগতো ওগ ধাৰাসঁ, মানে ৰাজ-ধাৰাসঁ ঋনগ ৰহনৈন।

পাছূসঁ ঙধিকিযৰৈত ৰঁজনৌঁ-

"কাকা, এনা ৰীঠ-ৰীঠমে গাড়ী ৰোকি কিএ দগ ছিঐ। ঠক্কামে কেতৌ চোৰসিনিপ নে তে ঋছি।"

হৃদয খোনি ৰৱিকান্ত কাকা ৰঁজনা-

"চোৰসিনিপ নগ ঋছি, কখনো-কখনো গাড়ীমে হৰঁ-কপ ঠীন ভ২ জাগএ তঁএ ভেকম কম ৰেঁসী ভ২ জাগএ।"

শ্ৰৰসঁ ঋন্ত ধৰিক জীৱন এক স্বস্থ প্ৰশাসক ৰূপমে ৰুঁক্ষিনাথ ভাগক ৰহন��ন। সেৱা নিৱৃত্ত ভেনা পছাগত, তাধৈৰ ৰৱিকান্ত কাকা সেহো এক জীৱন ঠঁপি দোসৰ জীৱনমে প্ৰৱেশ ক২ চুকন ছনা, পছাগত পুন: ন্নকামে নিখৰঁ- পঢ়ৰঁ জগনৈন। ৰীঠক সময ব্যস্ততাক কাৰণেঁ ঋৱ্যৱস্থিত ভগযে গেন ছেনৈন, জগসঁ জীৱন

অস্ত-ব্যস্ত ৰহনৈন। ৰঁজনৌঁ-

"অপনেক জে স্বতন রিচাৰ, হাগ স্কূনেক কথা অপনেক মোনে অছি, ও পুন: কেন্দা জগন?"

ৰরিকান্ত কাকা ৰঁজনা-

"ওনা, সতাসীক(1987 ঞ্রা.ক) ৰাঁঢ়িক সান ঘৰক চূৰাঁঠ তেতে ভেন জে সভ কিতাৰঁকেঁ দিরাৰ খা গেন। তঁএ পহিন্রেকা কিছু কিএ নে ৰূঁঙ্কিনাথ ভাগক ও কথা ৰহন নহি। মনমে ৺ঠন জে পুন: পঢ়ী। মুদা মনক রিচাৰ মনেমে ঔনাগত ৰহন। জে নিৰন্তৰতা এনাসঁ অপনে হাথে মানে ৰূঁঙ্কিনাথ ভাগক হাথে প্রাপ্ত ৰূঁঙ্কিনাথ ভাযসঁ সম্বঁন্ধ ৰঁনন। ওনা ভেন। ফোনপৰ, কার্যক্রমমে মানে সাহিত্যিক কার্যক্রমমে কেতা ৰেঁৰ চেহৰা দেখি চূকন চেনিঐন, মুদা প্রণাম-নহি ছন। পাতীসঁ ৰেঁসীক সম্বঁন্ধ"

অপনে ৰঁজা গেন-

"তেকৰ পচ্চাগত কী ভেন?"

ৰরিকান্ত কাকা ৰঁজনা-

" আগ্রহ কেনিঐন জে'অপনে পৈচ্চনা পীঢ়ীক জীরিত সম্মানিত ৰচনাকাৰ চী, কিছু কথা হমৰূঁ নিখনৌঁ, সে অপনে কনে সুধাৰি দৈতিঐ'। তৈপৰ হনৈসক২ ও কহনৈন, 'পঠা দিঅ'।"

অপনা সুনন অছিএ জে এক-এক কথা রা করিতা শুরু কৰৈমে মাসক-মাস সময খিঁচা জাগএ, তৈঠাম ৰ্মনকৰ গতি-রিধি কেহেন চৈন, যএহ সোচি ৰঁজনৌঁ-

"কেহেন সুধাৰ কেনৈন?"

মুস্কূৰাগত ৰরিকান্ত কাকা ৰঁজনা-

"সুধাৰ তঁ ওহনে কেনৈন জে আগ চী।"

পৰ্মাঁঠ গেনা। মহান্বভার ভেনা ওহন তহী ৰীঠ দোসৰ মহান্বভার

ब्ॅाहरी लोक जे अपनासँ कनी दूरपर अछि। माने परिवारक हिसाबेँ दोसर परिवारक आ समाजक हिसाबेँ दोसर समाजक। ओना, जँ निच्चाँ-ऊपर गज-फीतासँ नापए चाहबॅ तँ ओकरो नंकाक हनुमान जकाँ नाङैर बॅढ़िते जाएत मुदा से अखन नहि।

दरबॅज्जापर, माने रविकान्त कक्काक दरबॅज्जापर जखन अभ्यागत पहुँच गेला तखन अप्पन गाम-घरक विचारक गप-सप्पकेँ विराम दिअ पड़त ने। ओना, अपना मनमे एकटा तेसरे विचार उठि गेल। मुदा से बॅजलौं नहि। तेकर फल ई भेल जे अपने-अपने विचारमे तेना बॅाहिया गेलौं जे अभ्यागतक संग रविकान्त काकाकेँ की गप-सप्प भेलैन से सुनबेँ ने केलौं। अपना मनमे उठि गेल छल जे एक दिस साढ़े पाँच क्विन्टैन माने मोटैं-सोटैं लोक छैथ, दोसर दिस पनरह-बीस किलोक नहि अछि, सेहो केना अपना मने मानबॅ। एकरा फूसि केना कहबैं जे एक दिस तलोक बीच तलो साए तलोक बीच लोक सुतैए आ दोसर दिस आम-कटहर गाछक पीपर-बॅड़क निच्चाँक घास-फूसपर नग सुतैए, सेहो केना नग कहबैं।

तही बीच चाह आबि गेल। अप्पन-जीवनक अप्पन विचारसँ आगू बॅढ़ि चाहक विचार, तीन घोंट चाह पीलाक पछाइत उठए लगला।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

३.३.नन्द विलास राय- फादर्स डे

নন্দ রিনাস ৰায

ফাদর্স ডে

ছথ রঁজে সাঁঝমে চৌকপৰ এনৌঁ। মোরাঁগনমে ফেসরূ্ক খোননৌঁ তঁ দেখৈ ছী কতাক গোটা খপন-খপন পিতাজীকেঁ সম্মান কই ৰহনা হেন। কিযো খপনা পিতাজীকেঁ খাৰতী দেখা ৰহন ছৈথ তঁ কিযো ফূনক মানা পহিৰা ৰহন ছৈন, কিযো খপনা হাথসঁ খ ◌ না পিতাজীকেঁ ৰসভৰী মিঠাগ খূখা ৰহন ছৈথ তঁ কিযো পএৰ ছূরিঁ প্রণাম কই ৰহন ছৈন। এক গোৰে খপনা রাঁরূজীক সম্মান ◌ একটা করিতা নিখ কই পোস্ট কেনে ৰহৈথ খা এক গোৰে খপনা পিতাজীপৰ খানেখ নিখ ফেসরূ্কপৰ দেনে ৰহৈথ।

হমৰা রূঁঝরাঁমে কোনো ভাঁগঠ নহি ৰহন জে খাগ ফাদর্স ডে ছী। হমহূঁ ফেসরূ্কপৰ নিখনৌঁ- 'তীনূ নোকমে মাএ-রাঁরূসঁ রঁঢ়িকই কিযো নে ছৈথ।'

ঐ এক রাক্যকেঁ পোস্ট কেনাক থোড়েকানক রাঁদ পুন: ফেসরূ্ক খোনি দেখএ নগনৌঁ। পূৰা ফেসরূ্কপৰ ফাদর্স ডেসঁ সম্বন্ধি ফোটো, করিতা খা খানেখ ছন।

যএহ সভ দেখৈত-দেখৈত হমৰ নজৈৰ একটা ফোটোপৰ খারিঁকই

অঁটক গেল। ও হমৰ মিত্র ৰংজীতক ফোটো ছল। ফোটোমে ৰংজীত অপন দিবংগত পিতাজীক তস্বীৰপৰ মালা পহিৰা আৰতী দেখা ৰহল ছলা। ৰংজীত হমৰ গৌআঁ। পহিলা বর্গসঁ ইন্টৰ ধৰি হম দুনূ গোৰ সংগে পঢ়লৌं। তঁএ দুনূ পৰিবাৰমে দোস্তীআৰে ভঽ গেল অছি। ৰংজীতক পিতাজী ভিখাৰী কাকা একটা সাধাৰণ খেতীহৰ মজদূৰ। দুনূ পৰানী মানে ভিখাৰী কাকা আ সুগিয়া কাকী ৰোঁগন-ৰূত্তা কৰি কঽ ৰংজীতকেঁ ইন্টৰ পাস কৰৌলখিন।

জখন লালূজী মানে মুখ্যমংত্রী শ্রী লালূ প্রসাদ যাদবজীক সৰকাৰমে শিক্ষা মিত্রক লেল বিজ্ঞাপন নিকলল তঁ ৰংজীতো বেদন কেলক। [illegible]নকৰ মানে ৰংজীতক বহালী শিক্ষা-মিত্রক পদপৰ ভঽ গেলৈন। পছাগত শ্রী নীতীশ কুমাৰজী বিহাৰক মুখ্যমংত্রী ভেল তঁ শিক্ষা-মিত্রকেঁ পংচাযত শিক্ষকক দর্জা দঽ স্থায কঽ দেলখিন আ পনৰহ সাএ ৰুপৈআ প্রতি মাস মানদেযকেঁ বঢ়াকঽ চাৰি হজাৰ ৰুপৈআ প্রতি মাস কঽ দেলখিন। আবঁ তে সহজে পংচাযত শিক্ষকক বেতন কহিযো আকি দৰমাহা কহিযো আকি মানদেয কহিযৌ, তীস হজাৰ টকাসঁ বেসীএ প্রতিমাস ভঽ গেল হেল। খাএব জেতেক ভেল হেল পংচাযত শিক্ষক আকি প্রখণ্ড শিক ষক কেব ভেল হেল তওসঁ হমৰা কোন লাভ...।

হঁ তঁ ৰংজীতকেঁ অপনা পিতাজীক ফোটোপৰ পুষ্পক মালা পহিৰা আৰতী দেখবৈত দেখলৌं। হমৰা হঁসী লাগি গেল আ তীন বৰখ পহিলুকা বাত মোন পড়ি গেল। সিনেমাক ৰীল জকাঁ এক-এক ঘটনা হমৰা আঁখিক সোঝমে আবঁএ লগল।

ৰবিঁ দিনক সময ৰহএ। বাঁজাৰক কাজসঁ হমৰা নির্মলী জেবাঁক ছেলএ। অপনা তঁ একটা সাগকিল অছি সেহো পংচৰ ভঽ গেল ছেলএ। ৰংজীতকেঁ মোটৰ সাগকিল ছগ। ওহো বৰমহল নির্মলী

ৰাঁজাৰ জাগত-খ্ৰৈত ৰহৈএ। ঢোচনৌঁ, ৰংজীতে ওগঠাম জাগ চ্চী, জঁ ও নির্মনী জেতা তঁ দ্দনকে মোঙ্গৰসাগকিনপৰ নির্মন ঠনি জাএৰঁ খা জে ৰাঁজাৰক ৰেঁগৰতা খচ্চি, সভ ক২ দ্দনকে সংগে ওগ মোঙ্গৰসাগকিনসঁ ৰাপঢো খাৰিঁ জাএৰঁ। যএহ সভ ঢোচি হম কপড়া পহিৰ একঙ্গা ঝোৰা ন২ ৰংজীত ওগঠাম ৰিদা ভ২ গেনৌঁ। ৰংজীতক ঘৰ হমৰা ঘৰসঁ নগধক খদহা কিনোমীঙ্গৰক দূৰীপৰ খচ্চি। জখন ৰংজীতক ঘৰপৰ পহঁচনৌঁ তঁ ও কপড়া পহিৰি মোঙ্গৰসাগকিন নিকানি ৰহন চ্চনা। হমৰা দেখিতে পৃচ্চনৈন-

"নির্মনী ঠনৰঁ ভায?"

হম কহনযৈন- "হঁ, এনৌঁ হেন তঁ যএহ ঢোচিক২। খপন সাগকিন পংঠৰ ভ২ গেন খচ্চি। ঢোচনৌঁ খহীঁক গাড়ীপৰ ঠনি জাগ খা ৰাঁজাৰক ৰেঁগৰতা পূৰা ক২ ফেৰো খহীঁ গাড়ীসঁ খাপস খাৰিঁ জাগ।"

ৰংজীত ৰঁজনা-

"তঁ ঠনূ নে। ঐমে কোন হর্জ চ্চৈ।"

ৰংজীত গাড়ী স্ঙ্গাঙ্গ কেনৈন খা হমৰা কহনা, 'ৰৈঁসূ ভায, গাড়ীপৰ।'

তখনে ৰংজীতক পিতাজী দনানক চৌকীপৰ সঁ ঙতৈৰ মোঙ্গৰসাগকিন নগ খাৰিঁ ক২ ৰংজীতসঁ পৃচ্চনখিন-

"ৰৌঁখা, নির্মনী জাগ চ্চহক?"

ৰংজীত ৰাঁজন-

"হঁ, নির্মনী জাগ চ্চী। কী ৰাঁত?"

তৈপৰ ভিখাৰী কাকা কহনখিন-

"হৌ ৰৌঁখা! ৰ্নেড-পেসৰক দৰাগ কান্হিযে সধি গেন। কীননে খৰিঁহহ।"

তৈপৰ ৰংজীত কহনকৈন-

"পাগ ছহ?"

ভিখাৰী কাকা ৰঁজনা-

"হমৰা নগ কোন পাগ ৰহত। ৰিঁৰধো পিনমীন জে ভেষ্টৈএ মেহো তোহীঁ ন২ নগ ছহক। তখন হমৰা নগ কোন পাগ ৰহত।"

ৰংজীত খোঁমাগত ৰাঁজন-

"তংগ খাৰিঁ গেনোঁ তোহৰ ফৰমাগমমঁ। খখন পাগ নহি খছি। গদ্দম ৰিঁকৈ ঠৈ তঁ খানি দগ ছিখহ।"

এ কহি ৰংজীত মোষ্টৰমাগকিন মষ্টাষ্ট কেনক খা নিৰ্মনী নেন ৰিদা ভ২ গেন।

নিৰ্মনী ৰাঁজাৰমে ৰংজীত কতাক ঠিজ-ৰৌম কীননক মুদা ভিখাৰী কাকা নেন ৰ্নেড প্ৰেশৰক দৰাগ নহি কীননক।

পাঁচম দিন মুননিঐ, ভিখাৰী কাকা মৰি গেনা। দ্দনকৰ ব্ৰেঁন হেমৰেজ ভ২ গেনৈন। হম দেখএ গেনিঐন, ভিখাৰী কাকা মৰি গেন ৰহৈথ।

হমৰা দেখিতে মগিযা কাকী কনৈত ৰঁজনী-

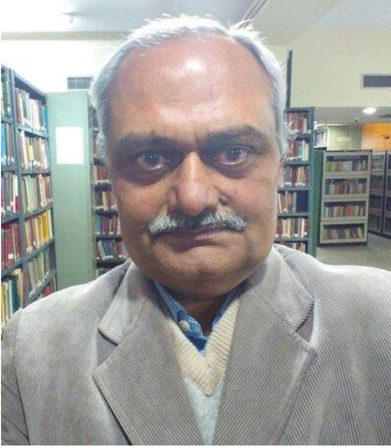
"ৰৌখা নন্দ, পাঁচ দিন পহিনে ৰূঁড়হাক ৰ্নেড পেমৰক দৰাগ মধি গেন ছেনগ। পাঁচ দিনমঁ ৰ্নেড পেমৰক দৰাগ নগ খেনে ছেনগ।"

ভিখাৰী কাকাকেঁ দেখৈনে জে মভ খৰৈঁ জাগ ছনা, মভ োষ্টা একেষ্টা ৰাঁত ৰঁজৈথ-

"ৰ্নেড প্ৰেশৰক দৰাগ ৰঁন্ন ভ২ গেনামঁ ৰূঁঢ়াক ৰ্নেড প্ৰেশৰ ৰাঁঢ়ি গেনৈন তঁএ ব্ৰেঁন হেমৰেজ ভ২ গেনৈন খা ভিখাৰী কাকা মৰি গেনা।"

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.४.ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ- মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ২৩-३০ ম খেপ

ৰৱীন্দ্ৰ নাৰাযণ মিশ্ৰ

মাতৃভূমি (উপন্যাস)- ধাৰাৱাহিক

খেপ ২৩-३০

২৩

এ সংসাৰ আশ্চৰ্য্যসঁ ভৰল অছি । এতএ সভকিছু স্বয়ং নিয়ংত্ৰিত হোঅত ৰহৈত অছি । হম-অহাঁ তঁ নিযতিক হাথ একটা মামুলী যংত্ৰ ছী । জীৱন যাত্ৰামে কে কতএ ভেটৈত,কে কতএ ফৰাক ভএ জাএত কোনো ঠেকান নহি । কহি সকৈত ছী জে সভ ভাগ্যক খেল অছি । জযন্ত সন অনাথ লোক এহন মহান ৱিদ্বান ভএ গেলাহ । ততবেঁ নহি ,এতেক সুযোগ্য হোঅতহ আ

মৌকা ভেটৈনোপৰ ও ৰাজসুখকেঁ ছোড়ি অপন গাম নৌটি ाহ। এ ডম্মীদ ৰহনি জে অপন পূর্বজক কীর্তিকেঁ আগূ কৰবঁ। সমাজক সেরা কৰবঁ। গাম-ঘৰমে শিক্ষাক প্রচাৰ-প্রসাৰ কৰবঁ। মুদা সে কৰবঁ আসান নহি ভেননি। অপনে পিতিঔত বাঁধক ভএ গেনখিন। কহরী ঠৈক জে নোভী মনুক্ককেঁ অপন স্বার্থক আগূ কিছু নহি দেখাগত অছি। সএহ হান ৰহনি সুধাকৰক। নহি তঁ পাঠশানাকেঁ বুঁনডোজৰ নগা কএ ঢাহি দেৱাঁক কী ঔঠিত্য ছন? এহন ँ নহি ছন জে ও ৰস্তাপৰ ভিজৈত ৰহথি। ঘৰ তঁ দানকা ৰহবেঁ কৰনি।

সুধাকৰক রযোরৃদ্ধ পিতা দেরীকান্ত দানকা কৈকরেঁৰ কহনেখিন-

" সুধাকৰ! এ জগহ সার্রজনিক ঠৈক। হমৰা নোকনিক পূর্বজক প্রতি অছি। জযন্ত রিদ্বান ছথি। দানকৰ অভিনাষামে সভক কন্যাণ অছি ,আদি,আদি।"

মুদা সুধাকৰ তঁ ছনাহে ডপোৰসংখ। বাঁপেকেঁ ধমকা দেনাহ। দস হজাৰ ফজতি কেনাহ। ওহো কী কৰিতথি? একেটা বেঁটা ৰহনি। বৃদ্ধারস্থামে কে দেখিতনি? ফেৰ একসৰে ও বঁদত কিছু নহি কএ সকৈত ছনাহ। দছিনবাঁৰিটোনেক ছোঁড়াসভকেঁ সুধাকৰ মিনা নেনে ছন। ও সভ ছোটৈছীন নোভমে পড়িকএ ওকৰ পাছু-পাছু চনৈত ৰহৈত ছন। ডতৰবাঁৰিটোনেক নোকসভ জৰূৰ রিৰোধ কেনক আ কগএ ৰহন অছি,মুদা থানা পুনিস স সুধাকৰেক সংগ দএ ৰহন ছনৈক। নোকসভ দেখিতে ৰহি গেন আ পাঠশানা বুঁনডোজৰক চোটৈ পড়িতে হহৰি কএ খসি পড়ন। কিছুএ দিনমে ও জগহ সপাটৈ ভএ গেন ছন। ওহীঠাম সুধাকৰ

অপন ঘৰ ৰঁনা নেনাহ। আৰঁ তঁ এ হান অছি জে ওতএ কহনোপৰ কেও পাঠশানাক ঠঠা নহি কৰএ চাহৈত অছি। দছিনৰাঁৰিগৌনেক নোকক কহৰঁ-"ককৰা নেন কানূ? জকৰা নেন কানৰঁ তকৰা আঁখিমে নোৰে নে?" মা��ে জে দছিনৰাঁৰিগৌনেৰঁনাক নৈক পাঠশানা। ওএহমভ ওহিমে শিক্ষক হোগত ছনাহ,দনকে ৰাঁনৰঠা ওহিমে রিদ্যার্থী ৰহৈত ছন। ৬তৰৰাঁৰিগৌন নো মভ তঁ জন ৰঁনিহাৰ ছন। ৰেঁমী মঁ ৰেঁমী ওহিমে ৰখৰাঁৰ ৰা এহনে কোনো ছোটমোট কাজ ভেটি জাগত ছনৈক। মময ৰঁদননৈক। ওকৰমভক মমাজপৰ ৰঠম্ব ৰঁঢ়নৈক। শিক্ষা আ মংপত্তি দূনুমে ও মভ আগূ ভএ গেন। ততৰেঁ নহি রিচাৰো শ্রেষ্ঠ ভএ গেনৈক। তেঁ নে ওএহমভ জযন্তক মংগ ঠাঢ় ভেন। মে তঁ ভেন, মূদা মুধাকৰ জে চাহনেক মে কেনক। জযন্ত জানকীধাম জএৰাঁক হেতু রিৰশ ভএ গেনাহ। এ মভ ঘটনাক্রম মীনেমাক ৰীন জকাঁ আগ জযন্তক মাথমে ঘুমি ৰহন ছননি।

কানীকান্তক দৰৰাঁৰমে পুস্তক রিমোচনক গৰিমামময ৰাতাৰৰণমে জযন্ত আজুক ৬ৎমৰক কেন্দ্ৰরিংদু ছনাহ। কানীকান্ত মপৰিৰাৰ মংচপৰ রিৰাজমান ৰহথি। চংদ্ৰিকা তঁ ৰহি-ৰহি কএ জযন্তকেঁ ৬ঠকি-৬ঠকি কএ দেখৈত ৰহৈত ছনি। আগ জযন্ত নাগিও ৰহন ছথি তেহনে , জেনা কোনো ৰাজকুমাৰ হোথি। গৌৰ রর্ণ,নমগৰ,মোটন দেহ ,তেজম্বিতামঁ পৰিপূর্ণ দান ৰ আভামণ্ডন দেখৈত ৰঁনৈত ছন।

" অপনেক আজ্ঞা হো তঁ আজুকমভা প্ৰাৰংভ কএন জাএ।"-আচার্যজী ৰঁজনাহ।

"অৱশ্য । আজ্ঞা অছি ।"- কানীকান্ত ৱঁজনাহ ।

সভসঁ পহিনে 'জয জয ভৈৰৱি অসুৰ ভযাৱিন" গাওন গেন । গীত গেনিহাৰক নেতৃত্ব কানীকান্তক কন্যা চঁদ্রিকা কএ ৰহন ছনীহ। সঁপূর্ণ ৱাতাৱৰণ জগদঁৱাক আৰাধণামে নীন নগৈত ছন । ভগৱতী গীতক ৱাঁদ আচার্যজী, নাগৱাঁৱাঁ দিস তাকি কএ কহৈত ছথি-

" ও ছথি জানকীধামক প্রসিদ্ধ সঁত নাগৱাঁৱাঁ । হিনকে অনুকঁপাসঁ সুধাকৰক জান ৱাঁচন । অন্যথা তঁ হুঁগৰ যন্ত ৱাঁগমতীমে ডুৱিঁ কএ প্রাণ দেৱঁএ জা ৰহন ছনাহ । তেঁ হমৰ আগ্রহ জে ও সভসঁ পহিনে জযন্তকেঁ আশীর্ৱাদ দেথি।'

নাগৱাঁৱাঁকেঁ ওনা কে নহি জনৈত ছন । কতেকো নোককেঁ ও অপন শক্তিসঁ জান ৱঁচওনে ছথি ।

চাৰুকাতসঁ নোক ৱাঁজি উঠন-"নাগৱাঁৱাঁক জয!"

নাগৱাঁৱাঁ কহৈত ছথি-"হম তঁ মাত্র নিমিত্ত ছনহুঁ। যন্তকেঁ নিখন ছননি তেঁ হম হুনকা জানকীধাম আনি সকনহুঁ। ওনা হিনকা ৱিদ্বান ৱঁনেৱাঁমে আচার্যজীক অমূন্য যোগদান ছি। সঁগে কানীকান্ত সেহো হুনকা উত্সাহিত কৰৈত ৰহনথি । হমৰা নোকনিক হুনকা ৱঁহুত-ৱঁহুত আশীর্ৱাদ অছি । নিশ্চয ও মানৱতাক হেতু একটা ৱৰদান সিদ্ধ হেতাহ ।"- সে কহি নাগৱাঁৱাঁ ৱৈঁসি গেনাহ ।

"আর্ হম জযন্তসঁ আগ্রহ করবর্নি জে অপন এহি শোধগ্রংথক র্বাবেমে হমরা লোকনিকেঁ কিছু জানকারী দেথি।'

জযন্তক শোভা দেখৈত র্বনৈত ছল । পচীস সালক তেজস্বী যুবক পীত বস্ত্র পহিরনে জহাঁ ঠাঢ় ভেলাহ কি একস্বরসঁ লোক র্বাজি উঠল-

"জযন্ত অমর রহথু!"

জযন্ত সংপূর্ণ একাগ্রতাসঁ অপন শোধগ্রংথক র্বাবে মে র্ব জি রহল ছলাহ।

"এ গ্রংথ হমর পূর্বজ দ্বারা কএল গেল শোধ াজকেঁ আগূ র্বঢ়র্বাক প্রযাস মাত্র অছি । এহিসঁ র্বপত র্বেসী কাজ ও সভ পহিলহি কএ চুকল ছথি । হম তঁ মাত্র ওহী কাজকেঁ আগূ কেলহুঁ অছি । এ গ্রংথ মূলতঃ মিথিলাক সংস্কৃতিকক গৌরব গাথ থিক । মিথিলাক মাটি-পানিমে কতেকো মনীষি লোকনি উতপন্ন ভেলাহ আ অপন সর্বস্ব জ্ঞান সংচযমে লগা দেলাহ । হমরা বিশ্বাস অছি জে পাঠক লোকনিকেঁ এহিসঁ মিথিলাক সংস্কৃতিকক র্বাবেমে র্বপত কিছু র্বুঝর্বাক মৌকা ভেটতনি ।"

জারেঁ জযন্ত র্বজৈত রহলাহ,তারেঁ লগরেঁ নহি করএ জে হজারোঁ লোক হুনকা সুনি রহল অছি । জযন্তক ওজস্বিতা পূর্ণ ভাষণ সুনি সভ মংত্রমুগ্ধ ছলাহ । আর্ ও অপন ভাষণ সমাপ্তে করএ জা রহল ছলাহ কি জ্যোতিষী হুনকা টোকলাহ-

" অহাঁ অখন নেনা থিকহুঁ। অপনে মুঁহে অপন এতেক প্রশংসা করবৈ অহাঁকেঁ শোভা নহি দৈত অছি জযন্ত! হম এহি পোথীকেঁ পঢ়লহুঁ অছি । ও তঁ মাত্র পুৰনকা পোথীসভক নকল অছি । অহাঁসঁ বেঁসী কতেকো নীক বিদ্বান হমৰ গামমে ভেল ছথি আ ছথিহো। এহন পোথী কে পঢ়ত? ও তঁ মাত্র সময খৰাবৈ কৰ ভেল।.... আদি..আদি...।" ও আওৰ বাজএপৰ প্রবৃত ছলাহ কি ওহিঠাম উপস্থিত লোকসভ চিচিআ উঠল-

“বৈসি জাউ,বৈসি জাউ” । হমসভ অহাঁক পক্ষপাতী আ দুর্ভাবনাপূর্ণ বিচাৰ নহি সুনএ চাহৈত ছী ।.." ঘোঁসে হলো হ বঁএ লাগল । এক ক্ষণ লেল সভ বিঁসৰি গেল জে কালীকান্ত সপৰিৰ ৰ ওতএ বিদ্যমান ছথি ।

কাৰী ভুষ্ট , বঁড়ীটা মাথ নাক পীচল ,চানিপৰ ঁ কেশ উড়ল জ্যোতিষীজী মিথিলেক ছলাহ । লেলামে সংগত্ত িআসভ হুনকা নকপীছা কহৈত ছল ,কেও মুণ্ডা কহৈত ছল । কালীকান্ত হুনকৰ জ্যোতিষ জ্ঞানসঁ বঁহুত প্রভাবিত ৰহথি । তেঁ হুনকা অপন জ্যোতিষী বঁনাকএ ৰখনে ছলথি। সভটা সুখ-সুবিধা হুনকা ছললি। মুদা কহবী ছৈক জে চানি,প্রণুতি আ বেঁ াএ,ও তীনূ সঁগে জাএ -সএহ হুনকা সঁগে ৰহলি । ও জযন্তসঁ ততেক ঙষ্যা কৰথি জে হোলি কী কৰী, কী নহি । হুনকৰ শোধগ বঁথকেঁ নষ্ট কৰবাঁক প্রযাস সেহো ও কেলে ৰহথি । মুদা পক ৃল গেলাহ । তথাপি কালীকান্ত ছোড়ি দেলখিন কাৰণ জে কিছু ৰহল হোউ । মুদা আজুক ঘটনাসঁ কালীকান্ত বঁহুত তমসেলাহ-

"की খড়ৰঁড় ৰাঁজি ৰহন ছী? খহাঁসঁ এহন আশা নহি ছল। এ সভা বিদ্বান লোকনিক হেতু অছি । ব্যক্তিগত ঈর্ষ্যা দ্বেষ প্ৰকট কৰবাঁক এ উপযুক্ত স্থান নহি অছি । "

"কালীকান্তক গোঁকাৰা দৈতে আৰো লোকসভ বিৰোধ প্ৰকট কৰএ লগলাহ ।

' কালীকান্ত সহী কহি ৰহল ছথি। হমৰা লোকনিকেঁ জয়ন্তক বিদ্বতাকেঁ আদৰ কৰবাঁক চাহী । জয়ন্ত কতেক পৰিশ্ৰমপূৰ্বক এহিগ্ৰংথক ৰচনা কেলনি অছি । অনেৰে চিৰৌৰী নহি কৰথি-জ্যোতিষীজী ।'

জ্যোতিষীজী লাজে কঠৌত ভএ চুপ ভেলাহ সে চুপ্ ৰহি গেলাহ আ মৌকা দেখিতহি বিঁনা ককৰো কিছু কহনে ওহিঠামসঁ ঘসকি গেলাহ। জ্যোতিষীজীকেঁ চলি গেলাক বাঁদ সভামে ফেৰসঁ শাঁতি ভেল। লোককেঁ নহি বুঁঝাএক জে আখিৰ এ ব্যক্তি কে ছথি আ এনা কিএক কেলাহ? আৰঁ তঁ জে হেৰাঁক ছলৈক সে ভগএ গেলৈক ,মুদা এতেক ৰমনগৰ মাহৌলমে একাএক তনাৱ উতপন্ন কএ গেলৈক । আচাৰ্যজী এ বাঁত বুঁঝলথি । ও কালীকান্তসঁ মংত্ৰণা কএ কাৰ্যক্ৰমমে কনীক পৰিৱৰ্তন কেলথি ।

" আৰঁ কিছু কাল সংগীত কাৰ্যক্ৰম হোএত । তকৰ বাঁদ জনখৈ আ চাহ পান কএল জাএত । শেষ কাৰ্যক্ৰম তকৰবাঁদ হোএত।

কালীকান্তক দৰবাঁৰক বাঁত ছলৈক । এক সঁ এক গৱৈঁয়া সভ আএল ছলাহ । কৈকটা তঁ বিদ্যাপতি গীত গেৱাঁমে মাহিৰ

ৰহথি। গীত গোৱিঁদ গায়নক মেহো ওৰিখান ছল । সভসঁ পহিনে গীত শুৰু কেলীহ ঠঁদ্রিকা-

"কে পতিআ নএ জাএত ৰে মোৰ প্রিযতম পাসে.... । আশ্চর্য,বেঁজোড় .....। লোকসভ একস্বৰমে বাঁহ! বাঁহ! কএ উঠলাহ। জযন্ত মেহো আশ্চর্যচকিত ৰহথি জে ঠঁদ্রিকা মৌথিলীম এহন সুঁদৰ কেনা গাবিঁ ৰহল ছথি । মুদা হুনকা ঠঁদ্রিকাক বাঁৰেমে কতেক বাঁত বুঁঝলে ৰহনি? কালীকান্ত ঠঁদ্রিকাক গায়নপৰ লোকক থপড়ী সুনি,সুনি মঁত্রমুগ্ধ ৰহথি । একহি ক্ষণমে ো ঁসে পঁডাল নি:শঁদ্ধ ভএ গেল । জেনা সভহক চিত্ত হৰি লেল গেল হো । জযন্তক উত্সুকতাক তঁ খঁতে নহি ৰহনি । ও এ নহি বুঁঝি সকল ৰহথি জে ঠঁদ্রিকা এতেক নীক গবৈঁত ছথি আ মেহো মৌথিলীমে? একবেঁৰ হুনকা মোনমে শঁকা ভেললি জে কহীঁ গহো মৌথিলে তঁ নহি ছথি? ফেৰ ভেললি জে এ কোনা ভএ সকৈত অছি? কালীকান্ত মিথিলা কী কৰএ জেতাহ? মুদা মৌথিলী শঁদ্ধসভক এতেক শুদ্ধ আ স্পষ্ট উচ্চাৰণ তঁ কিছু কহি ৰহ ছল?

ঠঁদ্রিকাক সঁগীত সমাপ্ত হোগতে পণ্ডাল থপড়ীসঁ গড়গড়া উঠল । সভ এতবেঁ কহএ জে একটা আওৰ,একটা আওৰ...। কালীকান্তক সীনা গৰ্বসঁ ফুলি গেললি । দর্শকক আগ্ৰহপৰ ঠঁদ্রিকা একটা আওৰ মৌথিলী গীত গেলাগ শুৰু কেলথি-

সুন্দ,সুন্দ পনিভৰনী গে কনী ঘুৰিওক তাক.......।"

এঁ এ তঁ মধুপজীক গীত গাবিঁ ৰহল ছথি । একৰা মৌথিলী গীতক এতেক জ্ঞান কেনা ভেলৈক? জযন্ত বেঁৰি-বেঁৰি োচথি ।

ওমহৰ জনতা তঁ বুঁঝু গীত ম্বনি-ম্বনি ভাররিভোৰ এ গেন ছন ।

পংডানমে খাওৱ কনাকাৰমভ ছনাহ । ম্বদা মভ ঠংদ্রিকা, ঠংদ্রিকা ঠিঠিখা ৰহন ছন । খাচার্যজী ক৺না কএ মম্হাৰননি । তকৰৱাঁদ একটা খান গাযককেঁ মেহো মৌকা দেন গেন। ভোজনক মময ভএ গেন ছন। খম্ব,মভগোটেকেঁ ভোজনগৃহমে চনৱাঁক খাগ্রহ ভেন ।

"কানীকান্তক ভোজনক হেত্ত্ত রঁনন রিশিষ্ট প্রকোষ্ঠমে কানীকান্ত, গৌৰী, ঠংদ্রিকা, জযন্ত, খাচার্যজী, নাগৱাঁৱাঁ খা কিছু রিদ্বান নোকনি ছনাহ । জকৰে দেখু মএহ ঠংদ্রিকাক গাযনক চৰ্চ কএ ৰহন ছনাহ ।

" হমৰা নহি বুঁঝন ছন জে খহাঁ মৈথিনী গীতমভ এতেক নীকমঁ গারিঁ নৈত ছী ।"-জযন্ত কহনখিন।

"খখন খহাঁকেঁ রঁ৺ত কিছু বুঁঝরাঁক খছি ।"-মে হি ঠংদ্রিকা জোৰমঁ হঁমি দেনখিন । কানীকান্ত ওমহৰে দেখি ৰহন ছনাহ। জযন্ত নজা গেনাহ । তারেঁ গৌৰী মহটি কএ জযন্ত নগ খারিঁ গেনীহ ।

"ঠংদ্রিকাক মাত্রিক মিখিনেমে ছৈকা।"

"ঐঁ! মে নহি বুঁঝন ছন । কোন গাম?"

"দৰভংগামঁ মটনে "মহিপুৰ ।"

"ও এ্র তঁ হমৰা বুঁঝনে নহি ছন। তেঁ নে এতেক নীক মৌথিনী গীত গবৈত ছথি।"

" জাবেঁ জানকীধামমে ৰহনহুঁ তাবেঁ পড়এমে নাগন ৰহী। তকৰ ৰাঁদ খহাঁ ৰহবেঁ নহি কেনহুঁ তঁ বুঁঝবৈক কোনা?"

জযন্ত ৰঁড় খসমঁজসমে পড়ি গেন বুঁঝাগত ছনাহ। খাচার্যজী এ্র ৰাঁত বুঁঝনখিন। ও ৰাঁতকেঁ ৰঁদনৈত কহৈত ছথি-

"ভোজনক ৰাঁদ কানীকান্তক ভাষণ হেৰোঁক খছি। ৰিদ্বানসভ প্রতীক্ষা কএ ৰহন ছথি।"

"ঠীক ছৈক। হমৰা নোকনি ওতহি চনী।"-কানীকান্ত ৰঁজনাহ। খাগূ-খাগূ কানীকান্ত খা পাছূ-পাছূ সভগোটে স ◌া মঁডপ দিস ৰিঁদা ভেনাহ।

ৰৈঁসক ফেৰসঁ প্রাৰঁভ হোগতহি কানীকান্ত জযন্তক গ্ব গান কৰএ নগনাহ-

"ওনা এহি দ্বনিখামে এক সঁ এক ৰিদ্বান ছথি। ম্বদা একহিঠাম এতেক তৰহক ব্যক্তিগত গ্বণ জে হমসভ জযন্তমে দেখৈত ছী সে ৰঁহুত দুর্নভ খছি। নিশ্চয এ্র এশ্বৰক শীর্বাদক ৰিঁনা সঁভৱ নহি খছি। জযন্ত সঁস্কৃতেটাক ৰিদ্বান নহি ছথি,খপিত্ত্ব এহিঠাম ৰহৈত ও কতেকো দেশী,ৰিদেশী ভাখামে মহাৰত প্রাপ্ত কেনে ছথি। ৰিদ্বান তঁ এ্র ছথিহে সঁগে হিনকৰ ব্যক্তিত্বমে ত্যাগ,কর্তব্যক প্রতি নিষ্ঠা ভৰন খছি। ও উচ্চ কোটিক গায খা সিদ্ধহস্ত জ্যোতিষী সেহো ছথি। এতেক কম সময ◌ে এতেক

ৰাস গ্ণ হাসিল কএ লেৱঁ খপনা-খাপমে দৃঞ্চীঁত খছি । তেঁ হমৰ গচ্ছা খছি জে জযন্তক হমৰা ওহিঠাম ৰাজ-পাঈ সমূহ ৰথি । এহিসঁ হমৰা লোকনি দানকৰ খনুগ্রহিত হোএৱঁ ।"

সংকোচৰশ জযন্ত কিছু জৱাৱঁ নহি দএ পারিঁ ৰহল ছথি। খাচার্যজী দানকাৰ কানমে কিছু কহৈত ছথি । ওহো কিছু জৱাৱঁ দৈত ছথিন । ফেৰ খাচার্যজী ৱঁজৈত ছথি-

" গ্র পৰম সৌভাগ্যক ৱাঁত হমৰো লেল খা হমৰ ৱিদ্যার্থী জযন্তোক লেল খছি জে খপলে দানকৰ প্রতিভাক এতেক সম্মান কৰৈত ছিখনি । পৰংত্তু ডচিত হোএত জে জযন্তকেঁ ৱিচা ৱাঁক হেত্তু কিছু সময দেল জাএ "

কানীকান্তক মোন ছোঈ ভএ গেলনি । ও খাগূ কিছু নহি ৱঁজলাহ । চাৰুকাত মৌন পসৰি গেল ।

"সএহ কহূ ,এহল খৱসৰকেঁ জযন্ত গমা ৰহল ছথি । খাপসমে লোকসভ গপ্প কএ ৰহল ছথি ।

"খপন সিদ্ধাংতপৰ খড়ল ৰহএৱঁনা লোক নাগি ৰহল ছথি।"-দোসৰ ৱাঁজল ।

"কপাৰ ফুঈি গেল ছনি, নহি তঁ এহনো কাজ কেও ছোড়ে খছি ।"-তেসৰ ৱাঁজল । এহি তৰহেঁ তৰহ-তৰহক ৱাঁতসভ চাৰুকাত হোগত ৰহল । সভা ৱিসর্জিত ভএ গেল । জযন্ত খাচার্যজীক সংগে খাগূ ৱঁঢ়লাহ। চংদ্রিকা একঈক দানকা দেখৈত ৰহি গেলীহ ।

২৭

কানীকান্ত পৰিৱাৰ সহিত ত্রিঞ্চষ্ট ভৱন প৺হুঁচনাহ । হুনকা গুমসুম দেখি কএ গৌৰী পুছৈত ছথি-"কী বাঁত ছৈক? বঁড় ডদাস নাগি ৰহন ছী?"

"বাঁত কী ৰহতৈক? কতেকো দিনসঁ গঙ্গা ছন জে চঁদ্রিকাক বিঁখাহ কএ দিঋনি । তাহি হেতু জযন্ত বঁহুত ডপযুক্ত ব্যক্তি নাগি ৰহন ছথি । চঁদ্রিকাকেঁ হুনকা প্রতি খাকর্ষণ স হো দেখাগত খছি। ওহী দ্বাৰে হম হুনকা ৰাজ-কাজমে নগাবঁএ চাহনহুঁ । মুদা ও তঁ একদম বঁহীৱ ভেন ছথি । জহাঁ এহি তৰহক কোনো প্রস্তাৱ হোগত খছি কী তুৰঁত ওকৰ প্রতিবাদ কএ দৈত ছথি । গহো নহি জে সোচ-বিচাৰ কৰবাঁক হেতু কিছু সময নগাবঁথি । কী কৰী কিছু ফুৰা নহি ৰহন খছি ।"

"এহিমে চিঁতা কৰবাঁক কোন বাঁত ভেনৈক? জযন্ত কোনো নেনা তঁ ছথি নে? ও পৰমবিদ্বান ব্যক্তি ছথি। সভসঁ বঁড়কা বাঁত ছৈক জে হুনকা খহাঁক ৰাজ-পাষ্টক কোনো নোভ-না চ নহি ছনি । তেঁ হুনকা এহি তৰহেঁ তঁ কাবূঁ নহি কএন জা সকৈত খছি ।"

"তখন কী কএন জাএ?"

" 𑒍 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒐 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒟𑒱 । 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒰𑒛𑓃𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒯𑒹𑒞𑒰𑒯। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒹𑒮𑒿 𑒖𑒲𑒞𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 । 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒔𑓀𑒠𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒣𑒩 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒱𑒎𑒏 । 𑒖𑒿 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴𑒩 𑒖𑒼𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒞𑒻𑒏 𑒞𑒿 𑒏𑒰𑒖 𑒦𑒋 𑒖𑒹𑒞𑒻𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒖𑒹 𑒦𑒰𑒩𑒲 । 𑒋𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑒰𑓀𑒞𑒱 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒏𑒩𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒱𑒧𑒰𑒢𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒋𑒞।"

"𑒥𑒰𑒞 𑒞𑒿 𑒚𑒲𑒏𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 । 𑒁𑒣𑒢𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒼𑒯𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒢𑓂𑒯𑒩 𑒦𑒋 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 । 𑒮𑒦𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒞𑒼 𑒯𑒧 𑒣𑒩𑒹𑒮𑒰𑒢 𑒁𑒯𑒲 𑒪𑒹𑒪 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 ।"

“𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲𑒖𑒲𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒯𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒠𑒳𑒐𑒲 𑒩𑒯𑒟𑒱 ।"-𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯 ।

" 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒍 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒪𑒑𑒱𑒞𑒻𑒏 । 𑒯𑒧𑒯𑒳 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒩𑒹𑒮𑒰𑒢 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒲 । 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒱𑒎𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒯𑒧 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒦𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒕𑒳𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒏𑒋 𑒠𑒱𑒞𑒱𑒁𑒢𑒱 ।"'

"𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒮𑒦𑒥𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒞𑒧𑒮𑒰𑒃𑒋 𑒖𑒰𑒃 । 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒞𑒿 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒥𑒱𑒏𑒙 𑒦𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲 । 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒄 𑒖𑒰𑒢𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒖𑒹 𑒂𑒐𑒱𑒩 𑒍 𑒋𑒢𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒏𑒱𑒋𑒏? 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒲𑒏𑒮𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒣𑒮𑒱𑓀𑒠 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞,𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒍 𑒋𑒯𑒢 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒥𑒖𑒱𑒞𑒹 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯।"

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰𑒮𑒿 𑒑𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 । 𑒂𑒐𑒱𑒩 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒌𑒏 𑒞𑒿 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒲 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒂𑒑𑒴 𑒍 𑒏𑒲 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞

छथि । जँ वनकर एहने विचार रहि गेल तखन हमरासभकेँ सोचए पड़ि सकैत अछि जे की करी?"

"ठीक कहलहुँ । हुनकासँ साफ-साफ गप्प करब जरूरी अछि ।"

कालीकान्त ज्योतिषीजीकेँ समाद पठओलखिन जे ओ तुरंत भेंट करथि । ओहि समय ज्योतिषीजी किछुगोटेसँ गप्प क रहल छलाह । कालीकान्तक समाद भेटिते ओ विदा भेलाह ।

"बँट��िआँ होएत जे अहाँ हुनकासँ असगरेमे प्प करी ।"-से कहि गौरी उठि गेलीह । ओ चौकठि धरि गेल रहथि की ज्योतिषीजी भेटलखिन ।

"हम तँ अहींसँ भेंट करए अबैत रही।"

"कालीकान्त अहाँक बाट ताकि रहल छथि । हम कनी जरूरी काजसँ जा रहल छी ।"

"ठीक छैक ।"

ज्योतिषीजी कालीकान्त लग पहुँचि गेल रहथि । मुदा कालीकान्तक ध्यान कतहु दोसर ठाम रहनि । कनी काल तँ प्रतीक्षा केलाह । तकरबादो जखन ओ अपनेमे रमल रहथि तँ ओ टोकलखिन -

" हमरा बजओलहुँ ।"

"ও জ্যোতিষীজী! আও,আও ।"

দুনূগোটে আমনে-সামনে রৈসলাহ । জলখৈ,চাহ- ান আরিঁ গেলৈক ।

চাহ পীরৈত গপ্প-সপ্প হোগত রহল ।

"হম ঈ নহি বুঝি সকলহুঁ জে ওহি দিন পুস্তক রিমোচনক সমযমে আহাঁ জযন্তক খিলাফ কিএক ভএ গেলহুঁ?"

" হম কিছু রাঁজএ নহি চাহী । মুদা হমরা রাঁজএ পড়ল।"

"সে কী?"

"হুনকর গ্রংথমে মৌলিকতা নহি অছি । ও তঁ এম র-ওমহরসঁ নকল কএ লেনে ছথি আ কহৈত ছথি জে হুনকর ও শোধগ্রংথ ছনি ।"

"মুদা আহাঁক তঁ ও রিষযো নহি অছি । ওহিঠাম এক সঁ এক রিদ্বান রৈসল ছলাহ । ও সভ কিছু নহি রজলাহ, অপিতু হুনকর কাজক প্রশংসা করৈত গেলাহ, আহীঁকেঁ কী সমস্যা ভএ গেল জে এনা ভরল সভামে হুনকা অপমানিত কেনিঅনি ।"

"ক্ষমা কএল জাএ । হমরা হুনকা কোনো মোকারঁলা অছি। ও হমরা লগ লেনা ছথি ।"

"তেঁ লে মোচরাঁক ছল ।"

"जयन्त ग़ँ हमर कृष्टर्क ऋथि । हम प्ननकर श्रहित किएक करर्रनि।"

"मुदा श्रहाँक काज ग़ँ तेहने भेल ।"

"हमरा जे राजिरँ बुझाएल से र्रजलहुँ । यदि श्रपनेकेँ खरार्र लागल ग़ँ हम क्षमा प्रार्थी छी ।"

कालीकान्त गुम्म पड़ि गेलाह ।

"ठीक छैक । श्रहाँ जा सकैत छी ।"

ज्योतिषीजी कालीकान्तक श्राज्ञा पार्रि र्रिदा भेलाह । मुदा कालीकान्तक तामस र्रढ़िए गेलनि। ओ एर्र र्रात नीकसँ र्रुझि गेलाह जे ज्योतिषीजीक मोन शुद्ध नहि छनि। ज्योतिषीजीसँ गप्प केलाक र्राद कालीकान्त श्राश्वस्त भऽए गेलाह जे ओ किछु जर्ररदस्त खेल खेला रहल छथि ।

२८

नाम्हिष्टो मनुक्खक जिनगीमे कहि नहि कतेक रहक खेलसभ होगत रहैत श्रछि । की-की घटना-दुर्घटना होगत रहैत श्रछि । केहन-केहन काज लोक करैत रहैत श्रछि । ओकरा होगत रहैत छैक जेना ओ श्रमर हो। जे किछु नीक श्रछि से हमरे र्रखरामे श्रार्रए । सभक हक हम मारि ली ग़ँ कोनो हरजा नहि । र्रस हम सुखी रही,श्राओर जे हेतैक से

ह्येतैक । मन्श्क्षक ওএহ স্বার্থী প্রবৃতি সর্বনাশক জড়ি খ্রিঠ । এহী কারণসঁ ও সংসার এহন ভেন জা রহনে খ্রিঠ জে জযন্ত সন রিদ্বানকেঁ খ্রপন ডীহ-ডারঁর ছোড়রাঁক হেত্তু রিরশ কএ দেনক । ও তঁ সমাজক সেরা হেত্তু গেন ঠনাহ । ককরোসঁ কিছু েরঁ তঁ ণনকর স্বভারমে ঠনিহে নহি । তথাপি সুধাকরসন প্রঠডমূর্খস ণনকা সামনা ভেননি । তকরা কী কহরৈক-নিযতি,খ্রাওর ী কহনে জা সকৈত খ্রিঠ? কহরী ঠৈক-"রিধি রাঁমকে করনী কঠিন , জেহিঁ মাত্তু কীণ্ঠী রাঁররী।

খ্রসগরমে রৈঁসন জযন্তক হৃদযমে রহি-রহি কএ টীস ঙঠি জাগত ঠনি । মাতৃভূমিক প্রতি মোহ কহী রা কর্তব্যক ভারনা কহী, ণনকর মোন রেঁরি-রেঁরি নেখনপুর স্থিত পাঠশানাপর ণাঁঠি জাগত খ্রিঠ । ণনকা রিঁসরনে নহি রিঁসরাগত ঠনি ও ক্ষণ জখন দূপহর রাতিমে কণ্ঠনা কএ সোঙরপর নষ্টকনে ওহি ঠারক তরমে সুধাকরক নঠৈতসভ পণাঁঠি গেন ঠন । কহি নহি ও সভ কী জন্ম করৈত,সুদা ধন কহী ঙতররাঁরিষ্টোনক রখরাঁরসভকেঁ জে জানপর খেপি কএ জযন্তক খ্রা ণনকর প্রকৃতিক রক্ষা কে ক । খ্রার্ঁ জখন পুস্তকক রিমোচন ভএ গেন,জযন্তক মাথ হল্লুক গৈত ঠননি। পুস্তকক মূনপ্রতি কানীকান্তক পুস্তকানযমে সুরক্ষিত রাখি দেনে গেন ঠন । খ্রার্ঁ ও এহি সমস্যাসঁ তঁ মুক্ত ঠনাহ। সুদা জ্যোতিষীজীক ব্যরহার নএ কএ ও রঁণত দুখী রহথি। সংরেদনশীন স্বভারক নোক হেরাঁক কারণ রেঁরি-রেঁরি ণনকা এহি রাঁত র সোচাগত রহৈত ঠনি । ও ণনকা রূঁঝন রহনি জে জ্যোতিষীজী মৈথিনে ঠথি । সুদা ণনকা ও জানকারীমে হি রহনি জে ও গৌরীক পিতিঔত ঠনাহ। হেরোঁ কোনা

কৰিতনি? নিৰংতৰ অধ্যযনমে লীন ৰহৰ্াক কাৰণ ফনকা নেগপাস়োক ৰ্ফত কম জানকাৰী ৰহৈত ছলনি।

জযন্তকেঁ অখনহঁ বিশ্বাস নহি হোনি জে সুধাকৰ যোজনাৱদ্ধ তৰীকাসঁ ফনকৰ পাছু পড়ল ৰহথি,সেহো এহি হদ ধৰি জে জানকীধামমে নঠৈত পঠা কএ ফনকৰ শোধগ্ৰংথক চোৰী কৰৱৰ্া দেলাহ। এ তঁ সংযোগ ৰহৈক জে ৰ্াদমে ও ভেটি গেল । তখনে জযন্তক মাথা ঠনকল ৰহনি জে এ নঠৈতসভক জড়ি কতফ আওৰ অছি কাৰণ পোথী চোৰা কএ চোৰ কী কৰত? সোনা-চানী হোগত ,টাকা পৈসা হোগত তকৰ চোৰী কৰিতএ । মুদা ফনকৰ শোধগ্ৰংথক পাছু কিএক পড়ি গেল? আৰ্ তঁ ফনকা ৰ্ফত কিছু স্পষ্ট ভএ গেল ৰহনি ।

জ্যোতিষীজী সুধাকৰসঁ মিলি কএ ষড়যংত্ৰসভ কৰৈত ৰহৈ ছলাহ । আশ্চৰ্যক ৰ্াত ছৈক জে সদ্যঃ পকড়েলাক ৰ্া ো কালীকান্ত ফনকা কিছু নহি কেলখিন আ ও অখনো কালীকান্তক কৃপাপাত্ৰ ৰ্ননে ছথি,ত্ৰিকূট ভৱনমে ৰহিতে ছথি । মুদা ে হোগত কিএক নহি? ও তঁ আৰ্ সুধাকৰকেঁ ৰ্ুঝৰ্ামে অএলন জে গৌৰীক জ্যোতিষীজী পিতিঔতে ছথি। অস্তু,জযন্ সমুহৰিকএ ৰহএ নেগলাহ ।

সাগত ও অপন প্ৰযাসমে সফল ৰহিতথি । মুদা চংদ্ৰিকা নএ কএ ৰ্েস মোসকিলমে পড়ি জাগত ছলাহ । ফেৰ ওহো তঁ মনুক্ষে ছলাহ । কোনা পাথৰ তঁ ৰহথি নহি। চংদ্ৰিকাক প্ৰতি কতফ-নে -কতফ ফনকো মোনমে স্থান ৰ্নি গেল ছলনি । কৰথি তঁ কী কৰথি? ৰ্ফত বিকট সমস্যাসভ ভেল জা ৰহল ছল । ভনে

ও ঋপন গাম চলি গেল ছলাহ । মুদা রিধাতাকেঁ সে মঁজূৰ নহি ভেলনি। মুদা ঋারঁ কী কএল জাএ...? এ্র সমস্যা রেঁৰি-রেঁৰি ৗনকা পৰেসান কৰৈত ৰহৈত ছলনি।

সময দ্রুতগতিসঁ ভাগি ৰহল ছলৈক । নান্হিটা কিশোৰসঁ রঁঢ়ৈত-রঁঢ়ৈত জযন্ত ঋারঁ যুরক ভএ গেল ছলাহ । ত্তলসীরাঁরা কহনে ৰহথি-

" রঁৰসহি জনেদ ভূমি নিযৰাযে..জথা নরহি রুঁধ রিদ্যা পাএ...!" কহক মানে জে রিদ্যা ভেলাসঁ রিদ্বান রিনম্র ভএ জাগত ছথি, সে জঁ সদ্যঃ দেখরাঁক হো তঁ জযন্ত নগ চলি জাঙ । ঘমঁডক তঁ কতৗ লেশ নহি ছলনি ৗনকামে। শাঁত, গংভীৰ ঋা চিঁতনমে লীন হৈত ছলাহ জযন্ত । জেহনে রিলক্ষণ রুঁদ্ধি, তেহনে দেখরঁ সে সুঁদৰ ছলাহ ও । তেঁ লে চঁদ্রিকা ৗনকা পছোড় কেলে ছলীহ ।

ঋসলমে জযন্ত এহিসভমে পড়এ নহি চাহৈত ছলাহ । ৗনকৰ মূল লক্ষ্য তঁ ঋপন মাতৃভূমিমে পূৰ্রজক স্থাপৰ রঁলল পাঠশালাকেঁ পুনর্জীরিত কৰরাঁক ছল । মুদা সে ঋারঁ হোএত কোনা? এমহৰ চঁদ্রিকা, কালীকান্তক ঋাকর্ষক প্রস্ ্যার,তঁ ওমহৰ ছল গামক ঙজৰল-ঙপৰ্হল পাঠশালা জকৰ ঋারঁ নামো-নিসান মেটা দেলে ছল-কে? ৗনকে পিতিঔত সুধাকৰ । লোভক কাৰণ সুধাকৰ সভকিছু পীরিঁ গেল ছলাহ । কোনো কুকৰ্ কৰএ হেত্তু তৈযাৰ ছলাহ।

কিংকর্তব্যবিমূঢ় জযন্ত নদীকাতমে বৈসল ছ   াহ। মঁদ-মঁদ হবা বঁহি ৰহল ছল। সূর্যাস্তক সময ছল। অস্তাচলগামী ভগবান সূর্য অপন তেজকেঁ সমেটি ৰহল ছলাহ কি অচানক ন্দনকা একটা মহিলা নদীমে স্নান কএ বাঁহৰ অবৈত দে েলথি।

"ঞ তঁ চিহ্নল নগৈত ছথি.....।"-জযন্ত মোনে-মোন সোচৈত ছথি।

ক্রমশঃ ও মহিলা আওৰ নগীচ অবৈত গেলীহ। জযন্ত কিছু বঁজিতথি তাহিসঁ পহিলে ওএহ চিচিআ উঠলীহ-

"জযন্ত! ..জযন্ত!"

অহাঁ কে....?"

সএহ কন্ডু, হুঁ আবঁ হমৰা চিহ্নিতো নহি ছেঁ নে ? হদ ভএ গেল। হম ছী শীনা........."

অহাঁ এহিঠাম কোনা?"-জযন্ত বঁজৈত ছথি।

" নদীমে স্নান হেত্তু আএল ৰহী।"

"ও সবদা হুঁ ৰহৈত কতএ ছহী?"-জযন্ত পুছলখিন।

শীনা চুপ ভএ গেলীহ। কিছু নহি বাঁজি সকলীহ। আঁখি নোৰসঁ ভবি গেললি। জযন্তকেঁ ভেললি জেনা কিছু গলত   ভএ গেল। ন্দনকৰ ধ্যান শীনা দিস গেললি। গোৰ-নাৰ,নম ৰ,পৈঘ-পৈঘ আঁখি, ,সোঁটল দেহ সভ কিছু অপূর্বে ছলৈক শীনামে। শীন

এখনো খণ্ডিত ৰমণীক নগৈত ছনীহ । ও চূৰী পহিৰনে ছথ । মাথমে সিঁদূৰো কেনে ছথি । ছীঙ্গৰঁনা ন্বখা পহিৰনে ছথি । কহক মানে ৰিঁখাহন ছথি,সধৰাঁ ছথি তখন খসগৰ কিএক ছথি? জযন্তক মোনমে তৰহ-তৰহক সংশয উঠি ৰহন ছননি কাৰণ গামমে জখন ও শীনাক পৃছাৰী কেনে ছনাহ তঁ কেও নিজগ্বত জানকাৰী নহি দএ সকননি , খাচাৰ্যোজী নহি । ও ঁ শীনাক পিতা ৰৈদজীসঁ পৃছৰোঁ কেনে ৰহথিন । সভ গ্বম পড়ি গেন ৰহনি । ম্বদা ড্র খকস্মাত সামনে খাৰিঁ একষ্টা পৈঘ প্ৰশ্ন ঠাঢ় কএ দেনথি। জযন্তক নেনাক সংগী ছনখিন শীনা । এতেক দিনক ৰাঁদ এহি হানমে ৰানকাসঁ ভেঁষ্ট হেতনি সে ও সোঠিও নহি সকৈত ছনাহ ।

জযন্তকেঁ কিছু পৃছন নহি হোনি খা শীনা কিছু ৰাঁজথি নহি । এহি তৰহেঁ দ্বনূগোষ্টে একদোসৰকেঁ একষ্টক দেখৈত হি গেনথি । চূপ্পী তোড়ৈত জযন্ত পৃছৈত ছথি -

"খাগ-কান্হি কতএ ৰহৈত ছহী?"

নগেপাসমে ।"

"খপন পতা দে জাহিসঁ কহিও কান ভেঁষ্ট-ঘাঁষ্ট ভএ সকৈত।"

শীনা খপন পতা নিখা দেনখিন ।

"খৰিঁহেঁ জৰুৰ ,ৰঁহতে ৰাস গপ্প কৰৰাঁক খছি । "-সে কহৈত ও খাগূ ৰঁঢ়ি গেনীহ । জযন্ত একষ্টক হনকা দেখৈত ৰহি

गेलाह। संयोग केहन होइत छैक । आब कतेको सालक बाद शीनासँ अकस्मात भेंट भऽ रहल छलनि, ओहो नदीक कातमे । मुदा ओकर हाल की अछि,कोन परिस्थितिमे जीबि रहल अछि ,गाम-घर जाइतो अछि कि नहि,से सभ जानबाक इच्छा रहनि म दा ओतेक गप्प करबाक उपयुक्त परिस्थिति नहि छल । शीना चलि गेली,मुदा जयन्तक मोन हुनकेपर टाँगल रहि गेलनि ।

२९

बिआहक बाद भऽ गेलाक बाद शीनाक पिता हुनका हेतु कथासभक पता लगबए लगलाह । इच्छा रहनि जे नीकठाम काज ठीक कऽ ली । कैकटा कथासभ भेटबो करनि । मुद शीना टेरका दैत छलखिन।

"बिआह करब ताहि भागल जाइत छैक,हम अखन पढ़ि रहल छी । पढ़ाइ-लिखाइसभ दिन नहि पार लगैत छैक । तेँ पहिने ओ काज कऽ ली ।"- से सभ कहि ओ पिताक बातकेँ काटि दैत छलखिन । वैदजी शीनाकेँ बहुत मानैत छलखिन । तेँ हुनकर इच्छाक खिलाफ जा कऽ बिआह कऽ देब हुनका उचित नहि लगैत रहनि । एहि तरहेँ बहुत समय निकलि गेल । कहि नहि,शीनाक मोनमे की रहैक । मुदा जखन बहुत समय बीति गेल,शीना पढ़ाइ-लिखाइ सेहो कऽ लेलनि तँ वैदजी शीनाक बिआह लऽ कऽ बहुत चिंतित रहऽ लगलाह। गाम-घरमे शीनाक बिआहमे

ভএ ৰহল রিনঁৰ্ঁ একটা চঠাক রিষয ভএ গেল । গাছে-ৰ্ঁগাছে গামক লোক গৌকাৰা দএ দৈত ছল । শীনা ত্রা ৰাঁত ৰ্ঁুঝলখিন । ফেৰ ও ওহন খাদমীক ৰাঁষ্ট কতেক দিন ধৰি তকিতথি জকৰ কোনো খতা-পতা ৗনকা নগ নহি ৰহনি ? হাৰি কএ ৗনকৰ রিঁখাহ ৰৈঁদজী ঠীক কএ দেলখিন । ৰ্ঁৰ দিল্লীমে কোনো নীক নিজী কঁপনীমে প্ররঁধক ছলথি। ঘৰক স্থিতি সেহো সৃভস্ত ছলনি । গামেক সৃধাকৰ ঘষ্টকৈতী কএ ৰহল ছলাহ । ৰ্ঁৰ খা ওকৰ পৰিৱাৰক প্রতি ও ৰৈঁদজীকেঁ খাশ্বস্ত কএ দেলখিন । ৰৈঁদজীক প্রস্তার ও একহি ৰেঁৰমে মানি গেলাহ । শীনাক রিঁখাহ ভএ েল। ৰ্ঁৰিখাতী -সৰিখাতী সভ ৰ্ঁৗত প্রসন্ন ৰহথি । শীনা চাৰিএ দিনক ৰাঁদ সাসুৰ চনি গেলীহ।

শীনাক চনি গেলাক ৰাঁদ ৰৈঁদজী ৰ্ঁৗত ঙদাস ৰহএ নগনাহ । খসগৰ সময কাষ্টৰ্ঁ মোসকিল হোগত ছলনি । ৰহি-ৰহি কএ শীনা মোন পড়ৈত ছলখিন। মুদা ও এহি ৰাঁতসঁ সঁতুষ্ট ৰহথি জে ৰেঁটী নীকঠাম গেলখিন। কোনো পিতাক হেতু এহিসঁ ৰেঁসী খুসীক ৰাঁত খাওৰ কী ভএ সকৈত ছৈক? মোনে-মোন ও ভগৱানকেঁ ধন্যৱাদ দৈত ৰহৈত ছলাহ । মুদা ৗনকৰ ত্রা খুসীপৰ কহি নহি ককৰ নজৰি নাগি গেল । শীনা সাসুৰ জাগতে মহাসঁকষ্টমে পড়ি গেলীহ। ওতএ জাগতে পতা নগৈত ছনি জে ৗনকৰ ৰ্ঁৰ তঁ পহিনেসঁ রিঁখাহল ছথি। খসনমে ও দিল্লীমে পড়ৈত কান একটা কানেজক সহপাঠিনীক সঁগে প্রেম রিখাহ কএ নেনে ছলাহ । ও মহিলা রিধর্মী ছনি। জখন ত্রা ৰাঁত ৰ্ঁৰক পিতাকেঁ পতা নগননি তঁ ও খনসন কএ দেলাহ । ও ৰ্ঁৰ মাতা-পিতা দৰ্ঁাৰ্ঁমে খারিঁ কএ শীনা সঁগে দোসৰ রিঁখাহ কএ নেলাহ । রিঁখাহ

तँ भऽ गेल । मुदा जनकर पहिल पत्नीक परिवारक लोक जनकापर आक्रमण कऽ देलक,जानसँ मारबाक धमकी देबऽ लागल । आब ओ करितथि की? पहिल पत्नीकेँ राखऽ पड़लनि। से बात जखन शीनाकेँ पता लगलनि तँ ओ जनका संगे रहबाक हेतु किन्नहु तैयार नहि भेलीह । सभदिनक हेतु जनका छोड़ि जानकीधाम ससुरक डेरापर चलि गेलीह ।

जयन्तकेँ शीनाक बारेमे ततेक उत्सुकता भेलनि जे ऐकदिन जनकर देल पतापर पहुँचि गेलाह। जनका देखितहि शीनाक प्रसन्नताक अंत नहि छलनि । दुनूगोटामे गप्प-सप्प होइत-होइत समय केना बितल से नहि बुझि सकलाह । साँझ ए रहल छल । शीनाक स्थिति-परिस्थितिसँ ओ बड्ड चिंतित भ गेलथि । मुदा कऽए की सकैत छलाह?

"हमरा ओहि आदमीक संगे एको घड़ी रहब संभव नहि बुझाएल । एहन धोखेबाज, दुष्ट व्यक्ति संगे जीवन बिताएब तँ बड्ड दूरक बात थिक ।"

"तखन की भेलैक?"

"की हेतैक? हमर ससुर बड्ड प्रयास केलाह जे हम मानि जाइ । मुदा हमरा जनकापर विश्वास नहि भेल । जखन जनकर बेटाक बिआह भऽ गेल रहनि तँ दोसर बिआह करबाक की औचित्य छल?"

"अहाँक ससुर के छथि आ कतऽ रहैत छथि?"

"ও কানীকান্তক ওহিঠাম জ্যোতিষীজীক নামসঁ জানন জাগত ছথি । শ্বহীঁক পিতিঔত সুধাকৰক ফ্ষ্ট্ঁঘ্ ছথিন।"

" সএহ কন্তৃ, ও এহন কাজ কেনাহ? হৃদ ভএ গেন ।"

"এহিমে সভষ্টা দোখ সুধাকৰক ঢৈক । ওএহ হমৰ পিতাকেঁ ফঁসওনথি । ৗনকৰ ৰাঁতপৰ বিশ্বাস কএ ও হমৰ বিঁথাহ ঠীক কএ দেনথি ।"

"ৰঁৗত শ্বন্যায ভেন শ্বহাঁ সঁগে । এহি তৰহেঁ শ্বহ ঁ কতেক দিন ৰহৰঁ?"

শ্রীনা কানএ নগনীহ । জযন্ত কেঁ ৰঁৗত দ্বখ ভেননি। মুদা কগএ কী সকৈত ছনাহ?"

হম ফেৰ শ্বাএৰঁ "-সে কহি ও বিঁদা ভেনাহ ।

জযন্ত চৌকর্ঠি নগ পৗঁচনে হেতাহ কি জ্যোতিষীজী গাডী়সঁ ঙতৰনাহ ।

জযন্ত প্রযাস কেনাহ জে কাতে-কাতে নিকনি জাগ । মুদা সে সঁভৱ নহি ভেন । চৌকর্ঠিসঁ ৰাঁহৰ হোগতহি দুনূগোষ্টেক শ্বামনা-সামনা ভএ গেননি । জযন্তকেঁ ওহিঠামসঁ নিকনৈত দেখি জ্যোতিষীজী ৰাঁজি ঙঠনাহ ।

"এহিঠাম কেনা শ্বএনৗঁ?"

"শীনা হমৰ নেনাক সংগী ছথি । সংযোগসঁ খাগ নদীকাতমে দেখা গেনীহ । ৰঁদ্দাত দিনক ৰাঁদ ভেঁষ্ট ভেন ৰহএ তেঁ জিজ্ঞাশারশ্য নহি ৰহন গেন । মুদা দ্দনকা দেখি কএ ৰঁদ্দাত কধষ্ট ভেন । খহাঁক ৰহৈত এতেক খন্যায হোএৰঁ ৰঁদ্দাত দ্বখক ৰাঁ খিক । খহাঁ শীনাক জীৱন ৰঁৰৰাঁদ কএ দেনিঐক । মানৱতাক নামপৰ খহাঁ একষ্টা কনংক ছী।"-জযন্ত ৰঁজনাহ ।

"খহাঁকেঁ এহিসঁ কী মতনৰঁ? ও হমৰ পাৰিৰাৰিক সমস্যা খছি খা হম একৰ সমাধানমে নাগন ছী।"

"খাৰঁ কী সমাধান হেতৈক । জখন খহাঁক পুত্ৰক ৰিঁখাহ পহিনেসঁ ভেন ছননি তখন এহন খন্যায কৰৰাঁক কী ঔচিত্য ছন?"

"হমৰোসভকেঁ ও ৰাঁত নহি ৰূঝন ছন । ৰাঁদমে পতা নাগন।"

"গনত ৰাঁজি ৰহন ছী । খহাঁকেঁ সভৰাঁত নীকসঁ ৰূঝন ছন । "

"খহাঁ খনেৰে এহি মামনামে ষ্টাঁগ খড়া ৰহন ছী ।"

"এক খাদমীক জিনগী নধষ্ট কেনাক ৰাঁদো খহাঁ এনা ৰাঁজি ৰহন ছী । এতেক ভাৰী খপৰাধ খহাঁক ব্যক্তিগত সমস্যা কোনা ভএ সকৈত খছি?

কহি নহি সদতি শাঁত ৰহএৰঁনা জযন্তকেঁ খচানক এতেক তামস কিএক ভেননি? সংভৰতঃ ও শীনাসঁগ কএন গেন খন্যাযসঁ

পহিনেসঁ বঁহুত দুখী ছলাহ। সংযোগবশ ও সামনে আবি গেল ৰহথি আ তাহি লোকনিমে বাদ-বিবাদক স্থিতি বনি গেল ছল। বাত বঢ়ৈত দেখি শীলা বাহৰ ভেলীহ। ও জয়ন্তকেঁ সমঝা কএ কিছু কহএ চাহথি। মুদা ও রূঠা কএ আগূ বঢ়ি গেলাহ।

৩০

পুস্তক বিমোচনক সময়মে জ্যোতিষীজীক ব্যবহাৰসঁ কানীকান্ত বঁহুত দুখী ৰহথি। কানীকান্ত নহি বূঝি সকলথি জে ও এহনো কএ সকৈত ছথি,সেহো জয়ন্ত সন বিদ্বানক সংগে। মুদা এহিমে তঁ ও বঁহুত দিনসঁ লাগল ৰহথি। সুধাকৰ আ তাহিক নঠৈতসভসঁ তাহিকৰ প্ৰধান সংপৰ্ক ৰহনি। সুধাকৰকেঁ শুৰুএসঁ ই প্ৰয়াস ৰহনি জে জয়ন্ত গাম ঘুৰি কএ নহি আবঁথি। এহি হেতু ও অপনা ভৰি প্ৰয়াসো কেলাহ, মুদা সে হোঅত নহি দেখি তৰহ-তৰহসঁ জয়ন্তকেঁ তংগ কৰএ লগলাহ। এহিমে জ্যোতিষীজী সেহো সুধাকৰক সংগে ভএ গেল ৰহথি।

ওহি দিন শীলাসঁ ভেঁট কেলাক বাদ জ্যোতিষীজী সংগে জয়ন্তকেঁ বিবাদ কৰৈত দেখি শীলা বঁহুত চিন্তিত ভএ গেল ৰহথি। জ্যোতিষীজী তঁ শীলাকেঁ পহিনেসঁ বঁহুত তংগ কৰৈত ছলাহ। ওহি দিন তঁ হদে ভএ গেল। জয়ন্তকেঁ এহিঠামসঁ গেলাক বাদ জ্যোতিষীজী জে-সে বাজএ লগলাহ। ওতবেঁ নহি কানীকান্তকেঁ জা

কএ জযন্তক ষিকাগত কএ দেনখিন । জতেক নূন-তেন নগা যকনাহ যে নগা কএ ৰাঁতকেঁ ৰ্তংগৰ কৰৰাঁক চেষ্টা কেননি ।

"জযন্ত এহন কাজ নহি কএ যকৈত ছথি । ও রিদ্বান ছথি, ন্তনকৰ নিষ্ঠাপৰ হমৰা নোকনিকেঁ পূর্ণ রিশ্বাস খছি । হমৰা তঁ খহীঁক র‍্যরহাৰপৰ যক ভএ ৰহন খছি ।"-কানীকান্ত ৰ্জনাহ।

"খহাঁ স্বযং জযন্তযঁ গপ্প কএ নিখ । হম খপনেকেঁ গনত ৰাঁত কিএক কহৰ্? "

"খহাঁ খখন জাউ । হম জযন্তযঁ গপ্প কেনাক ৰ্ দে কিছু কহি যকৈত ছী ।-কানীকান্ত ৰ্জনাহ।

কানীকান্ত জযন্তকেঁ ৰ্জওনখিন । জযন্ত শীনাক ওহিঠামযঁ নৌষ্টি কএ ৰ্ন্তত পৰেযান ৰহথি । ন্তনকা খপনে মোন হোনি জে যভটা ৰাঁত কানীকান্তকেঁ জা কএ কহথি জাহিযঁ শীনাক যমস্যাক কিছু ন্যাযোচিত যমাধান হোনি । তাৰেঁ কানীকান্তক ৰ্জাহষ্টি খাৰিঁ গেন । ও যভ কাজ ছোড়ি কানীকান্তযঁ ভ ংষ্ট কৰএ পন্তঁচি গেনাহ।

কানীকান্তক ওহিঠাম জযন্ত পন্তঁচৈত ছথি । ওহি যময ও খযগৰে খপন ৰ্যযকীমে কিছু চিঁতামে ৰহথি । জযন্তকেঁ দেখতহি কানীকান্ত ৰাঁজি উঠনাহ-

"খাউ, খাউ জযন্ত! হম খহীঁক ৰাঁষ্ট তাকি ৰহন ছনন্তঁ।

"হম স্বযং খপনেযঁ ভেঁষ্ট কৰএ চাহৈত ৰহী ।"

"की बाँत?"

"ज्योतिषीजी बड्ड अन्याय केलाह ।"

"की भेलैक?"

"हमरे गामक शीला हिनकर पुतहु अछि । ओ नेनामे हमरा संगे पढ़ैत छलि । संयोग एहन भेल जे बड्ड दिनक बाद ओकरा हम धारक कातमे देखलिऐक । ओकर परिस्थिति ठीक नहि बुझाएल । हम बड्ड चिंतित भए गेलहुँ । मुदा ओ किछु बजरेँ नहि करए । तखन कहला कए ओकर पता लेलहुँ । हम की जाने गेलिऐक जे ओ ज्योतिषीजीक पुतहु छथि आ हुनके संग रहैत छथि। हम हुनकर देल पतापर शीलाक ओहिठाम गेलहुँ । ओतए शीला अपनासंग भेल अन्यायक बाँत कहए लगलीह । हुनकर दशा देखि हम बड्ड दुखी भए गेल रही । ताबँतेम ज्योतिषीजी पहुँचि गेलाह । हमरा ओतए देखि हुनका की भेलनि की नहि से तँ ओ जानथि । मुदा हमरा तँ बड्ड तामस भेल । तथापि हम बड्ड संयमसँ रहलहुँ । हम तँ एतबेँ पुछलिअनि जे ओ अपन विवाहित बेटाक दोबाँरा बिँआह शीलाक संगे किएक करओलाह जखन कि सभबाँत हुनकर जानकारीमे रहनि । बस एतबेँ बाँत भेलैक कि ओ हमरापर दुनिआभरिक तामस निकालए लगलाह । ततबेँ नहि तरह-तरहक धमकी सेहो देबँए लगलाह । अहीं कहु जे एहिमे हमर की गलती अछि ?"

"हम बाँत बुझि गेलिऐक । ज्योतिषी अछिए बँदमास । ह तँ गौरीक कारणेँ चुप छी।"

" ঐঁ! গৌৰী...."

"গৌৰীক পিতিঔত ছথিন জ্যোতিষীজী। তেঁ মোসকিন ভএ জাগত ঋছি। মুদা ঋহাঁ চিঁতা নহি কৰু। হম হিনকৰ সমাধান শীঘ্ৰে নিকানৰ্ব। নগৈত ঋছি জে হিনকৰ সময হমৰাসভ নগ পূৰা ভএ গেন ছনি।"

"হমৰ সে ঙদ্দেশ্য নহি ঋছি। হম তঁ এতৰেঁ চাহৰ্ব জে শীনাক সঁগে ন্যায হোনি। হ্নকৰ পিতা ৰ্বহ্নত প্ৰ িষ্ঠিত নোক ছথি। তিনকা সঁগে ড্ৰ ধোখা কেননি। একটা নিৰ্দোষ জিনগীকেঁ নষ্ট কৰৰ্বাক পাপ কেননি ঋছি। তকৰ সমাধান তঁ ঋপনহি কএ সকৰ্ব।"

কানীকান্ত জযন্তক ৰ্বাতসঁ ৰ্বহ্নত প্ৰভাৱিত ৰহথি। জযন্ত জএৰ্বাক ঙপক্ৰম কএ ৰহন ছনাহ কি গৌৰী চঁদ্ৰিকাক সঁগে ঋাৰিঁ গেনখিন।

"এনা কোনা চনি জাএৰ্ব জযন্ত! কিছু জনখৈ কএ নিঋ।" -গৌৰী ৰ্বজনীহ।

"হম তঁ ঋখন পূজা-পাঠো নহি কেনহুঁ ঋছি। "

"সৰৰ্বতে পীৰিঁ নিঋ।"

জযন্তকেঁ দেখিতহি চঁদ্ৰিকা ৰ্বহ্নত প্ৰসন্ন ভএ গেন ৰহ ি। মুদা কিছু ৰ্বাজথি নহি। গৌৰীক সঁকেত পাৰিঁ ও ঋপনে হাথে সৰৰ্বত ৰ্বনা কএ জযন্তকেঁ দেনখিন। দুনূগোটেমে কনীকান হঁসী-ঠঠ্ঠা ভেন। ফেৰ জযন্ত চনি গেনাহ।

জয়ন্তক গেলাক ৰাঁদ চঁদ্রিকা ৰঁড়ীকালধৰি ত্র ফ্ষ্ট ভরনক উপৰ জা কএ ফনকা দেখৈত ৰহি গেলীহ। ত্রিফ্ষ্ট ভরনসঁ নিকলি কন্দী ফষ্টকী গেলাক ৰাঁদ ও পাছু তকৈত ছথি তঁ চঁদ্রিকাকেঁ হঁসৈত দেখলাহ।

ওমহৰ জয়ন্ত গেলাহ আ ঐমহৰ জ্যোতিষীজী ৰাঁজএ লগলাহ।

“হম অপনে কেঁ কহএ নহি চাহৈত ৰহী। মুদা অহ ঁ মহান ছী, হমৰা লোকনিক ফ্ষ্টুঁ ছী, তেঁ অপনেকেঁ নহি কহৰ তঁ কহরেঁ ককৰা?''

"ৰাঁত কী চৈক?"

"জয়ন্ত..."

"এতরেঁ ও ৰাঁজন ছলাহ কি কালীকান্ত ঞ্ছ ভএ গেলাহ।

"অহাঁ ৰঁফত নঁপষ্ট আদমী ছী। আগধৰি হম ফ্ষ্টুরঁ বুঁঝি কএ অহাঁক সভৰাঁতকেঁ খঁচেলে ৰহৈত ৰহলহুঁ। মুদা ৰাঁত হদসঁ ৰাঁহৰ ভএ ৰহল অছি।"

"হম নহি বুঁঝি সকলহুঁ। "

"ভগল নহি কৰু। ওহি দিন পুস্তক রিমোচনক কার্যক্রমমে অহাঁক ব্যরহারসঁ হমসভ ৰঁফত দুখী ছী। অহাঁকেঁ বুঁঝরাঁক চাহী জে ও কার্যক্রম হম স্বয়ং আযোজিত কেলে ৰহী, জয়ন্ত তঁ হমৰ ৰাঁত মানি কএ আরিঁ গেল ৰহথি। ততরেঁ নহি...।"

কানীকান্তকেঁ বেঁযী তমসাগত দেখি গৌৰী ৰোকনখিন -

"ছোড়ু বিঁতন বাঁতক ঘমৰথন কেনাসঁ কী নাভ। ঋখন কী ভেনৈক জে ঋহাঁ এতেক তমসা গেন ছী?

"স্বনৈত ছী জে জ্যোতিষীজী ঋপন পৃতৰ্ম সঁগে ৰ্বঁৰ্মত ঋন্বচিত কেননি।"

"সে কী?"

কানীকান্ত শ্নীনাক বাঁৰেমে সভটা বাঁত গৌৰীকেঁ কহনখিন।

" ঞ্র সত্ত্ব নহি ঋছি। "

"তঁ কী সত্ত্ব ঋছি?"

"হমৰোসভকেঁ সভৰাঁত নহি বূঁঝন ছন। এতবেঁ স্বন ◌ ৰহিঐক জে কতৰ্ম কনী-মনী ছৈক।"

"ঋহাঁকেঁ সভটা বাঁত বূঁঝন ৰহএ,তৈও ঋহাঁ ঋপন বেঁটাক দোসৰ বিঁঋাহ শ্নীনাক সঁগে কৰওনৰ্মাঁ। ঞ্র তঁ ৰ্বঁৰ্মত ঋন্বচিত ভেন।"

"জে ভেন,সে ভেন। মুদা ঋাবোঁ কিছু কৰূ জাহিসঁ শ্নীনাক সঁগ ন্যায হোনি নহি তঁ হম ন্যায কৰবঁ।"- ◌ানীকান্ত চেতৌনী দেনখিন। "

"ঋাৰ্ঁ হমৰাসভকেঁ জ্যোতিষীজীসঁ ফৰাক ভএ জএৰাঁক ঠ হী । হিনকৰ ঠনতে হম দ্দসভ ঋযশক ভাগী ভএ ৰহন ছী ।"

"মুদা ও তঁ সংৰঁধী ছথি । তকৰ কী কৰৰৈক?"

"জে হোথি, মুদা হম ঋাৰ্ঁ   দ্দনকা ঋপন ৰাজকাজমে সামিন নহি ৰাখি সকৈত ছী । ৰঁঢ়িখাঁ হোএত জে ও ঋপন ডেৰা সেহো ফৰাক ৰাখথি ।"

" ডেৰা তঁ ত্তৰংত নহি ৰঁদনেন জা সকৈত ঋছি, তাহি হেত   হিনকা কিছু পনখতি দিঔন । ঋাগূ ঋহাঁক মর্জী ।" এহি ঘটন ক ৰাঁদ কানীকান্ত ঋা দ্দনক পত্নীমে এহি তৰহেঁ ঋাপসী ঠঠা ভেন । জ্যোতিষীজীকেঁ সভ ৰাঁত কহি দেন গেননি । ও কী ৰঁজিতথি? তথাপি দ্দনকৰ ডেৰা তত্কোন ঠামহি ৰহএ দ ন গেননি ।

-ৰৱীন্দ্র নাৰাযণ মিশ্র, পিতাক নাম: স্বগীয সূৰ্য নাৰাযণ মিশ্র, মাতাক নাম: স্বগীযা দযাকাশী দেৱী, ৰঁএস: ৩৯ ৰৰ্ , পৈতৃক গ্রাম: ঋড়েৰ ডীহ, মাতৃক: মিন্ঘিঋা ড্যোঢ়ী, ৰূতি: ভাৰত স কাৰক ঙপ সচিৰ (সেৱানিৰূত্ত), স্পেশন মেট্রোপোনিটন মজিসট্রে , দিল্লী(সেৱানিৰূত্ত), শিক্ষা: ঠন্দ্রধাৰী মিথ না মহাৰিদ্যানযসঁ ৰী.এস-সী. ভৌতিক ৰিজ্ঞানমে প্রতিষ্ঠা : দিল্লী ৰিশ্বৰিদ্যানযসঁ িধি স্নাতক, প্রকাশিত দ্ধতি: মৈথিনীমে: প্রকাশন ৰৰ্ষঃ২০১৭ ১.ভোৰসঁ সাঁঝ ধৰি (ঋাত্মে কথা),২. প্রসংগৰশ (নিৰংধ), ৩.স্বৰ্গ এতহি ঋছি (যাত্রা প্রসংগ); প্রকাশন ৰৰ্ষঃ২০১৮ ৪. ফসাদ (কথা   ংগ্রহ)

৬. নমস্তস্যৈ (উপন্যাস) ৬. বিবিধ প্রসঁগ (নিবঁধ) ৭.মহৰাজ(উপন্যাস) ৮.নজকোহঁৰ(উপন্যাস); প্রকাশন বর্ষঃ২০১৯ ৯.সীমাক ওহি পাৰ(উপন্যাস)১০.সমাধান(নিবঁধ সঁগ্রহ) ১১.মাতৃভূমি(উপন্যাস) ১২.স্বপ্নলোক(উপন্যাস); প্রকাশন বর্ষঃ২০২০ ১३.শঁখনাদ(উপন্যাস) ১৪.গাএহ থিক জীবন(সঁস্মৰণ)১৬.চলৈত দেৱাঁন(উপন্যাস); প্রকাশন বর্ষঃ২০২১ ১৬.পাথেয(সঁস্মৰণ) ১৭.হম খাবিঁ ৰহন চ্চী(উপন্যাস) ১৮.প্রনযক পৰাত(উপন্যাস); প্রকাশন বর্ষঃ২০২২ ১৯.বীতি গেল সময(উপন্যাস) ২০.প্রতিবিঁম্ব(উপন্যাস) ২১.বঁদনি ৰহন খচ্চি সভকিছু(উপন্যাস) ২২.ৰাধ্যষ্ট মঁদিৰ(উপন্যাস) ২३.সঁযোগ(কথা সঁগ্রহ) ২৪.নাঠি ৰহন চ্চনি বসুধা(উপন্যাস) ২৬.দীপ জৰৈত ৰহএ (উপন্যাস)।

অপন মঁতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

३.৬.কুমাৰ মনোজ কশ্যপ-দৃশ্যাৱলোকন

কুমাৰ মনোজ কশ্যপ

১ টা নঘুকথা

দৃশ্যারনোকন

গর্মী ধপিতে ভূমি জন কে স্তৰ নীচা ঋা ফেৰ রৈহ পানিক রিকষ্ট সংকষ্ট! পোখৰি-ঝাখৰি পহিনে সs ভাথন .... স্বখাযন! .... মানো-জান কে জান ঋাফত মে! চাপা-কন মে পানিযে নহিঁ ঋরৈত! জাহি কোনো-কোনো চাপা-কন মে পহৰ ৰাতি রিঁতনা রাঁদ কনী-মনী পানি খমৈ তকৰা নsগ নোক জগৰনা কs কs পানি নেন পঁতিযানী নগেনে ঠাঢ়। যৈহ পঁতিযানী, ঝগড়া-ঝঁঝষ্ট, ধক্কা-ম্বক্কী হোঞ্জ জখন কহিযো ষ্টৈকৰ ঋরৈঁ তখনো। কৰোড়ো ষ্টাকাক নাগত সs সৰকাৰক নন-জন যোজনা কে তs ঋারঁ ভগ্নারশেষে কতন্ন-কতন্ন ভেষ্টৈ ছৈ.... পানি তs সৰি ভs কs কহিযো এনৈ নৈ! নোকক সমক্ষ জনক র্যরস্থা সভ সs ভাৰী সমস্যা ঋা তেঁ সভতৰি চৰ্চা কে রিষয কেরন ঋা কেরন পানিক সমস্যা .... কাৰণ সs নিদান তক সভক ঋপন-ঋপন

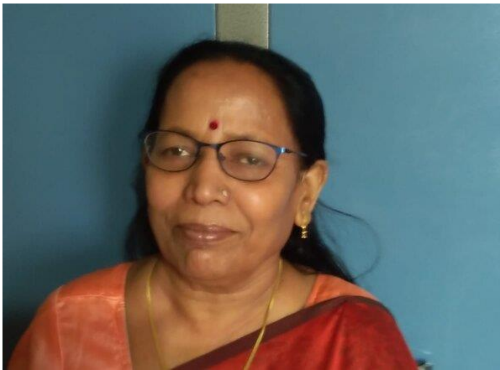
মত ...... কিছু স্বনন, কিছু পঢ়ন, কিছু কল্পনা কে উড়ান .... মুদা ৰেঁস মননগ্যূ!

" হৌ হমৰা সভক পিতামহ পৈঘ-পৈঘ পোখৰি কে খথাহ পানিক উপযোগ কৰৈত ছনাহ। হমৰ পিতা কে সময পোখৰি সs মিমাষ্টি নোক গনাৰ পৰ খাৰিঁ গেন। হমৰা সভ খাৰ মিঞ্চড়ি চাপা-কন পৰ খাৰিঁ গেনহঁ। নৰত্তুৰিযা সভ ৰোঁতন-ৰঁদ পানি কে উপ োগ কৰৈত খছি। শনৈঃ শনৈঃ যদি এহিনা হ্রাস হোএত ৰহনৈ তs খগিনা পীঢ়ী কে কৈপ্লূনে ষ্টা মে জন ভেষ্টতৈ ... খা হমৰা সভ তৈযো নহিঁ চেতনহঁ তs তকৰা ৰাঁদ নোৰে ষ্টা মে পানি ভেষ্টত..!" ৰঁজৈত-ৰঁজৈত কক্কা কে স্বৰ ভহৰা গেননি .... নোক সভ খৰাক্ ছন।

-কুমাৰ মনোজ কশ্যপ, সম্প্রতি: ভাৰত সৰকাৰ কে উপ-সচিৱ, **সংপৰ্ক:** সী-11, ষ্টাৱৰ-4, ষ্টাগপ-5, কিদৱএ নগৰ পূৰ্ব (দিল্লী হাষ্ট কে সামনে), নএ দিল্লী-110023 মো. 9810811850 / 8178216239 এ-মেন : writetokmanoj@gmail.com

খপন মংতব্য editorial.২taff.videha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৩.নির্মলা কর্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-১৮)

নির্মলা কর্ণ (১৯৩০-), শিক্ষা - এম্ এ, নৈহৰ - খৰাজপুৰ,দৰভঙ্গা, সাসুৰ - গোঢ়িয়াৰী (ৰঁনেহা), ৰৰ্ত্তমান নিৰাস - ৰাঁচী,ঝাৰখণ্ড, ঝাৰখংড সৰকাৰ মহিলা এৰং ৰাল ৰিকাস সামাজিক সুৰক্ষা ৰিভাগ মে ৰাল ৰিকাস পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদ সঁ**২** সেৰানিৰৃত্তি উপৰান্ত স্বতংত্র লেখন।

মূল হিন্দী- স্বৰ্গীয জিতেন্দ্র কুমাৰ কর্ণ, মৈথিলী অনুৰাদ- নির্মলা কর্ণ

ঋষ্মি শিখা (ভাগ- ১৫)

পূর্ব কথা:

নক্ষমী স্বয়ংরৰ নাষ্টিকা কে মধ্য মেঁ ভৰত মুনি কেৰ শ্ৰাপ ড ্ৰশী কে ভেষ্টনেনি,জাহি মেঁ পুৰুৰৱা স্বযমের সম্মিনিত ভs গেনথি। ডপস্থিত দর্শক রর্গ মেঁ কিনকো এ ৰাঁত জ্ঞাত নহি ভs সকননি। পুৰুৰৱা ডর্রশী কে প্ৰেম মেঁ রিকন ভs স্বর্গ নোক মেঁ ভ্ৰমণ কৰৈত সংতান বৃক্ষ কে নীচাঁ মোচ পূর্ণ মুদ্ৰা মেঁ ৰৈসন ৰহথি।

আৰ্ব আগু:

ডর্রশী কে প্ৰেম হ্ৰদয মেঁ ৰঁযৌনে পুৰুৰৱা সংতান বৃক্ষ কে ীচাঁ রিহ্বন-রিকন ভয মনকে স্মৰণ কৰৈত প্ৰেম রিদগ্ধ ভেনে চনোহ। জখনি অতম মনকা শাঁতি নহি ভেষ্টনৌহ্নি,তখন ও ওত সs ডষ্ঠি কs এক দিশি প্ৰস্থান কেনথি।

চনৈত চনৈত ও একষ্টা সৰোৱৰ কে নিকষ্ট পহঁচি গেনথি। সৰোৱৰ কে কাত মেঁ পাৰিজাত বৃক্ষ মেঁ খিনন পুষ্প অপন সুঁদৰতা ৰ গৰোম্বিত চন। এক পুষ্প কে তোগৰ কs ৰাজা অপন হাথ মেঁ নs নেনথি। ও অপন মোনহি মন মোচs নগনাহ -

"এ ৰৈহ পুষ্প অছি জেকৰা ধাৰণ কৰনিহাৰ কে সম্পূর্ণ মনোকামনা পূর্ণ হোগত অছি। এখনি হম একৰা ধাৰণ কএনে ছী। একৰা ধাৰণ কএনে হম ডর্রশী কে কামনা কs ৰহন ী। কী একৰা ধাৰণ কএন মেঁ হমৰা ডর্রশী সংs ভেঁষ্ট ভs সকত ? অথৰা এ সৰঁ জনশ্ৰুতি মাত্ৰ অছি ? হঁ! হঁ ! অৱশ্য এ স ৰাঁত মাত্ৰ কল্পনা পৰ আধাৰিত হোযত ! নহি! এহেন ক্ষন্ন গুণ এহি পুষ্প মেঁ নহি হোযত ! যদি এ পুষ্প তেহনে গুণ যুক্ত হোগত তs গন্দ্ৰ একৰা ধাৰণ কs দানর পৰ রিজয নহি প্ৰাপ্ত কs সকৈত

ছেনথি ? নহি!নহি!!এ সভ কিঁর দঁতী স্নূঠ ঋছি "!

সৰোৱৰ কে নিকষ্টস্থ চবূঁতৰা পৰ বৈঁসি গেনাহ ৰাজা। পুন :পাৰিজাত পুষ্প কে তোগড়-তোগড় কৰ ওকৰ পঁখুড়ি কে এম্হৰ-ওম্হৰ চীঁষ্ট নগনাহ। তখনে হ্মনকা এক ঋব্যঁত মধু স্বৰ সুনাএ পড়নেনি -

"কিনকো হৃদয ৰূপী পুষ্প কে এহি প্ৰকাৰেঁ নহি তোড়ৰাক চাহী ৰাজন্! এনা কেহ্মঁ কে ঋাকাঁঙ্ক্ষা কে তোগড় কs মসনে াগ ঘোৰ পাপ ঋছি!"

এ মধুৰ কৰ্ণপ্ৰিয স্বৰ নহৰী সুনি ৰাজা চিহ্মঁকি উঠনাহ।

"উৰ্বশী ঋাহাঁ কতs নুকাযনে ছী,ঋাবঁ ঋাবিঁ জাউউ প্ৰিযে" - থৰথৰাএত স্বৰ নিকসনেনি ৰাজা কে মুখ সোঁs।

উৰ্বশী গংভীৰ মুদ্ৰা মেঁ ৰাজা কে নিকষ্ট সম্নুপস্থিত ভs গেনীহ। ৰাজা কে সংকেত পাবিঁ ও হ্মনকে নিকষ্ট চবূঁতৰা পৰ বৈঁসি গেনথি।

"কতেক ঋাকাঁঙ্ক্ষা ছনে ঋাহাঁক দৰ্শন কে। ঋাএ হমৰ মনকামনা পূৰ্ণ ভে"।

"হঁ ৰাজন্ ,ঋাহাঁক মনকামনা তs পূৰ্ণ ভেনে। মুদা হমৰ ক মনা কথি ঋছি, কী ঋাহাঁ এ নহি পূছবঁ "?

ঋাশ্চৰ্যচকিত মন ৰাজা পুৰূৰৱা উৰ্বশী কে সৌঁদৰ্য কে ঋপনক নিৰখৈত ৰহনাহ। পুনঃ কিছু ক্ষণ থমি কs ঋব্যঁত মধ ৰ স্বৰ মেঁ পূছনথি -

"কী মন কামনা ঋছৈ ঋাহাঁ কে "?

"হমৰ মনকামনা ঋছি ঋাহাঁ কে প্ৰাপ্ত কৰৱা কে। হম   হাঁ সs দূৰ নহি ৰহি সকৈত ছী ৰাজন্"।

"কাশ এ সম্ভৱ ভs পবৈঁত ! তখন তs হম - হম ত ঋপনা কে ভাগ্যশালী বুঁঝিতহ্মঁ। হম কৃত-কৃত্য ভs জগতহ্মঁ "।

" अाहाँ एना किएक रजैत छी ? ई किएक नहि भऽ सकैत अछि"?

"हम शासक सत्ता के बंधन मे जकड़ल एकटा परतंत्र पक्षी थिकहुँ। हम स्वतंत्र कहां जे अाहाँ के प्रेम के अपना सकी"?

"लेकिन अाई नहि तऽ काइल्ह.... परसू ई तऽ निश्चित होय । अाहाँ के हमर प्रेम के समक्ष झुकहि पड़त"!

"अाहाँ एतेक विश्वास सऽ ई बात कोना कहि रहल छी ? इन्द्र एहि बात के स्वीकार कऽ लेताह "?

"इन्द्र मानथि अथवा नहि मानथि,परिस्थिति एहेन अवश्य बनत कि अाहाँ के हमर वरण करहि पड़त"।

"भला ई कोना कऽ संभव होयत "?

"अाहाँ एतेक जल्दी भरत मुनि के श्राप बिसरि गेलहुँ ? हम अाहाँ के लक्ष्मी स्वयंवर नाटिका के समापन के बाद अाहाँ सऽ भेल अपन प्रथम भेंट मे बतौने तऽ छलहुँ ऋषिवर भरतमुनि के श्राप के विषय मे! हम अाहाँ सऽ कनेको मिथ्या नहि कहने छलहुँ राजन्! हमरा अाहाँ दिशि अाकर्षित एवं नाटिका सऽ ध्यान विमुख भेल देखि कऽ ओ हमरा श्राप दऽ देने रहथि। ओ श्राप तऽ हमरा देने रहथि राजन् ,मुदा ओहि श्राप मे सम्मिलित ऽ अाहाँ पर्यन्त भऽ गेलहुँ। हुनक श्राप कुनो परिस्थिति मे व फल नहि भऽ सकैत अछि । ओहि श्राप के फलित होयबा के लेल हमरा सभ के उनसठ वर्ष धरि संग-संग तऽ रहऽ पड़त कि नहि? ताहि सऽ हम कहलहुँ एहेन परिस्थिति अवश्य बनत राजन् जखन अपन सबहक मिलन अवश्य होयत। सच कही तऽ महर्षि भरतमुनि पना सबे पर उपकार केलनि ई श्राप दऽ कऽ। परंतु हम श्राप ◌ दूसर पक्ष सऽ भयभीत छी "।

"ভনা ও কথি ঋছি"?

"ঋহাঁ ওহো সভ রিঁসৰি গেনহঁ? ও ঋহাঁ কে রিঁৰহাগ্নি ম ◌ তপৈ কে শ্রাপ দেনথি"? ও শ্রাপ তs হমৰা দেনে ৰহথি,হমৰ প্রেমী কে রিঁৰহাগ্নি মেঁ তপৈ কে ৰহৈক ও শ্রাপ!মুদা হমৰ প্রেম তs ঋহীঁ থিকহঁ ৰাজন্! তাহি কাৰণ ওহি শ্রাপক ঋধিকাৰী পৰোক্ষ ৰূপেঁ ঋহাঁ ভয গেনহঁ।"

ওহ হঁ,যাদ ঋাযন। ঋহাঁ ত্র রাঁত রঁতযনে ছনহঁ। মুদা ত্র সংভর ঋছি। প্রথম রাঁত ঋপন মিনন ভেনাত্র ঋসংভর থিক। এহেন পৰিস্থিতি মেঁ হনক শ্রাপক দূসৰ ঋংশ কোনা কs পূৰা হোযত সে কহ"!

উর্বশী কিছু ক্ষণ মৌন ৰহনী। পুৰূৰৱা ওহি মৌন কে তোড নথি

-

"ঋহাঁ কে নীঁদ ঋারিঁ জাগত ঋছৈ উর্বশী"?

" ঋহাঁ কে নহি ঋরৈঁত ঋছৈ"?

"হম ৰাজা ভেনহঁ কি হমৰ নীঁদ পর্যন্ত ঋন্য নোকক মান হমৰা সs ডেৰায নাগন ঋছৈ"।

"ঋহাঁ কে হমৰ যাদ নহি ঋরৈঁতঋছৈ"?

"ঋহাঁ হমৰ পৰীক্ষা নs ৰহন ছী"?

"নহি ৰাজন্ হম ভনা ঋহাঁ কে পৰীক্ষা কোনা কs নs সকৈত ছী? মুদা ঋহাঁক নিশ্চিংততা হমৰ মোন মেঁ ঋহাঁ কে প্রতি ঋাশংকা উৎপন্ন কs ৰহন ঋছৈ। কহিযো হমৰা সs ভেঁট কৰবাক কনিযোঁ প্রযাস নহি ভেন ঋহাঁ কে দিশি সঁs। ঋা হম - হম ত জ নি-জখনি হৃদযক রেদনা সঁs রিরশ ভেনহঁ ঋহাঁ কে রিৰহ মেঁ খনি-তখনি রিক্ষিপ্ত সমান দৌড় পড়নহঁ ঋহাঁ সঁs মিনন কে নেন, ঋা চনি ঋযনহঁ ঋহাঁ কে নিকট"।

"আহাঁ যদি ৰাজা হোগতহঁ তখনি হমৰ রিরশতাবূঁঝি সকিতহঁ"।

"হম আৰঁ ৰাজা হোময সS তS ৰহনহঁ। হঁ যদি আহাঁ চাহৰঁ তS ৰানী ৰঁনি সকৈত ছী "।

"হমৰ হার্দিক অভিনাষা অছিৈৈ আহাঁ কে অপন ৰানী ৰঁনা নী। হমৰ হৃদয কে ৰানী তS আহাঁ ওহি ক্ষণ ভS গেনহঁ জখ আহাঁক আঁগুড়ীক প্রথম স্পর্শ ভেন ছন হমৰ ননাট পৰ,আ হমৰ আঁখি আহাঁক সুঁদৰতা মেঁ ডূরিঁ গেন ছন"।

"তখন আহাঁ কে রিরশতা কেহেন"?

ও সভ তS হম আহাঁ কে পূরহিঁ মেঁ ৰঁতা চুকন ছী। স্বর্গক অৰ্ধাসন আহাঁ সS হমৰ মিনন কে মার্গ মেঁ ৰাঁধক অছ ৈৈ। নেকিন হম ৰেঁসী দিন ৰাঁধা নহি ৰঁনS দেৰঁ স্বর্গক অৰ্ধাসন কে। হম জখন আহাঁ কে প্রেম মেঁ অপনা কে অত্যধিক রিরশ অনুভর কৰS নাগৰঁ,আহাঁ কে রিযোগ মেঁ জীরন হমৰা রাস্তে দূৰূহ ভS জাএত,তখন হম স্বর্গ কে অৰ্ধাসন কে ঠোকৰ মাৰি আহাঁ কে অপন ৰানী ৰঁনা পৃথ্বী পৰ নS জাযৰঁ"।

"হঁ!আৰঁ হম আহাঁ কে রিরশতা বূঁঝি ৰহন ছী ৰাজন্! স্বর্গক শাসন কে দাযিত্ব এতেক কম সময মেঁ ছোড়ি দেময পৰ হমৰ সভ কে অপাৰ ৰঁদনামী ভS জাএত। সঁগহি তখনি তS হমৰা পত্নী ূপ মেঁ স্বীকাৰ কএনা পৰ গন্দ্র আহাঁক দুশ্মন ৰঁনি জএতাহ। উপহাৰ কে ৰূপ মেঁ হমৰা ও আহাঁ কে তS নহিযে দেতাহ"। মৰণশীন মানর আ অমৰ অপ্সৰা কে মিনন ত্রিনোক মেঁ কেও পসিন্ন নহীঁ কৰত"।

"হম আহাঁ কে প্রেম মেঁ পাগন হোগত জা ৰহন ছী উর্বশী,আ অহঁ তS হমৰ প্রেম প্রাপ্তি কে অভিনাষা ৰখৈত ছী " - ধ্রুৰ মন্ত্রী কে সঁগ কহনথি ৰাজা পুৰূৰৱা।

"হঁ ৰাজন্ হমৰা সভ কে এক-দূসৰ সs রাস্তরিক দিব্য প্রেম ভs গেল অছি অছি। সচা প্রেম প্রথম দৃষ্টি মেঁ ভs জাগত অছি"।
"হঁ ! উর্বশী! অাহাঁ সত্য কহলহুঁ, রাস্তর মেঁ কহু s প্রেম হৃদয কে রঁধন থিক সভ প্রকাৰ কে রাসনা সs অলগ। প্রেম জাতি,ধর্ম অথরা ঊঁচ-নীচ কে রঁধন কে নহি মানৈত অছি। রাসনা শাৰীৰিক মিলন কেৰ নাম থিক,মুদা প্রেম হৃদয কে মিলন অছি"।
" অার্ঁ চলরাক চাহী" - কিছু রেঁৰি তক মৌন ৰহি কিছু সোচৈত ৰহলী উর্বশী, তদ্পৰাঁত উঠরাক প্রযাস কৰৈত ও ৰাজা সs কহলথি।
"নহি প্রিযে কিছু দেৰী তক আৰো রৈঁসূ নে ! অখনি তs প্রিযে হম অাহাঁ কে পূর্ণ ৰূপ দেখ তক নহি পযলহুঁ অছি"।
"ঠীক রাঁত ছৈক ৰাজন্! হমৰা কিছু দেৰী তক আৰো রৈঁসs মেঁ ণ্ডন্ন দিক্কত নহি,হম তs অাহাঁ কে লেল সোচৈত ছলহুঁ"।
"নহি হমৰা ণ্ডন্ন জল্দী নহি অছি"।
কিছু রেঁৰি তক মৌন ৰহি কিছু সোচৈত ৰহলথি দুন্ন, ফেৰ উর্বশী এহি মৌন কে ভংগ কৰৈত রাঁজি উথলথি-
"অাহাঁ কে জ্ঞাত অছি কি হম অাহাঁ সs কহিযা সঁs প্রেম কs ৰহল ছী "?
"হঁ,শাযদ ওহি দিন সঁs জাহি দিন সঁs হম অাহাঁক স্থাপনা অপন হৃদয মেঁ কs লেলহুঁ"।
"নহি হম তs অাহাঁ কে ওহি দিন সঁs পহিলে...রঁহুত পহিলে সঁs প্রেম কs ৰহল ছী"।
"সে ণ্ডনা ? হমৰ আ অাহাঁ কে সাক্ষাত্কাৰ তs ওহি দিন ভেল ছল পহিল রেঁৰ "?
""নহি হম তs অাহাঁ কে ওহি দিন সঁs পহিলে দেখ চুকল ছল ্ুঁ।

জাহি দিন আহাঁ স্বৰ্গ পহুঁচল ৰহী। মুদা প্ৰেম তs ওহি দিন সঁs পূৰহি সs ভs গেল ছল আহাঁ সঁs,জখনি এক দিন নাৰদ ঋষি আহাঁ কে প্ৰশংসা দেৱ সভা মেঁ দেৱেন্দ্ৰ সঁs কএলে ছলখিন "।

"ওহ উৰ্বশী আহাঁ তs চোৰ নিকললহুঁ "!

"চোৰ হম নহি,চোৰ তs আহাঁ থিকহুঁ। পহিলে তs হমৰ হ দয অহীঁ চোৰী কএলে ৰহী "।

"উৰ্বশী হমৰ হৃদয চাহৈত অছি কি আহাঁ অহিনা হমৰ সমক্ষ বৈসল ৰহী ,আ হম আহাঁ কে দেখৈত ৰহী "।

"ভলা কখনি তক" - বিহুঁসগত উৰ্বশী পুছলথি।

"জখনি তক হমৰ সাঁসক ডোৰি শৰীৰ সঁs বঁধাএল ৰহত -তখনি তক"।

"কাশ ! এ সম্ভৱ ভs সকৈত! যদি ঈশ্বৰ হমৰা সঁs এখনি কোনো বৰদান মাঁগৈক লেল কহথি,তs হম আহাঁ কে কল্প পৰ্ ংত অপন সমক্ষ দেখৈত ৰহবাক বৰদান মাঁগি লিতহুঁ "।

"আহাঁ বহুত চতুৰ ছী উৰ্বশী"।

"আহাঁ সs কম ছী হম, দেখূ আহাঁ কনা চোৰী-চোৰী হম   হাথ কে চুম্বন লs লেলহুঁ"।

"উৰ্বশী হম এহি কমল পঁখুড়ী কে ৰসাস্বাদন কs সকৈত ছী"?

"নহি-নহি! আহাঁক অভিলাষা এহি তৰহেঁ বঢ়ল জাএত " - উৰ্বশী প্ৰতিৰোধ কেলথি, মুদা পুৰুৰবা উৰ্বশী কে অধৰ কে চুম্বন লs লেলথি । লজ্জা সs উৰ্বশী কে মুখ-মঁডল আৰক্ত ভs গেল । ও কৃত্রিম ক্ৰোধ প্ৰগট্ট কৰৈত বাঁজি উঠলথি -

"ওহ তs আহাঁ এহি কাৰণ সঁs হমৰা কিছু দেৰী আৰ বৈসs কে বাস্তে কহলহুঁ"?

"নহি হমৰ অভিলাষা তs মাত্ৰ আহাঁ কে দেখৈত ৰহবাক ছল,জাহি

কাৰণ মs হম ঠহৰন চ্ছনহ্ঁ,মুদা আহাঁক অপ্রতিম সৌঁদর্য হমৰ হৃদয কে এহি ধৃষ্টতাক রাস্তে প্রেৰিত কs দেনক। যদি আহাঁ কে দু:খ পহুঁচন তs হম ক্ষমা চাহবঁ আহাঁ সঁs"।

ঘবঁড়া কs তড়প ভৰন স্বৰ মেঁ জল্দী মs ঙর্বশী বাঁজি ঙঠলীহ - "নহি-নহি ৰাজন্! হম তs অপনা কে আহাঁক প্রতি সমর্পিত কs চুকলহুঁ, বঁহুত পহি নহি। ও...ও....ও... তs... হম হঁমী কৰৈত চ্ছনহুঁ "।

অপন প্রতি ঙর্বশীক ব্যরহাৰ অপনাপন মেঁ ঘুলল প্রতীত ভেলৌন্হি ৰাজা কে। কিছু কাল ধৰি গংভীৰ ৰহলা ঙপৰান্ত পুৰূৰবা কহলথি - ' আৰঁ হম চলি জাএবঁ প্রিযে"।

"এতেক শীঘ্র"?

"হঁ,হমৰা তs এতঃ আ পৃথ্বী দুনূ কে শাসন ব্যরস্থা সম্হাৰবাক অছি। অহিঠাম তs দেরৰাজ চ্ছথি, পৃথ্বী কে ব্যরস্থা হমৰা স্বযং দেখs কে হোযত"!

"কিছু দিন আৰ ঠহৰি জগতহুঁ, আহাঁ বিঁন হমৰ হৃদয ৰ যগ্র ৰহত"।

"আৰঁ এখন ঠহৰনাও তs মংভৱ নহি অছি প্রিযে। হঁ,জখ হম আহাঁ কে প্রেম মেঁ অপনা কে বঁহুত অধিক রিরশ অনুভৱ কৰবঁ।আহাঁ বিঁন হমৰ হৃদয ব্যগ্র ভs জাএত, হমৰ হৃদয আহাঁ কে রিৰহ সহন নহি কs পাএত ,আহাঁ ক রিৰহ-জ্বালা হমৰা ৰ দগ্ধ কৰs লাগত তখন স্বর্গ লোক মেঁ চলি আএবঁ আহাঁ কে দর্শন সs অপন হৃদয কে জ্বালা শাঁত কৰবা লেল "।

"আ হমৰ হৃদয কে জ্বালা কে কী হোযত!"

ঙর্বশী কে আঁখি। মেঁ অশ্রু ঝিলমিলা ঙঠলনি। কিছু বূঁন্ দুনূ কপোল পৰ ঢৰকি হাষ্ট গেলনি। কললা সs ভাৰী ভেল স্বৰ ◌ি◌ং

ও কহলনথি -

"তখন তক হম কোনা কs অপন হৃদয কে জ্বালা শাঁত করৱঁ ৰাজন্"?

পুৰুৰবা অপন এক হাথক গলী সs অঁগূঠী উতাৰি উর্বশী কে কোমল কমল কৰ কে পকড়লথি আ হুনকা উঁগলী মেঁ পহিৰা দেলথি -

"একৰা দেখি-দেখি আহাঁ অপন জ্বালা শাঁত করৱঁ প্রিযে"।

উর্বশী ভাৱাৱেশ মেঁ পুৰুৰবা কে ৱক্ষ সs লাগি হ লকা আলিংগনৱঁদ্ধ কs লেলথি। পুৰুৰবা দাহিন হাথ সস উর্বশী কে পীঠ পৰ ধীৰে-ধীৰে থপকী দেমs লগ লাহ। কিছু কাল ধৰ দুনূ ওহি মুদ্রা মেঁ স্থিৰ ৰহলথি। দুনূ কে ভাৱ ভঁগিমা েখি এনা বুঁঝাএত ছল জেনা দুনূ দিশি লাগল আগি শীতল ভs গেল হোয। দুনূ কে মুখ পৰ অসীম শাঁতি ব্যাপ্ত ভs গেলছলনি। আঁখি মেঁ সংতুষ্টি কে ভাৱ ভৰলনি তs পলক স্নেৰ মুঁলা গেলল । কিছু ক্ষণ বাঁদ মধুৰ স্বপ্ন কে ভঁগ কৰৈত উর্বশী কহলথি - "আবঁ অপলা সভ কে ছলরাক চাহী ৰাজন্"।

"ঠীক ছৈক! হমহূঁ যৈহ সোচৈত ৰহী"।

ওতহ সঁ s উঠি গেলথি দুনূ:। পুন দুনূ এক দূসৰ কে হাথ মেঁ হাথ থামি চলি দেলথি। অমৰাৱতী মেঁ পঁহুচি ক দুনূ অলগ-অলগ দিশা মেঁ মুড় গেলথি। মুদা বিদা হোগ সs পূর্ব ৰাজা ৰ্বশী কে দুনূ হাথক মধুৰ চুঁবঁন,আ পৃথ্বী সs পুৰুৰবা কে শীঘ্র বাপস আবৈঁ কে বচন উর্বশী লs চুকল ৰহথি।

𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.𑒮taff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

২.৭.প্রণর ঝা-ভৌকানী মুর্গা (লঘু ব্যংগ্য)

প্রণর ঝা

ভৌকানী মুর্গা (লঘু ব্যংগ্য)

মুর্গা কে একটা গাম মে বিঁলাড়ি কে আতংক বঁঢি গেল ছল। গামক মুখিয়া মুর্গা সবঁ কে বেঁৰ-বেঁৰ ঐ সমস্যা সে ছু ৰাকাৰ কে আশ্বাসন দৈত ছলাহ মুদা অকসৰহা পেপৰ মে বিঁলাড়ি কে আতংক কে খ়বঁৰি ছপাগত ৰহএ ছল।

ঐ সবঁ সে ডৰিঁযা চুকল মুর্গা সবঁ অংততঃ মুখিযা বঁদলবাঁ কে নির্ণয লেলক আ একটা ভৌকানী মুর্গা কে অপন মুখিযা চুনলক। সবঁ কে এ উম্মীদ ছল জে এ ভৌকানী মুর্গা বিঁলাড়ি কে তংক কে সমাপ্ত ক দেত।

নবঁকা মুখিযা মুর্গা সবঁ কে বীঁচ বিঁলাড়ি কে আতংক সমাপ্ত কৰ' লেল অজীবঁ-অজীবঁ নির্ণয লেবঁ' লাগল। মুদা ওকৰ সুখদ পৰিণাম কম দেখাএ আ মুর্গা সবঁ কে কিছ ন কিছ নযা আফৈত সে

সাক্ষাৎকোৰ ভ জায, কিএকি নির্ণয সরঁ কে শ্বাধাৰ জ্ঞান শ্বা শোধ কম, শ্বনুভূতি, জিদ্দ শ্বা নোকনুভারনরাদ রেঁসিশ্বাঔ ঢনা। মুদা তৈযো মৃগা শ্বুশ ঢন, কিএকি ভৌকানী মৃগা মুৰ গা সরঁ কে রিঁনাড়ি কে শ্বাতংক সে রঁঠরাঁক একষ্টা গূঢ় গুরুমংত্র দ দেনে ঢনা।

ও শ্বপন প্রচাৰতংত্র কে মাধ্যম সে সরঁষ্টা মৃগ কে ঔ রঁতা দেনে ঢন জে কতৌ জে কোনো রিঁনাড়ি কে গংধ নাগৌ ত সরঁ শ্বপন শ্বাঁখি, নাক মুগন নীহুঁ, রিঁনাড়ি শ্বপনে মোনে ভাগি জেতৌ। রঁ সরঁ মৃগা এহিনা কৰ’ নাগন ঢনা। ঐ রীঠ রিঁনাড়ি চুপঠ প শ্বারঁঔ শ্বা কোনো মৃগা কে শ্বপন শিকাৰ রঁনা নৈ। কিএকি মৃগা কে শ্বারাঁদী এত্তেক ঢন কি রিঁনাড়ি কে ঔ গুপচুপ খেন কে পতা ককৰো নঔ নাগঔ। কিচ্ছ মৃগা শক কৰয শ্বা জাঁচ কে মাঁগ কৰঔ ত ভৌকানী মৃগা কে গুর্গা কে দ্বাৰা ওয মৃগা সরঁ কে সমাজ রিৰোধী ঘোষিত ক কে চুপ কৰা দেন জায ঢনা।

ঐ তৰহে কানচক্র শ্বনরৰত চনি ৰহন ঢনা। নাগয ঢন জেনা রিঁনাড়ি সরঁ কে শিকাৰ হোনাঔ মৃগা সরঁ কে নিযতি রঁনি গেন ঢনা।

নোষ্ট: মৃগা- শ্বাম নাগৰিক , রিঁনাড়ি - ভ্রষ্টাচাৰ /ঘোষ্টানা

ঐ **ৰচনাপৰ শ্বপন মংতব্য** editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.৮.আচার্য রামানন্দ মণ্ডল-অগস্ত ক্রাঁতি শহীদ রামফল মঁডল: জীবন বৃত/ কমীনা বিদ্বান

আচার্য ৰামানंद মंডন

অগস্ত ক্ৰাঁতি শহীদ ৰামফল মंডন: জীৱন বৃত/ কমীলা বিদ্বান

১

অগস্ত ক্ৰাঁতি শহীদ ৰামফল মंডন:জীৱন বৃত

বিঁহাৰ মে অগস্ত ক্ৰাঁতি অঁতৰ্গত ফাঁসী পৰ নটকে ৱালা সাত শহীদ মে একটা আ মিথিলা অন্তৰ্গত জিলা সীতামঢ়ী কে পহিলা শহীদ ৰামফল মंডন ৰহথিন।

মহান্ ক্ৰান্তিকাৰী অমৰ শহীদ ৰামফল মंডন 06 অগস্ত 1924 কে সীতামঢ়ী জিলা কে ৱাঁজপট্টী থান কে মধুৰাপুৰ গাঁৱ মে ধন্বৰংশী ধানুক কুল মে পিতা গোখুল মंড আ মাতা গৰৱী দেৱী কে পুত্ৰ ৰূপে কে ৰূপ মে পৈদা হোয়ল ৰহে। ৰামফল মंডন চাৰি ভাঙা মে তেসৰ ৰহথিন।পহিলা ৰামশৰণ মंডন,দোসৰ মंহথ মंডন আ চৌথম মিশ্ৰী মंডন ৰহে।সভ ভাঙা কুশ্তী খেলে আ কিসানী কৰে।মাল-জাল পোস কে আ লোকৰ খৰীদ-ৱেঁচ কৰকে অপন আমদনী জুটাৱত ৰহে।ফলকৰ ৱাঁৱূঁজী গাঁৱ মে একটা কিৰানা কে দোকান চলবৈত ৰহথিন।ৱো14 বৰখ কে উমৰ মে মিডিল পাস কৰ গেল ৰহথিন।পহলৱানী কে চলতে

ওনকৰ দেহ কসন ৰহে।5'5''কে গোৰ দেহ,চমকৈত আঁখি,ভৰ য নিনাৰ আ ঔঁঠিযা কেশ মহজৈয মন মোহে রানা ৰহে।চেহৰা হঁসমুখ, মৌম্য, মৃদুভাষী,মাহমী আ ৰোৰঁদাৰ ৰহে।17ৰঁৰখ কে ডমৰ মে মীতামঢ়ী জিনা কে ৰুন্নীমৈদপুৰ থানা ভীতৈৰ গংগরাৰা নিরামী অমীন মংডন কে রেঁটী জগপতিযা দেরী মে রিআহ ভেন ৰহে।রো ধার্মিক আ দযানু মহিনা ৰহথিন।রিআহ কে এক রঁৰিম রাঁদ 15মিতম্বৰ 1942কে দিন হুনকা একটা পুত্র ৰত্নে ভেন হে জোঁ ৰামফন মংডন জেহন মে ৰহথি।

অখিন ভাৰতীয কাংগ্রেম অধিরেশন মর্রমম্মতি মঁ গাঁধী জী কে অগুআগ্র আ অর্দ্ধন কনাম আজাদ কে মভাপতিত্ব মে 08অগস্ত1942 কে একটা প্রস্তার পাম কৈনন ৰহে ◌ মমূচা দেশ মে ভাৰত চোড়ো আন্দোনন রা অগস্ত ক্রাঁতি কে নাম মে জানন জায হৈয।জে ওতিহাম কে পন্না মে স্বার্ণাঁকিত হৈয।

অগস্ত ক্রাঁতি কে স্বানা কে নপটে পূৰা হিংদুস্ত ন কে অপনা আগোশ মে নে নে ৰহৈয। মধুৰাপুৰ কে যুৱক রিন্দেশ্বৰী প্রমাদ গাঁর মে একটা মভা কৈনকআ আজাদী কে নড়াগ্র নড়ৈ নেন ৰামফন মংডন কে নেতৃত্ব মে একটা যুরা দন কে স্থাপনা কৈনন।হৰিহৰ প্রমাদ, কপিন দের মিংহ, শত্রুঘ্ন মিংহ,মনেশ্বৰ মিংহ,শ্রী কৃষ্ণ প্রমাদ,ৰামপ্রীত মাহ,ফূনরাৰী মংডন, মহজ নংদ শর্মা, ভুরনেশ্বৰ ৰায আ জনার্দন ঝা আদি অগ্র যুরা দন কে মদম্য

ৰহথিন।তৈ সময কে পুপৰী থানা কে দৰোগা ঋৰ্জুন সিংহ কে ঋত্যাচাৰ ঋা ঋনাচাৰ সে থানা কে জনতা তৰাঁহ ৰহে।ঋগসে জনতা ৰৌঁখনা গেন ৰহে।

19ঋগস্ত1942কে দিন ঋংগ্রেজী সিপাহী খাদী ভঁডাৰ,ৰাঁৰাঁ নৰসিংহ দাস,ৰামনংদন সিংহ ঋা মোহন সিংহ কে ঘৰ জনা দেনেক।পতা চনেন কি24ঋগস্ত 1942কে দিন ৬৯পাত মচাৰে ঋাতাতাযী দৰোগা ঋৰ্জুন সিংহ ৰাঁজপষ্টী ঋাৰেঁ ৰাঁনা হৈয।ঋাঁদোননকাৰী এগো গুপ্ত মিংটীগ ৰঁনগাঁর মে কৈনেন ঋা ৰীৰ ৰামফন কে নেতৃত্ব মে কথিত দেশ কে গদ্দাৰ দৰোগা ঋৰ্জুন সিং কে দেশ কে ঋাজাদী কে ৰাহ সে হটাঁৰে কে শপথ নে নেনেন।ৰৈঁঠক মে ৰাঁৰাঁ নৰসিংহ দাস, সকনদেৱ ৰুঁৰৰ,ৰামৰূঁস্মাৰন ঠাকুৰ,হৰিহৰ প্ৰসাদ, ৰিন্দেশ্বৰী প্ৰসাদ ঋা ৰীৰ ৰামফন মংডন ঋাদি সম্মি িত ৰহনেন।

24ঋগস্ত 1942 কে দিন ব্ৰিতানী শাসন ঋা ঋাজাদী ◌ ৰিঁৰোধী ঋাতাতাযী দৰোগা ঋৰ্জুন সিংহ কোহৰাম মচাৰেঁ ৰাঁজপষ্টী ঋাৰেঁ ৰাঁনা ৰহে।পৰঁঠ যুৰা দন কে মংশা ৰো গুপ্ত ৰূপ সে জান গেন।ত ঋৰ্জুন সিংহ কোনো ৰঁহানা ৰঁনাকে ঋপনে ন ঋাযন ঋা ঞূৰ ঋাতাতাযী ঋংগ্রেজী হাকুমত কে এসডীও হৰদীপ নাৰাযণ সিংহ, পুনিস ঙংস্পেক্টৰ ৰামমূৰ্তি ঝা পুনিস শ্যাম নান সিংহ, চপৰাসী

দৰৰেশী সিংহ আ ড্ৰাগৰৰ আদিত্য ৰাম কে যুৱা দন কে আঁদোনেন কে কুচনে কে নেন ভেজ দেনেক।

ৰাঁজপট্টী চৌক পৰ ৰামফন মংডন কে নেতৃত্ব মে আঁদোননী নাঠী , ডংডা,ভানা,ৰঁৰছী, তনৱাৰ,ফৰসা সে নৈ চৌক কে জাম কৈনৈ ৰহে।তহী ৰীচ মে আতাতাযী এসডীও হৰদীপ নাৰাযণ সিংহ অপন টীম কে সাথ পহুঁচন। আঁদোননকাৰী ঔৰ উত্তেজিত হো গেন। যহী ৰীচ মে অংগ্ৰেজী সৰকাৰ কে ওংস্পেক্টৰ ৰামমূৰ্তি ঝা আঁদোনন কে কুচনে কে নেৰ অপন পিস্তৌন সে হৱাৱ ফাযৰিংগ কৰে নাগন। আঁদোননকাৰী আগসে ভড়ক গেন। অ ৰীচ মে ৰামফন মংডন ওংস্পেক্টৰ ৰামমূৰ্তি কে হাথ সে ঝপট্টা মাৰ কে পিস্তৌন চীন নে নেনেক। আঁদোননকাৰী ওংস্পেক্টৰ সে জুঝে নাগন।

তৱঁ ৰীৰ ৰামফন মংডন সভসে পহিনা ৱাৰ ফৰসা সে এসডীও হৰদীপ নাৰাযণ সিংহ কে গৰ্দন পৰ কৈনেন।চপাক কে আৱজ গৰ্দন কট্টে কে নট্কে গেন আ খূন কে ফৱাৰা ফূট্টে পড়ন।নন্তু সে ৰামফন মংডন নহা গেন।নগৈয জেনা অংগ্ৰেজী হুকূমত সে খূন কে হোন খেনেনন হৈয।আঁদোনকাৰী নাঠী ডংডা ভানা ফৰসা সে ওংস্পেক্টৰ ৰামমূৰ্তি ঝা,হৱনদাৰ শ্যামনান সিংহ আ চপৰাসী ৰৰেশী সিংহ কে ভী মাৰ দেনেন। ভীড় কে ফাযদা উঠা কে চপৰাসী আদিত্য ৰাম ভাগ গেন।

রীৰ ৰামফল মঁডল এসডীও হৰদীপ নাৰাযণ সিঁহ কে নাশ ঋা ঋাঁদোলনকাৰী ষৰঁ ওঁপ্লেক্টৰ ৰামমূৰ্তি ঝা, হৱলদাৰ শ্যামলাল সিঁহ ঋা চপৰাসী দৰবেঁশী সিঁহ কে নাশ কে ঋপনা কঁধা পৰ উঠা কে বঁগন কে ঋধৰাৰা নদী মে বিসৰ্জিত কৈ দেলক। ঋাঁদোলনকাৰী ভাৰত মাতা কে জয় বোঁলৈত ৰহে।ঋগ তৰহ সে দেশ কে ঋাজাদী কে ঋাঁদোলন কে বাঁধক দেশ কে ঋাঁতৰিক দুশ্মন কে ঋঁত ভে গেল।

ভাগ কে চপৰাসী ঋাদিত্য ৰাম সীতামঢ়ী মজিস্ট্ৰেট কোৰ্ট মে পহুঁচল ঋা ৰামফল মঁডল, বাঁবাঁ নৰসিঁহ দাস এৱঁ তীন চাৰ সৌ ঋজ্ঞাত পৰ হত্যা কেশ নঁ-473/42 কা মুকদমা কৰ দেলক।ঋগ হত্যাকাঁড কে বাঁদ ঋঁগ্ৰেজ কলেক্টৰ ঋা পদাধিকাৰী সিপাহী সভ কে সাথ বাঁজপট্টী মে ঋত্যাচাৰ ঋা ঋনাচাৰ কৰে লাগল। ৰামফল মঁডল ঋা ঋাঁদোলনকাৰী কে ঘৰ মে ঋাগ লগা কে ঘৰ কে ৰাখ কৈ দেৰকী। বঁদ্দ বেঁটী কে গজ্জত সে খেলে লাগল। বুঁন্মাৰল ঠাকুৰ সঁগে বঁদ্দত লোগ কে গিৰফ্তাৰ কৰ লেলক। বঁনগাঁৰ জানকী সিঁহ কে দৰৱাজে পৰ গোলী মাৰ দেলক। প্ৰদীপ সিঁহ কে কালা পানী ভেজ দেলক। বঁদ্দত সে লোগ লেপাল ভাগ গেল।

ৰামফল মঁডল ঋপনা পৰিৱাৰ কে সুৰক্ষা কে লেল ঋপনা বঁড়কা ভাগ্ন কে সসুৰাৰ লছমিনিযা, লেপাল মে ৰ ে চল

গেনেন। সস্বৰ নঁদ্ব ঋধিকাৰী সঁৰক্ষণ দেনেন।ৰীৰ ৰামফন মঁডন কহনেন কি হমৰা পত্নী কে স্বৰক্ষিত ৰাখূ।হম ত ভাৰত মাতা কে ঋাজাদী কে নেন ঋপন দেশ ভাৰত জাযৰঁ।নঁদ্ব ঋধিকাৰী ন্ত ৰোকনেন।পৰঁঠ ঋাজাদী কে দিৱানা কে ঠিপনা ৰূকনা মঁজূৰ ন ৰহে।10 দিন ৰঁাদ মধুৰাপ্বৰ ঋা গেনেন।ডৰন নোগ সভ কহে নাগন-ভাগ জা ৰামফন। এসডীও, গঁম্লেক্‌ষ্টৰ, প্বনিস ঋা পৰাসী কে মাৰে মে তোৰে হাথ হৌৰ।তূ পকড়া জৈযৰাঁ।ভাগ জা ৰামফন।ভাগ জা।

ৰীৰ ৰামফন কহনেন-হম কোনো চোৰী ডকৈতী ন কৈনী হৈয।হম দেশ কে নেন,নোগ কে ভনাঞ্জ কে নেন,ঋমন ঋা স্বখ চৈন কে নেন ঋঁগ্রেজী ম্বনাজিম কে মাৰ নী হৈয।জেন ঋা ফাঁসী কে নেন হম তৈযাৰ ঠী। হমৰা ন চিঁতা হৈয,ন ডৰ হৈয,ন ভয হৈয।

ৰঁাজপট্টী হত্যাকাঁড কে ৰঁাদ25 ঋগস্ত 1942কে দিন ঋাঁদোনেনকাৰী ঋা ঋঁগ্রেজী প্বনিস কে ঝড়প মে চৰৌত মে চৰৌত কে ভদঞ্জ কৰাঁৰী শহীদ হো গেনেন। প্বপৰী মে সহদেৱ সাহ, মহাৰীৰ গোপ,ৰঁহেৰা কে ৰামৰূঁঝাৰন ঠাণ্বৰ শহীদ ভে গেনেন। হৰিহৰপ্বৰ কে ৰামনগন সিঁহ, ৰাম স্বাৰ্থ সিঙ্ক,ৰামচৰণ মঁডন,ঝগৰূ মঁডন, ৰামস্বৰূপ সিঁহ নোগন নেপান মে ভূমিগত হো ◌েনেন।

29ঋগস্ত1942কে দিন ৰীগা ৰেৰাসী মে মথূৰা মঁডন শহীদ হো গেনেন। ৰাজাৰাম মঁডন, নীনা মঁডন,ৰক্ষ্টূ মঁডন,সূৰ

ৼুর্মী, রঁগানী মংডন, যম্বনা মৈহতা, নংদনান মেহতা,রূঁনীনান ৰায, মহদের ৰায, মুংদৰ মেহতা,নেরী মংডন মংগে দর্জনোঁ খ্বাঁদোননকাৰী ঘাযন হো গেনন।

ৰীগা মৃ্টেশন পৰ ৰেন পটৰী উখাড়ৈত রেঁৰ মে প্বনিস ◌োনী মে মৌজে ঝা খ্বা মুখৰাম মহৰা শহীদ হো গেনন।নূনূ মিযাঁ ঘাযন খ্বা রাঁদ মে শহীদ ভে গেনন।

30খ্বগস্ত1942কে দিন তৰিযানী ছপৰা (শিরহৰ) মে প্বন স খ্বা খ্বাঁদোননকাৰী কে নড়াগ্র মে রঁনদের মূংড়ী,মুখন নোহাৰ,রংশী ততমা,পৰমত মাহ, মুংদৰ মহৰা,ছঠূ কান্নূ,জযমংগন মিংহ,ভূপন মিংহ খ্বা নৌজাদ মিংহ শহীদ ভে গেনন।রিঁকন ৼুর্মী,রূঁধন কহাৰ,রূঁঝারন চমাৰ, ম্বক্তি মিংহ, গ্বনজাৰ মিংহ,ৰামেশ্বৰ মিংহ, রঁগানী ন্বনিযা,মৌজে মূড়ী,চূন্হাগ্র ঠাক্বৰ, ৰামনোচন মিংহ, ৰামদের মিংহ,ৰামপ্বকাৰ ততমা, ৰাজেংদ্র ধান্বক,গ্বগ্বন ধোৰী,প্বৰন মিংহ *খ্বা দর্জন খ্বাঁদোননকাৰী ঘাযন হো গেনন।*

06মিতম্বৰ 1942কে দিন রীৰ ৰামফন মংডন গিৰফ্তাৰ কৈন গেনন।ছহ মহীনা ডূমৰা মীতামঢ়ী জেন মে ৰহনা কে রাঁদ ম্বনকা মেন্ট্রন জেন ভাগনপ্বৰ ভেজ দেনক। গ্রামীণ জনক মংডন, মহোদৰ ভাগ্র মহংথ মংডন খ্বূশী মে জেন মে ৰামফন মংডন কে রঁত্তৈনক ৰামফন তোৰা একটা পূত্র ৰত্নে প্রাপ্ত ভে নো হৈয।হংমৈত রীৰ ৰামফন মংডন কহনক-খ্বারিঁ হমৰা ফাংমী ম ন জাযত।খ্বরঁ হম ঘৰ পৰ ন নৌটে পাযরঁ।

 ঋাঠ মহীনা ৱাঁদ ℸনকৰ পুত্র কে দেহাঁত ভে গেন। ঘৰর না গ সূচনা ৱীৰ ৰামফল মংডল কে ন দেনক।

ভাগলপুৰ কোর্ট মে 12,13,14 ঋগস্ত1943কে নগাত ৰ ৱঁহ্স ভেল।ৱীৰ ৰামফল মংডল কে ৱঁচাৱ পক্ষ মে তীন ামী ৱকীল কে ৱঁহ্স কৰে না প্রাংতীয কাংগ্রেস কমিটী ভেজ নে ৰহে। ৱকীল সভ ৱীৰ ৰামফল মংডল কে সুঝাৱ দেনক-কোর্ট মে জজ কে সামনে কহৱঁ,হম ন মাৰ নী হৈয। সংদেহ কে লাভ মে ঋ হা ৱঁচ জাযৱঁ। পৰংচ জোঁ জজ পূছলক - ৰামফল মংডল ঠূ এসডীও কে মাৰ না ।ৱকীল কে সুঝাৱ কে ঠুকৰা কে ৱীৰ ঞ্রাংতিকাৰী ৰামফল মংডল কহলক-হং। হজূৰ।পহিলা ফৰসা হম হী মাৰ নিযৈ।

জিলা জজ, ৱীৰ ৰামফল মংডল কে ফাংসী কে সজা সুনৈল কৈ।

23 ঋগস্ত 1943 কে ভোৰ04 ৱঁজে ভাৰত কে ৱীৰ সপূত ৰামফল মংডল হংসৈত হংসৈত ফাংসী কে ফংদা কে চূম লেলন।

ফাঁসী কে ফঁদা চূমে সে পহিনে সনকা সে অঁতিম গচ্ছা পৃছন গেন ৰহে ত রীৰ ৰামফন মঁডন কহনেন-অঁগ্রেজ সভ হমৰ দে ছোড় কৰ চন জায আ হমৰ প্রাণ সে ভী প্যাৰা দেশ আজাদ হো জায।

অগস্ত ক্রাঁতি কে রীৰ শহীদ কে নাম তত্কোনীন জিনা মুজফ্ফৰপুৰ কে গৌরৰ মে স্বর্ণাকিত হৈয।আ সীতামঢ ী জিনা কে ৰাঁজপট্টী চৌক পৰ কে গৌরৰ মে আদমকদ মূর্তি প্রতিষ্ঠাপিত হৈয।জে আগ ভাৰত কে সঁতান কে ভাৰত কে আজাদী কে অক্ষুণ্ণ ৰখে কে সঁদেশ দে ৰহন হৈয।

হিঁদী কে একটা করিতা অঁশ কে ৰূপ মে-

হম নাযেঁ হৈঁ তূফান সে

কিশ্তী নিকান কে,

গস দেশ কো ৰখনা,

মেৰে ৰঁচে সঁভান কে।

হমৰা সভ কে খগমন ৰীৰ ক্ৰাংতিকাৰী, ফাংসী কে ◌ংদা কে চূমে ৱালা শহীদ ৰামফল মংডল পৰ গৰ্ৱ হৈয।

২

কমীনা রিদ্বান

কুমাৰ রিশ্বাস প্রসিদ্ধ মৌথিলী সাহিত্যকাৰ হলেন।রো এক সাথ করি, কথাকাৰ, উপন্যাসকাৰ আ আলোচক ৰহলেন। সোনা মে সুগংধ গ কি রো মৌথিলী রিশ্ববিদ্যালয মে মৌথিলী রিভাগ কে রিভাগাধ্যক্ষো ৰহলেন। হুনকৰ পঢাৱেঁ কে শৈলী পৰ রিদ্যার্থী দীৱানা ৰহয।দোসৰো রিভাগ কে রিদ্যার্থী হুনকৰ ক্লাস মে বৈঁঠ জায। খচাখচ ক্লাস ভৰলা কে বাঁদ ক্লাস কে খিড়কী আ গেট পৰ খড়া হোকে সুনয লাগে। পৰংতু কোনো শোৰ গুল না। কেৱল কুমাৰ রিশ্বাস কে আৱাজ। লেক্চৰ কে সময পাঠ কে অনুকূল ভাৱ ভংগিমা মন মোহক।

কুমাৰ রিশ্বাস কে ৰহন সহন মে ৰগসপন টৈপকো। গৰ্মী মেঁ সফেদ কুর্তা -পৈজামা ত কহিযো সফেদ ধোতী কুর্তা।জাড়া মে কোট-পেঁট আ মফলৰ। মুঁহ মেঁ পান আ আঁখ পৰ গোগ্লস। সাথেঁ মে মদিৰা। কোনো কংজূসী না।

ৰিক্শাৱালো হুনকৰ দিৱানা। ৰিক্শাৱালা কে নজৰ জোঁ প্রোফেসৰ সাহবঁ পৰ পৰল কি দোসৰ সৱাৰী কে নেৱে সে

মনাহী।কাৰন প্রোফেসৰ সাহৰ্ব কহিযো ভাড়া গিনকে ন দেনেন।জেরী সে জে নিকন জায। জোঁ জেৰ্ব খানী তৈগযো ৰিক্শারানা কে মুঁহ ন ম্নান।

ঋমাৰ রিশ্বাস সাহিত্য কে সংগে নাৰী সৌঁদর্য কে দিরানা ৰহতন।রো হমেশা সুংদৰ নাৰী সে ঘিৰন ৰহতন। চাহে রো প্রাধ্যাপিকা ৰহে রা ছাত্রা। ৗনকা কোনো কোনো সে রাসনাত্মেক সংবঁধো ৰহয। পীএচডী কৰেরানী এগো ছাত্রা ত শিকা তো কৰৈনে ৰহে। পৰংত্তু হিনকৰ রিদ্বতা খা ভঠ সংপর্ক কে খাগে শিকাযত নিৰস্ত হো গেন।

প্রোফেসৰ ঋমাৰ কে পত্নী ৰহে কামিনী। ভঠ ঋন কে রেঁগী। রাঁৰূঁ ৰ্নোক কে রঁড়া রাঁৰূঁ। কামিনী ম্নাতক ৰহে।খূৰঁ সুন্নৰ।সাঙ্গাত কামিনী। পৰংত্তু কামিনী সেযো রীস ৰহে রোকৰ ছোটে রহিন কাম্যা। কাম্যা এম এ মৈথিনী মে ঋমাৰ র শ্বাস কে ছাত্রা ৰহে। সৌঁদর্য কে ভ্ৰৰংৰা সে সৌঁদর্য কে ফূন কংৗ রঁচ কে ৰহ সকৈয হয। ঋমাৰ সে কাম্যা রঁচ ন পাযন। ভ্ৰৰংৰা জেতে ফূন কে চাহৈত হয,রোতরে ফূন ভ্ৰৰংৰা কে চাহৈত হয। প্রেমী নৃংগে ◌াহয হয ত প্রেমিকা নৃংগায।গ দূনূ কে পৰস্পৰ রিৰোধী খাকর্ষক সংবঁ হয।

ৰহন কামিনী কে রিৰোধ কে রাঁত ত ভঠ ঋন খা ঋ ◌াৰ রিশ্বাস কে রিদ্বতা রাঁধক। সমাজ মে রিদ্বান কে গনত কাজ কে রিৰোধ কৰে মে সমাজ খসমর্থ হো জাগ হয।

छोटूं रो रिद्वान छथिन, ानका नेन एकटा खून माफ   य।

  त कुमार एगो खून क देनेन। रहस्यमय खून।जेगमे खून न रहेन। कुमार रिश्वास अपना सारी आ छात्रा के रिआह अपन स्वजातीय छात्र शेखर से करा देनेन।आ रोकर हत्या के खडयंत्र रचनेन।

एकांत में कुमार रॅजनेन -काम्या अरॅ हम दूनू गोरे रिंना   ाग नंपटें के साथ रहरॅ।निर गन रिनेश्नशिप।

काम्या रॅाजन -कोना। जीजा जी।

कुमार रॅाजन -अंहा के मनमोहनी रिस कन्या रॅने पड़त। अंहा रात मे अपना द्नहा के दूध में जहर मिना के पिना दूं।आगा सभ हम देखि नेरॅय।

काम्या रॅाजन -जीजा जी। अंहा सौंदर्य के खतरनाक खि ाड़ी छी।

कुमार रॅाजन -कोनो अंहा कम खेनहाड़ि छी।

काम्या रॅाजन -रॅेंश जीजा जी।

काम्या आग रात रिंस कन्या रॅन गेन।अपन सौंदर्य जान मे सम्मोहित शेखर के जहर मिनायन दूध पिआ देनक।

সৰেঁৰে শেখৰ রিচ্চাৰন পৰ মৃত পাযন গেন ৰোনা ৰোহষ্ট ভেন। কুমাৰ রিশ্বাস কে পহুন পৰ প্ৱনিয়ো কে মূঠিতো ন কৈন গেন। ৰাঁতোঁ খতম ভে গেন।

কামিনী ত খপন মুঁহে রঁদ ক নেনক।কুমাৰ রিশ্বাস খা রিধরা কাম্যা নিৰ গন ৰিনেশনশিপ মে ৰহে নাগন।

খাগ নোগ কহয হয কুমাৰ জেতরেঁ রিদ্বান হয ওতরেঁ কমীনা গঁমান হয।

-খাচার্য ৰামানঁদ মঁডন সামাজিক চিঁতক সীতামঢ়ী,*সেরানিরৃত্ত প্রধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্র দেরী, পিতা-স্ব0ৰাজেশ্বৰ মঁডন, পত্নী-প্ৰমিনা দেরী, জন্ম তিথি-০১ জনরৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এসসী (ৰসাযন শাস্ত্র), এম এ (হিন্দী)। ৰুচি- সাহিত্যিক, মৈথিনী-হিন্দী করিতা -কহানী নেখন খা খানেখ। প্রকাশিত পোথী - মৈ িনী করিতা সঁগ্রহ ভাসা কে ন ৰাঁষ্টিযো। ২০২২ প্রকাশিত ৰচনা - সম্মিযা করিতা সঁগ্রহ পোথী - জনক নঁদিনী জানকী খা শৌৰ য গান। ২০২২ পত্রিকা -মিথিনা সমাজ, ঘৰ -ৰাঁহৰ খা খপূৰ্রা (মৈসাম)। খখৰাঁৰ -দৈনিক মৈথিন প্ৱনর্জাগৰণ প্রকাশ। সামাজিক-সামাজিক চিঁতন, দাযিত্ব- পূৰ্র জিনা প্রতিনিধি, প্রাথমিক শিক্ষক সঁঘ, ডুমৰা, সীতামঢ়ী। স্থাযী পত্তা- গ্রাম-পিপৰা রিশনপ্ৱৰ থানা-পৰিহাৰ জিনা-সীতামঢী। ৰৰ্তমান পতা-পিপৰা সদন,স্বৰনিযাচক রার্ড-04 সীতামঢ়ী পোস্ট-চকমহিনা জিনা-*

সীতামঢী রাজ্য-বিহার পিন-843302 মো নং-9973641075 ই-মেল-ramanandmandal001@gmail.com

ঐ রচনাপর অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পর পঠাউ।**

২.৯.ডা. কিশন কাৰীগৰ-মৈথিলী সাহিত্যক এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনাড় সৰ্বনাশী দনান

ডা. কিশন কাৰীগৰ

মৈথিলী সাহিত্যক এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনাড় আ সৰ্বনাশী দনান

মৈথিলী সাহিত্য, মৈথিলী সাহিত্যকাৰ, অকাদমী পু স্কাৰ, মৈথিলী ৰত্নে ডংকা পিটা ৰহনৈ ৰঁনূ গ্র সৰ্ব কতথ হগ্র? জনতা নক, নোক কাজ মেঁ নোক ৰেৰঁহাৰ মিথিনা সমাজ মেঁ কতৌ হগ্র কী মৈথিন সাহিত্য? হঁ মৈথিলী সাহিত্যক গিৰোহৰাদী দনান টা তক জৰূ হগ্র আ একৰা সৰ্ব ছোগড় মিথিনা নোক সমাজ তক মৈথিলী সাহিত্য কতৌ নৈ ৰহনৈ আ নৈ নোক কে মোন ভৰৈ ছৈ? কাৰণ কতেকো ছৈ আ সৰ্ব স ৰেঁমী দ্বগঁধ মচৌনে ছৈগ্র এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনাড় আ সৰ্বনাশী পেষ্টপোস্বআ দনান সৰ্ব? একৰে সৰ্ব স জনতা জনাব্ ন ননকাগৰ কে পুছৌ নে জে ৰঁনূ কতথ হগ্র কেকৰা সৰ্ব নক গিৰৱী ৰঁহ্বাএন হগ্র মৈথিলী সাহিত্য? জনতা আ সমানাঁতপ সাহিত্যকাৰ সৰ্ব একৰা সৰ্বকে খিহাৰৰ্ব শ্বৰূ কৰৌ ত জৰাৰ্ব দৈ ৰেঁৰ ৰঁকাৰ হৰণ ভ২ জেতৈ কী. মুদা নোক অভিৰূচি কম হেৰোঁক কাৰণে অগ্র দনান এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনাড় সৰঁহক মনমাফিক সাহিত্যিক দনানী খূৰঁ ফনাভূত ভ২ ৰহনৈ কী.

এনীষ্ট রোঁনরিঁনাড় মানে সাহিত্য খকাদমী নামে পৰামর্শী, সংজোজক, জূৰী, সনাহকাৰ, মৌথিনী ভোজপুৰী খকাদমী, মৌথিনী খকাদমী মে সদস্য রঁনি মৌথিনী সাহিত্যক নামে জে সৰকাৰী ৰাশী, পুৰস্কাৰ, পদ, কে ভৰপূৰ ফাযদা ঙঠা রোঁনরিঁনাড়পনী কৰত খা খপ্পন পেষ্ট ভৰত খা খপনা সাহিত্যিক গিৰোহক দনানী চমকৌনে ফিৰত খা ৰবিৰ্ধ্ঠ মৌথিনী সাহিত্যকাৰ হেরাঁক দারীএ নিশা মেঁ চূৰ ৰহত. জরঁকী একৰা সরঁকে নিখন সাহিত্য একৰা গিৰোহক নোক চুষ্টভৈযা সাহিত্যকাৰ চোগড় খান কোগ তেসৰ নোক খাম জন সরঁ নৈ পঠৈ চৈ. দোসৰ দিস সর্বনাশী পেষ্টপোনুখা দনান সহ সেহো খূরঁ ঙতপাত মচৌনে খছি কী. চঁদাখোৰী ক গ্র দনান সরঁ সাহিত্যিক খাযোজন ক খূরঁ খনেৰূখা ডঁকা পীষ্টত পুৰস্কাৰ রাঁষ্টত খপনো পুৰস্কাৰ ৰত্নে রঁগৌৰত খা গ্র ওকৰা সম্মানিত ৰত ঙ ওকৰা ফনা ঠিনাঁ কে খা ঠিনো ঝা ফনো ঝাঁ কে সম্মানিত ক সাহিত্যকাৰ হেরাঁক ডঁকা দশমী কে ডগৰ জেঁকা ডূগ ডূগ ক দেত কী কৰা দেত খান কোনো নেখক রা কী খান গিৰোহক নেখক কে সাহিত্যকাৰ মানৈ কান দস ষ্টা রঁহল্লা রঁতিখাএত. খাভাসী পষ্টন পৰ একৰা সরঁহক ফ্রূত্যক রিঁৰোধ ভেনো পৰ গ্র দনান এনীষ্ট সরঁ এক খাধ রেঁৰ কোনো চূপচাপী মঁডন/ গিৰগিষ্টীযা মঁডন রা চূপচাপী চনাক জাদৰ মহতো কাঁপৰি নাভ খাদী কে পুৰস্কাৰ দ খনঘোন কৰত জে মৌথিনী সাহিত্য সরঁহক চিযৌ? খসন মে ত মৌথিনী সাহিত্য মাত্র এনীষ্ট পেষ্টপোসুখা দনান সরঁহক া ৰহনৈ খা ৰহতৈ.

মৌথিনী সাহিত্য মুখ্য ৰূপ সে চাৰি ষ্টা গিৰোহ মে রঁষ্টাএন চৈ/ গ্র ক.

1. গনীষ্ট রোঁনরিঁনাড় গিৰোহ-

ঋড্র গ্রূপ মে সরঁ দিন স সাহিত্যিক রোঁনরিঁনাড় সরঁ সমূহ মে ৰ নৈ ঋা মৈথিনী সাহিত্যক নাম পৰ সরঁষ্টা মনাড্র খৰাঁত যৈহ সরঁ ঠা খাগত ৰহনৈ. ঋনকা ককৰো কহিযো ভাভঁস নৈ ৗঋ দেন ৌ ঋা পৰামর্শী সঁজোজক জূৰী রঁনন মৈথিনী সাহিত্যক ফৰদরাঁনী ক খূরঁ মৌজ ঙড়রৈঁযৈএ ঋা খূরঁ নোক কে দিঋাস দিযৌনক জে মৈথিনী সাহিত্য সরঁহক ঠিযৌ ঋা ফাযদা ষ্টা হমৰে হেতৌ. একৰা সরঁহক দনানীক খিম্না পৰ ত কএ পন্না নিখা জেতৈ ঋা নিখা ৰহনৈ ম্বদা নিৰনজ্জা কে নাজে কথী কে? রিঁৰোধ ভেনা রাঁদো তগযো একৰা সরঁহক রঠস্বাদ রঁননে ৰহনৈ কাৰণ ঋাম নোক জনক ঋৰূঠী. সরঁষ্টা ঋকাদমী পূৰস্কাৰ পোস্ষ্ট ঋাদী ড্র সরঁ ঋপনে হাথে হযোঁগত নৈতো ঋা খূরঁ জযকাৰী ঙদ্ঘোষণা কৰতে ৰহতৌ.

2. পেষ্টপোস্বঋা মানকী দনান গিৰোহ:-

ড্র হোহকাৰী সরঁ ত ড্রনীষ্ট গ্রূপক খেনাক রাঁদ রঁঠন খূঠন হস্তী রাঁগস খা মৈথিনী সাহিত্যক দনানী কৰনে ফিৰত. নোক ভাষা মৈথিনী কে মানকী নাম পৰ শূঙ্ক ঋশূঙ্ক পৈঠমাহা দ ঠণাহা ৰাড় কোসিকন্ষা মেঁ রাঁষ্টি ঋপ্পন মানকী দাঙ স্বতাৰৈত ৰহনৈ. ড্র সরঁ কোনো নোক শৈনী কে ঠপরা কনা সঁপাদিত কৰ মানকী কৰ দেতৌ. ড্র মানকী দনান সরঁ ঋপনে গিৰোহ ষ্টা নোক কে সাহিত্যকাৰ মানতৌ ঋনকা রেঁৰ মানকী রঁহন্না রঁতিঋাএ নগতৌ. ড্র সরঁ মৈথিনী সাহিত্য পৰ কব্জা দ্বঋাৰে পত্র পত্রিকা ঠপতৌ সমীতি সঁগঠন রঁনা সাহিত্যকাৰ হেরাঁক ষ্টৈগ দ্বঋাৰে মৈথিনী মে হমৰে ষ্টা রঁপৌতী রঁনন ৰহৈএ তগ দ্বঋাৰে কী সরঁ খেন নে

খেনেতৌ ঋা ঘমানাঁতৰ ৰিঢাৰ ৰনা ঋাধুনিক ঘাহিত্যকাৰ ঘৰঁহক ভনগৈ ৰিঁৰোধ কৰতৌ ঋা তৈ কাজ মে দৃ ঢাৰি গৌ পিছনেগ্ৰঋা হোহকাৰী ঘৰঁ কে ঘেহো গিৰোহ মে ৰখতৌ জে ৰঁনৃ কল্পনা মুখ্য ধাৰা কে ঘাহিত্য কে কমজোৰ কৰৈ জাগ.

3. ঋগ্ৰঋা পিছনেগ্ৰঋা হোহকাৰী গিৰোহ:-

ঋগ্ৰ গিৰোহ মে হাৰন ৰাঁৰন ৰাঁভন ঋা পিছনেগ্ৰঋা ঘোনকন ঘৰঁ ৰহনৈ জে ঘৰঁ দিনে ঘ গ্ৰনীগৈ ঋা মানকী দনান গিৰোহক ৰঁঢনাহা খোঁঢনাহা ঋাগ্ৰঁগৈ ঋূঁগৈ খা একৰা দ্বনৃ কে হঁ মে হঁ মি ৰৈত ৰহতৌ ঋা মৈথিলী ঋাযোজন মে ঋূৰঁ হো হো কৰৈ জেতৌ জে মৈথিলী ঘাহিত্য ত ঘৰঁহক হগ্ৰ ঋা মৈথিলী ঘমানাঁতৰ ঋাযোজন কে কমজোৰ কৰৈ মে ৰেঁমতনৰোঁ ফেঘৰূঁকিযা ঘোঁঘাভজ কৰৈ জেত . গ্ৰ পিছনেগ্ৰঋা ঘৰঁ ঘেহো ভনগৈ মুখ্য ধাৰা কে ঘমানাঁতৰ ঘাহিত্যকাৰ ৰিঁৰোধ কৰতৌ. হঁ গ্ৰনীগৈ দনান ঘৰঁহক ক্ৰুন্ত্যক ৰিঁৰোধ ৰেঁৰ গ্ৰ হেহৰা ঘৰঁ কোঠী দোগ তৰ ন্বকা জেতৌ কী. ৰিঁৰ ধ কৰনা পৰ ত পুৰস্কাৰ ৰেঁৰ নাম কগৈ জেতৈ গহে ডৰ গ্ৰ ঘৰঁ ঘৰঁদিম্রা দনান ৰঁনন ৰাঁভন ঘোনকন ঘৰঁ দিঘ ৰহতৌ কী. জেম্হৰ নাভ তন্হৰে হো হো. গ্ৰ হোহকাৰী দনান ঘৰঁ ত মৈথিলী নামে দ্ব দ্বঋা নঢ়িযা কে ফেন কৰ দেতৌ.

4. ঘমানাঁতৰ ৰিঢাৰ ৰনা মুখ্য ধাৰা কে ঘাহিত্যকাৰ:-

ঋগ্ৰ মে নৰ ৰিঁঢাৰ ৰনা ৰাঁভন ঘোনকন দ্বনৃ ঘাহিত্যকাৰ ৰঁ ঋপ্পন স্বতঁত্ৰ ৰূপে মৈথিলী ঘাহিত্য কে ৰিকাঘ মে কাজ ক ৰহ ৈ জে মৈথিলী ঋাম নোক জন ঘ জ্বড়ৌ. একৰা ঘৰঁহক কোনো গিৰোহ নৈ হঁ ঘৰঁ ঋপনা ঘামৰ্থে স্বতঁত্ৰ ৰূপে মৈথিল গ্ৰনীগৈ ৰোঁন িনাড়

হোহকাৰী দনান সৰঁহক ৼ্ঞ্ন্ত্যক দেখাৱ ক ৰহনৈ. খহি দ্বখাৰে ত মৈথিনী ম্বখ্য ধাৰা কে সাহিত্যকাৰ সৰঁ মৈথিনী মংঠ প ৰূষ্কাৰ সৰঁ মে ৰাঁৰনে ৰহন খা ড্রনীষ্ট সৰঁ ম্বনযোজিত প্নান ৰঁনা ৰঁঠম্বক ৰঁনে সাহিত্য খকাদমী ৰঁনে ম্বখ্য ধাৰা সাহিত্যকাৰক ৰস্তা খষ্টকৌনৈ ফিৰত. ৰিঁৰোধ কৰনা পৰ ত ড্রনীষ্ট গ্রূপ সৰঁ ৬নষ্টে খপ্পন ৼ্ঞ্ন্ত্যক ঋাঁপৈ মে ৰহত খা ম্বখ্য ধাৰা সাহিত্যকাৰ কে ৼ্ঁঠিত মংঠনোভী কৈহ হো হো কৰত. ম্বদা তগযো নৱ ৰিঁঠাৰ ৰনা সাহিত্যকাৰ ম ডিজিষ্টন তকনীক ৰূপে সাঙ্ক জ্বষ্টা খড্র এনীষ্ট দনান সৰঁকে ঋাঁগষ্ট ক দেখাৱ ঠিন্থাৰ ক দৈ ছৈ.

মৈথিনী সাহিত্য কে খসনিযত তোৰা খৰূ ৰূঁঝ গেনহো. এতনা ৰিঁৰোধ হোনা পৰ তভো ড্র এনীষ্ট ৰোঁনৰিঁনাড় সৰঁ খপ্পন দাঙ স্বতাগড় নৈ ঢহো খা খভিযো মৈথিনী সাহিত্য পৰ একৰে খৰূ কে ৰঁপৌতী কঙ্ঁা হৌ. তোঁড্র খৰূ ম্বখ্য ধাৰা কে সাহিত্যকাৰ সৰঁ মংগঠন ৰঁনা ৰৈঁঠাৰীক কানূনী খাম জনতা সৰঁ ৰূপে খড্র এনীষ্ট দনান ৰোঁনৰিঁনাড় সৰঁকে খিহাৰহো ৰিঁৰোধ কৰহো ৰস্তা ঘেৰ হিসাঁৰঁ কৰহো তৰেঁ মৈথিনী সাহিত্য নোক জন মৰোকাৰ তক পহুঁঠতৌ খা নৈ ত ড্র সৰ্ৰনাশী দনান ড্রনীষ্ট সৰঁ মৈথিনী সাহিত্য কে মত্যানাশ কৰ কে ৰখনকৌ খা ৰখনে ৰহতৌ.

খপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাঙ।**

৩.১০.নানদের কামত- সুনৈনা রেঁঠী- মৈথিনী সামাজিক উপন্যাস (সমীক্ষা)

নানদের কামত

সুনৈনা রেঁঠী- মৈথিনী সামাজিক উপন্যাস (সমীক্ষা)

মৈথিনী সাহিত্য ক' দীর্ঘ কথা কেৰ ঋাংশিক ৰূপ থীক উপন্যাস। উপন্যাস ৰিধা মেঁ বৰেণ্য সাহিত্যকাৰ শ্রী জগদীশ প্রসাদ মংডন জী ঋগ্রূঋাযন ছথি। হিনক দর্জনোঁ উপন্যাসমে ' পংগূ' কেঁ মৈথিনী ভাষা মূন পুৰস্কাৰ সাহিত্য ঋকাদমী দ্বাৰা ভেটঁ চূকন ছন্হি। সদ্যপ্রকাশিত

"স্বনৈনা রেঁগী" উপন্যাস পঢ়রাঁক সৌভাগ্য প্রাপ্ত ভেল অছি। পল্লরী প্রকাশন সঁ রঁহৰাএল এহি 116 পৃষ্ঠক পোথীক কিমত 250 টাকা ছৈক। ই একটা নর গতিহাসিক সামাজিক উপন্যাস থীক। ঐ তৰহক অভিজাত রর্গক রা কদ্ৰৃ পৈঘৌত পৰিরাৰ ক' ব্যথা-কথা পৰ আধাৰিত উপন্যাস ক' চলন মিথিলামে আরিঁ ৰহল অছি। স্বয়ং মংডল জীক কতেকো উপন্যাসক কথ্য রিম্ব একে তৰহক দেখমে আযল অছি। ঐ উপন্যাসমে নর রাঁত দেখযমে জে এল অছি যে মানসিক ভিন্নতা কেঁ মনোরৈজ্ঞানিক ৰুপেঁ দেখাওল গেল অছি। কথানক আগৃ রঁঢৈত এক পৰিরাৰক' তীন পিঢিধৰি ক' কিস্সামে সমাএল অছি। কির্তপুৰ গামমে এক ৰুপকাংত রাঁবূঁ আ দানক পত্নী সৰিতা ৰহৈত ছথীন। ৰুপকাংত জীক অপন শিক্ষা-দীক্ষা মাতৃকেএমে ভেল ৰহনি। ও নোঅৰ প্রাগমৰী স্কূলক মাস্টৰ ৰহথি। অপনে কিস্যানক রেঁটা মাস্রের গামসঁ পাঁরপৈদলে নীতৰোজ 5 কিমী0 চলিকয আধ ঘংটা পহিলে জাথি আ পঢৌনীকে আধ ঘংটা রাদ ওতয সঁ প্রস্থান কৰথি। পেৰামে হিত অপেক্ষিত সঁ সেহো তমাকুলে নাথে সেহো কৃশনক্ষেমমে সময ওঝৰানি। এহন সফূর্তি জকাঁ দৈনিক দিনচর্যা নগমআহঐত আভা ৰহল ছথি। দানকা পুতৰত্নে ৰুপেঁ ৰৰিশংকৰ জন্ম নৈত ছন্হি। জে পঢি-নিখকয উচ্চতম শিক্ষা পটনা রীএন কালেজ সঁ সেকেণ্ড ক্লাস এম এ কৰয ছৈক। এক নর কালেজমে প্রোফেসৰ ক' নৌকড়ী কমে রেতন পৰ কৰৈত ছৈক। সে প্রো0জীক রিযাহ রিধিরত ডাক্টৰনী স্বভদ্রা সঁ হোগত ছৈন। ডাক্টৰনী কেঁ সৰকাৰী নৌকৰী আ অপন প্রাগরেট ক্লীনিক সঁ খূরঁ চিকল আমদনী হোগত ছৈক। ডাঁ0স্বভদ্রা কেঁ পুত্র ভেলনি জকৰ নাম পড়ল ভরনাথ। ভরনাথ জীক পঢায - নিখায আৰম্ভে সঁ নীক স্কূলমে রাঁহৰ হোঅয নগনৈক।ওতয অধলাহ

ঋাদৈত শৰার পীর্ৰাক ঠযক নগনৈক। মায রাঁবূ ডাক্টৰ র্ৰনের্ৰাক ঋভিক্রম মেঁ নাগন। তাহি রীঠ শহৰকে দেখা-দেখী ঋপনোঁ ঘৰ পৰিরাৰমে রর্থডে ঋা মৈৰেজ ডে নহিঁ মনৌনে ৰহৈক যে এহিরেঁৰ রিরাহ কেৰ পন্দ্ৰহম্ রর্ষগাঁঠ মনে াক ওৰিযানমে জ্বটনৌহ। কাৰণোঁ ৰহয , জিনকৰ ভোজ খাযর্ত তঁ খূঐর্ৰাক যেহো ঠাঁকি ৰাখয পড়ৈত ছৈক। ঋার্ৰ ডাক্টৰ স্বভদ্ৰা ঠাহৈত ছথীন, পর্দাক ভীতৰ যঁ যঁকেত ৰূপেঁ ঋপন ঋযনে রিঠাৰ ৰাখথি ে পতি রৈঁযন - রৈঁযন ডেৰামে যময রিঁতরৈঁত ছথি যে তাহি যমযক ঙপযোগ রিদ্যার্থী গণকেঁ ট্যূশন পঢাকয রেতনোঁ যঁ রেঁশী কেঁঠা কমার্ৰথি। মুদা প্ৰো0 যাহের্ৰ ত্তধিষ্টকৰণ কে নেন ও এক শিক্ষক পুত্ৰ ঋা ঋপনা কেঁ এক ঋনগ রৈঁঠপ ছাপ ছোড়যর্ৰানা যারিঁত কৰযমে ঋপন যংকল্প কেঁ তিৰোহিত নহিঁ কৰয ঠাহৈথ । প্ৰতিধিষ্ঠত নোক প্ৰাণ্ডরেষ্ট ট্যূশন পঢৌনাণ্ড কেঁ ঋাখিৰ ঋপৰাধ রূঁমৈত ছথি। ওনা পত্নী যঁ যম্মানোঁ ভেটনি , স্বভ ্ৰা ফ্নকামে ঋর্ধনাৰীশ্বৰ কেৰ পৰতিৰূপ ঋাঁকনে ৰহথিন। মুদা গাড়ী ক' ঠানক ঋা নৌকৰ যহ কম্পার্ডন্ডৰ কেৰ পগাৰ য্বঁয দৈত ৰহনৌহ। এক গৰীর্ৰ ঘৰক স্বনযনা যঁ ভরনাথক রিযাহ ঘটকক রিঠাৰে যময যঁ যম্পন��ন ভেন। স্বনৈনাযন পুত্ৰোহ পারিঁ যাসু-শ্বযুৰ নেহান ভেনৈক। পতি কে থথমাৰৈত ঘৰ - পৰিরাৰ মে স্বনযনাক নক্ষণ কর্তর্ব্য রঁঠ স্বন্নৰ ৰহনে। পাঠক ঙপন্যায পঢৈত-পঢৈত জহন ঋাঠম পৰার পৰ পহুঁঠতা তহন স্বনৈনা রেঁটী রিষযমে জানর্ৰাক প্ৰযঁগ ভেটৈত। এক দিন প্ৰোফেযৰ যাহর্ৰ মাযকে নিছোহ ঙদাৰতা যঁ রঁহকন রেঁটাক প্ৰতি ঠিঁতিত হোণ্ডত জে যোঠনাহ; শৰার্ৰ ঋফৰজএ পীর্ৰকে রৌঁঋা ভরনাথ রেঁস্বধ রাঁটে- নানীমে খযন পড়ন দেখাএত তঁ নোকনাজ যঁ গড়ি জাএর্ৰ,মুঁহ ককৰো দেখা পাএর্ৰ!

গযহ মোঠৈত স্বাষ্থ্য পৰ প্ৰতিকূন খসৰ পড়ৈত ঠৈ ।পূতৌহ কেঁ সুনযনা ৰেঁষ্ঠী সম্বোধিত কৰৈত খপন ব্যগ্ৰ মনক খাকুনতা ধৰি কহনে ৰহথি। এক দিন ৰেঁষ্টাক কিৰদানী পৰ মোঠৈত খা খনমীৰা ৰো ঘৰক তহস- নহস স্থিতি পৰ নজৰ থিৰ নহিঁ কয পৌনীহ ডাক্টৰ মাহিৰাঁ। খা মূৰ্ঠিত পৰি গেনীহ তঁ পূতৌহ সম্হাৰনখিন। উপন্যাসমে 55*60 মান পঠুনেকা সমাজক পৰিৰেশ কেঁ এক খাকনেন মূন্যাংকন ৰূপেঁ কযন গেন খছি। এহিমে গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰক ৰিতিৰেৰাজ ক' ঠঠা ভেন ঠৈক। কোশিকন্বাক ষাঁষ্ট মাষ্টিক খেতমে পৰন দড়াৰি জাহিমে ঠোৰ খা হাথীকে ঠননাঞ্ৰ ৰঁদ্দত কষ্টপ্ৰদ ৰাৰ্তা - দৃশ্য উপস্থিত ভেন খছি। খেত পষৌনী সাধন দেহাতমে কৰীণ খা তকৰ সৰঁ পাষ্টপ্ৰৰ্জা কে ঠঠ ভেনৈক খছি। ঐ শৰ্দ সৰঁ সঁ নৰ পিঠিক নোক খপৰিঠিত হোগত জা ৰহ ৈক হন্। কাৰণ খাৰঁ সিঁঠাঞ্ৰক সাধন ৰোঁৰিং পম্প মেষ্ট ,স্প্ৰেষ্ট ৰোঁৰিং খা ঠৈনীজ দমকন খা ৰিদ্ধুত মোষ্টৰ সঁ গামমে গাম উপনৰ্ব্ধ ঠৈক। ঐ উপন্যাসমে সখান্ত খধ্যায সঁ খাৰংভ কথা দ্খান্ খধ্যাযমে জাকয সমাপ্ত হোঞ্ৰছি। দেশমে খথৰা মিথিনা মে 50 মান সঁ কম ৰযঞ্ৰম কে 75% খাৰাদী ঠৈক। তকৰা ঞ্ৰ উপন্যাস পঠিকয কিছ নৈকা সংদেশ নহিঁ উ৲প্ৰেৰীত কৰৈছি। শেষ ৰাঁঠন 25% জে খধৰযসূ খা বৃধজন ছথি , হ্মনক নিজী জীৱন ৰুগ্ণাৰস্থা মেঁ ঠৈন। খা ওহিমে সাক্ষৰতা দৰ নগধক 50% ৰহিতো মহিনা ঁ মহিনা জে প্ৰূষ ৰৰ্গ মেহো পোথী, পত্ৰ -পত্ৰিকা ঁ উৰাঁভ্ৰপন মেঁ ৰহৈছি। খপৰাদমে মেৰানিবৃত্ত নোক স্তৰীয খাওৰ ৰিশেষ কয হিন্দী -খংগ্ৰেজী উপন্যাস পঠৈমে ৰমন ৰহয ঠৈক। তেঁ সু ৈনা ৰেঁষ্ঠী মন মৈথিনী উপন্যাসক' ৰঁড় থোৰ পড়াকূ পাঠক পঠৈত গ্নৈত ছথি। ওনা পুস্তকানয কেৰ শোভা ৰঁঢাৰঁয নেন এহি প্ৰভৃতিক

উপন্যাসকাৰ সভক পোথী জাক নাগন খৰশ্য ৰহৈছ। তেঁ জগদীশ ৰাঁৰূঁ ক' প্ৰকাশিত পোথী সভ "সগৰ ৰাতি দীপ জৰয" কথা গোষ্ঠীক খৰসৰ পৰ হৰ তীন মাসে মাস খাগন্তক ৰীঠ ৰেঁন ৰিঁনহন জাগ্ৰছ। এহি সঁ পোথীক উপাদেযতা ৰঁঠৈছ , দনা দ্বৰাপৰ ৰাখন পোথী দেখ পৰপাদন মোৰাঁগন ৰাখি দনৈসকে নৰপোথী উত্সুকতা সঁ দেখৈত খছি।

-মো০৭৬২১২৯০৭৬১

অপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

২.১১.ঞ্ক্‌ন্দন কর্ণ- মৈথিলী ৱীহনি কথা- ন্যূইন্স ন

ঞ্ক্‌ন্দন কর্ণ

মৈথিলী ৱীহনি কথা- ন্যূইন্স না

কামনা ঌ ৰ্ৱৰখক ৰেঁগ্গা শোভিত কে ডেন পকড়ি নিকনি গেন ছন পতি কে ঘ'ৰ সঁ ৰিঁনা কোনো ঋধিকাৰ জতেনে, কহিযো কোনো প্রযাস নহি কযনক ঋপন কানূনী ঋধিকাৰ নেৰাঁক। ঋপনা দম পৰ নৌকৰী কৰৈত শোভিত কে ডাক্‌টৰ ৰঁনা দেনকৈ। শোভিত

কে সময সময পৰ ওকৰা নেন কযন গেন ত্যাগ পৰিশ্ৰম কে কথা স্মৰেঁত ৰহনৈক। সঁগহি পতি দ্বাৰা কযন গেন তিৰস্কাৰ আ অত্যাচাৰকে খিয়া দেহো। শোভিত কে সফনতা সঁ কামনা কে বুঁঝেনৈক জে ওকৰ সঁঘর্ষ সার্থক ভেনৈক।

কামনা কে খবঁৰি নগনৈক জে শোভিত ন্বকাক' অপন পিতা সঁ ভেঁষ্ট কৰয জাগত ৰহৈত ছৈ।

কামনা কে নগনৈক জে ওকৰ তপস্যা পৰ ৰজ্ৰপাত ভয গেনৈক অছি!!

কামনা অপন ভাযসঁ পুছনকৈ - হমৰ তপস্যামে কোন কসৰি ৰহি গেন?

ভায বুঁঝেনকৈ "অহাঁ ন্যূটন কে থৰ্ড না আফ় মোশন বিঁসৰি গেনিযৌ!"

অপন মঁতৰ্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাও।**

৪.পদ্য খণ্ড

৪.১.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-ভোৰহৰৱাঁ

৪.২.কামেশ্বৰ চৌধৰী- প্ৰশ্ন ৰামসঁ

৪.১.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-ভোৰহৰৰাঁ

ৰাজ কিশোৰ মিশ্র, ৰিটাঁযর্ড চীফ জেনৰন মৈনেজৰ (গ্রা), ৰী.এস.এন.এন.(মুখ্যানয), দিল্লী,গাম- খ্বৰেৰ ডীহ, পো. খ্বৰেৰ হাটঁ, মধুৰঁনী

ভোৰহৰৰাঁ

গা য় খূৰঁ হো গত গেন তি মি ৰ,
খা, হো গত গেন মো চণ্ড,
গজো তক ৰা জ -পা টঁ ছী নি ,
দই ৰহন খছি ওকৰে দণ্ড।

পৰঞ্চ, এখনো সগৰ খকা স মে,
ছি ড়ি খাএন খছি গজো তক না ৰাঁ ,
পী ৰিঁ ৰহন চা ননি ক গজো ত,
গা ছ পৰ নটঁকন খন্মা ৰক ঝা ৰাঁ ।

স্বনূ ভগজো গনী ক প্রিং হধ্বনি ,

তমম্বি নী ক গনা কা মে,
দ২ ৰহনে খিচ্ছি ৰণ -ঠুনৌ তী ,
ঝুঝুখাগত শতমখ, ৰা কা মে।

মুদা , ষ্টমমস নে ভ২ ৰহনে খিচ্ছি ,
সা মুা জ্য পসা ৰনে যা মি নী ,
কো না ক' নি ৰভ্র রজ্রপা ত
হো এত, খা ঠমকত দা মি নী ?

জা গত ,সূতন গজো ত, তখনে
ভা গত গ্র খহৃৰি খা,
নহি ত২ এহি না দখাঁ -দখাঁ,
কৰৈত ৰহত মভ নঠ়ি খা।

খন্থা ৰ সঁ কী হা ৰি ক২,
খমো থকি ত খিচ্ছি ভেনে গজো ত?
তমি স্বা -সমুদ্র মে ঙতৰএ ত২,
না হ্নি ওষ্টা কো নো প্রকা স-পো ত।

খন্থা ৰক জেনা খাএন খিচ্ছি রাঁ ঠ়ি ,
দহা গেন মভষ্টা ,প্রভা -পুঞ্জ,
তমক' প্রনয খারঁ ত২ ৰুকখও,
ঙগখও রষ্ট -বৃক্ষ পৰ ত্বি ষা -ণ্ণুঞ্জ।

দেখি ঔ, গমৃহা এন গজো ত,

ৰুখি অনেগ অছি পূৰৰ্ঁ ভৰ,
ভঞ্জআএন নি ন মে রি ভা -তেজ,
ৰ্ঁঢ়ন ক্ষি তি জ পৰ ,পহৰ -পহৰ।

অনযা এন রি হংগ,
খো ননেক খাঁখি ,
নহূঁ -নহূঁ,
ফড়ফড়েনেক পাঁ খি ।

অন্হা ৰক ধওনা খযন জা গছ,
গি স্থ যন খাঁখি , ধযন জা গছ।

তা ৰা যভ ৰ্ঁহনেক মো টা -চো টা ,
প্রচণ্ডি নী নি শী থি নী ভেনি মঙ্কি ম,
ভো ৰহৰৰাঁ কা ন, পহাঁচএ ৰ্ঁনা ,
অন্হা ৰ -গজো তক' যধি ম- ৰ্ঁধি ম।

রি ভা রৰী ক যা ম্রা জ্য অাৰ্ঁ
টূটৈন জা ৰহন অছি ,
যময -পা ত্র মে, অন্হা ৰ, জো তি যঁ,
কূটৈন জা ৰহন অছি ।

চি ন্দূৰ যন না ন খাঁখি নেনে,
পযৰন জা গছ ক্ষি তি জ পৰ গজো ত,
অাৰিঁ গেনহাঁ হম ; সৃধিষ্ট কেঁ,

দএ ৰহন জো তি , হকা ৰ খা' ন্যোঁ তা

খাএন খৰসৰ ৰক্তি ম -কি ৰি নক,
ৰেঘা পড়ন ক্ষি তি জক কপা ৰ,
খহি ৰাঁ তী মন স্বভগা রস্বধা ,
খঠি গৰা পহি ৰনে জো তি ক হা ৰা

কি ৰি নক ৰঁৰঠী মঁ ৰেঁধন খন্থা ৰ,
নহি জা নি পড়া গেন, কো ন পা ৰ?

গজো ত -তম কে ত্তম্বন যূক্ষ মে,
ভো ৰহৰৰাঁ ,জো তি ক শংখনা দ,
কতৰোঁ ঘো ৰ ৰণ ভেন ম্বদা ,
প্রকা শক জয ভেন, নি ৰ্বি রা দা

মা ত খশ্বক ৰথ পৰ ঠঠ়ি ক**ই**,
খাৰিঁ গেনা হ খঠি রি রম্বা ন্‌,ন্‌
জো তি -মন্যে ন**ই** ভো ৰহৰৰাঁ ,
ও পহি নে মঁ ঠন, কড়ে কমা না

তা মম- হা মম- গৰখা ক' খন্থা ৰ,
দৈ ঠো ড়ি মো ন, ঠনি জা এ ৰঁহা ৰা

মগৰ মনম্‌ খঠি গজো ত মঁজগমগ ,
পা প -তি মি ৰ -তৰি ণী , কৰএ ডগমগা

জতএ জো তি , শ্বন্থা ব নহি ঠহৰত,
গি ষ্কা গ্বড়কা ন দৈত ও ঢ়ঢ়ৰত।

জ্যো তি ৰ্মঁয হম ৰ্বনী ষ্বযঁ,
ঘমি জা এত জমন পা প কে তম।

শ্বপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাউ।**

৪.২.কামেশ্বৰ চৌধৰী- প্ৰশ্ন ৰামসঁ

কামেশ্বৰ চৌধৰী

প্ৰশ্ন ৰামঃয়ঁ

प्रश्न, रामसँ

जाबि- नगरसँ सुनाबी अपन गामसँ,
प्रश्न पूछै छी हम एकटा, रामसँ।

हम सियासक धरासँ सिनेहक कमल,
जाहि जनलहुँ आ पोसलहुँ, बनौलहुँ सबक
अंक देलहुँ अहाँके लागि रामसँ,
माँग सीताक करि गेल प्रश्न पूछै छी हम एकटा रामसँ।
तोड़ि धनुषा अहाँ देल परिचय अपन,
दू कैलहुँ कठिन प्रण, आ जनकक वचन,
भूल भेलै विदेहक ई पुरुष नगर
जानकी नहि देलनि से अपन प्राण सँ॥
प्रश्न पूछै छी हम एकटा रामसँ॥

हम सोचलहुँ, सीता अवधक रानी हेतीह,
उठाँ जनियो लागल ने ओ जङ्गल जेतीह,
कोन माया दे जखोलहुँ अहाँ कोकेँ,
हम उपराग दै छी, अहाँके नामसँ
प्रश्न पूछै छी हम एकटा रामसँ॥

शक्ति सँ पूर्ण मिथिला भसके भेलीह
सीता, मिथिला- अयोध्या दुहू सँगलीह
जानकि वनवासमे पुनि भटकैये गेलीह,
थैह मर्यादा केर प्रश्न अभिमान सँ
प्रश्न पूछै छी हम एकटा रामसँ

-

ৠপন মংতব্য editorial.staff.videha@gmail.com **পৰ পঠাও।**

